

Komunitný plán sociálnych služieb

Mesto Fiľakovo
Programovacie obdobie 2018 – 2022

0. Komunitné plánovanie – ciele, princípy a zásady

Komunitné plánovanie sociálnych služieb je jednou zo základných metód riadenia rozvojových procesov. Predstavuje metódu, pomocou ktorej mesto Filákov plánuje sociálne služby tak, aby zodpovedali miestnym špecifikám a potrebám jednotlivých občanov. Ide o otvorený proces zisťovania potrieb a zdrojov a hľadanie najlepších riešení v oblasti sociálnych služieb. Komunitné plánovanie mesto Filákov využilo pre začatie spolupráce a tvorbu trvalejších partnerstiev. V porovnaní s inými metódami posilnilo princípy zastupiteľskej demokracie, pretože do procesu zapojilo všetky zainteresované subjekty.

Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (**zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z.**) a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z. ukladá obciam a mestám povinnosť vypracovať Komunitný plán sociálnych služieb. Podľa Šiestej časti - Komunitný rozvoj a komunitný plán v oblasti poskytovania sociálnych služieb - § 82 Komunitný rozvoj, komunitná práca a komunitná rehabilitácia - mesto utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb podľa tohto zákona, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu na účel predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.

Mesto vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode, určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a určuje personálne podmienky, finančné podmienky, prevádzkové podmienky a organizačné podmienky na ich zabezpečenie.

Mesto a vyšší územný celok sú povinné predložiť návrh komunitného plánu sociálnych služieb a návrh koncepcie rozvoja sociálnych služieb na verejnú diskusiu.

Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb obsahuje:

- analýzu stavu poskytovaných sociálnych služieb v územnom obvode mesta alebo vyššieho územného celku vrátane vyhodnotenia materiálno-technického vybavenia sociálnych služieb a vzdelanostnej štruktúry zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby,
- analýzu požiadaviek prijímateľov sociálnej služby a ďalších obyvateľov v územnom obvode mesta alebo vyššieho územného celku na rozvoj sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb a cieľových skupín,
- analýzu sociologických údajov a demografických údajov v územnom obvode mesta alebo vyššieho územného celku,
- určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb v územnom obvode mesta alebo vyššieho územného celku,
- časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb vrátane určenia personálnych podmienok, finančných podmienok, prevádzkových podmienok a organizačných podmienok na ich realizáciu,
- spôsob vyhodnocovania plnenia komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb.

Mesto a vyšší územný celok zverejňuje komunitný plán sociálnych služieb a koncepciu rozvoja sociálnych služieb vhodným a v mieste obvyklým spôsobom.

0.1. Princípy, zásady a ciele

Princípy

- **Partnerstvo medzi všetkými účastníkmi** – potreby a ciele všetkých účastníkov majú rovnakú váhu. Názorom všetkých strán bol venovaný rovnaký priestor.
- **Zapájanie miestneho spoločenstva** – pri zapájaní miestnej komunity, obyvateľov mesta Filákov boli metódy a formy oslovenia a zapojenia aplikované tak, aby nikto nebol diskriminovaný a vylučovaný.
- **Hľadanie nových ľudských a finančných zdrojov** – pri spracovaní plánu bol braný ohľad na spoluprácu s podnikateľmi, dobrovoľníkmi v sociálnych službách, svojpomocné skupiny, rodinnú starostlivosť, organizácie pôsobiace v meste poskytujúce sociálne služby. Komunitný plán sociálnych služieb je jedným z nástrojov na celkové zlepšenie kvality života v meste Filákov.
- **Práca s informáciami** – pri spracovaní bol zabezpečený rovnaký prístup k informáciám pre všetkých, ktorí sa plánovania zúčastnili. Priebežne bolo zabezpečené odovzdávanie informácií verejnosti.
- **Priebeh spracovania komunitného plánu** – proces komunitného plánovania zahŕňal vyhľadávanie, zapájanie a diskusiu rôznych skupín. Tento proces umožnil, aby navrhnutý systém sociálnych služieb plne zodpovedal miestnym potrebám, podmienkam a zdrojom, ktorými disponuje mesto Filákov.
- **Zohľadnenie už vytvorenej a osvedčenej spolupráce.**
- **Kompromis priania a možností** – výsledkom komunitného plánovania v meste Filákov je kompromisné riešenie medzi potrebami a možnosťami mestského rozpočtu. Možnosťami v tomto prípade nie sú iba materiálne, finančné a ľudské zdroje, ale tiež spoločná dohoda, ktorá vymedzila, kto a ako sa bude na dosiahnutí cieľov komunitného plánu podieľať (Woleková, Mezianová, s.10, 2004).

Zásady

- Potreby, priority a smery rozvoja sociálnych služieb v meste Filákov sú definované ľuďmi, ktorí žijú v meste a ktorých sa služby týkajú, ich volenými zástupcami, organizáciami a inými subjektami s priamym vplyvom na mesto Filákov.
- Všetky činnosti na miestnej úrovni behom prípravy a pri uskutočňovaní plánu sú previazané.
- Skvalitňovanie sociálnych služieb je mestom Filákov považované za žiadúce a sociálne služby sú dôležitou súčasťou miestnej politiky.
- Priority a smery rozvoja sociálnych služieb vychádzajú z presvedčenia o jedinečnosti, hodnote, vrodenej dôstojnosti a práve na sebaurčenie každého užívateľa sociálnych služieb v meste.

Ciele komunitného plánovania sociálnych služieb

- Posilňovať sociálnu súdržnosť všetkých obyvateľov mesta Filákov.
- Predísť sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii ohrozených jednotlivcov a skupín.
- Opäť vtiahnuť do života komunity tých, ktorí stoja na jej okraji (a v niektorých prípadoch predstavujú pre obyvateľov hrozbu, či vyvolávajú strach a neistotu).
- Zabezpečiť poskytovanie kvalitných sociálnych verejných služieb pre svojich obyvateľov.
- Zabezpečiť bezpečnosť a ochranu obyvateľov mesta, prevenciu a osvetu.
- Zabezpečiť základnú ľudskú potrebu – bývanie pre všetky skupiny obyvateľov – sociálnu, nájomnú.

Uplatnenie princípu integrovaného prístupu

Rozmer - 1

Rôzne aspekty života mesta v sociálnej oblasti – sociálny, vzdelávací, voľnočasový, zdravotný, kultúrny a bezpečnostný – sú vzájomne prepojené a sociálny úspech v rozvoji samosprávy možno dosiahnuť len prostredníctvom integrovaného prístupu. Opatrenia týkajúce rozvoja sociálnych služieb v užšom aj širšom poňatí sa v Komunitnom pláne sociálnych služieb skombinovali. Predpokladom toho je rozvoj silných partnerstiev medzi miestnymi obyvateľmi, občianskou spoločnosťou, miestnym hospodárstvom a rôznymi úrovňami správy. Takýto prístup je osobitne dôležitý v súčasnosti vzhľadom na vážnosť

problémov, pred ktorými momentálne samospráva stojí. Tieto problémy siahajú od konkrétnych demografických zmien cez dôsledky hospodárskej stagnácie v súvislosti s tvorbou pracovných miest a sociálnym pokrokom až po dôsledky klimatických zmien. Reakcia na tieto problémy bude mimoriadne dôležitá pre dosiahnutie inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej spoločnosti, ktorá je cieľom stratégie Európa 2020.

Rozmer – 2

Komunitný plán sociálnych služieb mesta Fil'akovo integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. Komunitný plán sociálnych služieb (KPSS) mesta Fil'akovo integruje a nadväzuje na **Národné priority rozvoja sociálnych služieb 2015 - 2020**, PHRSR mesta, Územný plán mesta, pôvodný Komunitný plán sociálnych služieb, Program rozvoja bývania, Viacročný rozpočet, a iné. KPSS mesta vychádza a integruje strategické dokumenty na národnej úrovni ako Partnerská dohoda, ktorá určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020, Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014-2020, Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 – 2020, Integrovaný regionálny operačný program „IROP“. Ďalej integruje a vychádza zo strategických dokumentov EÚ: Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast, Spoločný strategický rámec EK, marec 2012, Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom), CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012, CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT), CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu, CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu, CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+.

Rozmer – 3

Integrovaný prístup bol uplatnený pri procese spracovania strategického dokumentu, kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín ako sú obyvatelia, rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v rámci pôsobnosti mesta, mimovládne organizácie, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, mesto a jej jednotlivé orgány: poslanci MZ, primátor, komisie. Integrovaný prístup bol uplatnený v prípravnej fáze spracovania KPSS, prostredníctvom dotazníkového prieskumu pri jednotlivých skupinách. Následne bol integrovaný prístup uplatnený v rámci schvaľovacej fázy KPSS, kde bol návrh dokumentu zaslaný zainteresovaným skupinám na záverečnú úpravu, doplnenie a odsúhlasenie. **Rokovanie pracovných skupín** bolo realizované v rámci zasadnutí mestského zastupiteľstva, ako aj jednotlivých komisií, kde mali voľný prístup obyvatelia a aj ostatné zainteresované skupiny. V pléne boli prerokované jednotlivé oprávnené požiadavky. Všetky skupiny mali teda možnosť zúčastniť sa prípravy KPSS v 3 fázach - prípravnej (zber potrebných údajov prostredníctvom prieskumu), fáze oponentúry (po príprave prvej verzie KPSS), a nakoniec schvaľovacej.

Rozmer – 4

Integrovaný prístup bol uplatnený v prípade finančného zabezpečenia jednotlivých priorít a cieľov. Financovanie sa realizuje z viacerých zdrojov – verejných a súkromných. Verejné zdroje uplatňujú integrovaný prístup z hľadiska horizontálneho ako aj vertikálneho. Z horizontálneho hľadiska predstavuje kombinovanie viacerých možných zdrojov EÚ (Operačných programov). Z vertikálneho hľadiska sú integrované zdroje EÚ, úrovne SR, VÚC a nakoniec na najnižšej úrovni miestnej samosprávy.

0.2. Definovanie skupín sociálnych služieb

Komunitné plánovanie je zamerané na **rozvoj komunitných sociálnych služieb**, ktoré sú poskytované obyvateľom danej komunity - mesta a sú poskytované v meste.

<p>A) Sociálne služby <i>Sociálne služby v zmysle zákona 448/2008 z.z. o sociálnych službách</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - prevencia vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity, - zachovanie, obnova alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti, - zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby, - riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny, - prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny, - denný stacionár - opatrovateľská služba, - zariadenie pre seniorov, - stravovanie seniorov, ...	<p>B) Služby vzdelávania</p> <ul style="list-style-type: none"> - predškolská výchova - materské školy, - základné vzdelávanie - základné školy, - záujmová mimoškolská činnosť - centrá voľného času, - školská záujmová činnosť - školské kluby detí, - záujmová mimoškolská činnosť - umelecké školy a ďalšie zariadenia záujmového vzdelávania,	<p>C) Zdravotnícke služby</p> <ul style="list-style-type: none"> - základné lekárske služby - lekári prvého kontaktu, - špecializované lekárske služby - špecializované ambulancie, - iné zdravotnícke služby - zariadenia a liečebne, - rehabilitačné služby, - lekárne, - dopravná zdravotná služba, - lekárska služba prvej pomoci,
<p>D) Voľno-časové aktivity</p> <ul style="list-style-type: none"> - športové ihriská, telocvične, - oddychové zóny, - športové kluby a jednoty, - kluby seniorov, - kino, divadlo, knižnice	<p>E) Bezpečnosť a aktivity prevencie</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktivity obecnej a štátnej polície, - preventívne vzdelávacie aktivity, - monitorovacie bezpečnostné systémy, - prvky fyzickej ochrany obyvateľov a majetku,	<p>F) Bývanie</p> <ul style="list-style-type: none"> - sociálne bývanie, - nájomná bytová výstavba, - štartovacie byty pre mladé rodiny,

Služby musia byť poskytované takým spôsobom, aby obyvatelia mesta zotrvali vo svojom prirodzenom sociálnom prostredí a pritom ich potreby budú uspokojené. Potrebné služby sú obyvateľom poskytované ambulantne (napr. poradenstvo, skupinová terapia, rehabilitácia, stravovanie, klubová činnosť – výroba darčkových predmetov pre turistov...) alebo v denných zariadeniach špecializovaných pre jednotlivé alebo vhodne kombinované skupiny (stacionár pre deti so zdravotným postihnutím, chránená dielňa pre dospelých s duševnou poruchou napr. výroba medovníkov, vyšívanie, denný stacionár pre starších ľudí ...). Podobným spôsobom sú poskytované aj odľahčovacie služby pre rodinu, ktorá sa stará o svojho rodinného príslušníka so zdravotným postihnutím.

Neoddeliteľnou súčasťou komunitných služieb sú aj služby poskytované v domácnosti toho obyvateľa, ktorý ich potrebuje. Niekedy sa používa presnejšie označenie „terénne a komunitné sociálne služby“. V domácom prostredí sa v podstate môžu poskytovať tie isté sociálne služby, ktoré sa poskytujú ambulantným spôsobom, vrátane opatrovateľských služieb, ktoré poskytujú denné centrá. Terénne a komunitné služby pre konkrétneho klienta sa môžu vhodne dopĺňať.

0.3. Legislatívne súvislosti

Pôsobnosť z orgánov štátnej správy na mesta a na vyššie územné celky na úseku sociálnej pomoci prešla zákonom č. 416/2001 Z. z. hlavne v oblasti poskytovania opatrovateľskej služby a starostlivosti o seniorov, v oblasti vzdelávania, športu a ostatných verejných služieb. Mesto sa v oblasti sociálnej pomoci do 31.12.2008 riadilo nasledovnými zákonmi: Zákon NR SR č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení, Zákon NR SR č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov, Zákon NR SR č. 599/2003 Z.z. o hmotnej núdzi, Zákon NR SR č. 601/2003 Z.z. o životnom minime, Zákon NR SR č. 36/2005 Z.z. o rodine a Zákon NR SR č.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Dňom 1.1.2009 vstúpil do platnosti nový Zákon NR SR č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách (v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ustavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z., zákona č. 376/2014 Z. z., zákona č. 40/2017 Z.z., **zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z.**) a novela zákona NR SR č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele (330/2007 Z. z. v znení zákona 643/2007 Z. z., zákona 215/2008 Z. z., zákona 448/2008 Z. z., zákona 466/2008 Z. z., zákona 317/2009 Z. z., zákona 180/2011 Z. z., zákona 417/2013 Z. z., zákona 185/2014 Z. z., zákona 219/2014 Z. z., zákona 310/2014 Z. z., zákona 131/2015 Z. z. a zákona 175/2015 Z. z.). Tieto dva kľúčové zákony vymedzujú povinnosti mesta pri svojej samosprávnej pôsobnosti v oblasti sociálnej starostlivosti o svojich občanov.

V zmysle zákona NR SR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení podľa § 3 obyvatelia mesta majú právo požadovať súčinnosť mesta pri ochrane osoby, rodiny a majetku v meste, pomoci v čase náhlej núdze (toto právo občana má i ústavnú oporu - čl. 16, 18 a 21 Ústavy SR) a podľa § 4 ods. 3 písm. j) má mesto povinnosť vypracovať koncepcie rozvoja v jednotlivých oblastiach života.

0.4. Východiská

Pri komunitnom plánovaní sociálnych služieb boli zohľadnené stratégie a priority definované v národných, lokálnych a európskych strategických dokumentoch.

Miestnej úrovni

- **Územný plán mesta**
- **Komunitný plán sociálnych služieb**
- **Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta,**
- Program rozvoja bývania
- Viacročný rozpočet

Národnej úrovni

- **Národné priority rozvoja sociálnych služieb 2015 - 2020**
- **Partnerská dohoda** určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020. Ide teda o základný národný dokument, ktorý zastrešuje všetky operačné programy SR pre nové programové obdobie. Neformálne vyjednávania k príprave Partnerskej dohody a operačným programom Slovenskej republiky na roky 2014-2020 sa začali 25. januára 2013 stretnutím so zástupcami Európskej komisie. Následne sa uskutočnili aj ďalšie neformálne kolá rokovaní, o ktorých bližšie informácie je možné získať na stránkach Úradu vlády ako Centrálného koordinačného orgánu pre fondy EÚ v podmienkach SR.
- **Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020** - pozičný dokument identifikuje z pohľadu Európskej komisie hlavné rozvojové potreby s možnosťou financovania opatrení v rámci fondov Spoločného strategického rámca EÚ v podmienkach SR. Zároveň tento dokument predstavuje základ pre negociácie s Európskou komisiou k Partnerskej dohode a operačným programom SR na roky 2014-2020.
- **Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020**

- **Integrovaný regionálny operačný program „IROP“** - predstavuje programový dokument SR pre programové obdobie 2014 – 2020, ktorého globálnym cieľom je: prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť regiónov, miest a obcí.
- Sektorového operačného programu, ktorý je strednodobý dokument vypracovaný pre vopred určené sektory.
- Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHRSR BBSK), ktorý je strednodobý programový dokument, je v súlade s cieľmi a prvoradými potrebami ustanovenými v národnom pláne a s podkladom na vypracovanie príslušného regionálneho operačného programu. Jeho vypracovanie zabezpečuje samosprávny kraj.
- Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni mesta.
- Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
- Národný program reforiem, máj 2012,
- Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
- Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
- Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015
- 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít na Slovensku na roky 2009 – 2015
- Konceptia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania

Nadnárodnej úrovni

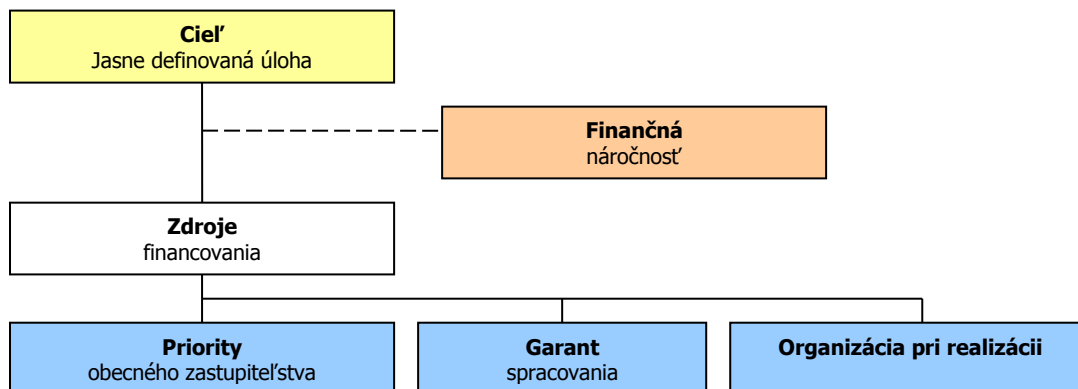
Programové dokumenty Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov tvoria:

- Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
- Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
- Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
- CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
- CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
- CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
- Národný (regionálny) rozvojový plán (RDP – Regional Development Plan), ktorý je hlavným dokumentom pre vyjednanie podpory zo Štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Rámec podpory spoločenstva (CSF – Community Support Framework), ktorý bude vytvorený na základe Národného rozvojového plánu v spolupráci s Európskou komisiou, je hlavným dokumentom vymedzujúcim poskytnutie podpory zo štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Sektorové operačné programy (SOP – Sectoral Operation Programme), ako taktické dokumenty vytvorené na úrovni ministerstiev, ktoré rozpracovávajú problémové celky stratégií majúcich plošný (celoštátny) charakter, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Regionálne operačné programy (ROP – Regional Operation Programme), ako taktické dokumenty, ktoré budú spracované na úrovni regiónov NUTS II a rozpracovávajú tie problémové celky stratégií, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Strategické usmernenia Spoločenstva (SUS) – ROP odráža 1 usmernenie SUS t.j. „urobiť Európu a jej regióny atraktívnejším priestorom pre investície a prácu“, a súčasne 3 usmernenie SUS t.j. „vytvorenie väčšieho množstva a kvalitnejších pracovných miest“

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

Implementácia

Implementácia KPSS mesta Filákov je zložitý a náročný proces. Za jeho realizáciu so zabezpečením všetkých väzieb na strategické a programové dokumenty SR a EÚ budú zodpovední predstavitelia samosprávy mesta Filákov. Návrh spôsobu implementácie bude treba dopĺňať v súlade s organizačnou štruktúrou samosprávneho úradu, jeho kompetenciami v nadväznosti na vývoj v oblasti legislatívy, predovšetkým v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami. Pri posudzovaní jednotlivých projektov sme použili procesnú analýzu, ktorej hlavným cieľom bolo analyzovať proces premeny vstupov pomocou použitia súboru finančných, ľudských a technologických zdrojov.

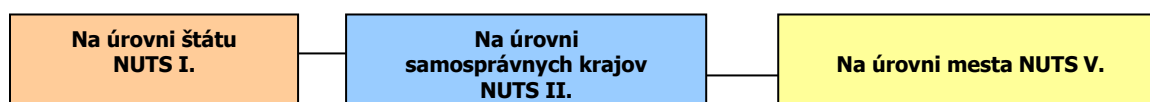
Finančné zabezpečenie

Financovanie KPSS by sa malo realizovať na troch úrovniach: Na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združením zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné sociálne aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych projektov alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov majúci význam v kontexte priorit celého kraja zohráva významnú úlohu Banskobystrický samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EÚ. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaisťovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.
- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov.
- Na plnenie svojich úloh má mesto okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov, zdroje Štrukturálnych fondov Európskej únie v rámci programovacieho obdobia 2014 - 2020.

Zdroje a dokumenty

V súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave KPSS nasledovné strategické dokumenty:

Podporné materiály

Pri vypracovaní KPSS mesta Filákov boli použité aj prognostické údaje vypracované Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality

tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania.

Mesto Filákov má nasledovné možnosti čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov stratégie Európa 2020 a prioritných oblastí Pozičného dokumentu:

Partnerská dohoda (ďalej len „PD“), ako obdoba súčasného Národného strategického referenčného rámca, obsahuje záväzky členského štátu, že pridelené alokácie pre politiku súdržnosti EÚ sa využijú na implementáciu stratégie Európa 2020. Partnerská dohoda obsahuje aj návrh operačných programov.

Operačné programy (ďalej len „OP“) sú hlavným riadiacim nástrojom pre využívanie fondov EÚ. Na zabezpečenie naplnenia cieľov stratégie Európa 2020 vypracovala EK tzv. „kondicionality“, t.j. podmienky, ktoré musia členské štáty splniť, jednak sú to podmienky ex ante, ktoré musia byť zavedené pred poskytnutím prostriedkov z fondov, ako aj podmienky ex post, podľa ktorých bude uvoľnenie dodatočných prostriedkov z fondov závisieť na výkonnosti a dosahovaní cieľov stratégie Európa 2020.

Tematické ciele v súlade so stratégiou Európa 2020:

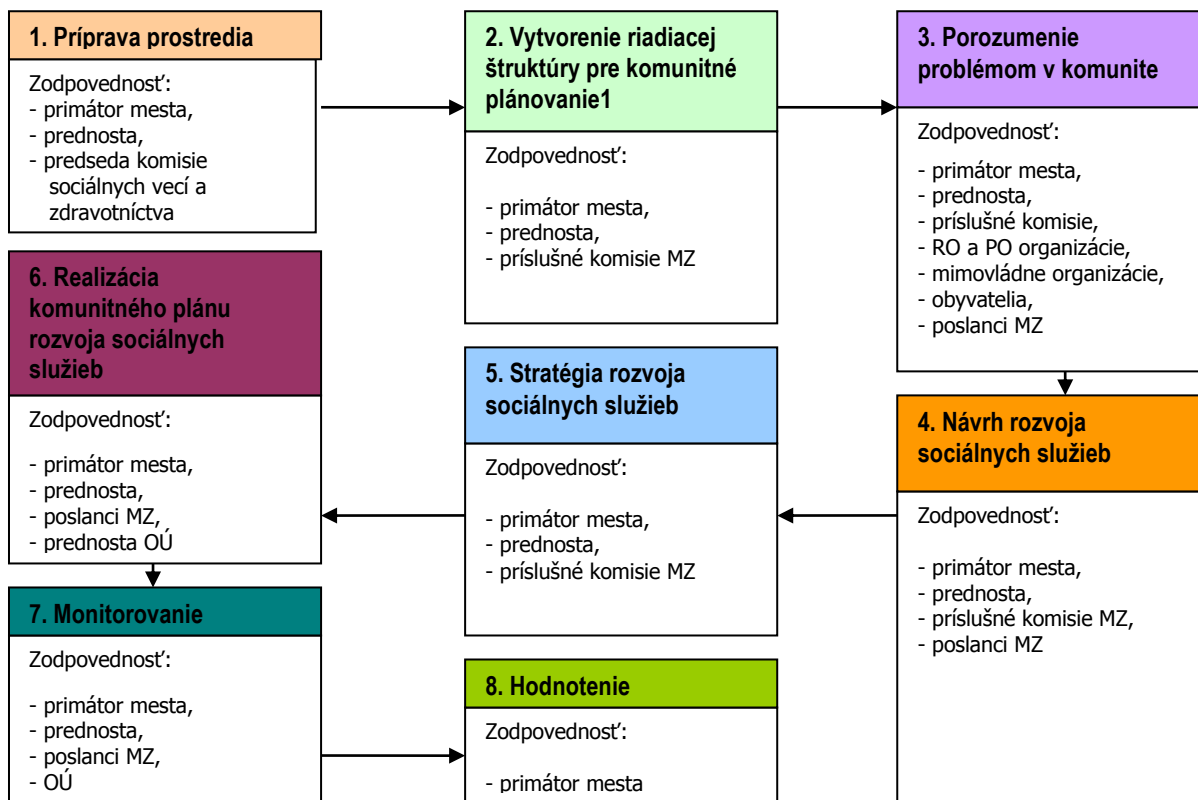
- 1) posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií;
- 2) zlepšenie prístupu k informáciám a komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality;
- 3) podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily;
- 4) podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe;
- 5) investovanie do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania;
- 6) zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a efektivity verejnej správy.

Pozičný dokument definuje nasledujúce prioritné oblasti pre sociálnu oblasť:

- infraštruktúra pre hospodársky rast a zamestnanosť
- rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce
- moderná a profesionálna verejná správa

Priority stanovené v Pozičnom dokumente boli použité ako podklad pre prípravu najdôležitejších strategických dokumentov SR pre čerpanie fondov EÚ: Partnerskej dohody a operačných programov.

0.5. Fázy komunitného plánovania a definovanie zodpovednosti

1	<ul style="list-style-type: none"> - Vyvolanie dopytu v meste Filákov. - Sformovanie prvotnej pracovnej skupiny. - Určenie, koho je treba do prípravy KP zapojiť. - Spôsob oslovenia a prizvania ďalších účastníkov – dotazníkový prieskum. - Príprava informačnej stratégie.
2	<ul style="list-style-type: none"> - Zapojenie všetkých účastníkov procesu. - Vytvorenie organizačnej a riadiacej štruktúry pre spracovanie komunitného plánu. - Stanovenie pravidiel rokovania riadiacej štruktúry.
3	<ul style="list-style-type: none"> - Predstavenie cieľov, záujmov a potrieb všetkých účastníkov. - Vytvorenie a zverejnenie mechanizmov pre aktívnu spoluúčasť verejnosti. - Uskutočnenie analýzy potrieb a zhodnotenie existujúcich zdrojov. - Zhodnotenie silných a slabých stránok existujúceho systému sociálnych služieb. - Vymenovanie príležitostí a rizík a naznačenie trendov pre rozvoj sociálnych služieb.
4	<ul style="list-style-type: none"> - hlavné hodnoty, ktoré tvoria jej základ a ktoré budú pri spracovaní komunitného plánu udávať smer, ktorým sa budú sociálne služby v budúcnosti uberať, - cieľ, ktorý má byť dosiahnutý a priority rozvoja sociálnych služieb, - prekážky, ktoré bude nutné prekonať pri rozvoji sociálnych služieb, - regionálne aj nadregionálne zdroje, ktoré je možné využiť na rozvoj sociálnych služieb.
5	<ul style="list-style-type: none"> - Plán postupných krokov a úloh na dosiahnutie stanovených cieľov a priorit. - Systém sledovania realizácie komunitného plánu. - Spracovanie konečnej verzie komunitného plánu. - Predloženie textu komunitného plánu na pripomienkovanie verejnosti. - Schválenie komunitného plánu zastupiteľstvom.
6	<ul style="list-style-type: none"> - Uskutočňovanie plánu. - Ročné vyhodnocovanie plánu. - Informovanie verejnosti o uskutočňovaní komunitného plánu. - Prieběžné vyhľadávanie a zapájanie nových partnerov. - Nástroje umožňujúce uskutočniť zmeny v pôvodnom komunitnom pláne.

Zdroj: Woleková, Mežianová, 2004, s.14 – 17.

1. Sociálno – ekonomická analýza

1.1. Základná charakteristika mesta

Z hľadiska administratívneho členenia je mesto Filákov súčasťou okresu Lučenec súčasťou Vyššieho územného celku Banská Bystrica.

Základná charakteristika mesta Filákov (k 31.12.2012)

Kód mesta	511391
Názov okresu	Lučenec
Názov kraja	Banskobystrický
Štatút obce	Mesto
PSČ	98601
Telefónne smerové číslo	+421-47
Prvá písomná zmienka o obci - meste - rok	1246
Nadmorská výška obce - mesta v m	193-210
Celková výmera územia mesta [km ²]	16,18
Hustota obyvateľstva na km ²	658,47
Zdroj: ŠÚ SR	

Z geomorfologického členenia leží Filákov v Matransko-slanskej oblasti v celku Cerová vrchovina v krajnom podcelku – Filákovská brázda. Brázdu tvorí niva riečky Beliny a priláhlá sprašová pahorkatina a má ráz kotlinovej malolesnej krajiny.

Rovinatý až vrchovitý povrch tvoria prevažne stredotret'ohorné pieskovce a ílovce, z ktorých vystupujú na juhovýchode mladotret'ohorné bazalty. Územie mesta budujú spodnomiocénne sedimenty dosahujúce mocnosť až 80 – 130 metrov. Západne od mesta sa v smere SZ – JV tiahne súvislý hrebeň tvorený produktami finálneho vulkanizmu (čadiče a bazanity). Z nerastných surovín sa pri Filákově vyskytujú: lejárské piesky, troskové lávy, andezit, čadič, tehliarska hlina a hnedé uhlie.

Geologický vývoj Filákova a okolia bol veľmi zložitý, prebiehal vo viacerých etapách a niekoľkokrát sa na území Slovenska vystriedali obdobia morskej i sladkovodnej sedimentácie s obdobiami horotvornými, sopečnými a obdobiami suchej zeme (20.4.2018, <https://sk.wikipedia.org/wiki/Fil%C4%BEakovo>).

Symboly mesta

V literatúre sa uvádza, že Filákov vydalo listinu s vlastnou pečatou už v roku 1356. Ale o výzore tejto pečate nič nevieme. Novú pečať i mestský erb dal vyhotoviť gróf Štefan Koháry II. v roku 1722. Táto pečať pozostávala zo strieborného štítu, kde zo zeleného kopca vyrastá palma a nad horným okrajom štítu je zlatá koruna. Pečať mesta Filákov je okrúhla uprostred s mestským erbom a kruhovitým nadpisom MESTO FILÁKOV. Pečať mesta sa používa pri slávnostných príležitostiach – udelenie Čestného občianstva mesta, na pečatenie významných listín, dokumentov, zápisníc mestského zastupiteľstva, mestskej rady a pod.

Mladší erb z konca 18. storočia je červený, zlatá koruna je tentoraz umiestnená na vrchol kopca. Z nej vyrastá strieborný dvojramenný kríž a za ním zelená palma. Jeho zavedenie pravdepodobne súvisí so zavedením malého štátneho znaku za Leopolda II. (1790 – 1792). Mesto v súčasnosti používa zjednodušenú verziu heraldicky správnejšieho erbu z roku 1772. Erbom mesta Filákov je v striebornom štíte zo zeleného návršia vyrastajúca zlatá palma so zelenou korunou.

Zástavu mesta Filákov tvorí šesť pozdĺžnych pruhov v poradí farieb žltá, zelená, biela, žltá, zelená, biela. Zástava má pomer strán 2:3 a je ukončená tzv. lastovičím chvostom, t. j. zástrihom, siahajúcim do jednej tretiny dĺžky listu zástavy (20.4.2018, <https://sk.wikipedia.org/wiki/Fil%C4%BEakovo>).

1.1.0. História

Na území dnešného Filákova bolo osídlenie v neolite, nachádzalo sa tu sídlisko s kanelovanou keramikou, kostrové pohrebisko z doby sťahovania národov. Hrad a panstvo sú známe od 13. storočia (prvá zmienka je z roku 1242), má kráľovský pôvod. Staré a cudzojazyčné pomenovania obce boli: Filek (1246), Fylek (1262), Filakowo (1786), Filekow (1808), maďarsky Füleek. Dnešné pomenovanie Filákovo je od roku 1920. V rokoch 1311-1321 hrad vlastnil Matúš Čák, od roku 1438 ho mali v zálohu a od konca 16. storočia v majetku rôzne magnátske rody (Bebekovci, Perényiovci a i., naposledy Koháryovci, Coburgovci). Významnú úlohu mal v 16.-17. storočí za tureckých vojen. V roku 1554 ho dobyli Turci a až do 1593 bol sídlom filákovského sandžaku, pod ktorého správu patrila značná časť južného Slovenska. Zničený bol v roku 1682 po dobytí Thökölym. Filákovské podhradie sa ako osada s mýtom spomína od roku 1255, ale vyvinulo sa zo staršieho osídlenia. Mestečkom sa stalo v roku 1423, jeho starší erb pozostával zo strieborného štítu, v ktorom zo zeleného kopca vyrastala zelená palma, mladší erb z červeného štítu, v ktorom bola na zelenom kopci zlatá koruna a v nej vyrastal strieborný dvojramenný kríž ukončený zelenou korunou palmy. Okolo roku 1470 sa tu osadili františkáni. V roku 1828 malo 236 domov a 1616 obyvateľov. Zaoberali sa poľnohospodárstvom, ovocinárstvom, chovom dobytka, od 19. storočia aj pestovaním tabaku. Najmä od 18. storočia pozorovať rozmach remesiel. Od roku 1897 bola v prevádzke tehelňa, od roku 1908 smaltovňa. Pred rokom 1918 tu boli veľkostatky Coburga, Stephaniho a Cebriána. Za I. ČSR sa stalo jedným z centier revolučného robotníckeho hnutia vedeného KSC. V rokoch 1938-1944 bolo Filákovo pripojené k Maďarsku. Oslobodené bolo 31.12.1944 Sovietskou armádou. Po roku 1945 nastal všeobecný rozvoj mesta. Bola zmodernizovaná výroba v smaltovni (Kovosmalt), vybudovali sa ďalšie podniky a prevádzky, nové byty, doprava, služby, soc. a kultúrne zariadenia. V 50-tych rokoch bolo Filákovo okresným mestom (PRB Filákovo 2017 - 2023, 2017, s.17).

1.1.1. Územie, vodstvo, fauna a flóra

Územie

Mesto Filákovo je súčasťou sídelnej štruktúry okresu Lučenec, ktorá svojimi zvláštnosťami a osobitosťami s prírodnými a socioekonomickými pomermi charakterizujúce územie okresu. V kotlinách vznikla sieť kompaktných vidieckych sídiel, z niektorých sa postupne, ako rástol ich význam, stali mestá – Lučenec, Poltár, Filákovo. V 19. a 20. storočí sa vidiecke sídla rozšírili o sieť lazov a samôť hlavne z ekonomických dôvodov. Táto štruktúra osídlenia má dodnes neobyčajne vysokú krajinnú-estetickú hodnotu. V hierarchizácii sídelných štruktúr mesto Filákovo patrí do ťažiska osídlenia nadregionálneho až celoštátneho významu, ktoré sa vytvárajú okolo centier nadregionálneho a regionálneho významu. Lučenecko-filákovské ťažisko tvorí sídelná štruktúra okolo miest Lučenec a Filákovo. Navrhované centrá nadregionálneho významu Lučenec a Filákovo (podľa ÚPN VÚC – Banskobystrického samosprávneho kraja) z hľadiska priestorového usporiadania vytvárajú jedno spoločné ťažisko osídlenia nadregionálneho až celoštátneho významu. Mesto Filákovo leží v južnej časti stredného Slovenska a v južnej časti lučenského okresu, ktorý je súčasťou Banskobystrického kraja. Okres Lučenec je v poradí druhým okresom s hustotou obyvateľov 95 na km² z 13 okresov Banskobystrického kraja. Z hľadiska polohy v okrese leží mesto Filákovo v jeho južnej časti kde plní funkciu centra a spádového mesta regiónu Novohradu. Je centrom verejného a kultúrneho života v južnej časti Banskobystrického kraja. Zabezpečuje základnú a mestskú vybavenosť pre obyvateľov mesta a nadmestskú vybavenosť pre obyvateľov južnej časti okresu v oblastiach základného a stredného školstva, zdravotníctva, sociálnej pomoci, kultúry, verejnej správy a administratívy, športu a rekreácie, dopravy, rezortov na úrovni okresu. Poskytuje pracovné príležitosti v hospodárskej oblasti, v oblasti priemyslu, poľnohospodárstva, služieb, dopravy a pod. Leží v priestore hlavnej sídelnej rozvojovej osi ako sídelné centrum štvrtej skupiny s komplexnou vybavenosťou na významnej severo-južnej dopravnej osi, ktorú tvorí cesta I. triedy č. 71 (ÚPM Filákovo, 2007, s.11-12).

Z hľadiska pôdných pomerov sú pôdy v území mesta charakterizované ako hnedozeme pseudoglejové a pseudogleje, zo sprašových a polygenetických hĺn. Nachádzajú sa tu aj hnedozeme kultizemné a hnedozeme kultizemné erodované, lokálne modálne z polygenetických hĺn, sprievodné regozeme kultizemné a modálne karbonátové a pararendziny zo stredne ťažkých až ľahších silikátovokarbonátových terciérnych sedimentov. Fluvizeme glejové, sprievodné gleje z karbonátových

a nekarbonátových sedimentov sa nachádzajú v okolí Beliny (PHRSR Filákov 2015 - 2023, 2015, s. 96).

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry pôdneho fondu v meste Filákov od roku 2007.

Výmera územia v ha.											
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Celk. výmera úz. mesta	1617,7	1617,7	1617,7	1617,7	1617,7	1617,7	1617,7	1617,7	1617,7	1617,7	1617,7
Poľnohosp. pôda - spolu	1112,3	1111,8	1110,5	1106,9	1106,7	1106,4	1106,2	1106,0	1105,7	1105,6	1105,3
- orná pôda	676,2	676,1	676,0	675,1	675,1	675,1	675,0	675,0	675,0	675,0	674,9
- vinice	54,6	54,3	54,3	54,3	54,4	54,4	54,4	54,4	54,3	54,1	54,1
- záhrada	74,3	73,8	73,7	73,7	73,5	73,2	73,0	72,9	72,8	72,8	72,7
- ovocný sad	19,6	19,6	19,6	19,6	19,6	19,6	19,6	19,6	19,5	19,5	19,5
- trvalý trávny porast	287,8	288,0	286,9	284,2	284,2	284,2	284,2	284,1	284,1	284,1	284,0
Nepoľnoh. pôda - spolu	505,4	505,9	507,2	510,8	511,0	511,3	511,5	511,7	511,9	512,1	512,4
- lesný pozemok	140,9	140,9	141,9	144,6	144,6	144,6	144,6	144,6	144,6	144,6	144,6
- vodná plocha	13,6	13,6	13,6	13,5	13,5	13,5	13,5	13,5	13,5	13,5	13,5
- zast. plocha a nádv.	276,9	279,3	279,7	279,9	281,1	281,6	281,7	282,0	282,5	282,6	283,0
- ostatná plocha	73,9	72,1	72,1	72,8	71,9	71,6	71,8	71,7	71,4	71,4	71,4

Zdroj: 20.3.2018, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

K pozitívnej zmene došlo hlavne v prípade zastavaných plôch a lesných pozemkov. K najväčším negatívnym zmenám došlo v sledovanom období v prípade poľnohospodárskej pôdy – orná pôda a ostatných plôch. Do roku 2017 klesla výmera na 71,4 ha. Rozsah nepoľnohospodárskej pôdy pomaly narastá. Lesné pozemky sa rozšírili na 144,6 ha. Rozsah zastavaných plôch sa zvýšil na 283 ha.

Vodstvo

Katastrálne územie mesta Filákov patrí do povodia rieky Ipel'. Hlavným tokom v území je potok Belina, ktorý preteká územím z juhu na sever v upravenom koryte a neudržiavané koryto potoka je nad sútokom s Čamovským potokom a nezabezpečuje ochranu proti veľkým vodám. Potok Belina má priemerný ročný prietok 0,056 m³/s a priemerný ročný stav je 17cm (údaje z roku 1998). Jediným pravostranným prítokom Beliny v k.ú. je Čamovský potok s upraveným korytom lichobežníkového tvaru. Čamovský potok má priemerný ročný prietok 0,062 m³/s a priemerný ročný stav je 30cm (údaje z roku 1998). Ľavostrannými prítokmi Beliny sú potoky Výhliadka a Klatov s prítokmi. Tieto sú v zastavanom území čiastočne regulované krytým profilom (PHRSR Filákov 2015 - 2023, 2015, s. 145).

Fauna a flóra

Flóra

Územie v okolí Filákov patrí do fyto geografickej oblasti panónskej flóry (Pannonicum), obvodu pramatranskej xerothermnej flóry (Matricum) a k okresu Ipel'sko- Rimavská brázda. Flóra územia je bohatá, súčasné poznatky hovoria o výskyte približne 1200 taxónov vyšších rastlín v území Cerovej vrchoviny. Ak zohľadníme aj územie prislúchajúce zo strany Maďarskej republiky (Karancs - Medves Tájvédelmi Körzet), tak počet taxónov vyšších rastlín širšieho okolia je viac ako 1300. Charakteristickou črtou vegetácie územia je preliňanie sa horských, chladnomilných a panónskych, výrazne teplomilných druhov. Severné svahy a úzke doliny orientované na sever sú miestami výskytu niektorých horských druhov ako zubačka žliazkatá (*Dentaria glandulosa*), baza červená (*Sambucus racemosa*) a jarabina vtáčia (*Sorbus aucuparia*). Naopak južné svahy osídľujú teplo- a suchomilné druhy, ktoré sú na rozdiel od predošlých vo väčšom zastúpení. Sem patrí napr. mechúrník stromovitý (*Colutea arborescens*), ľan chlpatý (*Linum hirsutum*) alebo zlatofúz južný (*Chrysopogon gryllus*) a iné. Z územia je doposiaľ známy výskyt 35 chránených rastlín. 201 taxónov je zaradených do červeného zoznamu. Medzi najčastejšie sa vyskytujúce lesné biotopy (v katastrálnom území Filákov) patria dubovo-cerové lesy a dubovo-hrabové lesy. V širšom území sa nachádzajú aj kvetnaté a kyslé bukové lesy, sucho a kyslomilné dubové lesy. Na skeletnatých pôdach lipovo-javorové sutinové lesy, v blízkosti tokov jelšové podhorské lesy. Vzácné a pomiestne sa na výslunných a skeletnatých stráňach vyskytujú aj teplomilné submediteránne dubové lesy. Veľkú časť lesov Cerovej vrchoviny už ovplyvňuje výskyt

nepôvodnej dreviny agáta bieleho (*Robinia pseudoacacia*). Malú časť lesov tvoria porasty vysadených ihličnatých drevín, hlavne borovice lesnej (*Pinus sylvestris*) (PHRSR Filákov 2015 - 2023, 2015, s. 96 - 97).

Fauna

V širšom území (CHKO Cerová vrchovina) bol doposiaľ dokázaný výskyt približne dva a pol tisíc zoologických taxónov. Z nich 339 patrí medzi chránené živočíchy a 337 je zaradených do Červeného zoznamu Slovenska. 184 druhov patrí k chráneným živočíchom európskeho významu. Na sledovanom území sú zo stavovcov druhovo najbohatšie zastúpené vtáky (*Aves*). Doposiaľ je známy výskyt 219 druhov. Zo sledovaného územia je známy výskyt 59 druhov cicavcov (*Mammalia*). V širšom území (Baštianska kotlina, Hostická kotlina) sa nachádza významné genofondové územie sysľa pasienkového (*Spermophilus citellus*) na Slovensku. Zo šeliem z hľadiska ochrany prírody môžeme vyzdvihnúť hlavne výskyt vydry riečnej (*Lutra lutra*) a mačky divej (*Felis silvestris*). Za faunisticky významný údaj považujeme potvrdenie výskytu netopiera nymfinho (*Myotis alcathoe*) a netopiera /raniaka/ veľkého (*Nyctalus lasiopterus*) (PHRSR Filákov 2015 - 2023, 2015, s. 97 - 98).

1.1.2. Klimatické pomery

Podľa klimatického členenia Slovenska patrí sledované územie do teplej klimatickej oblasti, okrsku T5, teplého, mierne suchého, s chladnou zimou. Vybrané klimatické charakteristiky riešeného územia: priemerná teplota v januári ≤ -3 °C, priemerný počet letných dní > 50 , denné maximum teploty ≥ 25 °C (PHRSR Filákov 2015 - 2023, 2015, s. 96).

1.1.3. Technická infraštruktúra

Mesto je zásobované pitnou vodou z verejného vodovodu. Zdrojom pitnej vody je filákovská vetva skupinového vodovodu Hriňová – Lučenec – Filákov DN500, ktorá je ukončená vo vodojeme Filákov s objemom 2 x 400 m³. Z vodojemu je do riešeného územia privedená pitná voda zásobným potrubím DN 300 do rozvodnej siete mesta. Na jestvujúcu vodovodnú sieť je napojených 96,5% obyvateľstva t.j. 10 312 osôb s počtom vodovodných prípojok 1 270. Zásobovacie potrubie bolo vybudované v roku 1970. Ostatné siete verejného vodovodu na území mesta boli vybudované v rokoch 1964 až 1970. Na základe týchto údajov je možné konštatovať, že súčasný technický stav verejného vodovodu je na hranici svojej technickej životnosti, čo vykazuje aj to, že v posledných rokoch veľmi často sú poruchy. Existujúci verejný vodovod zabezpečuje bezproblémové zásobovanie pitnou vodou. Zásobné potrubie profilu DN 300 kapacitne vyhovuje. Denná spotreba pitnej vody mesta Filákov je 1 348 m³/deň. Existujúci vodojem s objemom 800 m³ zabezpečuje cca. 60% maximálnej dennej potreby. Je možné konštatovať, že objem vodojemu s obsahom 800 m³ vyhovuje, keďže normovaná potreba akumulácie má byť min. 60 % z maximálnej dennej spotreby vody (PHRSR Filákov 2015 - 2023, 2015, s. 145).

V meste je vybudovaná verejná kanalizácia a ČOV, ktorá je v správe Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti a.s. Splašky sú odvádzané jednotnou kanalizáciou, základom kanalizačnej siete je kmeňová stoka, ktorá ústí do mestskej ČOV. Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd je v súčasnosti vyhovujúce. Technické problémy existujúcej mestskej ČOV, že je hydraulicky a látkovo preťažená, boli odstránené, keď v roku 2012 v rámci projektu „Intenzifikácia a rozšírenie kapacity ČOV“ bola ČOV Filákov rekonštruovaná. Odvádzané odpadové vody z mestských častí sa v súčasnosti čistia v rekonštruovanej ČOV. Kapacita ČOV po intenzifikácii a rozšírení ČOV je 10 333 ekvivalentných obyvateľov (ďalej len EO). V budúcnosti sa plánuje vybudovanie ďalšej dosadzovacej nádrže v areáli ČOV Filákov. Po vybudovaní ďalšej dosadzovacej nádrže sa kapacita zvýši zo súčasných 10 333 EO na 16 000 EO (PHRSR Filákov 2015 - 2023, 2015, s. 146).

Hlavným napájacím zdrojom elektrických rozvodov v napäťovej úrovni 22 kV, ktoré zásobujú odber elektrickej energie mesta, ale i celého spádového územia je 110/22 kV transformovňa. Postavená je poblíž priemyselného areálu vo východnej časti mesta. Súčasný inštalovaný výkon VVn/Vn transformátorov je 2x25 kVA. Na distribučný 110 kV systém je transformovňa pripojená 110 kV vedením č. 7821 na rozvodňu v Rimavskej Sobote a 110 kV vedením č. 7822 na 110 kV rozvodňu v Lučenci. Riešeným územím prechádzajú súběžne trasy 400 kV vedenia č. 426 - Rimavská Sobota - Levice a 2x110 kV vedenia č. 7821-7822 Rimavská Sobota - Veľké Zlievce (ÚPM Filákov, 2007, s.40).

Mesto Filákov je napojené na sústavu diaľkových vysokotlakových plynovodov pre dopravu zemného plynu naftového a to prostredníctvom odbočky vysadenej juhovýchodne od Lučenca. Plynifikácia mesta Filákov sa realizuje prostredníctvom uvedenej odbočky VTL plynovodu s parametrami PN 6,4 MPa, DN 150, dĺžky cca 10,5 km. Severne od mesta Filákov v priestore Červený vrch je umiestnená distribučná regulačná stanica VTL/STL pre plošnú plynifikáciu obytného územia. VTL plynovod s parametrami PN 6,4 MPa DN 100 pokračuje južným smerom a zastavané územie mesta obchádza na západnej strane. Na rozhraní k.ú. Filákova a k.ú. Biskupíc je umiestnená ďalšia distribučná regulačná stanica VTL/STL pre plošnú plynifikáciu mesta Filákov a obce Biskupice. Priemyselný obvod východne od železničnej trate - mestská časť č.4 je zásobovaná plynom prostredníctvom samostatnej VTL prípojky PN 4,6 MPa DN 100 a samostatnej regulačnej stanice bodového charakteru pre dodávku plynu pre priemyselné závody. Plynovody a plynovodné prípojky VTL uvedených parametrov majú ochranné pásmo pre I. stupeň nebezpečia po 50 m od osi plynovodu. Dodávaným médiom je zemný plyn naftový s vysokým obsahom metánu s výhrevnosťou 33,5 MJ.m⁻³ (ÚPM Filákov, 2007, s.42).

Doprava

Základ dopravného systému mesta tvorí cesta II/571 Filákov - Jesenské a cesta II/57112 Filákov - Biskupice. Základný dopravný kríž týchto ciest je doplnený radiálami ciest III/5711 Filákov - Rátka a III/5714 Filákov - Buzitka. Základnú dopravnú sieť dopĺňa západný obchvat cesty I/71 Lučenec - Filákov - Radzovce - Šiatorská Bukovinka - hranica s MR. Na západnej strane mesta prechádza cesta I/71 Lučenec – Filákov – Šiatorská Bukovinka – Maďarsko. Pre svoj význam návrh rieši jej zaradenie pre výhľadové obdobie do siete ciest „R“. Toto zaradenie vychádza zo schváleného ÚPN VÚC Banskobystrického kraja. Mesto Filákov je napojené na cestu I/71 na severozápadnej strane cestou II/571 Filákov – Abovce úrovňovou križovatkou, na západnej strane cestou III/57111 Filákov – Rátka, na južnej strane z obce Biskupice cestou III/57112 a na severovýchodnej strane cestou III/57114. Železničný uzol Filákov má celoštátny význam. Leží na železničnej trati II. kategórie Nové Zámky - Palárikovo – Šurany – Levice – Kozárovce – Zvolen – Lučenec - Filákov – Lenartovce – Rožňava – Košice (Južný ťah). V súčasnosti táto trať nespĺňa podmienky pre jej zaradenie do siete európskych železničných tratí (podľa dohôd AGC a AGTC). Rezort dopravy uvažuje dobudovať južný ťah postupnou elektrifikáciou a zdvojnásobovaním s cieľom zvyšovať návrhovú rýchlosť trate na 100 km/hod. (v obmedzujúcich úsekoch 80 km/h.), výhľadovo dobudovať trať na traťovú rýchlosť 120 km/hod. s parametrami trate pre medzinárodnú kombinovanú dopravu (podľa dohody AGTC). Táto trať je, aj zostane hlavnou železničnou traťou Banskobystrického kraja, na ktorú nadväzujú ostatné trate celoštátnych dráh III. kategórie na území kraja (ÚPM Filákov, 2007, s.26).

1.2. Popis lokality

1.2.1. Alokácia

Mesto Filákov je súčasťou sídelnej štruktúry okresu Lučenec, ktorá svojimi zvláštnosťami a osobitosťami s prírodnými a socioekonomickými pomermi charakterizujúce územie okresu. V kotlinách vznikla sieť kompaktných vidieckych sídiel, z niektorých sa postupne, ako rástol ich význam, stali mestá – Lučenec, Poltár, Filákov. V 19. a 20. storočí sa vidiecke sídla rozšírili o sieť lazov a samôť hlavne z ekonomických dôvodov. Táto štruktúra osídlenia má dodnes neobyčajne vysokú krajinnú-estetickú hodnotu. V hierarchizácii sídelných štruktúr mesto Filákov patrí do ťažiska osídlenia nadregionálneho až celoštátneho významu, ktoré sa vytvárajú okolo centier nadregionálneho a regionálneho významu. Lučenecko-filákovské ťažisko tvorí sídelná štruktúra okolo miest Lučenec a Filákov. Navrhované centrá nadregionálneho významu Lučenec a Filákov (podľa ÚPN VÚC - Banskobystrického samosprávneho kraja) z hľadiska priestorového usporiadania vytvárajú jedno spoločné ťažisko osídlenia nadregionálneho až celoštátneho významu. Mesto Filákov leží v južnej časti stredného Slovenska a v južnej časti lučenského okresu, ktorý je súčasťou Banskobystrického kraja. Okres Lučenec je v poradí druhým okresom s hustotou obyvateľov 95 na km² z 13 okresov Banskobystrického kraja. Z hľadiska polohy v okrese leží mesto Filákov v jeho južnej časti kde plní funkciu centra a spádového mesta regiónu Novohradu (ÚPM Filákov, 2007, s.11-12).

1.2.2. Reliéf a geomorfológia

Filákov sa nachádza v orografickom celku Cerová vrchovina, v podcelku Filákovská brázda. Najvyšší vrch Cerovej vrchoviny je Karanč (725 m), ktorý sa nachádza na hranici Slovenskej a Maďarskej republiky, 12 km juhozápadne od Filákova. Rozpätie nadmorských výšok v katastrálnom území Filákova je 185 až 350 m. Cerovou vrchovinou (kóty Medvedia výšina /659 m/, Pohanský hrad /578m/, Veľký Bučeň /514 m/) prechádza rozvodnica Ipl'a a Tisy. Katastrálnym územím z juhu na sever tečie tok Belina, patriaci do povodia Ipl'a. Ročný úhrn zrážok v území je okolo 600 mm. Priemerná ročná teplota vzduchu je 8,4 - 9 °C, v januári -3,8 - -4 °C, v júli 20 - 21 °C. Ročný priemer zrážok sa pohybuje medzi 600-50 mm. Územie je poveternostne chránené vďaka okolitých horám – Karpatom a Matre. Priemerná ročná rýchlosť vetra je mierna. Charakteristický smer vetra je severozápadný. Pokrytie územie snehom v ročnom priemere je 40 -50 dní. Z geologického hľadiska je územie prevažne tvorené neogénnymi pieskovecami a vulkanitmi. Z pôd prevládajú hnedozeme, v menšej miere sa nachádzajú regozeme, kambizeme a pseudogleje, v údoliach aj fluvizeme. Reliéf Cerovej vrchoviny je inverzný, t.j. v procese erózie sa lávové prúdy vyplňajúce doliny stali chrbtami, pôvodné chrbty sa zmenili na údolia. Charakteristickou črtou územia je výrazná členitosť reliéfu. Centrálna časť Cerovej vrchoviny na výmere 16 771 ha je súčasťou Chránenej krajinej oblasti Cerová vrchovina, ktorá sa nachádza najbližšie 4 km juhovýchodne od Filákova. Bodovou súčasťou Chránenej krajinej oblasti Cerová vrchovina je hradný vrch Filákov. K katastrálnom území Filákova sa nenachádzajú maloplošné chránené územia (MCHÚ) s vyšším (5. a 4.) stupňom ochrany. Medzi Filákovu najbližšie MCHÚ patria: Prírodná pamiatka Belinské skaly (k.ú. Belina), Prírodná pamiatka Čakanovský profil (k.ú. Čakanovce) Prírodná rezervácia Kerčík (k.ú. Šávoľ), Národná prírodná rezervácia Pohanský hrad (k.ú. Šurice, Stará Bašta), Národná prírodná rezervácia Šomoška (k.ú. Šiatorská Bukovinka), Prírodná pamiatka Soví hrad (k.ú. Šurice). Územie Chránenej krajinej oblasti Cerová vrchovina sa stalo vo februári 2008 súčasťou siete NATURA 2000, Chráneným vtáčím územím Cerová vrchovina - Porimavie. Prírodovedne najhodnotnejšie a najzachovalejšie biotopy Cerovej vrchoviny na výmere približne 3,5 tisíc ha tvoria ďalšiu súčasť siete NATURA 2000 a to Územie európskeho významu (PHRSR Filákov 2015 - 2023, 2015, s. 93).

1.3. Demografický vývoj

Nasledujúca časť prezentuje štruktúru obyvateľstva podľa jednotlivých charakteristík, ako vek, vierovyznanie, vzdelanosť, pohlavie, atď.. Nasledujúca tabuľka prezentuje počet obyvateľov bývajúcich v meste Filákov k roku sčítania obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo v meste Filákov (rok 2011 – SODB 2011)						
	spolu	ženy	0-14	65+	15-65	
Filákov	10817	5668	2032	1307	7478	
Sídlisko	2063	1100	411	362	1290	
Halaš Tó	1553	845	228	260	1065	
Červená skala	3238	1684	765	181	2292	
Priem. obvod	13	7	0	3	10	
Kohútí vrch - tehelňa	322	161	47	49	226	
Filákov - železničná stanica	23	13	9	3	11	
Východ mesta	3524	1819	563	433	2528	
Pisárova - Turing. pustatina	44	20	3	10	31	
Pisárova - Turing. pustatina	37	19	6	6	25	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

V roku 2011 žilo v meste celkovo 10817 obyvateľov, pričom žien bolo 5668. Najviac obyvateľov žilo v časti Východ mesta - 3524 obyvateľov. Ekonomicky činné obyvateľstvo tvorilo 7478 osôb. V časti Sídlisko (t.j. Farská lúka) žilo v tomto roku 1290 obyvateľov. Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry obyvateľstva mesta Filákov podľa vierovyznania v roku 2011. Mesto je podľa kritéria vierovyznania značne heterogénne. Dominantná časť obyvateľov sa hlásila k rímskokatolíckemu vierovyznaniu (65,52 %). Celkovo 10,17 % obyvateľov je bez vyznania.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania			
Ukazovateľ	SODB 2011		%
Rímskokatolícka cirkev	7087		65,52
Nezistené	1984		18,34
Bez vyznania	1100		10,17
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	195		1,80
Reformovaná kresťanská cirkev	176		1,63
Náboženská spol. Jehovovi svedkovia	82		0,76
Kresťanské zbory	68		0,63
Cirkev adventistov siedmeho dňa	29		0,27
Gréckokatolícka cirkev	26		0,24
Evanjelická cirkev metodistická	23		0,21
Iné	23		0,21
Starokatolícka cirkev	8		0,07
Pravoslávna cirkev	7		0,06
Bratská jednota baptistov	5		0,05
Cirkev Ježiša Krista Svätých nesk. dní	2		0,02
Cirkev bratská	1		0,01
Ústredný zväz žid. náboženských obcí	1		0,01

Zdroj: www.statistics.sk

Pri 18,34 % obyvateľov nebolo zistené vierovyznanie. V malom zastúpení sú obyvatelia evanjelického vierovyznania (2,01 %). Grékokatolíci boli zastúpení 0,24 %.

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa prevažná časť obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 62 %. V malej miere je zastúpená česká národnosť (0,4 %). Maďarská národnosť je v okrese zastúpená 23,4 %. Oficiálne sa k rómskej národnosti hlási 2,7 % obyvateľov.

	2007	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Slovenská	67,4	67,2	67,1	60,5	60,4	61,2	61,4	61,6	61,8	62,0
Maďarská	27,7	27,7	27,8	23,1	23,2	23,3	23,4	23,4	23,4	23,4
Rómska	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7
Rusínska	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ukrajinská	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Česká	0,5	0,5	0,5	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Nemecká	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Poľská	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
Ruská	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Židovská	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Moravská	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bulharská	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sliezska	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grécka	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rumunská	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rakúska	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vietnamská	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Iná a nezistená	1,4	1,5	1,5	13,0	13,0	12,0	11,8	11,6	11,3	11,1

Zdroj: 15.5.2018, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

1.3.1. Demografia

Úroveň sociálneho rozvoja charakterizuje viacero ukazovateľov, medzi ktoré patrí aj demografická situácia a zloženie obyvateľstva. Pre demografický vývoj je vo všeobecnosti charakteristický znižujúci

sa prirodzený prírastok obyvateľstva a starnutie populácie. V prípade mesta Filákov bol zaznamenaný nárast počtu obyvateľov.

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)											
Mesto Filákov	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Filákov 1.1.	10395	10342	10329	10352	10820	10801	10799	10772	10695	10687	10694
Filákov 30.6.	10383	10339	10351	10360	10811	10800	10786	10734	10691	10691	10674
Filákov 31.12.	10342	10329	10352	10338	10801	10799	10772	10695	10687	10694	10654
muži	4918	4882	4904	4902	5138	5144	5147	5100	5100	5109	5094
ženy	5424	5447	5448	5436	5663	5655	5625	5595	5587	5585	5560
Index	-	0,999	1,002	0,999	1,045	1,000	0,997	0,993	0,999	1,001	0,996
Priemer Ix											1,003

Zdroj: 15.5.2018, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Za sledované 11 ročné obdobie v priemere počet obyvateľov stúpol o 3,02 %. Priemerný index dosiahol hodnotu 1,003, čo predstavuje priemerný ročný nárast o 0,275 %. V priebehu sledovaného obdobia bol vývoj počtu obyvateľov nerovnomerný. K 1.1.2011 bol v údajoch štatistiky zaznamenaný nárast obyvateľov oproti stavu k 31.12.2010 až o 482 obyvateľov, pričom sa jednalo o štatistickú opravu údajov. V nasledujúcom roku to bolo - 2 obyvatelia. Výraznejší nárast bol zaznamenaný v roku 2009 – 23 osôb.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hustotu obyvateľov na km². Hustota obyvateľstva v meste je vysoko nad úrovňou Slovenska. Z dlhodobého hľadiska dochádza v meste k nárastu hustoty obyvateľstva. V roku 2007 dosiahla hustota hodnotu 641,84 a do roku 2017 stúpla na hodnotu 659,83.

Hustota obyvateľov na km ² k 31.12. podľa územie a rok											
Mesto Filákov	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Slovenská republika	109,95	110,08	110,26	110,5	110,75	110,09	110,28	110,4	110,51	110,61	110,75
Okres Lučenec	88,64	88,41	88,32	88,21	90,68	90,56	90,38	90,21	89,94	89,73	89,57
Mesto Filákov	641,84	639,12	639,86	640,42	668,27	667,62	666,72	663,51	660,88	660,85	659,83

Zdroj: 15.5.2018, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

1.3.2. Prirodzený prírastok a úbytok

Nasledujúca tabuľka prezentuje prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva v SR (hrubá miera) obyvateľov, ako aj prirodzený prírastok v meste Filákov.

Prirodzený prírastok											
Mesto Filákov	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Slovenská republika	0,11	0,11	0,78	1,53	1,28	1,65	0,57	0,51	0,68	0,33	0,96
prirodzený prírastok	3	19	50	44	-6	-17	-34	-17	-14	4	-20
hrubá miera pr. prír.	0,29	1,84	4,83	4,25	-0,56	-1,57	-3,15	-1,58	-1,31	0,37	-1,87

Zdroj: 15.5.2018, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Vývoj ukazovateľa prirodzeného prírastku obyvateľstva v SR v sledovanom období vykazujú pozitívny trend od roku 2007 do roku 2009. Počet živonarodených prekračuje v meste počet zomrelých obyvateľov len v 5 rokoch sledovaného obdobia. Najvyšší prirodzený prírastok bol zaznamenaný v roku 2009 a 2010.

1.3.3. Pôrodnosť

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet živonarodených a vývoj počtu narodených za mesto Filákov. V medziročnom porovnaní možno sledovať mierny stúpajúci trend, aj napriek zlej ekonomickej situácii začínajúcich rodín a s tým súvisiacim problematickým zabezpečením základných životných potrieb – bývanie. Rastový trend v SR bol evidovaný do roku 2009, kedy na 1000 obyvateľov pripadalo 11,30 živonarodených. Do roku 2017 klesol tento počet na 10,60. V súčasnosti je v meste vyrovnaný trend,

aj keď vývoj počtu narodených v meste ovplyvnila ekonomická kríza. Pokles pôrodnosti sa znížil práve okolo roku 2011. V roku 2017 hodnota klesla na 92.

Počet živonarodených											
Mesto Filákov	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Slovenská republika	10,00	10,08	10,61	11,30	11,12	11,27	10,27	10,13	10,16	10,25	10,60
narodení	134	127	146	150	108	94	97	95	88	106	92
živonarodení	134	126	146	150	108	94	97	95	88	106	91
hrubá miera živorod.	12,91	12,19	14,1	14,48	9,99	8,7	8,99	8,85	8,23	9,92	8,53

Zdroj: 15.5.2018, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Štatistika počtu potratov v SR vykazuje zhodné tendencie, aj v prípade pod celoslovenskými hodnotami. Najväčší počet potratov bol zaznamenaný v roku 2008 - 47, vysoký počet bol aj v roku 2007 - 45.

Počet potratov											
Mesto Filákov	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Slovenská republika	3,53	3,39	3,41	3,31	3,17	3,13	3,03	3,02	2,88	2,88	2,81
potratovosť	45	47	31	31	38	24	23	14	16	26	20
hrubá miera potratovosti	4,33	4,55	2,99	2,99	3,52	2,22	2,13	1,3	1,5	2,43	1,87
index potratovosti	33,58	37,01	21,23	20,67	35,19	25,53	23,71	14,74	18,18	24,53	21,74
ukončené tehotenstvá	179	174	177	181	146	118	120	109	104	132	112
hrubá miera uk. tehot.	17,24	16,83	17,1	17,47	13,51	10,93	11,13	10,16	9,73	12,35	10,49

Zdroj: 15.5.2018, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

1.3.4. Úmrtnosť

Počet zomretých obyvateľov SR (hrubá miera) vykazuje stabilný trend s miernym trendom poklesu. Počet kolíše okolo 9,75. Najvyšší počet bol zaznamenaný v roku 2007. V prípade mesta Filákov postupne počet zomretých klesá. Kým v roku 2007 bolo evidovaných 131 zomretých, do roku 2017 klesol ich počet na 111.

Počet zomretých											
Mesto Filákov	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Slovenská republika*	9,89	9,98	9,83	9,77	9,84	9,61	9,7	9,62	9,48	9,92	9,64
zomretí	131	107	96	106	114	111	131	112	102	102	111
hrubá miera úmrtnosti	12,62	10,35	9,27	10,23	10,55	10,28	12,15	10,43	9,54	9,54	10,4

Zdroj: 15.5.2018, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

1.3.5. Migrácia

Migrácia obyvateľstva t.j. rozdiel medzi prisťahovanými a vystáňovanými obyvateľmi vykazuje negatívny vývoj. Rozhodujúci podiel na migrácii obyvateľstva v meste pripadá na občanov v produktívnom veku. V sledovanom období nevykazoval migračný prírastok pozitívny trend takmer v žiadnom roku. Najvyššia negatívna bilancia bola zaznamenaná v roku 2014, 2010 a 2007.

Saldo sťahovania											
Mesto Filákov	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Slovenská republika	0,71	1,26	1,31	0,81	0,62	0,55	0,63	0,44	0,32	0,58	0,72
migračné saldo	-56	-32	-27	-58	-13	15	7	-60	6	3	-20
hr. miera migr. salda	-5,39	-3,1	-2,61	-5,6	-1,2	1,39	0,65	-5,59	0,56	0,28	-1,87

Zdroj: 15.5.2018, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Nasledujúca tabuľka prezentuje absolútne hodnoty migrujúcich za mesto Filákov. Najvyšší počet obyvateľov migruje mimo územia. Značná časť obyvateľov sa vysťahovala mimo hraníc SR - Maďarsko, Nemecko, Veľká Británia.

Migrácia obyvateľstva											
Mesto Filákov	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
prist'ahovaní	132	140	147	93	122	135	118	116	98	152	109
vyst'ahovaní	188	172	174	151	135	120	111	176	92	149	129

Zdroj: 15.5.2018, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

V sledovanom období postupne počet vyst'ahovaných narastá. Stúpajúca tendencia bola zaznamenaná hlavne do roku 2008. V roku 2017 počet vyst'ahovaných dosiahol hodnotu 129. Najväčší počet prist'ahovaných bol zaznamenaný v roku 2015 kedy sa do mesta prist'ahovalo celkovo 152 obyvateľov, pričom však počet vyst'ahovaných bol 149 obyvateľov.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj celkového prírastku obyvateľov v SR (hrubá miera), ktorý je súčtom prirodzeného a migračného prírastku a absolútne hodnoty za mesto. Celkový prírastok vykázal v SR vždy kladnú hodnotu.

Celkový prírastok (- úbytok)											
Mesto Filákov	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Slovenská republika	0,83	1,36	2,08	2,34	1,91	2,20	1,20	0,94	1,00	0,90	1,67
celkový prírastok	-53	-13	23	-14	-19	-2	-27	-77	-8	7	-40
hrubá miera celk. pr.	-5,1	-1,26	2,22	-1,35	-1,76	-0,19	-2,5	-7,17	-0,75	0,65	-3,75

Zdroj: 15.5.2018, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Celkový prírastok v meste vykazuje nerovnomerný trend. K najvyššiemu prírastku došlo v roku 2009, kedy počet obyvateľov dosiahol hodnotu 23. Naopak k najmenšiemu prírastku došlo v roku 2016, kedy celkový počet obyvateľov stúpol o 7 obyvateľov. Najvyšší úbytok bol zaznamenaný v roku 2014 - 77.

1.3.6. Sobášnosť a rozvodovosť

Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu sobášov a rozvodov v SR (hrubá miera) a sobášnosť a rozvodovosť v meste Filákov. Rovnako, ako v prípade predchádzajúcich štatistík, je aj v tomto prípade problematické identifikovanie trendu. Hrubá miera v SR roku 2007 dosiahla hodnotu 4,81. Do roku 2017 mierne stúpla na 5,51.

Počet sobášov											
Mesto Filákov	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Slovenská republika	4,81	5,08	5,23	4,86	4,68	4,75	4,81	4,71	4,93	5,31	5,51
sobášnosť	45	49	34	41	39	42	46	45	61	58	57
hrubá miera sobášnosti	4,33	4,74	3,28	3,96	3,61	3,89	4,26	4,19	5,71	5,43	5,34

Zdroj: 15.5.2018, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

V porovnaní s regionálnou štatistikou je sobášnosť v meste nižšia ako v prípade SR. Najväčší počet sobášov bol v meste evidovaný v roku 2015. V prípade rozvodovosti boli hodnoty nad, aj pod úrovňou SR. Najväčší počet rozvodov bol v meste evidovaný v roku 2014, 2008 a 2009.

Počet rozvodov											
Mesto Filákov	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Slovenská republika	2,36	2,26	2,34	2,34	2,21	2,06	2,02	2,02	1,94	1,80	1,71
rozvodovosť	31	34	34	28	22	25	19	35	13	26	20
hrubá miera roz.	2,99	3,29	3,28	2,7	2,04	2,31	1,76	3,26	1,22	2,43	1,87
index rozvodovosti	68,89	69,39	100	68,29	56,41	59,52	41,3	77,78	21,31	44,83	35,09

Zdroj: 15.5.2018, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Nasledujúce tabuľky prezentujú počet rozhodnutí v oblasti starostlivosti o dieťa ako aj ich dopady – údaje je možné získať len za okres Lučenec.

Počet rozhodnutí v roku 2018 - okres Lučenec

Úrad PSVaR	matke	otcovi	SOS	schválená rod. dohoda o SOS	rozhodnutie súdu o SOS	spolu	z toho	
							počet prípadov, kde mali záujem o osobnú star. o dieťa obidvaja rodičia na základe podaného návrhu alebo protinávrhu	počet prípadov, kde sa konalo v návrhu na SOS alebo v priebehu konania o zverenie dieťaťa niektorý z rodičov navrhol SOS
Marec	22	1	1	1	0	24	0	0
Február	21	5	2	2	0	28	0	1
Január	21	5	3	3	0	29	1	1

Ako prezentuje tabuľka, väčšina detí bola zverená po rozvoďte do starostlivosti matke.

Počet zverených detí v roku 2018 - okres Lučenec

Úrad PSVaR	matke	otcovi	SOS	spolu	z toho	
					počet detí z prípadov, kde mali záujem o osobnú star. obidvaja rodičia na základe podaného návrhu alebo protinávrhu	počet detí z prípadov, kde sa konalo v návrhu na SOS alebo v priebehu konania o zverenie dieťaťa niektorý z rodičov navrhol SOS
Marec	25	1	1	27	0	0
Február	30	5	3	38	0	1
Január	25	6	4	35	2	1

1.3.7. Veková štruktúra

Nasledujúca tabuľka predstavuje vývoj počtu obyvateľov podľa 5 ročných vekových skupín.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)

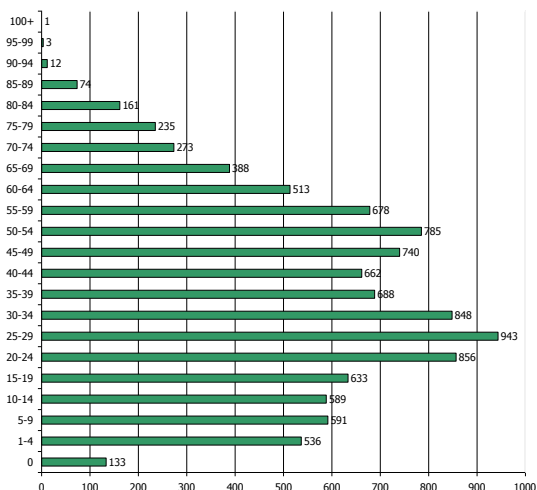
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Spolu	10342	10329	10352	10338	10801	10799	10772	10695	10687	10694	10654
0	133	125	142	144	108	99	103	97	90	106	94
1-4	536	537	540	518	575	552	506	451	413	406	415
5-9	591	586	594	629	691	703	701	716	692	668	632
10-14	589	593	592	576	649	649	639	637	677	676	679
15-19	633	618	582	578	607	621	641	650	628	631	627
20-24	856	789	745	722	692	649	640	587	600	609	618
25-29	943	932	933	900	894	865	807	750	732	681	653
30-34	848	897	881	888	953	940	930	918	878	868	821
35-39	688	688	741	785	854	884	918	907	915	916	909
40-44	662	643	656	625	662	711	732	790	848	856	863
45-49	740	744	714	699	697	666	662	685	649	669	717
50-54	785	786	780	763	788	739	735	708	708	692	668
55-59	678	703	714	744	733	753	760	760	749	751	709
60-64	513	511	520	537	594	630	657	668	696	683	702
65-69	388	412	441	441	463	464	457	455	485	543	571
70-74	273	277	285	294	317	346	375	399	377	380	397
75-79	235	226	227	232	230	232	228	236	253	254	270
80-84	161	158	153	151	177	180	166	158	169	172	171
85-89	74	89	96	94	83	78	79	89	93	99	103
90-94	12	13	14	17	32	36	33	31	30	25	24

95-99	3	1	0	0	2	2	3	3	5	8	10
100+	1	1	2	1	0	0	0	0	0	1	1

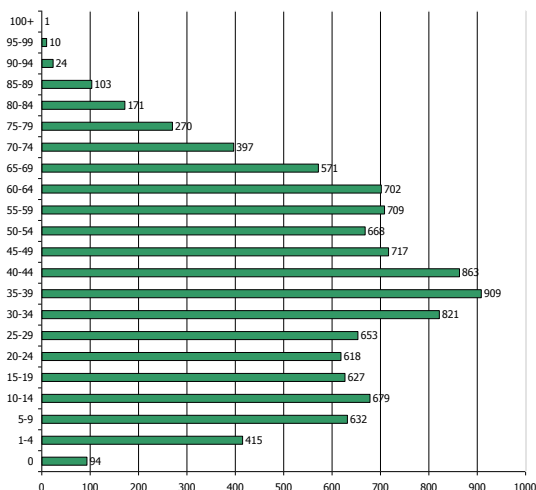
Zdroj: 15.5.2018, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

K najvyššiemu nárastu došlo vo vekových skupinách od 60 – 74. Sledovanie jednotlivých vekových skupín je dôležité z hľadiska formovania ponuky služieb a formovania infraštruktúry v meste Filákov.

2007

2017

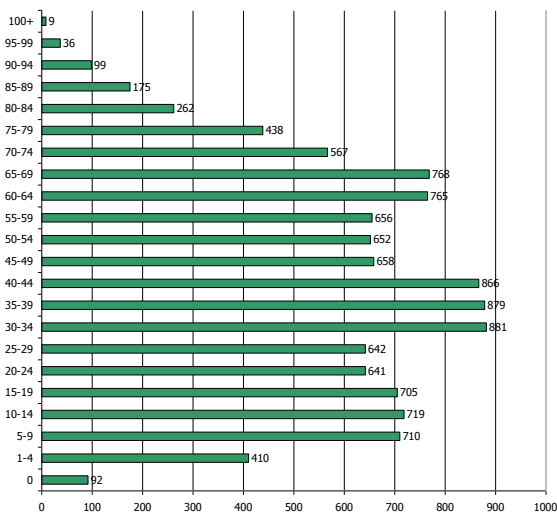
Prognózy

V prípade, že sa doterajší trend zachová, v nasledujúcich 11 rokoch by malo dôjsť k nárastu počtu obyvateľov. Do roku 2028 by mal počet obyvateľov narásť na 11466.

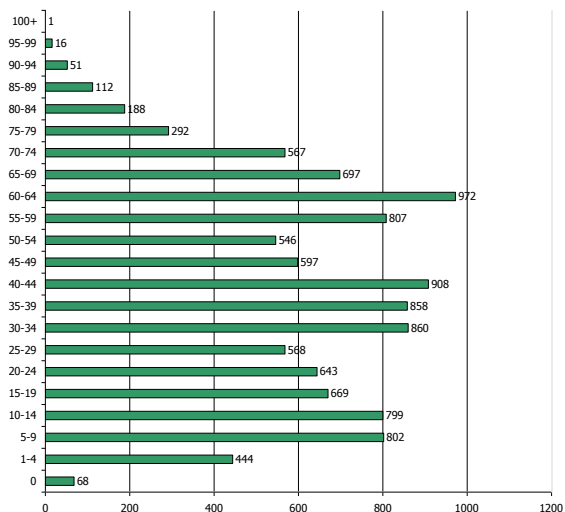
Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Spolu	10835	10899	10961	11025	11088	11151	11214	11277	11340	11403	11466
0	92	90	87	85	83	80	78	75	73	71	68
1-4	410	415	418	420	424	427	431	434	437	441	444
5-9	710	719	728	738	747	756	765	774	783	793	802
10-14	695	705	716	726	737	747	758	768	779	789	799
15-19	638	641	644	647	650	653	657	660	663	666	669
20-24	620	622	624	627	629	631	634	636	638	641	643
25-29	642	635	627	620	613	605	598	590	583	576	568
30-34	881	879	877	875	873	871	869	867	865	863	860
35-39	900	895	892	887	883	879	875	870	866	862	858
40-44	866	869	873	879	883	887	891	895	900	904	908
45-49	658	652	646	640	634	627	621	615	609	603	597
50-54	668	656	644	631	619	607	595	583	571	558	546
55-59	760	765	769	774	779	783	788	793	797	802	807
60-64	746	768	791	813	836	859	881	904	926	949	972
65-69	552	567	581	596	610	625	639	654	668	683	697
70-74	424	438	453	467	481	496	510	524	539	553	567
75-79	259	262	265	269	272	276	279	282	286	289	292
80-84	174	175	177	178	179	181	182	184	185	187	188
85-89	98	99	101	102	104	105	106	108	109	111	112
90-94	34	36	38	39	41	43	44	46	48	50	51
95-99	8	9	10	10	11	12	13	13	14	15	16
100+	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

2018

2028

Ďalšie demografické charakteristiky

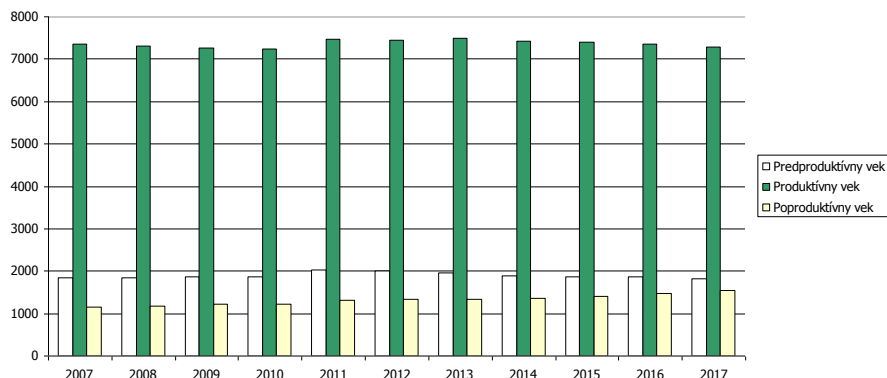
Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov v poproduktívnom veku. V skupine v poproduktívnom veku bol zaznamenaný nárast. Za 11 ročné obdobie vzrástol počet obyvateľov o cca. 34,8 %. V skupine v predproduktívnom veku bol zaznamenaný pokles (1,56 %). Počet obyvateľov v produktívnom veku zaznamenal pokles o 0,8 %.

Obyvateľstvo podľa štruktúry základných vekových skupín

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Predproduktívny vek	1849	1841	1868	1867	2023	2003	1949	1901	1872	1856	1820
Produktívny vek	7346	7311	7266	7241	7474	7458	7482	7423	7403	7356	7287
Poproduktívny vek	1147	1177	1218	1230	1304	1338	1341	1371	1412	1482	1547

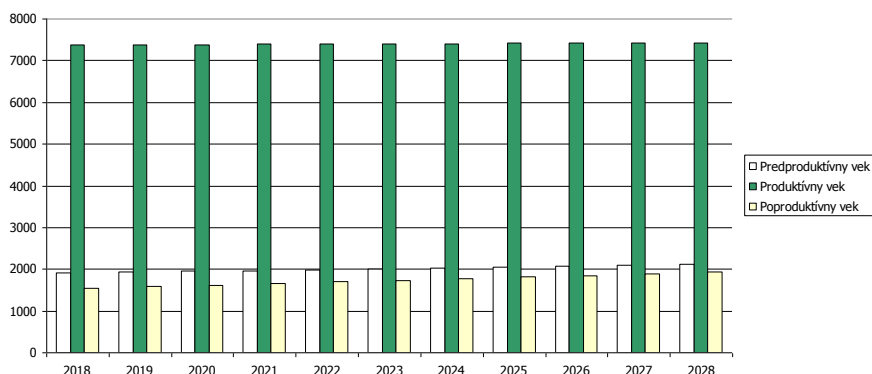
Zdroj: 20.6.2017, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v sledovanom období

Ako prezentuje graf, za uvedených 11 rokov došlo k poklesu vo vekovej skupine predproduktívneho a produktívneho veku.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2028

Do roku 2028 sa predpokladá nárast obyvateľov vo vekovej skupine poproduktívneho a produktívneho veku.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2028

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Predproduktívny vek	1907	1930	1949	1969	1990	2011	2031	2052	2072	2093	2113
Produktívny vek	7379	7382	7387	7394	7398	7403	7408	7413	7418	7423	7427
Poproduktívny vek	1550	1587	1625	1662	1700	1738	1775	1813	1850	1888	1925

Národnostná štruktúra obyvateľstva

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa prevažná časť obyvateľov hlási k maďarskej národnosti 53,55 %. Slovenská národnosť je v meste zastúpená 28,02 %.

Počet obyvateľov podľa pohlavia a národnosti - údaj SODB 2011

Národnosť	Muži			Ženy			Spolu		
	počet osôb	podiel v percentách		počet osôb	podiel v percentách		počet osôb	podiel v percentách	
Filákov									
Slovenská	1 450	28,16%		1 581	27,89%		3 031	28,02%	
Maďarská	2 706	52,55%		3 086	54,45%		5 792	53,55%	
Rómska	200	3,88%		196	3,46%		396	3,66%	
Ukrajinská	1	0,02%		1	0,02%		2	0,02%	
Česká	7	0,14%		23	0,41%		30	0,28%	
Nemecká	3	0,06%		1	0,02%		4	0,04%	
Poľská	2	0,04%		3	0,05%		5	0,05%	
Srbská	1	0,02%		0	0,00%		1	0,01%	
Ruská	0	0,00%		1	0,02%		1	0,01%	
Iná	10	0,19%		2	0,04%		12	0,11%	
Nezistená	769	14,93%		774	13,66%		1 543	14,26%	
Spolu	5 149			5 668			10 817		

1.3.8. Príjmy a výdavky domácností

Príjmy domácností

Priemerný čistý príjem domácnosti mal v sledovanom období rastúcu tendenciu. V priemere stúpol od roku 2006 do roku 2016 o 57,77 %. Spomedzi ostatných regiónov SR je na priemernej úrovni – (údaje je možné získať iba za samosprávny kraj).

Čisté peňažné príjmy v Eur											
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Slovenská republika	285,97	320,43	352,22	350,61	348,95	361,77	366,34	369,92	390,13	422,83	440,91
Bratislavský kraj	381,30	407,87	465,57	441,32	442,79	452,51	468,54	486,75	509,32	554,09	576,47
Trnavský kraj	285,97	335,43	367,58	359,39	373,21	376,65	384,57	387,67	419,90	440,17	458,62
Trenčiansky kraj	282,85	309,81	338,55	347,04	355,47	364,55	370,95	375,67	403,21	440,72	460,27
Nitriansky kraj	285,27	321,72	349,13	345,28	343,98	361,81	352,16	353,67	384,80	412,30	436,35
Žilinský kraj	277,14	307,21	336,53	345,47	337,53	356,26	367,01	362,08	372,15	395,15	410,52
Banskobystrický kraj	276,04	309,99	331,48	323,81	335,25	349,62	353,07	355,83	368,72	420,93	435,52
Prešovský kraj	247,53	287,54	309,19	327,03	305,47	327,08	327,65	328,33	344,31	359,36	375,8
Košický kraj	269,57	304,87	340,95	331,15	322,07	330,44	333,77	337,33	350,93	393,01	406,85

Výdavky domácností

Štruktúru výdavkov domácností prezentuje nasledujúca tabuľka. Najvyššie výdavky domácnosti dlhodobo plynú na stravovanie (65,96 €) a bývanie (cca. 69,00 € na osobu). Vysoký podiel (hlavne v prípade pracujúceho obyvateľstva mesta) pripadá na dopravu do zamestnania, keďže, hlavné pracovné trhy sa nachádzajú mimo mesta.

Čisté peňažné výdavky (od r. 2006) v eurách											
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Spolu	269,54	300,20	318,73	283,75	292,91	303,31	313,35	312,42	306,62	342,06	345,76
Potraviny a nealko. Nápoje	61,48	65,21	67,00	60,03	63,37	66,15	69,85	72,12	70,23	64,57	65,96
Alkoholické nápoje a tabak	6,74	7,40	8,69	8,02	9,34	8,71	9,64	9,67	9,57	8,81	8,84
Odievanie a obuv	13,77	17,39	17,57	14,87	14,71	15,77	13,82	13,91	12,97	14,18	14,29
Bývanie, voda, elektr., plyn ...	69,08	65,90	64,32	66,91	63,39	66,03	66,60	65,87	64,81	69,50	69,00
Nábytok, bytové vybavenie...	9,73	14,51	11,83	12,32	11,37	9,39	12,74	11,92	10,12	17,17	17,24
Zdravotníctvo	8,98	7,94	8,18	7,82	8,63	7,59	10,13	10,23	10,90	8,59	8,84
Doprava	16,91	16,21	25,59	17,54	18,91	22,49	23,03	22,52	21,92	39,81	40,78
Pošty a telekomunikácie	12,87	14,76	16,45	17,34	16,32	17,37	16,84	16,57	16,44	16,73	16,84
Rekreácia a kultúra	15,20	21,73	25,46	16,26	17,81	19,00	17,21	17,27	17,20	21,78	22,13
Vzdelávanie	1,21	1,46	1,57	1,23	1,38	1,28	1,42	1,42	1,31	2,16	2,16
Hotely, kaviarne a reštaurá...	11,43	13,45	16,66	13,96	14,90	17,78	17,44	17,62	19,14	13,83	14,46
Rozličné tovary a služby	21,06	22,00	20,14	17,91	17,74	20,80	23,91	23,31	22,33	23,53	23,70
Ostatné výdavky	21,08	32,24	35,25	29,55	35,04	30,95	30,73	29,98	29,68	41,39	41,51

Naopak najnižší podiel výdavkov pripadá na vzdelávanie, alkohol, nábytok a zdravotníctvo, čo môže súvisieť aj so zložením obyvateľstva (posun k stredným vekovým ročníkom). Pomerne vysoké % výdavkov pripadá na rozličné tovary a ostatné výdavky.

1.3.9. Štruktúra ekonomicky aktívneho obyvateľstva

Najviac ekonomicky činného obyvateľstva pripadá na vekovú skupinu od 35 do 39 rokov a skupinu od 40 do 44 rokov. Naopak najmenšiu skupinu ekonomicky aktívneho obyvateľstva tvoria obyvatelia od 20 do 24 rokov. Pokles v medziročnom porovnaní 2007 až 2017 bol zaznamenaný v skupine 15-34 a 45 - 54. K najväčšiemu nárastu došlo v prípade skupiny od 35 do 39 rokov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku a pohlavia k 2007 a 2017

Vek	2007	2017	rozdiel 2017 - 2007
15-19	633	627	-6
20-24	856	618	-238
25-29	943	653	-290
30-34	848	821	-27
35-39	688	909	221
40-44	662	863	201
45-49	740	717	-23
50-54	785	668	-117
55-59	678	709	31
60-64	513	702	189

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Z ekonomického hľadiska je daná štruktúra vyhovujúca, nakoľko sa pomerne veľká časť ekonomicky činných obyvateľov pohybuje vo vekovej skupine od 20 do 44 rokov.

Za ekonomicky aktívne obyvateľstvo sa považujú osoby, ktoré sú v pracovnom, členskom, služobnom alebo obdobnom pomere k nejakej organizácii, družstvu, súkromnej osobe alebo inému právnomu subjektu, zamestnávateľa, pomáhajúci, nezamestnaní, osoby samostatne činné, a to bez ohľadu na dĺžku pracovného úväzku. Za ekonomicky aktívnych sa považujú aj osoby na vojenskom cvičení, vo väzbe a vo výkone trestu odňatia slobody – pokiaľ trval ich pracovný pomer, ženy na materskej – rodičovskej dovolenke, ak trval ich pracovný pomer a nezamestnaní. Celkový rozsah ekonomickej aktivity obyvateľstva ovplyvňuje predovšetkým veková štruktúra obyvateľstva – predovšetkým zastúpenie obyvateľstva v produktívnom veku, ako aj zamestnanosť žien. Za prácou odchádzalo v roku 2011 3147 obyvateľov – na pracovný trh v Maďarsku, Lučenci, resp. hlavnom meste, resp. iných častiach SR. Väčšina obyvateľov pracovala v službotvornom sektore – 2324 obyvateľov. Vo výrobe to bolo 1839 obyvateľov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo

	spolu	odch. za prácou	primárny sektor	sekundárny sektor	terciárny sektor
Filákov	4998	3147	223	1839	2324
Sídlisko	832	515	36	288	384
Halaš Tó	734	486	32	231	392
Červená skala	1554	913	71	591	669
Priem. obvod	6	6	1	1	3
Kohútí vrch - tehelňa	145	98	7	41	76
Filákov - žel. stanica	8	6	3	3	1
Východ mesta	1687	1103	68	672	787
Pisárova - T. pustatina	15	9	1	6	5
Pisárova - T. pustatina	17	11	4	6	7

1.3.10. Náboženská charakteristika

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry obyvateľstva mesta Filákov podľa vierovyznania v roku 2011. Mesto je podľa kritéria vierovyznania značne heterogénne. Dominantná časť obyvateľov sa hlásila k rímskokatolíckemu vierovyznaniu (65,52 %). Celkovo 10,17 % obyvateľov je bez vyznania.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania

Ukazovateľ	SODB 2011	%
Rímskokatolícka cirkev	7087	65,52
Nezistené	1984	18,34
Bez vyznania	1100	10,17
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	195	1,80
Reformovaná kresťanská cirkev	176	1,63

Náboženská spol. Jehovovi svedkovia	82	0,76
Kresťanské zbory	68	0,63
Cirkev adventistov siedmeho dňa	29	0,27
Gréckokatolícka cirkev	26	0,24
Evanjelická cirkev metodistická	23	0,21
Iné	23	0,21
Starokatolícka cirkev	8	0,07
Pravoslávna cirkev	7	0,06
Bratská jednota baptistov	5	0,05
Cirkev Ježiša Krista Svätých nesk. dní	2	0,02
Cirkev bratská	1	0,01
Ústredný zväz žid. náboženských obcí	1	0,01

Zdroj: www.statistics.sk

Pri 18,34 % obyvateľov nebolo zistené vierovyznanie. V malom zastúpení sú obyvatelia evanjelického vierovyznania (2,01 %). Grékokatolíci boli zastúpení 0,24 %.

1.4. Vzdelanie a zamestnanosť

1.4.1. Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

V meste Filákov majú najvyšší podiel vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva občania so základným vzdelaním (20,48 %). Veľká časť obyvateľov bez školského vzdelania pripadá na obyvateľov v nižších vekových ročníkoch bez ukončenia základného vzdelávania a na obyvateľov v rámci rómskej komunity - 18,95 %. Obyvatelia s úplným stredným vzdelaním boli zastúpení v pomere 15,59 %.

Podrobná vzdelanostná štruktúra obyvateľov mesta v roku 2011			
dosiahnuté vzdelanie	počet	%	
Základné	2 215	20,48	
Učňovské (bez maturity)	1 257	11,62	
Stredné odborné (bez maturity)	940	8,69	
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	362	3,35	
Úplné stredné odborné (s maturitou)	1 686	15,59	
Úplné stredné všeobecné	536	4,96	
Vyššie odborné vzdelanie	154	1,42	
Vysokoškolské spolu	1 013	9,36	
Bez školského vzdelania	2 050	18,95	
Nezistené	604	5,58	

Zdroj: statistics.sk, 10.9.2014

Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra negatívny pomer. Z hľadiska ďalšieho vývoja je pre mesto potrebné aby sa ďalej zvyšoval počet obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním a úplným stredným vzdelaním. Vývoj vzdelanostnej štruktúry ekonomicky aktívneho obyvateľstva sa v sledovanom období vyvíjal smerom k znižovaniu počtu obyvateľov s nižším stredným vzdelaním.

1.4.2. Vzdelanostná štruktúra rómskeho etnika

Vzdelanostná štruktúra rómskeho obyvateľstva kopíruje celoslovenské štatistiky. Vzdelanosť je hlavným problémom nielen z hľadiska prístupu na trh práce, ale aj z hľadiska spôsobu života, stravovania, hygieny a páchania trestnej činnosti. V meste je táto skupina zastúpená pomerne silno.

Dominantná časť obyvateľov rómskeho etnika má ukončené len základné vzdelanie. Druhou najpočetnejšou skupinou sú obyvatelia bez vzdelania. Uvedené skupiny sa vyznačujú nulovou kvalifikáciou čiastočne bez schopnosti čítať a písať. Z hľadiska pracovného zaradenia sú schopní

vykonávať len hrubú manuálnu prácu, väčšinou sezónnu. Mnohí obyvatelia v tejto skupine nedisponujú ani pracovnými návykmi a s tým súvisiacou pravidelnosťou, zodpovednosťou. Z hľadiska času sa situácia ešte zhoršuje a je potrebné prijať prísnejšie opatrenia hlavne z úrovne štátu.

1.4.3. Štruktúra zamestnanosti v meste

Reštrukturalizácia ekonomiky od konca osemdesiatych rokov mala významný dopad aj na zamestnanosť obyvateľstva v meste a celom regióne (Filákov, Lučenec, Rimavská Sobota, ...). Zmeny sa dotkli predovšetkým väčšiny priemyselných odvetví. Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru pracujúcich podľa jednotlivých odvetví národného hospodárstva. Najväčšie zastúpenie majú v regióne priemyselné odvetvia, obchod, zdravotníctvo a sociálna pomoc a verejná správa. Silne zastúpený je aj veľkoobchod. Od roku 2009 sa podiel priemyslu na zamestnaní mierne znížil (cca. 32,5 %). Najvýraznejší pokles nastal v prípade verejnej správy a poľnohospodárstva.

Štruktúra zamestnanosti podľa odvetvovej klasifikácie v %								
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Poľnohospodárstvo, lesn...	5,8	6,5	4,0	3,9	3,8	3,9	3,7	2,8
Priemysel spolu	38,9	38,9	27,8	29,6	33,9	33,4	32,3	32,5
Ťažba	1,3	1,2	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7
Priemyselná výroba	33,9	33,7	23,5	25,5	30,1	29,5	28,2	28,1
Dodávka elektriky, ...	0,9	0,8	0,9	0,9	0,9	1,0	1,3	0,9
Dodávka vody; čistenie a odvo....	2,8	3,2	2,7	2,5	2,5	2,4	2,2	2,8
Stavebníctvo	1,6	4,4	6,7	3,0	4,4	4,3	3,3	3,3
Veľkoobchod a maloobchod; op.....	8,3	8,1	12,8	16,4	13,0	12,7	13,3	13,6
Informácie a komunikácia	8,9	8,1	11,0	8,6	8,3	8,2	7,6	7,3
Finančné a poisťovacie činnosti	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Činnosti v oblasti nehnuteľ....	1,7	1,5	1,6	1,7	1,6	1,3	1,2	1,1
Odborné, vedecké a technické činnosti	0,4	0,4	0,3	0,2	0,4	0,8	1,0	1,0
Administratívne a podporné služby	0,2	0,2	0,4	0,7	0,5	0,6	0,7	2,1
Verejná správa a obrana; povinné soc.	3,9	4,4	5,6	2,0	2,3	2,4	1,4	1,4
Vzdelávanie	12,2	13,3	10,1	13,4	10,0	9,6	10,4	10,1
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	5,7	7,8	10,7	11,8	9,2	10,1	11,0	8,7
Umenie, zábava a rekreácia	8,7	7,2	8,3	7,8	11,1	11,8	12,0	14,9
Ostatné činnosti	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,7	0,6
	2,7	2,0	0,3	0,2	0,3	0,2	1,2	0,2

Zdroj: 20.2.2018, <http://datacube.statistics.sk/TM1WebSK/TM1WebLogin.aspx>

Región Filákov sa v okrese Lučenec považuje za centrum priemyslu, nakoľko väčšina zamestnávateľov sa orientuje na výrobu grilov, krbov a kachlí, nízkozdvížných vozíkov, výrobu vaní a sprchových kútov, nástrojársku výrobu, ale aj drevovýrobu spojenú s výrobou nábytku. Poľnohospodárstvom sa zaoberá už len malá časť obyvateľstva na vidieku, hoci podmienky na pestovanie rastlín a chov dobytka sú dobré a v minulosti bol región považovaný za poľnohospodársky. Väčšina obyvateľov migruje za prácou v rámci okresu, ako aj do iných regiónov, resp. do cudziny (Česko a najmä Maďarsko pre výhodnú polohu). Cestujú väčšinou mladí ľudia a muži, pričom sa jedná o odborníkov z bývalých strojárskych profesií. Ďalej migrujú vysokoškolsky vzdelaní ľudia a ľudia, ktorých neviažu k regiónu rodinné záväzky. K nosným zamestnávateľom v meste Filákov patria Ekoltech s. r.o., Dometic Slovakia s. r.o., Festap s. r.o., Thorma Výroba k.s., Mesto Filákov, Simagon s. r.o. a Filagro Plus, Lučenec, prevádzka Filákov. V rámci mesta pôsobia ďalšie zamestnávateľské subjekty, pričom sa jedná prevažne o živnostníkov s malým počtom zamestnancov zameraných prevažne na výrobu a služby v menšom rozsahu (PHRSR Filákov, 2015, s. 113).

Štruktúra subjektov v meste Filákov podľa typu organizácie		
Typ organizácie	Počet zamestnancov	počet
mikro podnikatelia	0 – 9	196
malí podnikatelia	10 - 49	23
strední podnikatelia	50 – 249	4
veľkí podnikatelia	nad 250	3
nezistení		20

Zdroj: PHRSR Filákov, 2015, s. 120

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru ekonomicky aktívneho obyvateľstva podľa jednotlivých sektorov národného hospodárstva. Najviac obyvateľov je zamestnaných v službotvornom sektore a sekundárnom sektore – výroba. Za prácou odchádzalo v roku 2011 3147 obyvateľov – na pracovný trh v Maďarsku, Lučenci, resp. hlavnom meste, resp. iných častiach SR. Väčšina obyvateľov pracovala v službotvornom sektore – 2324 obyvateľov. Vo výrobe to bolo 1839 obyvateľov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo						
	spolu	odch. za prácou	primárny sektor	sekundárny sektor	terciárny sektor	
Filákov	4998	3147	223	1839	2324	
Sídliisko	832	515	36	288	384	
Halaš Tó	734	486	32	231	392	
Červená skala	1554	913	71	591	669	
Priem. obvod	6	6	1	1	3	
Kohútí vrch - tehelňa	145	98	7	41	76	
Filákov - žel. stanica	8	6	3	3	1	
Východ mesta	1687	1103	68	672	787	
Pisárova - T. pustatina	15	9	1	6	5	
Pisárova - T. pustatina	17	11	4	6	7	

V meste Filákov jednoznačne dominuje sektor služieb – vyše 76% subjektov. Sektor výroby reprezentujú hlavne výrobné firmy – najväčší zamestnávateľia v meste – firmy EKOLTECH s.r.o., Dometic Slovakia s.r.o, THORMA Výroba k.s. a FESTAP, s.r.o. Vyššie percentuálne zastúpenie kvartérneho sektoru je spôsobené pomerne vysokým počtom súkromných lekárov (26). Najviac subjektov sa zaoberá obchodnou činnosťou a predajom tovaru rôzneho druhu (41,4%), stravovacími službami (15,45%), „skrášľovacími“ službami (kaderníctvo, kozmetika, manikúra, pedikúra, solárium, fitness, fotoslužby a pod) (11,36%). Herne, stávkové kancelárie, záložne predstavujú 5% všetkých subjektov. Finančné služby, verejná správa a poľnohospodárska prvovýroba sú zastúpené po 3% všetkých subjektov pôsobiach na území mesta (PHRSR Filákov, 2015, s. 119).

Medzi najväčších zamestnávateľov vo Filákovke patria štyri výrobné podniky EKOLTECH s.r.o., Dometic Slovakia s.r.o, THORMA Výroba k.s. a FESTAP, s.r.o, ktorí dohromady zamestnávajú takmer 1.700 ľudí. Druhú skupinu tvorí verejná správa, kde v oblasti školstva je zamestnaných 183 osôb a Mesto Filákov zamestnáva ďalších 150 osôb.

1.5. Nezamestnanosť, príčiny, dôsledky, prognózy

1.5.1. Vývoj nezamestnanosti

Od roku 1989 sa na vývoji zamestnanosti začalo výrazne prejavovať spomalenie dynamiky hospodárskeho rastu. Obnova tvorby pracovných miest a zrýchlenie dynamiky sa prejavilo koncom 90' tých rokov minulého storočia. V súčasnosti pre celú ekonomiku je charakteristická vysoká miera nezamestnanosti a nízka tvorba nových pracovných miest. Svetová hospodárska kríza ovplyvnila nezamestnanosť v celej SR. Vývoj nezamestnanosti vo všeobecnosti zaznamenával až do roku 2007/2008 klesajúci trend.

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet nezamestnaných v meste. V roku 2017 bolo v meste evidovaných 736 nezamestnaných. Miera nezamestnanosti v meste dosiahla hodnotu cca. 10,1 %.

Nezamestnaní v meste											
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Filákov	1 143	1 276	1 594	1 511	1 563	1 520	1 439	1 321	1 224	1 074	736
Z toho ženy	628	687	784	754	756	762	730	695	651	591	417
Produktívny vek	7346	7311	7266	7241	7474	7458	7482	7423	7403	7356	7287
Miera nezamestnanosti	15,6	17,5	21,9	20,9	20,9	20,4	19,2	17,8	16,5	14,6	10,1

Zdroj: ÚPSVAR, 2007-2017

Relatívny počet evidovaných nezamestnaných obyvateľov v meste a regióne prezentuje nasledujúca tabuľka.

Miera evidovanej nezamestnanosti (v %)											
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Slovenská republika											
Spolu	7,99	8,39	12,66	12,46	13,59	14,44	13,50	12,29	10,63	8,76	5,94
Muži	6,90	7,40	12,44	11,98	12,88	13,74	12,69	11,48	9,73	7,81	5,10
Ženy	9,33	9,62	12,93	13,07	14,45	15,30	14,50	13,29	11,74	9,92	6,95
Banskobystrický kraj											
Spolu	14,10	14,25	19,19	18,86	19,83	20,81	18,26	17,22	14,94	12,80	8,67
Muži	12,15	12,49	18,98	18,10	19,11	20,46	17,88	16,71	14,30	11,47	7,26
Ženy	16,44	16,36	19,45	19,78	20,66	21,20	18,68	17,78	15,66	14,28	10,26
Okres Lučenec											
Spolu	17,53	17,96	23,29	23,20	24,28	25,59	21,56	20,08	17,53	15,26	10,24
Muži	15,96	16,30	23,53	22,68	24,28	25,72	21,82	19,93	17,44	14,12	8,80
Ženy	19,41	19,95	23,01	23,83	24,27	25,43	21,28	20,24	17,64	16,49	11,83

Zdroj: ŠÚSR, 2007-2017, DataCubes

Vyššia miera evidovanej nezamestnanosti bola takmer počas celého obdobia v prípade ženskej populácie. V roku 2017 dosiahla úroveň 11,83 %. Najvyššiu úroveň v prípade mužskej populácie dosiahla v roku 2012 (25,72 %). Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj znevýhodnených uchádzačov na trhu práce. Počet dlhodobo nezamestnaných v okrese postupne klesá. Výrazný pokles bol zaznamenaný aj v prípade absolventov. Uvedený vývoj súvisí hlavne s odchodom absolventov na iné trhy práce mimo okres Lučenec.

Znevýhodnení uchádzači na trhu práce v okrese Lučenec											
Okres Lučenec	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
A	142	131	134	138	149	116	110	112	109	103	70
B	239	313	436	500	495	494	357	341	275	213	132
C	112	107	103	111	111	96	89	83	78	58	40
D	3 768	3 366	4 240	5 036	4 959	5 422	5 287	4 836	4 266	3 605	2 322

A - Počet uch. o zam. so ZP

B - Počet uch. o zam. - absolventi

C - Počet uch. o zam. - mladiství

D - Počet dlh. ev. Uch. o zamestnanie

Zdroj: ŠÚSR, 2007-2017, DataCubes

Miernejší pokles bol zaznamenaný aj v skupine uchádzačov so zníženou pracovnou schopnosťou.

1.5.2. Veková štruktúra nezamestnaných

Najväčší počet nezamestnaných obyvateľov pripadal na skupinu vo veku 35 - 49 a viac ako 50 rokov. V tejto skupine podiel narastá. K zníženiu podielu dochádza v prípade skupiny od 15 do 24 rokov, kedy do roku 2017 klesol počet na 548 obyvateľov.

Počet uchádzačov o zamestnanie podľa veku

Okr. Lučenec	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
15-24	1 112	999	1 287	1 357	1 388	1 636	1 364	1 253	1 079	783	548
Spolu	1 698	1 732	2 200	2 203	2 175	2 324	2 079	1 830	1 637	1 349	902
25-34	2 429	2 425	2 996	3 035	3 051	3 199	2 952	2 784	2 564	2 256	1 565
35-49	1 318	1 551	1 931	2 005	2 114	2 078	2 019	1 990	1 914	1 784	1 383
50 a viac	554	523	718	759	795	910	760	675	597	401	272
Muži	793	797	1 170	1 178	1 153	1 210	1 106	913	839	600	400
25-34	1 135	1 159	1 539	1 499	1 516	1 617	1 426	1 358	1 231	1 023	663
35-49	718	809	1 094	1 114	1 185	1 172	1 142	1 071	1 000	915	664
50 a viac	558	476	569	598	593	726	604	578	482	382	276
Ženy	905	935	1 030	1 025	1 022	1 114	973	917	798	749	502
25-34	1 294	1 266	1 457	1 536	1 535	1 582	1 526	1 426	1 333	1 233	902
35-49	600	742	837	891	929	906	877	919	914	869	719
50 a viac											

Zdroj: ŠÚSR, 2007-2017, DataCubes

1.5.3. Vzdelanostná štruktúra nezamestnaných

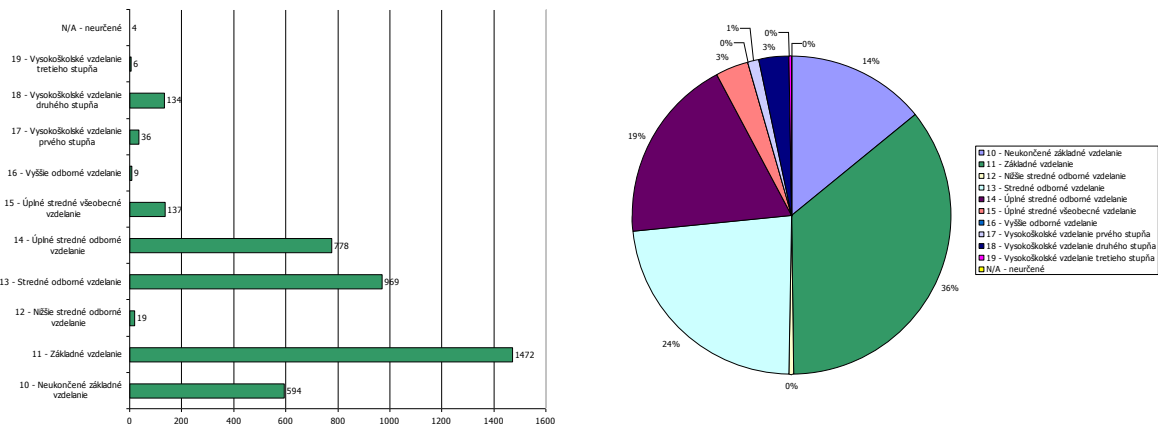
Vychádzajúc z ponuky (voľných pracovných miest) VPM na trhu práce regiónu sú najrizikovejšou skupinou občania so stredným a vysokoškolským stupňom vzdelania v kombinácii s dlhodobou evidenciou. Záujem nie je ani o vytváranie pracovných príležitostí pre občanov so zdravotným postihnutím, ponuky (voľných pracovných miest) VPM pre túto kategóriu sa v evidencii takmer nevyskytujú (Šed'ová, M., s.23-24, 2010). Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj nezamestnanosti podľa vzdelanostnej štruktúry uchádzačov. Najväčšou skupinou je skupina obyvateľov s úplným stredným a nižším stredným vzdelaním.

Nezamestnaní podľa vzdelania v %											
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Spolu											
Základné a bez vzdelania	36,8	37,0	30,6	21,9	18,3	20,2	24,9	28,5	20,3	23,7	24,9
Nižšie stredné	36,1	39,5	34,3	35,8	41,2	43,0	36,5	35,0	36,4	34,0	30,0
Úplné stredné	23,9	20,2	31,9	35,3	33,8	32,1	32,9	30,3	35,8	30,8	34,1
Vysokoškolské	3,4	3,4	3,2	7,0	6,7	4,8	5,7	6,5	7,7	11,6	10,9
Muži											
Základné a bez vzdelania	35,7	34,8	26,2	21,8	20,5	19,3	23,2	29,8	21,6	21,5	29,0
Nižšie stredné	43,3	44,8	39,7	36,5	43,0	46,7	40,2	38,2	40,9	36,7	33,0
Úplné stredné	17,7	17,4	32,4	35,9	34,2	29,3	32,4	26,7	31,3	29,7	29,9
Vysokoškolské	3,0	3,4	1,8	5,8	2,6	4,6	4,2	5,6	6,5	12,1	7,7
Ženy											
Základné a bez vzdelania	37,7	40,1	36,3	22,0	15,5	21,9	27,6	26,4	18,6	26,9	20,3
Nižšie stredné	29,7	33,0	27,0	34,7	38,2	37,2	31,8	31,0	31,2	30,2	26,6
Úplné stredné	29,1	23,6	31,7	34,7	33,5	36,0	33,6	35,3	42,0	32,4	39,1
Vysokoškolské	3,7	3,4	5,4	8,3	12,9	5,0	7,8	7,8	8,7	11,0	14,6

Zdroj: 20.3.2018, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Obyvatelia so základným vzdelaním sa podieľali na nezamestnanosti 24,9 %.

Štruktúra nezamestnaných v okrese Lučenec v apríli roku 2018 (vzdelanie)

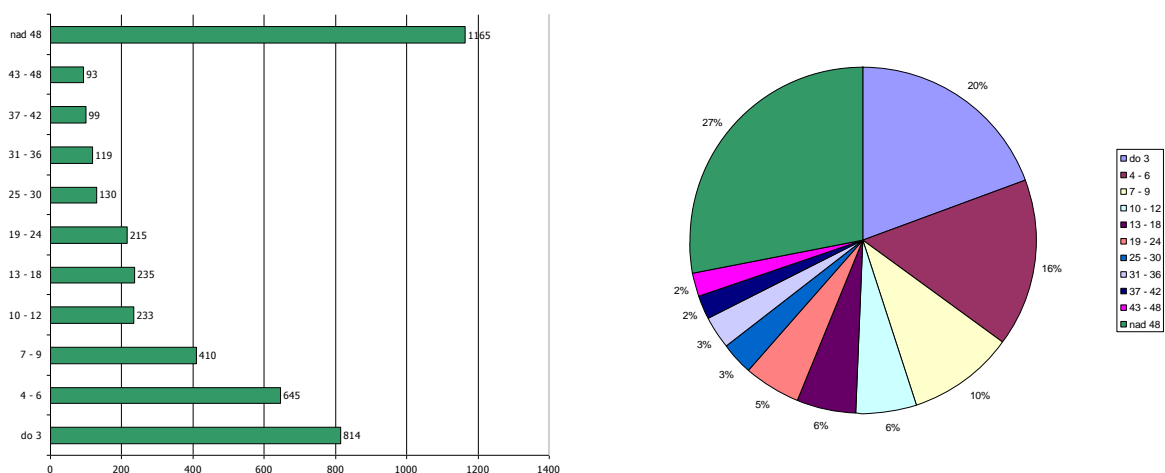
Zdroj: ÚPSVaR, 2017

Pri súčasnej situácii na trhu práce regiónu je problematické vytvoriť pracovné miesta pre túto kategóriu, nakoľko zamestnávateľia zväčša požadujú kvalifikovanejšiu a vzdelanejšiu pracovnú silu. Medzi nižším vzdelaním, chýbajúcou kvalifikáciou a vylúčením z trhu práce je jednoznačná súvislosť, nakoľko vyššia úroveň vzdelania rozširuje možnosti na trhu práce. V tejto kategórii nemožno prehliadnuť rómske etnikum s vysokou nezamestnanosťou, nízkou vzdelanosťou úrovňou (Šed'ová, M., s.30, 2010). Za rizikóvu skupinu (uchádzačov o zamestnanie) UoZ najťažšie umiestniteľnú na trhu práce regiónu možno označiť dlhodobo evidovaných (uchádzačov o zamestnanie) UoZ s nízkym stupňom vzdelania, pričom v rámci tejto skupiny sú zvlášť ohrozené ženy so základným resp. neukončeným základným vzdelaním.

1.5.4. Dĺžka evidencie

Významným ukazovateľom na trhu práce je doba evidencie nezamestnaných obyvateľov. Dve najväčšie skupiny tvorili nezamestnaní s dĺžkou evidencie do 3 mesiacov a v skupine nad 48 mesiacov. Negatívom je zvyšovanie počtu obyvateľov dlhodobo nezamestnaných nad 48 mesiacov, ktorí strácajú pracovné návyky. Z hľadiska dosiahnutého vzdelania tvorili najväčšiu skupinu obyvateľov s nižším stredným vzdelaním a úplným stredným odborným vzdelaním.

Štruktúra nezamestnaných v okrese Lučenec v apríli roku 2018 (dĺžka evidencie)

Zdroj: ÚPSVaR, 2018

1.5.5. Verejné služby zamestnanosti

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) ako orgán špecializovanej štátnej správy, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden

z viacerých subjektov vykonáva politiku zamestnanosti. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku trhu práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta na trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôsobovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce. Mesto spolupracuje pri realizácii aktívnej politiky trhu práce (APTP). Mesto spolupracuje s UPSVR Filákov.

1.5.6. Aktivačná činnosť

Mesto v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci aktivačných prác. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev. Nasledujúca tabuľka prezentuje počty aktivačných pracovníkov v okrese k decembru roka.

Aktivačné príspevky											
o. Lučenec	A1a	A1b	A1c	A2a	A2b	A2c1	A2c2	A2c3	A3a	A3b	A4
2013	3	1	0	16	10	2 116	382	2	66	7	0
2014	0	0	0	25	0	2188	114	0	0	0	0
2015	0	0	0	19	19	1913	94	1	1	0	0
2016	0	0	0	22	50	1612	135	0	2	26	0
2017	0	0	0	13	20	1080	82	12	0	0	0

Zdroj: ÚPSVaR, 2018

A1a – pre občana, ktorý je zamestnaný a zvyšuje si kvalifikáciu formou štúdia popri zamestnaní (§12 ods.3 písm.a)

A1b - AP pre občana, ktorý je zamestnaný a zúčastňuje sa na rekvalifikácii (§12 ods.3 písm.b)

A1c - AP pre občana, ktorý je zamestnaný a zúčastňuje sa MOS alebo dobrovoľných prác (§12 ods.3 písm.c)

A2a - AP pre občana, ktorý je v evidencii UoZ a zvyšuje si kvalifikáciu formou štúdia popri zam (§12 ods.4 písm.a)

A2b - AP pre občana, ktorý je v evid.o uchádzačov o zamestnanie a zúčastňuje sa na rekvalifik. (§12 ods.4 písm.b)

A2c - AP pre občana, ktorý je v evidencii o uchádzačov o zamestnanie a zúčastňuje sa na MOS (§12 ods.4 písm.c)

A3a - AP pre občana, ktorý bol dlhodobo nezamestnaný a zamestnal sa (§12 ods.9)

A3b - AP pre občana, ktorý bol dlhodobo nezamestnaný a začal vykonávať SZČ (§12 ods.10)

A4 - AP pre občana v HN, ak študuje na str. alebo vysokej škole a vypláca sa mu rodičovský príspevok (§12 ods.5)

A2c1 - AP pre občana, ktorý je v evidencii UoZ a zúčastňuje sa MOS na základe dohody s obcou (§12 ods. 3 písm. b) bod 4 zákona č. 417/2013 Z.z. (a podľa zákona č. 369/1990 o obecnom zriadení)

A2c2 - AP pre občana, ktorý je v evidencii UoZ a zúčastňuje sa MOS na základe dohody s úradom (§12 ods. 3 písm. b) bod 3 zákona č. 417/2013 Z.z. (§52 zákona č. 5/2004 o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov)

A2c3 - AP pre občana, ktorý je v evidencii UoZ a zúčastňuje sa MS pre samosprávny kraj (§12 ods. 3 písm. b) bod 3 zákona č. 417/2013 Z.z. (§ 52 zákona č. 5/2004 o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov)

1.6. Sociálna charakteristika obyvateľstva

1.6.1. ŤZP občania

Za občana s ťažkým zdravotným postihnutím sa považuje občan, ktorého miera funkčnej poruchy je najmenej 40%. Telesne a zdravotne postihnutý jedinec je jedinec s chybou pohybového a oporného ústrojenstva alebo poškodením nervového ústrojenstva, ak sa prejavuje porušenou hybnosťou a jedinec v stave choroby alebo zdravotného oslabenia. Mentálna retardácia je multidimenzionálny fenomén, ktorý postihuje prekrývajúco medicínske, psychologické, pedagogické a sociálne kvality, funkcie správanie sa postihnutého človeka od narodenia po smrť. Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj počtu ochranných príspevkov (ZP a iných) od roku 2013 ku koncu roka v okrese Lučenec.

Ochranné príspevky												
o. Lučenec	O1	O2	O3	O4	O5	O6	O6a	O6b	O6c	O7	OD1	OT
2013	451	75	4	15	77	2	169	1	7	1	0	0
2014	264	78	0	11	89	0	229	0	10	0	31	44
2015	184	69	1	11	81	-	196	0	11	0	17	23
2016	156	63	0	10	73	-	192	0	7	0	14	30

2017 5729 1959 21 142 922 - 5611 0 279 178 323 678

Zdroj: ÚPSVaR, 2018

- O1 - ochranný príspevok pre fyz. osobu, ktorá dosiahla vek potrebný na nárok na starobný dôchodok (§7 písm. a)
- O2 - ochranný príspevok pre fyz. osobu, ktorá je invalidná z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 % (§7 písm. b)
- O3 - ochranný príspevok pre fyz. osobu, ktorá je osamelým občanom, ktorý sa osobne, celodenne a riadne stará o dieťa do 31 týždňov veku dieťaťa (§7 písm. d)
- O4 - ochranný príspevok pre fyz. osobu, ktorá sa osobne, každodenne a riadne stará o dieťa s ťažkým zdravotným postihnutím odkázanú na opatrovanie (§7 písm. e)
- O5 - ochranný príspevok pre fyz. osobu, ktorá sa osobne, každodenne a riadne stará o občana s ťažkým zdravotným postihnutím odkázanú na opatrovanie (§7 písm. ...)
- O6,O6a,O6b,O6c - ochranný príspevok pre fyz. osobu, ktorá má nepriaznivý zdravotný stav, za ktorý sa na účely tohto zákona považuje choroba, úraz alebo ....
- O7 - ochranný príspevok pre fyz. osobu, ktorá sa zúčastňuje na resocializačných programoch v resocializačnom stredisku pobytovou formou, v rámci ktorých si ...
- OD1 - Ochranný príspevok pre rodičov dieťaťa do 1 roku veku (§11 ods.2 písm.c2)
- OT - Ochranný príspevok pre tehotnú ženu (§11 ods.2 písm.c1)

Každé zdravotné postihnutie s trvalými následkami vyžaduje komplexný prístup zameraný nielen na úpravu postihnutých fyziologických funkcií, ale aj na úpravu psychosociálnych funkcií s cieľom integrácie postihnutej osoby do bežných spoločenských štruktúr. Model komplexnej rehabilitačnej starostlivosti vyžaduje skúsených odborníkov v rehabilitačnej medicíne - lekárov, fyzioterapeutov, rehabilitačných pracovníkov, psychológov, logopédov, ale aj sociálnych pracovníkov, orientovaných v problematike dlhodobej sociálno - rehabilitačnej starostlivosti (<http://www.nrozp.sk/index.php/soc-rehabilitacia>, 10.7.2011). Nasledujúca tabuľka prezentuje počet poberateľov opakovaných peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP v okrese Lučenec.

Počet poberateľov opakovaných peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP

	na osobnú asistenciu	na prepravu	na diétne stravovanie	na hygienu alebo ošatenie	na prevádzku OMV	na psa so špeciálnym výcvikom	na opatrovanie	na opatrovanie - počet opatrovaných
Lučenec	140	38	996	1953	2629	4	1310	1343

Zdroj: ÚPSVaR, 2018

V decembri roku 2017 boli v okrese Lučenec celkovo 9 poberateľov jednorázových peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP.

Počet poberateľov jednorázových peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP

	na kúpu pomôcky	na výcvik používania pomôcky	na úpravu pomôcky	na kúpu zdvíhacieho zariadenia	na úpravu OMV	na úpravu bytu	na úpravu rodinného domu	na opravu pomôcky	na kúpu OMV	na úpravu garáže
Lučenec	3	0	0	2	0	1	0	1	2	0

Zdroj: ÚPSVaR, 2018

Na Mestskom úrade vo Filákovke nie je pre hendikepovaných k dispozícii nájazdová rampa a ani výtah pre návštevu poschodia mestského úradu. Komunikáciu pre hendikepovaných uľahčuje zriadenie klientskeho centra na prízemí budovy, do ktorej je bezbariérový vstup, internet, webová stránka mesta. Mesto Filákov realizuje bezbariérové úpravy v mestských objektoch postupne. V každom objekte, ktoré Mesto Filákov stavia alebo sa rekonštruje, sú realizované debarierizačné opatrenia. Bezbariérový prístup na novovybudovaných objektoch v správe mesta: Novohradsko-turisticko informačné centrum (NTIC) vo Filákovke v ktorom sa nachádza kancelária NTIC, kancelária Hradného múzea vo Filákovke, Palócka galéria vo Filákovke, kancelária Z.p.o. Geoparku Novohrad-Nógrád. Bezbariérový prístup do obnoveného objektu Vlastivedného múzea, do budovy Domova dôchodcov, do Základnej školy na ulici Školská a pod. Bezbariérové priechody sa budujú aj v rámci rekonštrukcií komunikácií, chodníkov. Väčšina zdravotne postihnutých je registrovaný v združeních zdravotne postihnutých občanov, ktoré pôsobia najmä v oblasti poradenstva a prevencie. V meste nepôsobia mimovládne organizácie zamerané na práci so zdravotne postihnutými občanmi okrem Nezábudky n.o. (Domova dôchodcov). Najbližšie pôsobia takéto organizácie v Lučenci „Slovenský zväz telesne postihnutých, krajské centrum Banská Bystrica“, Nám. Republiky 26, Lučenec – požíčavanie pomôcok, cieľové skupiny: fyzické osoby s ťažkým postihnutím a fyzické osoby s nepriaznivým zdravotným stavom odkázané na pomôcku. V meste Filákov chýbajú nasledovné služby a zariadenia pre ľudí so zdravotne postihnutím: odborné poradenstvo pre rodiny s dieťaťom so zdravotne postihnutím, agentúra podporovaného zamestnávania ľudí so zdravotným postihnutím (PHRSR Filákov, 2015, s. 179) a denný stacionár.

Úloha Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny

V tejto súvislosti Oddelenia posudkových činností úradov práce, sociálnych vecí a rodiny a v druhom stupni Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny posudzujú občana na účely: peňažných príspevkov na kompenzáciu, preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím a parkovacieho preukazu. Posudková činnosť zahŕňa lekársku posudkovú činnosť a sociálnu posudkovú činnosť (http://www.upsvar.sk/socialne-veci-a-rodina/tazko-zdravotne-postihnuty/posudkova-cinnost/oblasti-posudkovej-cinnosti.html?page_id=1216, 10.1.2012).

1.6.2. Opatrovaní

Opatrovaní sú občania odkázaní na opatrovateľskú službu. Opatrovateľská služba je určená občanom, ktorí sú podľa posudku príslušného orgánu odkázaní na pomoc druhej osoby pri zabezpečení životných úkonov, ak týmto občanom nemôže pomoc zabezpečiť rodina. Mesto Filákov zabezpečuje prostredníctvom svojej n.o. Nezábudka poskytovanie pre občanov mesta opatrovateľskú službu podľa zákona NR SR č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov (novela zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z.), opatrovateľskú službu. Je to terénna forma sociálnej služby v prirodzenom domácom prostredí občana, ktorý je odkázaný na pomoc inej fyzickej osoby. Opatrovateľská služba sa poskytuje občanovi s trvalým pobytom vo Filákovke, v jeho domácnosti.

Sociálna služba sa poskytuje formou úkonov, ktoré opatrovateľky vykonávajú v domácnosti občana. Sú to úkony ako napr.

- sebaobslužné úkony – bežné úkony osobnej hygieny, kúpeľ,
- starostlivosť o domácnosť – nákup, jednoduché úkony spojené so starostlivosťou o domácnosť,
- príprava jedla, donáška obeda do domu,
- bežné upratovanie v domácnosti,
- starostlivosť o bielizeň,
- donáška uhlia, dreva,
- sprievod na lekárske vyšetrenie, vybavenie úradných záležitostí,
- dohľad.

Prijímateľ sociálnej služby (občan) platí úhradu za poskytnutú sociálnu službu. Výška úhrady za opatrovateľskú službu je stanovená pre občana (prijímateľa sociálnej služby) vo VZN č. 5/2016 o poskytovaní sociálnych služieb, o spôsobe a výške úhrady za sociálne služby v znení neskorších zmien a dodatkov. Výška úhrady za opatrovateľskú službu, poskytnutú občanovi v jednotlivých mesiacoch sa počíta na základe skutočne poskytnutých úkonov. Rozdiel medzi skutočnými ekonomicky oprávnenými nákladmi na túto činnosť a úhradami od občanov (prijímateľov sociálnej služby) uhrádza n.o. Nezábudka mesto Filákov z rozpočtu mesta.

Súčasťou opatrovateľskej služby nie je zdravotnícka starostlivosť v zmysle z. č. 355 / 2007 Z. z. Zákon o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení č. 140/2008 Z. z., 461/2008 Z. z., 540/2008 Z. z., 170/2009 Z. z., 67/2010 Z. z., 131/2010 Z. z., 132/2010 Z. z., 136/2010 Z. z., 172/2011 Z. z., 470/2011 Z. z., 306/2012 Z. z., 74/2013 Z. z., 153/2013 Z. z., 204/2014 Z. z.). Zdravotnícke úkony môžu poskytovať len štátne a neštátne zdravotnícke zariadenia.

1.6.3. Osoby v kríze

V súčasnosti mesto nemá azylové ubytovanie. Osoby vyžadujúce azylové ubytovanie predstavujú špecifickú skupinu, ktorá je postihnutá rôznymi životnými situáciami v súvislosti s trestnou činnosťou, domácim násilím, alkoholizmom, prípadne drogovou závislosťou. Týka sa teda prepustencov z výkonu trestu, ľudí bez domova, osoby závislé na drogách a alkohole, týrané osoby, osamelí rodičia s deťmi bez prístrešia, atď..

V meste môžu vyžadovať azylové ubytovanie hlavne osoby, ktoré sú vystavené domácemu násiliu v súvislosti s alkoholizmom, prípadne drogovou závislosťou.

Vo Filákov nie je k dispozícii zariadenie sociálnych služieb na podporu rodiny s deťmi, a to konkrétne zariadenie dočasnej starostlivosti o deti. Je zriadené komunitné centrum ako nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu. V meste chýba zariadenie na výkon sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately – krízové stredisko. V meste je detský domov Pastelka, ktorý sídli v rodinnom dome na ulici Ružovej. Tento detský domov bol oficiálne spustený v máji 2014. V súčasnosti poskytuje domov 9 deťom. Príjemnú rodinnú atmosféru sa im snaží sprostredkovať 6 dospelých – koordinátor skupiny a 2 pedagogickí zamestnanci sú na pozícii vychovávateľov, dopĺňajú ich 3 pomocní vychovávateľa. Na chode domácnosti sa podieľajú všetci jej obyvatelia, a tak sa deti učia zručnostiam, ktoré využijú vo svojom budúcom živote. V okolí je ďalší detský domov „Detský domov Margarétka“ v Lučenci. Zriaďovateľom je organizácia „Za dôstojný život“. Kapacita zariadenia je 19 miest a krízové stredisko má 10 miest. Cieľovou skupinou sú deti v náhradnej ústavnej starostlivosti, deti v krízovej situácii. Zariadenie v Lučenci pre občanov bez prístreška a občanov ktorí nemajú zabezpečené nevyhnutné podmienky je „Centrum pre občana a rodinu“ zriadené organizáciou „Za dôstojný život“. Kapacita zariadenia je 6 miest a 24 miest pre zariadenie núdzového bývania (údaje: BBSK – Zariadenie sociálnych služieb a zariadení) (PHRSR Filákov, 2015, s.179).

1.6.4. Poberatelia dávok v hmotnej núdzi (DHN)

Hmotná núdza je stav, keď príjem občana a fyzických osôb, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, nedosahuje životné minimum a občan a fyzické osoby, ktoré sa s ním spoločne posudzujú, si príjem nemôžu zabezpečiť alebo zvýšiť vlastným pričinením. Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj počtu poberateľov dávok v okrese Lučenec (k 31. decembru b.r.). Údaje za mesto Filákov nie sú verejne dostupné.

Počet poberateľov vybraných sociálnych dávok podľa regiónov						
o. Lučenec	PHN a PkD	PHN - UoZ	PnD	RP	PPnaK	PPnaO
2013	5 176	3 396	8 531	1 880	4 293	1 455
2014	4 431	3 340	8 387	1 884	4 305	1 442
2015	3828	3002	8184	1866	4256	1427
2016	3535	2693	8173	1793	4185	1344
2017	2734	1840	7982	1756	5760	1310

Zdroj: ÚPSVaR, 2018

PHN a PkD - pomoc v hmotnej núdzi a príspevky k dávke

PHN - UoZ - pomoc v hmotnej núdzi - dávka a príspevky pre uchádzačov o zamestnanie

PPnaK - peňažné príspevky na kompenzáciu pre ťažko zdravotne postihnutých občanov

PnD - prídavok na dieťa

RP - rodičovský príspevok

PPnaO - peňažné príspevky na opatrovanie

Celková výška vyplatených dávok je prezentovaná v nasledujúcej tabuľke.

Čerpanie FP v eurách						
o. Lučenec	PHN a PkD	PHN - UoZ	PnD	RP	PPnaK	PPnaO
2013	727 950	538 398	324 045	374 759	210 494	217 532
2014	630 622	539 747	323 471	382 698	241 292	207 136
2015	564 076	492 609	314 302	378 668	215 595	198 244
2016	512 201	435 471	313 012	363 791	218 657	182 599
2017	388 747	303 113	306 435	374 530	189 163	228 772

Zdroj: ÚPSVaR, 2018

PHN a PkD - pomoc v hmotnej núdzi a príspevky k dávke

PHN - UoZ - pomoc v hmotnej núdzi - dávka a príspevky pre uchádzačov o zamestnanie

PPnaK - peňažné príspevky na kompenzáciu pre ťažko zdravotne postihnutých občanov

PnD - prídavok na dieťa

RP - rodičovský príspevok

PPnaO - peňažné príspevky na opatrovanie

Posledná tabuľka prezentuje vývoj vyplatených ochranných príspevkov v okrese. Ich vývoj je rovnomerný s klesajúcim trendom u všetkých skupín ochranných príspevkov.

Ostatné príspevky a dávky

o. Lučenec	Ba, Bb	Ba1,Bb	Ba2,Bb	Ba3,Bb	Bc	T	DRD	DPPD
2013	355	1 402	404	5	349	35	103	1 922
2014	2	1 544	525	30	-	-	-	1754
2015	0	1331	503	0	34	-	-	1589
2016	-	1199	459	0	27	-	-	1532
2017	-	920	335	23	23	-	-	1203

Zdroj: ÚPSVaR, 2018

ZSn - príspevok na zdravotnú starostlivosť

Ba a Bb - príspevok na bývanie vlastníkom bytu, rod.domu, ktorý uhrádza náklady spojené s bývaním (§ 13 ods.3 písm.a,b)

Ba1,Bb - Občan v hmotnej núdzi je vlastníkom bytu, alebo vlastníkom rodinného domu.

Ba2,Bb - Občan v hmotnej núdzi je nájomcom bytu, alebo nájomcom rodinného domu, alebo nájomcom obytnej miestnosti v zariadení určenom na trvalé bývanie.

Ba3,Bb - Občan v hmotnej núdzi má doživotné právo užívania.

Bc - príspevok na bývanie pre poberateľa dôchodkovej dávky, ktorý dovŕšil 62 rokov veku (§ 13 ods.7)

DRD - dávka rodičom dieťaťa do 1 roku veku (§ 10 ods.5)

T - dávka tehotnej žene (§ 10 ods.3)

DPPD - dávka pre dieťa plniace si povinnú školskú dochádzku (§ 10, ods.9)

V meste Filákov významná skupina poberateľov dávok v hmotnej núdzi spadá do sociálne ohrozenej skupiny. V dôsledku slabých pracovných návykov si táto skupina vyžaduje osobitný prístup založený na väčšom motivovaní. Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru poberateľov vybraných dávok pomoci v hmotnej núdzi a náhradného výživného za okres Lučenec v decembri roku 2017.

Počet poberateľov vybraných dávok pomoci v hmotnej núdzi a náhradného výživného podľa regiónov

Dec. 2017	DvHN a PKD	DvHN - UoZ	DvHN - ZŽP	DvHN - cudzinci	Osobitný prisp.	Resocializačný prisp.	NV - neplatené výživné	NV - sirotsky dôchodok	NV - neplatené výživné - počet detí	NV - sirotsky dôchodok - počet detí
o. Lučenec	2734	1840	585	14	407	5	159	14	270	19

Zdroj: ÚPSVaR, 2018

Celkovo bolo v decembri roku 2017 v okrese Lučenec 7982 poberateľov prídavkov na dieťa a 1756 poberateľov rodičovského príspevku.

Počet poberateľov štátnych sociálnych dávok podľa regiónov

	Prídavok na dieťa	Príplatok k prídavku na dieťa	Prídavok na dieťa - počet detí	Rodičovský príspevok	Rodičovský prisp. - dieťa s DNZS	Prisp. pri narodení dieťaťa	Príspevok na viac súčasne narodených detí	Prisp. na pohreb	Prisp. na starostlivosť o dieťa
o.Lučene c	7982	32	13037	1756	101	45	1	48	6

Zdroj: ÚPSVaR, 2018

Počet poberateľov dávok náhradnej rodinnej starostlivosti bolo v okrese Lučenec 302.

Počet poberateľov dávok náhradnej rodinnej starostlivosti podľa regiónov

	Prisp. pri zverení	Prisp. pri zániku	Opak. prisp. dieťaťu	Opak. prisp. náhr. rodičovi	Odmena pestúna	Osobitný opak. prisp. náhr. rodičovi
Lučenec	0	1	289	12	0	0

Zdroj: ÚPSVaR, 2018

1.6.5. Rodinné prídavky – osobitný príjemca

Mesto Filákov je osobitným príjemcom rodinných prídavkov na deti, ktoré zanedbávajú povinnú školskú dochádzku v zmysle § 12, ods.2 zákona č. 600/2003 Z.z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších zmien a doplnkov. Na základe zoznamu poberateľov prídavku na dieťa Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) zasiela mestu mesačne zoznam poberateľov prídavku na dieťa, ktorým deti zanedbávajú povinnú školskú dochádzku a mesto vypláca prídavky na jedno dieťa v sume 23,68 € mesačne (od 1.januára 2018). Mesto Filákov zriadilo osobitný účet rodinných prídavkov v banke, kde úrad zasiela rodinné prídavky. Mesto Filákov pravidelne mesačne zasiela úradu správu o spôsobe použitia prídavkov. Zákon č. 600/2003 Z. z. prídavku na dieťa a príspevku k prídavku na dieťa v § 18 ods. 1, ustanovuje, aby v prípade, ak rodič dieťaťa, resp. osoba, ktorej je dieťa zverené do náhradnej rodinnej starostlivosti nevyužíva prídavok na dieťa a príspevok k prídavku na dieťa na výchovu a výživu dieťaťa, okresný Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny zastavil výplatu a poukazoval tieto dávky ďalšej oprávnenej osobe alebo meste. Zákonom č. 658/2002 Z. z. sa doplnil dôvod na zastavenie výplaty prídavku na dieťa oprávnenej osobe aj v prípade, ak dieťa zanedbáva plnenie povinnej školskej dochádzky a presunula sa účinnosť tohto paragrafu už od 1. januára 2003. Neprítomnosť žiaka v škole ospravedľňuje jeho zákonný zástupca, ale najviac 5 dní po sebe nasledujúcich dní. Ak neprítomnosť žiaka v škole trvá viac ako 5 dní po sebe nasledujúcich dní, vyžaduje si vždy lekárske potvrdenie o chorobe žiaka alebo iný úradný doklad potvrdzujúci odôvodnenosť žiakovej neprítomnosti. Pod zanedbávaním povinnej školskej dochádzky na účely zastavenia prídavku na dieťa rodičovi sa rozumie stav, keď dieťa má neospravedlnenú neúčast' na vyučovaní v kalendárnom mesiaci viac ako 15 vyučovacích hodín. Škola oznámi zanedbávanie povinnej školskej dochádzky dieťaťa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny – pracovisko Filákov, v ktorom má rodič dieťaťa trvalý pobyt. Toto oznámenie škola zašle do troch pracovných dní po skončení kalendárneho mesiaca. Kópiu tohto oznámenia zašle škola aj Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR), odboru sociálnych vecí podľa miesta trvalého pobytu rodiča. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) vydá rozhodnutie o zastavení.

Mesto je k 31.5.2018 osobitným príjemcom v prípade 51 rodín, čo je 79 prídavkov na dieťa (8 rodín s 3 deťmi, 12 rodín s 2 deťmi a 31 rodín s 1 dieťaťom).

1.7. Analýza verejných sociálnych služieb

1.7.1. Sociálne služby

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je mesto, VÚC, fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z.) a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov - v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nálezú Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z., 345/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 40/2017 Z. z., 331/2017 Z. z., 331/2017 Z. z., 351/2017 Z. z.) vymedzuje paletu poskytovaných sociálnych služieb obyvateľom mesta Filákov.

Nasledujúca tabuľka prezentuje kapacitu a dostupnosť sociálnych služieb v okrese Lučenec.

Sociálne zariadenia podľa typ ukazovateľa, rok a územie											
Okres Lučenec	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Počet zariadení	11	16	16	18	24	20	21	21	23	21	23
Počet miest k 31.12 spolu	557	573	567	584	626	614	611	632	687	674	707
P.m. v zar. pre seniorov	0	0	0	240	95	81	81	81	81	182	182

P.m. v domov. dôchodcov	236	227	227	0	0	0	0	0	0	0	0
P.m. v penziónoch	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
P.m. v DSS pre pos. dosp.	242	232	234	234	334	366	381	387	436	322	356
P.m. v DSS pre pos. dosp.	21	18	17	15	15	11	8	8	8	3	3
P.m. v detských domovoch	0	0	0	0	15	19	19	21	30	30	50

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Mesto má pomerne na dobrej úrovni sociálne služby poskytované pre seniorov, terénnu sociálnu prácu vykonávanú v marginalizovaných rómskych komunitách, vykonáva intervencie a sociálne poradenstvo pre rodiny s deťmi v krízových situáciách, ako aj pre ďalšie skupiny sociálne odkázaných (bezdomovci, osoby po výkone trestu, závislí na drogách a inom – alkohol, automaty), pričom spolupracuje s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, so školami, so zdravotníckymi zariadeniami a tiež so zariadeniami poskytujúcimi azylové ubytovanie pre osoby v krízových situáciách bez strechy nad hlavou. V súčasnosti sa v meste Filákov poskytujú tieto druhy sociálnych služieb (PHRSR Filákov, 2015, s. 171):

- opatrovateľská služba,
- sociálna služba v jedálni,
- sociálna služba v zariadení pre seniorov a zariadenie opatrovateľskej služby (do roku 2014 aj domov sociálnych služieb),
- odľahčovacia služba,
- sociálna služba v dennom centre (klub dôchodcov),
- terénna sociálna práca, .
- základné sociálne poradenstvo.

Sociálne služby sú poskytované najmä pre tieto cieľové skupiny občanov mesta v sociálnej núdzi (PHRSR Filákov, 2015, s. 171):

- seniori,
- zdravotne postihnutí,
- deti a mladistvé osoby,
- rodiny s deťmi,
- marginalizované rómske komunity
- bezdomovci.

Subjekty poskytujúce sociálne služby:

- mesto Filákov,
- Nezábudka, n.o., ktorej zakladateľom je mesto,
- 1 denné centrum (klub dôchodcov), ktorého zriaďovateľom a prevádzkovateľom je tiež mesto.

Opatrovateľská služba

Od 1.1. 2003 prešla na obce opatrovateľská služba a zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách prešli na obce ďalšie kompetencie v sociálnej oblasti. Do 01.01.2012 sa poskytovala ako terénna sociálna služba na území mesta Filákov fyzickej osobe s trvalým alebo prechodným pobytom v meste Filákov, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a zároveň je odkázaná na pomoc pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a v základných sociálnych aktivitách. Od 01.01.2012 výkon opatrovateľskej služby spolu s klientmi a zamestnancami prešiel na neziskovú organizáciu Nezábudka v pôsobnosti mesta Filákov. Mesto vykonávalo opatrovateľskú službu pre 7 klientov s počtom opatrovateľiek 5 v pracovnom úväzku 3,5 zamestnanca (PHRSR Filákov, 2015, s. 171). V súčasnosti, keď už mesto opatrovateľskú službu zabezpečuje prostredníctvom svojej neziskovej organizácie Nezábudka zamestnava 7 opatrovateľiek a počet klientov sa pohybuje v počte 20 – 30 počas roka.

Nezábudka, n.o.

Nezábudka, n. o., Filákov je nezisková organizácia, ktorú uznesením mestského zastupiteľstva vo Filákov č. 23 zo dňa 23.09.2005 založilo mesto Filákov podľa zákona č. 213/1997 Z. z. o

neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby, aby poskytovala sociálne služby pre starých a zdravotne postihnutých občanov v meste Filákov v súlade so zákonom č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci. Do registra neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby bola organizácia zapísaná rozhodnutím Krajského úradu v Banskej Bystrici č. OVVS/NO-51/2005 dňa 19.10.2005, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 07.11.2005. Svoju činnosť n. o. zahájila 01.01.2006. V registri subjektov, ktoré poskytujú sociálne služby podľa zákona o sociálnej pomoci v rámci Banskobystrického samosprávneho kraja (BBSK), bola zaregistrovaná dňa 4.4.2006 na konkrétny druh sociálnych služieb – opatrovateľská služba v zmysle § 15 zákona č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov. V registri BBSK n. o. zaregistrovala rozšírenie svojej činnosti dňa 19.04.2008 o ďalšiu sociálnu službu – domov dôchodcov s kapacitou 17 miest v súlade s § 24 zákona č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci so začiatkom poskytovania tejto služby 10.04.2008. V roku 2009 boli poskytované sociálne služby zaregistrované v súlade so zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách. Ako nové služby boli zriadené domov sociálnych služieb, zariadenie opatrovateľskej služby a jedáleň. V súvislosti s novelizáciou zákona o sociálnych službách nastala od 01.01.2015 zmena v poskytovaní pobytových sociálnych služieb – kapacitu 53 pobytových miest tvorí 45 miest v zariadení pre seniorov a 8 miest v zariadení opatrovateľskej služby. Organizácia poskytuje v rámci svojich kapacít, prípadne v domácnosti klientov, aj odľahčovaciu službu. V roku 2013 zaregistrovala organizáciu novú sociálnu službu – prepravnú službu, činnosť ktorej zahájila 01.01.2014. Rozhodnutím č. 53631/2011 udelilo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR dňa 15.02.2012 organizácii akreditáciu na realizáciu vzdelávacieho programu Kurz opatrovania v trvaní päť rokov. Akreditáciu organizácii ministerstvo v r. 2017 predĺžilo o ďalších 5 rokov. V roku 2017 organizácia pokračovala v spolupráci s úradmi práce na projekte REPAS, v rámci ktorého uskutočnila 4 opatrovateľské kurzy pre uchádzačov o zamestnanie z okresov Lučenec a Rimavská Sobota. Od 01.08.2015 vykonáva zariadenie aj ošetrovateľské úkony na základe uzatvorenej zmluvy so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, pobočka Banská Bystrica. Priemerný evidenčný stav zamestnancov organizácie /fyzické osoby/ za rok 2017 bol 35, evidenčný prepočítaný stav 34,63 osôb. Posilňovanie v personálnej oblasti rieši n. o. zaradovaním na pomocné práce aktívnych pracovníkov formou dobrovoľníckej služby, frekventantov opatrovateľských kurzov na prax a prijímaním externých zamestnancov na dohody. Rozhodnutím Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny č. AA/2009/24034/9119/OISS získala n. o. 12.5.2009 postavenie sociálneho podniku (Nezábudka výročná správa, 2017, s. 5 - 16).

Ukazovatele naplnenia kapacít a financovania Nezábudka, n.o.					
Ukazovateľ	2013	2014	2015	2016	2017
Počet klientov	48	49	52	53	49
Kapacita zariadenia	53	53	53	53	53
Počet odborných zamestnancov	20	21	21	21	24
Počet THZ	14	14	14	14	15
Rozpočet v tis. €	464	483	515	540	565
Z toho Štátne zdroje	197	196	202	203	203
Z toho Zdroje obce/VÚC	30	47	42	51	57
Z toho Zdroje z výkonov	204	210	240	247	255
Z toho Iné zdroje	33	30	31	39	50
Poskytované služby:	% z výkonov	% z výkonov	% z výkonov	% z výkonov	% z výkonov
1 ZPS	70	68	64	65	64
2 ZOS	12	12	11	11	11
3 opatrovateľská služba	6	6	7	7	7
4 jedáleň	9	10	9	9	9
5 prepravná služba	0	1	1	1	1
6 ostatné	3	3	8	7	8

Zdroj: Nezábudka, n.o., 2018

Výkon komplexnej sociálnej starostlivosti o klientov zariadenia a klientov terénnej opatrovateľskej služby zabezpečovalo k 31.12.2017 43 stálych zamestnancov /+ 2 zamestnanci na MD/, z ktorých je 14 odborných /2 sociálni pracovníci, 12 pracovníkov zdravotného úseku/, 13 opatrovateľiek a 16 prevádzkových /obslužných/ zamestnancov, z toho 2 kuchári, 2 pomocní kuchári a 1 vedúca stravovacej prevádzky. V priebehu roka boli prijatí 11 noví zamestnanci /ako náhrada - odchod do

dôchodku, skončenie pracovného pomeru z podnetu zamestnanca, zastupovanie počas PN/. S využitím nástrojov aktívnej politiky trhu práce prostredníctvom úradu práce bolo prijatých 8 zamestnancov. Organizácia realizovala aktivačnú činnosť formou dobrovoľníckej služby na základe troch dohôd s úradom práce, sociálnych vecí a rodiny. Bolo do nej zapojených celkom 27 uchádzačov o zamestnanie, ktorí boli zaradovaní na zdravotný, prevádzkový úsek, na úsek stravovacej prevádzky a terénnej opatrovateľskej služby s cieľom posilniť činnosti pri zabezpečovaní sociálnych služieb pre klientov. Do opatrovateľského procesu boli zapojení účastníci opatrovateľských kurzov, ktorí absolvovali v zariadení odbornú prax. Organizácia poskytuje priestor na výkon odbornej praxe poslucháčov stredných odborných škôl (Stredná odborná škola Filákov) a Vysokiej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety Bratislava, s ktorými má uzavreté zmluvy. V roku 2017 absolvovalo odbornú prax 9 študentov týchto škôl a 1-dňovú exkurziu jedna trieda Sociálnej a pedagogickej akadémie v Lučenci. V organizácii pracovalo v priebehu roka sedem vysokoškolsky vzdelaných zamestnancov. Všetci zamestnanci spĺňajú kvalifikačné predpoklady pre zaradenie na príslušné pracovné pozície, vrátane opatrovateľiek (Nezábudka výročná správa, 2017, s. 5 - 16).

Opatrovateľská služba

Nezábudka n. o. v roku 2017 poskytovala terénnu opatrovateľskú službu pre zdravotne ťažko postihnutých a na pomoc iných odkázaných občanov. Organizácia zamestnávala k 31.12.2017 celkom 10 stálych terénnych opatrovateľiek a taktiež využívala pomoc aktivačných pracovníkov na dobrovoľníckej službe s opatrovateľským kurzom, externé opatrovateľky a výpomoc opatrovateľiek zdravotného úseku na zastupovanie počas PN a dovolení. Priemerný počet klientov na mesiac bol 25,3. Opatrovateľská služba bola v roku 2017 poskytovaná počas 14 332 hodín, čo je o 260 hodín viac ako v predchádzajúcom roku (v priemere 58 hodín denne) v týchto oblastiach:

1. sebaobslužné úkony (hygiena, stravovanie, obliekanie, vyprázdňovanie, mobilita ...)
2. úkony starostlivosti o domácnosť (nákup potravín, príprava jedla, donáška jedla, umývanie riadu, upratovanie, starostlivosť o bielizeň, starostlivosť o lôžko, vynášanie smetí,...)
3. základné sociálne aktivity /lekárske vyšetrenie, vybavenie úradných záležitostí/
4. dohľad pri úkonoch sebaobsluhy, starostlivosti o domácnosť a základných sociálnych aktivitách.

Uvedené služby n. o. poskytovala za úhradu podľa cenníka schváleného správnu radou n. o. a v súlade s cenníkom sociálnych služieb schváleným mestským zastupiteľstvom mesta Filákov, ktorý tvorí prílohu Všeobecne záväzného nariadenia mesta Filákov č. o poskytovaní sociálnych služieb, o spôsobe a výške úhrad za sociálne služby (ďalej len VZN).

Zariadenie sociálnych služieb

Organizácia poskytovala dva druhy pobytových sociálnych služieb – zariadenie pre seniorov (ZPS) kapacita 45 miest a zariadenie opatrovateľskej služby (ZOS) kapacita 8 miest. V niektorých mesiacoch stav klientov presiahol kapacitu zariadenia – pri úmrtí klienta a jeho nahradením iným klientom sa na jednom mieste v rámci mesiaca môže vystriedať viac klientov. Počas roka bolo do zariadenia prijatých 18 nových klientov, 25 klientov zomrelo, 2 klienti ukončili poskytovanie sociálnej služby dohodou. K 31.12.2017 bolo v zariadení umiestnených 50 klientov, z toho 13 mužov a 37 žien, pričom priemerný vek klientov bol 79,86 roka. V zariadení bolo šesť klientov nad 90 rokov. Podľa stupňa odkázanosti bol stav k 31.12.2017 nasledovný: II. – 0 klientov, III. – 0 klientov, IV. – 12 klientov, V. – 21 klientov, VI. – 17 klientov. Všetci klienti majú trvalé bydlisko v mestách a obciach BBSK (Nezábudka výročná správa, 2017, s. 5 - 16).

Prepravná služba

Počas roka 2017 bolo prepravených celkom 102 osôb /mesačne v priemere 8,5 osoby/, nabehnutých 249 km /mesačne v priemere 21 km/. Úhrady za prepravnú službu boli účtované v súlade s VZN mesta Filákov.

Sociálna práca v zariadení

Základné sociálne poradenstvo: odborná činnosť, ktorú poskytujú sociálni pracovníci občanom, ktorí žiadajú o zabezpečenie sociálnej služby /ambulantnej, terénnej, pobytovej/, ich rodinným príslušníkom a klientom umiestneným v zariadení. Sociálne pracovníčky sú v každodennom kontakte s klientmi – prijímateľmi sociálnych služieb, poskytujú im informácie, rady, pomáhajú im prekonávať rôzne náročné situácie, v ktorých sa ocitnú. Už pred nástupom klienta do zariadenia, resp. pred začatím poskytovania terénnej a ambulantnej sociálnej služby, šetrením v jeho prirodzenom prostredí získavajú

a spracúvajú informácie o jeho sociálnej situácii, zdravotných ťažkostiach, rodinných pomeroch a spoločne s klientom sa snažia nájsť adekvátne riešenie jeho situácie. Po umiestnení klienta do zariadenia sociálne pracovníčky pokračujú v priebežnom získavaní údajov o klientovi a v spolupráci s ostatnými zamestnancami pre neho vytvárajú čo najideálnejší program, aktivity, stanovujú individuálny plán a sú nápomocné pri jeho uskutočňovaní (Nezábudka výročná správa, 2017, s. 5 - 16).

S klientmi využívajúcimi ambulantné a terénne sociálne služby sociálni pracovníci pracujú priebežne, sú s nimi v kontakte a na základe informácií od terénnych opatrovateliek pomáhajú s riešením ich potrieb v rámci svojich kompetencií.

Individuálna a skupinová práca s prijímateľmi sociálnych služieb: Individuálna práca s obyvateľmi je založená na individuálnom prístupe ku každému prijímateľovi a jej cieľom je podporovať jeho fyzickú a duševnú kondíciu, zapájať ho do rôznych činností a aktivít, udržiavať jeho kontakt so spoločenským prostredím, riešiť osobné problémy a požiadavky, zabezpečiť spojenie s rodinou v zahraničí /skype, poštové zásielky/. Základom osobného prístupu je vypracovanie individuálneho plánu s klientom. V ňom sociálny pracovník zohľadňuje údaje získané anamnézou klienta, jeho požiadavky na vyplnenie voľného času, postrehy k zaužívaným postupom v zariadení a ochotu zúčastňovať sa na plnení cieľov. Individuálny plán je vypracovaný osobitne s každým klientom na základe jeho súhlasu. V roku 2017 boli vypracované individuálne plány v rámci ZPS s 22 klientmi. V prípade 18 klientov neumožňoval vypracovať individuálny plán zdravotný stav, 4 klienti odmietli spolupracovať na individuálnom pláne. V ZOS IP plány neboli vypracované z dôvodu krátkodobého pobytu klientov v zariadení. Skupinová práca s prijímateľmi udržiava ich vzájomnú súdržnosť, podporuje schopnosť kooperácie, vzájomnej komunikácie a tolerancie rozdielnosti. Zároveň rozvíja ich tvorivé myslenie a zmysluplne naplňuje voľný čas. Do skupinovej práce sa zapájajú klienti na základe vlastného rozhodnutia a koordinácie činností zo strany zariadenia. Aktivity vychádzajú z možností prijímateľov tak, aby sa striedali fyzické a mentálne činnosti a aby ich realizácia prinášala zainteresovaným radosť. Súčasťou skupinovej práce sú rôzne formy kultúrnej, záujmovej a pracovnej činnosti. Na stretnutiach sa spoločne rozoberajú spoločenské témy, diskutuje sa o aktuálnych problémoch a hľadajú sa riešenia bežných denných starostí (Nezábudka výročná správa, 2017, s. 5 - 16).

Ergoterapia – realizácia individuálnych alebo skupinových aktivít ako ručné práce, starostlivosť o kvety, výroba ozdôb, práce pri úprave okolia a záhrady /sadenie kvetov, zeleniny/ a pod. Organizácia pokračovala v realizácii projektu Krúžok šikovných rúk z predchádzajúceho obdobia. Seniori pripravovali ozdoby, darčeky a upomienkové predmety na pravidelných týždňových stretnutiach.

Rehabilitácia – v spolupráci so zdravotným úsekom realizácia cvičení, pohybové aktivity, masáže. Klienti a zamestnanci využívajú priestory zariadenej malej telocvične, masážny prístroj a rehabilitačné pomôcky na rozvoj telesných aktivít a upevňovanie zdravia pod dohľadom odborných zamestnancov na základe vypracovaného harmonogramu.

Biblioterapia – čítanie a predčítanie kníh a časopisov, lúštenie krížoviek a hlavolamov, kreslenie a vyplňanie omaľovaných pre dospelých. Športové a spoločenské aktivity

Klienti zariadenia majú k dispozícii PC súpravu + multifunkčné zariadenie, šijací stroj, CD prehrávač, stolný futbal a hrací stôl, rôzne spoločenské hry, ktoré podporujú aktivity klientov pri výkone sociálnej práce, uľahčujú styk s rodinou /skypovanie/, rozvíjajú manuálne zručnosti a podporujú spoločenský život v zariadení. Jedenkrát týždenne sa klienti stretávajú za účelom fyzických aktivít – hry s loptou, precvičovanie jednoduchých cvikov. Zhoršovanie zdravotného stavu a nástup klientov s vyššími stupňami odkázanosti /V, VI/ má za následok znižovanie počtu klientov, ktorí sa zapájajú do pohybových aktivít.

Počas roka zorganizovala n.o. dvakrát stretnutie s rodinnými príslušníkmi prijímateľov sociálnych služieb, oslavu MDŽ, veľkonočné, mikulášske a vianočné posedenie, varenie guláša, výlet pod hrad Šomoška za účasti zamestnancov a členov JDS, spoločenské stretnutie v rámci Mesiaca úcty k starším, oslavy okrúhlych narodenín klientov, kultúrne vystúpenia žiakov materských, základných škôl a špeciálnej školy pri príležitosti mesiaca úcty k starším a vo vianočnom čase, týždeň dobrovoľníctva za účasti členov Jednoty dôchodcov Slovenska vo Filákovke, študentov Gymnázia vo Filákovke, sociálnej

komisie pri MsZ Filákov a zamestnancov. Počas októbra – Mesiaca úcty k starším - zdobili interiér zariadenia práce klientov v rámci výstavy Krúžku šikovných rúk (Nezabudka výročná správa, 2017, s. 5 - 16).

Organizácia sa tradične v septembri zapojila do dní dobrovoľníctva. Zamestnanci zariadenia, dobrovoľníci z Gymnázia vo Filákov, zamestnanci Komunitného centra, seniory z Klubu dôchodcov a členovia Sociálnej komisie pri MsZ vo Filákov v počte 65 odpracovali celkom 71 hodín pri výzdobe nástienok, úprave okolia (hrabanie a odpratanie lístia a polámaného dreva) a spoločenských hrách s klientmi (stolný tenis, karty). Uvedené podujatia spestrili život klientov, vytrhli ich z každodenného stereotypu a sú potvrdením toho, že aj ľudia v seniorskom veku majú svoje záľuby, chcú žiť spoločenským životom a byť v kontakte s okolitým svetom. Výbor obyvateľov ZSS má 5 členov, v r. 2017 sa zišiel štyrikrát a v spolupráci s vedením organizácie sa podieľal na riešení interných záležitostí zariadenia (kvalita stravy, výlety, spoločenské akcie, cenníky za služby, informácie v súvislosti s vykonávaním sociálnych služieb).

Jedáleň

Stravovanie klientov a zamestnancov je zabezpečené vo vlastnej stravovacej prevádzke vybavenej modernou technológiou. Klientom v zariadení sa podávajú raňajky s desiatou, obed s olovrantom a večera a v prípade klientov s diabetes druhá večera. Kapacitne prevádzka pokrýva aj požiadavky dôchodcov v meste Filákov na zabezpečovanie ich stravovania /obedy/ ambulantnou formou alebo formou donášky obedov do domácnosti. Cenník stravy bol schválený mestským zastupiteľstvom a je prílohou schváleného Všeobecne záväzného nariadenia o sociálnych službách. Vývoj počtu externých klientov jedálne je uvedený v tabuľke. Mesačne odoberalo obedy z jedálne formou donášky do domácnosti v priemere 40 klientov (nárast oproti r. 2016 o 8 klientov). Priemerne mesačne bolo z jedálne odobratých 757 obedov externými klientmi jedálne (nárast o 159 obedov oproti r. 2016) (Nezabudka výročná správa, 2017, s. 5 - 16).

Odláhčovacia služba

V súlade so zákonom o sociálnych službách organizácia zabezpečuje odláhčovaciu službu v rámci vlastných pobytových kapacít, resp. v rámci opatrovateľskej služby. V roku 2017 využilo túto službu 11 klientov v priemere 12 dní.

Odborné činnosti

- základné sociálne poradenstvo
- pomoc pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby
- pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov
- ošetrovateľská starostlivosť
- pracovná terapia.

Prijímateľom s nepriaznivým zdravotným stavom sa podľa rozsahu ich zdravotného postihnutia poskytovala pomoc na zabezpečenie nevyhnutných životných úkonov pri čiastočnej alebo prevažnej bezvládnosti. Väčšina klientov sú zdravotne ťažko postihnuté osoby, ktoré si vyžadujú dlhodobu pravidelnú pomoc ošetrovateľského a opatrovateľského personálu pri hlavných životných úkonoch. Sú to klienti s poškodením centrálného nervového systému po náhlej cievnej mozgovej príhode s následným čiastočným ochrnutím, ktorým je poskytovaná sústavná 24 – hodinová starostlivosť, počnúc rannou toaletou, prezliekaním, prebaľovaním, kŕmením, kúpaním, polohovaním, podávaním liekov, atď. V závislosti od zdravotného stavu prijímateľov a ich záujmu o voľno časové aktivity zdravotný a sociálny personál im zabezpečoval pomoc pri prechádzkach, individuálnych záujmoch, mobilizoval ich ku chôdzi a účasti na spoločenských a kultúrnych aktivitách.

Jedenkrát do týždňa bola v zariadení zabezpečená zdravotná starostlivosť všeobecným /zmluvným/ lekárom, ktorý obyvateľom poskytoval pravidelnú kontrolu a predpisoval lieky a odborné vyšetrenia. Jedenkrát mesačne navštevuje klientov geriatier. Organizácia vykonáva ošetrovateľskú starostlivosť na základe dohody so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou v súlade s platnou legislatívou. Okrem toho im boli zabezpečované pravidelné kontroly u odborných lekárov, vykonané merania krvného tlaku, teploty, váženie (Nezabudka výročná správa, 2017, s. 5 - 16).

Obslužné činnosti

- ubytovanie, upratovanie, pranie, žehlenie, údržba bielizne a šatstva
- stravovanie – vo vlastných priestoroch /prevádzka kuchyne/.

Bývanie klientov zariadenia pre seniorov je zabezpečené v samostatných 1 – posteľových a 2 – posteľových izbách. Obývacia bunka zložená z dvoch izieb je vybavená hygienickým zariadením (WC, sprcha a umývadlo). Zariadenie opatrovateľskej služby má k dispozícii 2 4-posteľové izby so spoločnou kúpeľňou vybavenou sprchami, vaňou, pohyblivým zdvihákom, WC a umývadlami. Celkom je v zariadení 5 1-lôžkových, 20 2-lôžkových a 2 4-lôžkové izby. V izbách je osobitne pre každého obyvateľa zapojené signalizačné zariadenie k privolaniu personálu. Vykurovanie a teplá úžitková voda je zabezpečovaná z vlastnej plynovej kotolne a plynového bojlera. Obyvateľom zariadenia sú k dispozícii spoločenské priestory, jedáleň, 3 zariadené kuchyne na prípravu čaju, kávy a malého občerstvenia, práčovňa na prepranie osobnej bielizne, ordinácia pre zmluvného lekára prijímateľov. Súčasťou budovy je veľkokapacitný výtah, ktorý zabezpečuje bezbariérový prístup obyvateľov na všetky podlažia (Nezabudka výročná správa, 2017, s. 5 - 16).

Ďalšie činnosti

- zabezpečovanie záujmovej činnosti
- úschova cenných vecí a peňazí – vo vlastnom trezore na požiadanie klientov.

Nadštandardné služby

V rámci svojich možností zabezpečuje zariadenie poskytovanie zdravotnej starostlivosti prostredníctvom osobných návštev zmluvného lekára klientov 1x týždenne vo vlastných priestoroch v zriadenej ambulancii. Predpisovanie a donáška liekov a iných zdravotných pomôcok je zabezpečené dodávateľsky priamo do zariadenia bez finančných poplatkov od klientov v rézii zariadenia. Okrem toho sú poskytované externe služby kaderničky, pedikérky a masáže na základe záujmu klientov 1x mesačne. V zariadení je k dispozícii spoločenská miestnosť s veľkoplošnou televíznou obrazovkou a možnosťou používania šijacieho stroja, vonkajšej terasy, spoločenských hier a vypožičania kníh. V časti spoločenskej miestnosti je zriadená telocvičňa so základným vybavením. Zdravotný úsek realizuje objednávanie u odborných lekárov, zabezpečuje sanitku, prepravnú službu pri odvoze na vyšetrenia a sprievod na vyšetrenia. Sociálny úsek vykonáva na základe poverení klientov styk s úradmi, poštou, bankou, rodinou, telefonicky a elektronicky kontaktuje príbuzných. Na základe dohody so správcom Katolíckeho farského úradu vo Filákovke je 1x mesačne v spoločenských priestoroch odslúžená omša. Okrem základnej starostlivosti bola venovaná pozornosť aj spoločensko-kultúrnemu vyžitiu obyvateľov organizovaním spoločenských podujatí priamo v priestoroch zariadenia. výročiach a sviatkoch vedenie organizácie zabezpečuje pohostenie a spoločný obed obyvateľov a zamestnancov. Počas roka n.o. zabezpečovala klientom bezplatne rehabilitačné a masážne služby prostredníctvom svojich zamestnancov a externej rehabilitačnej sestry na vlastnom masážnom zariadení.

Ciele organizácie na ďalšie obdobie

V rámci krátkodobých cieľov organizácia plnenie cieľov kvality na rok 2017 zhodnotila v správe z preskúmania manažmentu za predchádzajúci rok. Z pohľadu dlhodobého výhľadu a skvalitnenia činnosti na ďalšie obdobie je organizácia pripravená reagovať na potreby regiónu pri poskytovaní sociálnych služieb, ochotná spolupracovať s inými organizáciami a verejnosťou a odhodlaná urobiť maximum pre odkázaných starých a chorých ľudí. Zabezpečiť tieto úlohy znamená vzdelávať zamestnancov, udržiavať v zdravej kondícii nadobudnutý majetok, využívať všetky dostupné možnosti na získavanie finančných zdrojov s cieľom plného využitia kapacít v oblasti poskytovania sociálnych služieb. Doterajšie výsledky a skúsenosti potvrdzujú správne smerovanie organizácie a jej postavenie ako významného subjektu v tejto oblasti (Nezabudka výročná správa, 2017, s. 5 - 16).

Zhodnotenie základných údajov ročnej účtovnej závierky

Ročná účtovná závierka n. o. za rok 2017 bola zostavená 26.02.2018 a overená audítorom v marci 2018. Následne účtovná závierka bude predložená Správnej a Dozornej rade n. o. Dosiadnutý hospodársky výsledok v rámci schválenej štruktúry rozpočtu je nasledovný:

Náklady spolu:	590 612 €
Výnosy spolu:	583 329 €
Výsledok hospodárenia pred zdanením:	-7 283 €

Najväčšiu nákladovú položku tvorili mzdové náklady 308 495 € (52,23%), zákonné sociálne poistenie a zdravotné poistenie 104 841 € (17,75%), spotreba materiálu 104 861 € (17,75%), spotreba energie 27 607 € (4,67%), ďalej náklady na ostatné služby 18 504 € (3,13%), zákonné sociálne náklady /soc. fond + stravovanie zamestnancov/ 15 530 € (2,63%), náklady na opravy a udržiavanie 1 876 € (0,32%), iné ostatné náklady 2 451 €, cestovné 57 €, odpisy 5 787 €, manká a škody 241 €, ostatné dane a poplatky 154 €, ostatné pokuty a penále 194 €, úroky 14 €.

Výnosy boli zabezpečené hlavne dotáciou od štátu vo výške 203 520 € (36,51%) a príspevkom od mesta vo výške 50 700 € (9,09%) formou bežného transferu v celkovej sume 254 220 €, tržbami z vlastnej činnosti v sume 267 032 € (45,78%), darmi a príspevkami od sponzorov a prispievateľov 13 819 € (2,37%), príspevkami z podielu zaplatenej dane /2%/ 1 390 € (0,24%), inými výnosmi /príspevky z úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v rámci APTP/ 40 773 € (6,99%). Hospodárenie organizácie v roku 2017 bolo ukončené stratou v sume 7 283 €. Finančné hospodárenie organizácie možno hodnotiť ako vyrovnané. Mínusový hospodársky výsledok bude vysporiadaný z kladných výsledkov hospodárenia z minulých rokov.

Stav a pohyb majetku a záväzkov

Nezabudka n.o. Filákov vykonáva svoju činnosť v trojpodlažnej zrekonštruovanej budove bývalej materskej školy a jasli, ktorú jej prenajíma zakladateľ Mesto Filákov na základe zmluvy o nájme nebytových priestorov uzatvorenej v zmysle zákona č. 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov v znení neskorších predpisov. N. o. vedie neobežný majetok spolu v takomto členení : dlhodobý hmotný majetok /obstarávacia cena/ 25 446 € v tom: samostatné hnutelné veci a súbory hnut. vecí 13 446 € dopravné prostriedky 12 000 €, obežný majetok spolu: 66 220 € v tom: zásoby 1 310 €, krátkodobé pohľadávky 9 582 €, finančné účty 55 328 €, náklady budúcich období 1 410 €, Majetok spolu: 93 076 € (Nezabudka výročná správa, 2017, s. 5 - 16).

Denné centrum (klub dôchodcov)

Od 01.01.2012 funguje v priestoroch kancelárií bývalého Mestského kultúrneho strediska na ul. Hlavnej. Zariadenie poskytuje priestory na stretávanie sa, kultúrnu a klubovú činnosť dôchodcov v meste. Klub je otvorený v pondelok, stredu a v piatok cca na 2 hodiny. Mesto uhrádza náklady spojené s prevádzkou zariadenia (režijné náklady, materiálové výdavky, mzda a odvody správcu centra). Ročná výška nájomného za priestory v objekte na Rázusovej ulici predstavovali 1 660 €, nájomný pomer bol uzatvorený vždy len na obdobie jedného roka.

Výdavky na prevádzkovanie klubu sú počas sledovaného obdobia rovnomerné, ako aj ich podiel na rozpočte mesta, absolútna výška výdavkov má narastajúci trend, kým podiel na celkových výdavkoch rozpočtu sa mení v závislosti od každoročnej výšky výdavkov rozpočtu.

Pre dôchodcov organizuje veľa aktivít aj občianske združenie Jednota dôchodcov na Slovensku – jej mestská organizácia združuje celkom 650 členov (vrátane blízkych obcí) (PHRSR Filákov, 2015, s. 171 - 174).

Príspevky na stravovanie dôchodcov

Mesto podporuje organizované stravovanie dôchodcov finančným príspevkom na stravovacia jednotku (deň) z rozpočtu mesta v závislosti od výšky dôchodku. Na základe tohto kritéria je výška príspevku stanovená takto:

- 0,13 €/na stravovacia jednotku pri výške dôchodku v rozpätí od 308,54 do 353,60 €,
- 0,27 €/na stravovacia jednotku pri výške dôchodku v rozpätí od 262,25 do 308,53 €,
- 0,40 €/na stravovacia jednotku pri výške dôchodku v rozpätí do 262,24 €.

Rozpätie jednotlivých kategórií sa upravuje v závislosti od úprav výšky dôchodkových dávok (PHRSR Filákov, 2015, s. 171 - 174).

Sociálnoprávna ochrana detí a sociálna kuratela

Mesto pri výkone svojej samosprávnej pôsobnosti poskytuje podľa zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele súčinnosť štátnym orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately pri zisťovaní rodinných pomerov, bytových pomerov a sociálnych

pomerov dieťaťa a jeho rodiny na účely vykonávania opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Úzko spolupracujeme s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny vo Filákovke a v súčinnosti s nimi sledujeme fyzický a psychický vývin detí zverených do náhradnej osobnej starostlivosti (PHRSR Filákov, 2015, s. 171 - 174).

Terénna sociálna práca

Začiatok terénnej sociálnej práce je možné datovať od roku 2008, kedy bolo mesto zapojené do pilotného projektu Program podpory a rozvoja komunitnej sociálnej práce v obciach. Implementácia pilotného projektu sa realizovala do 31.3.2008.

Následne terénna sociálna práca v meste Filákov sa vykonávala v rámci implementácie projektu s týmto názvom od 1. 4. 2008 do 31. 3. 2010.

Od 01.07.2012 sa terénna sociálna práca (ďalej TSP) vykonáva v rámci národného projektu terénnej sociálnej práce, ktorú vykonávali 2 terénni sociálni pracovníci a 6 asistenti terénneho sociálneho pracovníka. Implementácia národného projektu sa skončila v októbri v roku 2015.

V prvých dňoch mesiaca január 2016 mesto podalo úspešnú žiadosť o zapojenie do národného projektu Terénna sociálna práca v obciach I. TSP sa vykonáva v rámci implementácie tohto projektu do 30.6.2019 pomocou 3 terénnych sociálnych pracovníkov a 3 terénnych pracovníkov.

Tento nový Národný projekt Terénna sociálna práca v obciach I, ktorého implementácia prebieha do 30.6.2019 sa realizuje v rámci Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia, zásadným spôsobom mení a skvalitňuje výkon terénnej sociálnej práce, odbremeňuje obce od administratívy a znižuje náklady na ňu. Prijímateľ: Implementačná agentúra pre Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia (do 1. apríla 2014 Fond sociálneho rozvoja)

Alokácia: 30 mil. EUR

Územná platnosť: všetky samosprávne kraje Slovenskej republiky okrem Bratislavského samosprávneho kraja

Cieľové skupiny:

- skupiny sociálne vylúčené alebo ohrozené sociálnym vylúčením
- zamestnanci vykonávajúci politiky a opatrenia v oblasti sociálnej inklúzie vo verejnom aj v neverejnom sektore

Ciele projektu:

- zvýšenie kvality výkonu terénnej sociálnej práce prostredníctvom odborného vzdelávania a supervízie práce terénnych sociálnych pracovníkov a asistentov terénnych sociálnych pracovníkov
- štandardizácia výkonu TSP prostredníctvom metodického vedenia terénnych sociálnych pracovníkov zo strany koordinátorov
- zvýšenie dostupnosti a zlepšenie prístupu k poskytovaným službám
- zabezpečenie kontinuity výkonu TSP v strednodobom horizonte
- zníženie administratívneho zaťaženia zapojených obcí (<https://www.ia.gov.sk/sk/narodne-projekty/programove-obdobie-2007-2013/narodny-projekt-tsp-v-obciach/zakladne-informacie>, 20.4.2018)

Ukazovatele naplnenia kapacít a financovania NP TSP v obciach					
Ukazovateľ	2013	2014	2015	2016	2017
Počet klientov	921	935	986	156	212
Počet odborných zamestnancov	2/6	2/6	4/4	2/2	3/3
Poskytované služby:	% z výkonov	% z výkonov	% z výkonov	% z výkonov	% z výkonov
1 ZPS	29	27	24	28	29
2 ZOS	24	25	26	22	21
3 opatrovateľská služba	8	6	16	11	12
4 jedáleň	14	17	12	15	12
5 prepravná služba	19	21	17	18	19
6 ostatné	6	4	5	6	4

Zdroj: NP TSP v obciach, 2018

Cieľovou skupinou v rámci implementácie týchto projektov boli a sú marginalizované rómske komunity (ďalej MRK) a hlavnou náplňou práce TSP je sociálna práca s touto komunitou priamo v teréne, v prostredí, v ktorom žijú a pohybujú sa. Sociálnou prácou v komunite sa podporuje sociálna inklúzia osôb ohrozených sociálnym vylúčením alebo sociálne vylúčených prostredníctvom rozvoja služieb starostlivosti, s osobitným zreteľom na MRK. Všetky projekty (ukončené aj v súčasnosti prebiehajúci) možno hodnotiť ako úspešné, pretože sa do neho zapojilo a aj v súčasnosti zapája viac než 65 % príslušníkov MRK. Klientom TSP sa poskytuje pomoc pri hľadaní zamestnania, v rôznych krízových životných situáciách, pri riešení kvality života, bývania, zdravotnej starostlivosti, sociálnej integrácie, organizovania voľno časových aktivít detí a rôznych charitatívnych zbierok pre príslušníkov MRK.

Zariadenia sociálnych služieb na podporu rodiny s deťmi

Vo Filákov nie je k dispozícii zariadenie sociálnych služieb na podporu rodiny s deťmi, a to konkrétne zariadenie dočasnej starostlivosti o deti. Je zriadené komunitné centrum ako nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu. V meste chýba zariadenie na výkon sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately – krízové stredisko. V meste je detský domov Pastelka, ktorý sídli v rodinnom dome na ulici Ružovej. Tento detský domov bol oficiálne spustený v máji 2014. V súčasnosti poskytuje domov 9 deťom. Príjemnú rodinnú atmosféru sa im snaží sprostredkovať 6 dospelých – koordinátor skupiny a 2 pedagogickí zamestnanci sú na pozícii vychovávateľov, dopĺňajú ich 3 pomocní vychovávateľa. Na chode domácnosti sa podieľajú všetci jej obyvatelia, a tak sa deti učia zručnostiam, ktoré využijú vo svojom budúcom živote. V okolí je ďalší detský domov „Detský domov Margarétka“ v Lučenci. Zriaďovateľom je organizácia „Za dôstojný život“. Kapacita zariadenia je 19 miest a krízové stredisko má 10 miest. Cieľovou skupinou sú deti v náhradnej ústavnej starostlivosti, deti v krízovej situácii. Zariadenie v Lučenci pre občanov bez prístreška a občanov ktorí nemajú zabezpečené nevyhnutné podmienky je „Centrum pre občana a rodinu“ zriadené organizáciou „Za dôstojný život“. Kapacita zariadenia je 6 miest a 24 miest pre zariadenie núdzového bývania (údaje: BBSK – Zariadenie sociálnych služieb a zariadení) (PHRSR Filákov, 2015, s.179).

Mestská organizácia Jednoty dôchodcov vo Filákov

Organizácia každý rok usporadúva štyri veľké tradičné podujatia a pravidelne o nich aj informuje. Dôležitá aktivita organizácie je každoročne Výročná členská schôdza (VČS) v zmysle Stanov JDS. Za celú mestskú organizáciu, ktorá má aktuálne 620 členov, sa jej zúčastňuje okolo 55 delegátov, ktorí si okrem správ o činnosti, hospodárení a plánoch na ďalšie obdobie, a v prípade potreby sa na tomto podujatí volia aj členovia výboru mestskej organizácie na nové volebné obdobie. Organizácia zabezpečuje 4 veľké podujatia, výlety, rekondičné pobyty a rôzne iné aktivity.

Ukazovatele naplnenia kapacít a financovania MO JD Slovenska					
Ukazovateľ	2013	2014	2015	2016	2017
Počet klientov	620	616	601	566	562
Z toho Zdroje VÚC	200	-	200	350	350
Z toho Zdroje mesta	350	450	600	700	700

Zdroj: MO JD Slovenska, 2018

Komunitné centrum Filákov.

Komunitné centrum je poskytovateľom sociálnych služieb v zmysle zákona č. 448/2008 Z.z. v znení neskorších predpisov. V komunitnom centre sa fyzickej osobe v nepriaznivej sociálnej situácii poskytuje: základné sociálne poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, preventívne aktivity, pomoc pri príprave na školské vyučovanie ako aj záujmové činnosti a sprevádzanie dieťaťa do a zo školského zariadenia. V komunitnom centre sa vykonáva komunitná práca a komunitná rehabilitácia. Komunitné centrum sa spolupodieľa na organizovaní a spoluorganizovaní spoločenských akcií v meste. Sociálna služba v komunitnom centre sa poskytuje ambulantom a terénnou formou sociálnej služby prostredníctvom terénneho programu. Marginalizované rómske komunity, občania v nepriaznivej sociálnej situácii, nezamestnaní s nízkym stupňom vzdelania: poskytovanie odborného poradenstva, priama práca v rodine, pomoc pri hospodárení s príjmom, dohľad nad starostlivosťou o maloleté deti a domácnosť, prevencia sociálno – patologických javov, vyhľadávacia činnosť.

Preventívne programy: voľnočasové krúžky pre rómske deti, príprava detí predškolského veku, príprava detí na školské vyučovanie a rôzne komunitné aktivity, ktorých cieľom je vzdelávanie,

upevňovanie medzigeneračných vzťahov a pozitívny posun vo vzťahoch v komunite, medzi minoritou a majoritou.

Aktivity:

- „Spoznajte nás“ – tradičné kultúrno – spoločenské podujatie spoznajte nás v rokoch: 2016, 2017, toho času príprava aktuálneho ročníka.
- Zabezpečenie 450 Kg jabĺk pre klientov prostredníctvom potravinovej banky Slovenska.
- Účasť na celosvetových prehliadkach moderného a módného tanca v mestách Trenčín, Žiar nad Hronom s deťmi, ktoré navštevujú voľnočasovú aktivitu v komunitnom centre.
- Návšteva súkromného ranča v Ratke – jazda na koni pre klientov komunitného centra.
- Spoluorganizovanie Medzinárodného dňa detí v mestskom parku pre všetky deti mesta Filákov.
- Spoluorganizovanie benefičného koncertu. Cieľom bola podpora zdravotne postihnutého dieťaťa.
- Pravidelné návštevy DSS Nezábudka v rámci týždňa dobrovoľníctva.

Ukazovatele financovania a kapacít KC					
Ukazovateľ	2013	2014	2015	2016	2017
Počet klientov	-	-	-	272	123
Počet odborných zamestnancov	-	-	-	3	3
Poskytované služby:	% z výkonov	% z výkonov	% z výkonov	% z výkonov	% z výkonov
1 základné soc. poradenstvo	-	-	-	31	16
2 špecializované soc. poradenstvo	-	-	-	5	7
3 pomoc pri uplatňovaní práv a p. chr. záuj.	-	-	-	6	4
4 príprava na školské vyučovanie	-	-	-	41	34
5 preventívne aktivity	-	-	-	4	2
6 záujmové činnosti	-	-	-	9	29
7 nízkooprahové činnosti	-	-	-	4	8

Zdroj: Komunitné centrum, 2018

Trendy

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebuje, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu. Programové vyhlásenie vlády (ďalej len PVV) na roky 2010-2014 z augusta 2010 s hlavným odkazom Občianska zodpovednosť a spolupráca. V sociálnej oblasti sa vláda sústreďuje na podporu životnej úrovne obyvateľstva, a to aj v komplikovanej situácii prebiehajúcej hospodárskej krízy. Vláda SR nebude kopírovať sociálno-ekonomický model žiadnej inej krajiny, ale bude hľadať inšpiráciu v tých krajinách, ktoré dokázali v konkrétnych oblastiach rýchle a dlhodobo udržateľné úspechy. Vláda SR považuje za kľúčové vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života ľudí. Systém sociálnych služieb na Slovensku neprešiel po roku 1990 radikálnou zmenou. Politika všetkých doterajších vlád sa orientovala prevažne na udržanie prevádzky existujúcich pobytových zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či väčšiu samostatnosť. Vyhlásený program humanizácie služieb v praxi znamenal len znižovanie kapacity zariadení, čo ešte viac zvýšilo napätie medzi ponukou a dopytom. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znížení kapacity. Jediným transformačným prvkom v systéme sociálnych služieb je zrušenie monopolu štátu na ich poskytovanie. Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb v oveľa väčšej miere ako verejní študujú skúsenosti a nové trendy v krajinách Európskej únie. Súkromní poskytovatelia služieb však v súčasnosti ešte nezabezpečujú taký podiel služieb, aby výrazne ovplyvňovali a menili charakter celého systému. Vyššia dynamika rastu súkromných služieb sa nedosahuje aj kvôli vysokej organizačnej roztrieštenosti súkromných poskytovateľov. Budovanie sietí služieb jedným zriaďovateľom postupuje pomaly. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v

tejto oblasti (11.6.2012, http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261).

Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

- deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
- postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
- prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
- transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
- podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom.
- individualizácia poskytovania sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
- vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa
- legitimizácia kvality sociálnych služieb a formulovanie podmienok, ktoré majú kvalitné služby spĺňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb)
- rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb
- koncepčný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitnom pláne a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v meste (14.6.2012, <http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf>).

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb

Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb. V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiada a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inklúzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom

Zámerom stanovenia tejto priority je postupná deinštitucionalizácia sociálnych služieb, s prihliadnutím na potreby a schopnosti klienta, s cieľom poskytovať mu sociálne služby v jeho rodinnom alebo komunitnom prostredí. Poskytovanie ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy klienta a primerane jeho individuálnych schopnostiam a možnostiam aj jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života.

Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb

Požiadavka humanizácie a modernizácie sociálnych služieb SR reaguje na trendy uplatňované EÚ v tejto oblasti, ktorých cieľom je zabezpečiť pre klientov kvalitné sociálne služby. V praxi to znamená zabezpečenie prístupnosti k sociálnym službám, a to aj z hľadiska prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú. Táto povinnosť vyplýva poskytovateľom sociálnych služieb aj priamo zo zákona o sociálnych službách a má umožniť prijímateľom sociálnych služieb prístup k fyzickému prostrediu, priestorom a budovám, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a zabezpečiť minimálne požiadavky a štandardy bývania. Ide najmä o odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a to v interiéroch, rovnako aj v exteriéroch a zabezpečenie ich materiálne technickej vybavenosti, najneskôr do 31. 12. 2013.

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Jedným z cieľov novej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedným zo základných predpokladov dosiahnutia tohto cieľa je vzdelávanie zamestnancov sociálnych služieb v rámci potreby splnenia

kvalifikačných predpokladov pre výkon sociálnej služby a zároveň ich ďalšie vzdelávanie a prehlbovanie kvalifikácie.

Prognóza cieľovej skupiny

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 60 +											
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
60-64	746	768	791	813	836	859	881	904	926	949	972
65-69	552	567	581	596	610	625	639	654	668	683	697
70-74	424	438	453	467	481	496	510	524	539	553	567
75-79	259	262	265	269	272	276	279	282	286	289	292
80-84	174	175	177	178	179	181	182	184	185	187	188
85-89	98	99	101	102	104	105	106	108	109	111	112
90-94	34	36	38	39	41	43	44	46	48	50	51
95-99	8	9	10	10	11	12	13	13	14	15	16
100+	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

1.7.2. Posudková činnosť

Posudková činnosť na účely poskytovania sociálnej služby je zdravotná posudková činnosť a sociálna posudková činnosť. Posudkovou činnosťou sa zisťuje odkázanosť fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím) alebo fyzickej osoby s nepriaznivým zdravotným stavom na sociálnu službu v zariadení pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a na opatrovateľskú službu.

Zdravotná posudková činnosť

Zdravotná posudková činnosť na účely posúdenia odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby je hodnotenie a posudzovanie zdravotného stavu fyzickej osoby a zmien zdravotného stavu fyzickej osoby, ktoré vykonáva zdravotnícky pracovník na základe zmluvy s obcou alebo vyšším územným celkom (ďalej len „posudzujúci zdravotnícky pracovník“). Posudzujúci zdravotnícky pracovník pri vykonávaní zdravotnej posudkovej činnosti spolupracuje so sociálnym pracovníkom mesta.

Sociálna posudková činnosť

Sociálna posudková činnosť na účely posúdenia odkázanosti fyzickej osoby na sociálnu službu je posudzovanie individuálnych predpokladov fyzickej osoby, rodinného prostredia fyzickej osoby a prostredia, ktoré ovplyvňuje začlenenie fyzickej osoby do spoločnosti. Výsledkom sociálnej posudkovej činnosti je sociálny posudok, ktorý obsahuje znevýhodnenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím alebo s nepriaznivým zdravotným stavom v oblasti sebaobslužných úkonov, úkonov starostlivosti o svoju domácnosť.

1.7.3. Služby vzdelávania

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na mesta a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V súčasnosti sa spoločenské a sociálne zmeny odzrkadlili aj v potrebách kapacít, ako aj racionalizačných opatreniach vzhľadom k ekonomike prevádzkovania týchto zariadení. Boli zredukované počty zariadení i v centre regiónu a záujmovom území.

Mesto Filákov má - čo sa týka počtu, druhov a typov škôl a školských zariadení - optimálne nastavený systém vzdelávania, ktorý uspokojuje nároky najrôznejších kategórií žiakov. Napriek tomu značná časť obyvateľov mesta má nedokončené základné vzdelanie, v lepšom prípade stredné vzdelanie získané v dvojročných učebných odboroch, ktoré kvalifikujú len na vykonávanie pomocných činností. Tento fakt úzko súvisí so sociálnou stratifikáciou a národnostným zložením obyvateľov mesta Filákov.

V systéme vzdelávania pôsobia:

- 2 materské školy a 2 školské jedálne tvoriace ich súčasť,
- 4 základné školy, ktorých súčasťou sú 4 školské kluby detí a 3 školské jedálne,
- 1 základná umelecká škola v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta,
- 3 ďalšie školy v územnej pôsobnosti mesta, a to:

Špeciálna základná škola internátna - Bentlakásos Speciális Alapiskola, Viničná 12 v zriaďovateľskej pôsobnosti Okresného úradu v Banskej Bystrici. Počet žiakov v školskom roku 2018/2019: 106 žiakov, škola má vlastnú školskú jedáleň, školský klub detí a školský internát, kde je ubytovaných 21 žiakov.

2 stredné školy:

Gymnázium - Gimnázium, Námestie padlých hrdinov 2 s 8-ročným a 4-ročným vzdelávacím programom s dvojjazyčným vyučovaním. Gymnázium je v zriaďovateľskej pôsobnosti Banskobystrického samosprávneho kraja. Počet žiakov v školskom roku 2018/2019, osemročné gymnázium (s VJM): 36 študentov, štvorročné gymnázium (s VJS a VJM): 165 študentov, škola má vlastnú školskú jedáleň.

Stredná odborná škola – Szakközépiskola, Kalinčiakova 8 s 3-ročnými učebnými odbormi a 2-ročnými učebnými odbormi s osobitne upravenými učebnými plánmi, 4-ročnými študijnými odbormi, resp. 2-ročným nadstavbovým štúdiom pre absolventov trojročných učebných odborov. Škola je v zriaďovateľskej pôsobnosti Banskobystrického samosprávneho kraja. Počet žiakov v školskom roku 2018/2019 na všetkých odboroch: 225, škola má vlastný školský internát a vlastnú školskú jedáleň.

Materské školy

Sieť predškolských zariadení v súčasnosti v meste tvoria 2 materské školy v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta ako RO bez právnej subjektivity. V priebehu sledovaného obdobia bol počet detí postupne narastá. V roku 2016 bolo evidovaných v mestských materských školách 305 detí.

Materské školy	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
MŠ - štátne	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
MŠ - štátne - deti	291	284	299	290	285	269	285	299	288	285	305
MŠ - štátne - triedy	14	14	15	14	15	15	15	15	15	15	16
MŠ - štátne - učitelia	30	30	32	32	32	32	32	32	32	32	34

Zdroj: ŠÚ SR, 2018

Mesto Filákov je zriaďovateľom dvoch materských škôl, ktoré svojím umiestnením v centre mesta a v blízkosti najväčšieho sídliska Farská lúka poskytujú optimálnu dostupnosť pre deti z dvoch oddelených častí mesta, ako aj z priláhlých obcí v mikroregióne Filákov a zároveň nadväzujú na sieť základných škôl, totiž v blízkosti obidvoch materských škôl sa nachádza základná škola s vyučovacím jazykom slovenským a základná škola s vyučovacím jazykom maďarským. Prioritou mesta v oblasti predškolskej výchovy je dosiahnutie maximálnej zaškolenosti detí pred plnením povinnej školskej dochádzky (PHRSR Filákov, 2015, s. 158).

Materská škola – Óvoda, Štúrova 1

- materská škola s celodennou výchovou a vzdelávaním, v ktorej sa predprimárne vzdelávanie uskutočňuje podľa školského vzdelávacieho programu na základe požiadaviek rodičov detí v triedach s vyučovacím jazykom slovenským (ďalej VJS) a v triedach s vyučovacím jazykom maďarským (ďalej VJM). Materská škola je rozpočtovou organizáciou mesta bez právnej subjektivity, ktorej súčasťou je zariadenie školského stravovania – školská jedáleň. V posledných rokoch záujem rodičov o umiestnenie detí v materskej škole prevyšuje kapacitné možnosti školy, preto bola sformulovaná požiadavka o rozšírenie priestorových podmienok a bola zaslaná žiadosť o poskytnutie dotácie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky na rozšírenie kapacity materskej školy formou nadstavby na rok 2015. Žiadosť bola neúspešná. Zriaďovateľ školy v nedávnej minulosti vykonal z vlastných finančných prostriedkov celoplošnú opravu strechy materskej školy. V skutočnosti však objekt potrebuje komplexnejšiu rekonštrukciu zameranú najmä na opravu fasády a znižovanie energetickej náročnosti budovy. Obnovu vyžadujú sociálne zariadenia, práčovňa, interiérové vybavenie

tried, ako aj strojové a materiálne vybavenie zariadenia školského stravovania (PHRSR Filákov, 2015, s. 158 - 159).

Rok 2018 však priniesol úspešný projekt vo výzve IROP-PO2-SC221-2016-10 - Zvýšenie kapacít infraštruktúry materských škôl so schváleným NFP302020G798 - Zvýšenie kapacity objektu Materskej školy - Óvoda, Štúrova 1, Filákov, prostredníctvom prístavby, prestavby a rekonštrukcie prostredníctvom ktorého sa vykoná: rozšírenie kapacity exist. objektu MŠ prístavbou a prestavbou za účelom vytvorenia 1 triedy pre 14 detí; rekonštrukcia hygienických zariadení za účelom dosiahnutia minimálnych hygienických požiadaviek kapacity sociálnych priestorov; stavebno-technické úpravy areálu za účelom debarierizácie tried na prízemí, rozšírenia zelenej infraštruktúry, vytvorenia bylinnej záhrady a doplnenie detského ihriska o nový prvok hernej zostavy, materiálno technické vybavenie novej triedy a dennej viacúčelovej miestnosti, zníženie energetickej náročnosti objektu. Cieľom projektu je skvalitnenie a rozšírenie infraštruktúry MŠ Štúrova, zabezpečenie kvalitného predprimárneho vzdelávania potrebného pre úspešné zvládnutie povinnej školskej dochádzky, vytvorenie podmienok pre integráciu detí so špeciálnymi vzdelávacími a výchovnými potrebami (inkluzívne vzdelávanie), zvýšenie energetickej hospodárnosti objektu MŠ. Cieľovou skupinou sú deti od 3-5 r. veku. Realizácia projektu prispeje k naplneniu merateľných ukazovateľov: zvýšená kapacita MŠ o 14 detí; celková podlahová plocha MŠ 1653,06 m²; zníženie spotreby energie o 264 tis. kWh/rok, zníženie emisie CO₂ o 73t/rok.

Materská škola – Óvoda, Daxnerova 15

- sídlisková materská škola s celodennou výchovou a vzdelávaním, v ktorej sa predprimárne vzdelávanie uskutočňuje podľa školského vzdelávacieho programu na základe požiadaviek rodičov detí v triedach s vyučovacím jazykom slovenským (ďalej VJS) a v triedach s vyučovacím jazykom maďarským (ďalej VJM). Materská škola je rozpočtovou organizáciou mesta bez právnej subjektivity, ktorej súčasťou je zariadenie školského stravovania – školská jedáleň. Zriaďovateľ školy v nedávnej minulosti vykonal celoplošnú opravu strechy materskej školy. V skutočnosti však objekt potrebuje komplexnejšiu rekonštrukciu zameranú najmä na znižovanie energetickej náročnosti budovy, ale aj opravu fasády a výmenu žľabového systému. Obnovu vyžaduje aj vybavenie interiérov, ako aj strojové a materiálne vybavenie zariadenia školského stravovania. Nepostačujúce sú ani kapacitné možnosti materskej školy, preto bola zriaďovateľom podaná v rámci druhého kola výzvy Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky žiadosť o poskytnutie dotácie na rozšírenie kapacity materskej školy formou nadstavby a následnej rekonštrukcie. Žiadosť o NFP bola úspešná a mesto bolo prijímateľom NFP, ktoré poskytlo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR vo výške 58 000,00 € na rozšírenie kapacít nadstavbou a rekonštrukciou (PHRSR Filákov, 2015, s. 159 - 160).

Základné školy

V meste sú toho času zriadené 4 plnoorganizované základné školy. V školskom roku 2018/2019 bolo v školách evidovaných 1420 žiakov.

Základné školy	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
ZŠ – št. (1.-9. roč.)	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
ZŠ – št. (1.-9. roč.) - žiaci	1459	1 452	1438	1414	1401	1420	1377	1 364	1 319	1 350	1 420
ZŠ – št. (1.-9. roč.) – trie.	65	66	66	69	70	71	70	71	70	71	70
ZŠ – št. (1.-9. roč.) – učit.	101	101	100	104	102	107	107	107	104	109	107

Zdroj: ŠÚ SR, 2018

Mesto Filákov je zriaďovateľom štyroch základných škôl, ktoré svojím umiestnením v centre mesta a na sídlisku Farská lúka plynule nadväzujú na sieť materských škôl mesta a poskytujú dostatočnú kapacitu pre plnenie povinnej školskej dochádzky žiakov bývajúcich na území mesta v ročníkoch 1.-9., resp. žiakov prichádzajúcich po absolvovaní 4. ročníka nepĺnoorganizovaných základných škôl z okolitých obcí. Školské obvody pre jednotlivé základné školy sú určené všeobecne záväzným nariadením mesta, v zmysle ktorého je zabezpečený výchovno-vzdelávací proces pre školopovinných žiakov v oboch častiach mesta v plnom rozsahu tak v slovenskom, ako aj v maďarskom jazyku. V školskom roku 2012/2013 bol zavedením štúdia s 8-ročným vzdelávacím programom s vyučovacím jazykom maďarským na miestnom gymnáziu prechodne narušený status quo v základných školách s vyučovacím jazykom maďarským. Táto zmena v budúcnosti môže odchodom talentovaných žiakov a zlučovaním tried s heterogénnym stavom žiakov nepriaznivo ovplyvniť úroveň výchovno-vzdelávacieho

procesu na druhom stupni všetkých základných škôl a môže mať za následok aj organizačné zmeny v radoch ich pedagogických zamestnancov. Úroveň výchovy a vzdelávania je v základných školách ovplyvnená aj iným nepriaznivým javom, ktorým je rastúci počet hyperaktívnych detí s poruchami pozornosti a žiakov s poruchami správania a v posledných rokoch aj s prejavmi agresívneho správania. Tento fakt úzko súvisí so sociálnou stratifikáciou a národnostným zložením obyvateľov mesta Filákov a starostlivosť o problémových žiakov pochádzajúcich najmä z menej podnetného prostredia a z rómskych rodín sa často realizuje na úkor vzdelávania žiakov s nadaním. V oblasti výchovy a vzdelávania detí a žiakov so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami školy úzko spolupracujú s Centrom pedagogickopsychologického poradenstva a prevencie v Lučenci a Centrom špeciálno-pedagogického poradenstva v Lučenci. Kým deťom a žiakom s uvedenými špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami (školská integrácia) a deťom a žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia či z marginalizovaných skupín obyvateľstva (nultý ročník, integrácia v bežných triedach, dotácia na stravu, školské potreby...) sa venuje v meste dostatočná pozornosť, pre deti a žiakov so zdravotným znevýhodnením – okrem žiakov s takými rozumovými nedostatkami, pre ktoré sa nemôžu s úspechom vzdelávať na základnej škole a ťažko vzdelateľných žiakov, ktorí sa nemôžu vzdelávať v špeciálnej základnej škole (variant B), pre ktorých zabezpečuje výchovu a vzdelávanie už spomínaná internátna špeciálna základná škola – nie sú v školách mesta vytvorené vhodné podmienky. Preventívne by bolo potrebné zabezpečiť bezbariérový prístup aspoň do jednej materskej školy a jednej základnej školy s vyučovacím jazykom slovenským a taktiež aj s maďarským (PHRSR Filákov, 2015, s. 160).

Základná škola Štefana Koháriho II. s vyučovacím jazykom maďarským – II. Koháry István Alapiskola, Mládežnícka 7 - plnoorganizovaná základná škola v centrálnej zóne mesta, v ktorej sa primárne vzdelávanie a nižšie stredné vzdelávanie uskutočňuje v triedach s vyučovacím jazykom maďarským. Škola zabezpečuje výchovu a vzdelávanie prostredníctvom školského vzdelávacieho programu, resp. v školskom klube detí výchovného programu. Na druhom stupni základnej školy sa žiaci s nadaním vzdelávajú v triedach s rozšíreným vyučovaním cudzích jazykov alebo informatiky. Do týchto tried sú žiaci zaradení na základe výsledkov testovania. Vzdelávanie integrovaných žiakov škola realizuje prostredníctvom individuálneho vzdelávacieho programu. V škole sa pravidelne každý rok zriaďuje nultý ročník pre žiakov prichádzajúcich zo sociálne znevýhodneného prostredia, u ktorých je predpoklad, že ich zaradením do nultého ročníka sa ich vývin vyrovná. V škole pôsobí školský psychológ a tiež asistent učiteľa, ktorého činnosť je zameraná predovšetkým na pomoc pri výchove a vzdelávaní žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ako aj pri udržiavaní osobných kontaktov s rodinami záškolákov. Významnú úlohu zastáva v škole koordinátor protidrogovej prevencie a výchovný poradca, ktorý sa venuje najmä profesijnej orientácii žiakov (PHRSR Filákov, 2015, s. 161).

Základná škola, Školská 1 - plnoorganizovaná základná škola v centre mesta, v ktorej sa primárne vzdelávanie a nižšie stredné vzdelávanie uskutočňuje v slovenskom jazyku. Škola zabezpečuje výchovu a vzdelávanie prostredníctvom školského vzdelávacieho programu, resp. v školskom klube detí výchovného programu. Vzdelávanie integrovaných žiakov realizuje prostredníctvom individuálneho vzdelávacieho programu. Významnú úlohu zastáva v škole koordinátor protidrogovej prevencie a výchovný poradca, ktorý sa venuje najmä profesijnej orientácii žiakov. Základná škola je rozpočtovou organizáciou mesta s právnou subjektivitou, ktorej súčasťou je školský klub detí a zariadenie školského stravovania – školská jedáleň. Škola má vlastnú telocvičňu a športový areál. V škole sa od júna 2010 realizoval projekt s názvom "Skvalitnenie vzdelávacieho procesu prostredníctvom modernizácie a obnovy ZŠ Školská 1 Filákov". Vďaka projektu sa uskutočnili dôležité rekonštrukčné práce, napr. výmena okien a vstupných dverí za plastové s izolačným dvojsklom na hlavnej budove aj na prístavbe; na hlavnej budove: rekonštrukcia vykurovacieho systému, obnova zdravotno-technických rozvodov (rozvody studenej a teplej vody, vnútorná kanalizácia), stavebná obnova sociálnych zariadení, modernizácia odborných učební a pod., na prístavbe: zateplenie fasády, vybudovanie novej strešnej konštrukcie (sedlová strecha) a pod. V roku 2011 mimo uvedeného projektu vedenie školy zabezpečilo plynofikáciu školských dielní z finančných prostriedkov základnej školy (PHRSR Filákov, 2015, s. 162).

Základná škola Lajosa Mocsáryho s vyučovacím jazykom maďarským – Mocsáry Lajos Alapiskola, Farská lúka 64/B - sídlisková plnoorganizovaná základná škola, v ktorej sa primárne vzdelávanie a nižšie stredné vzdelávanie uskutočňuje v triedach s vyučovacím jazykom maďarským. Škola zabezpečuje výchovu a vzdelávanie prostredníctvom školského vzdelávacieho programu, resp. v

školskom klube detí výchovného programu. Vzdelávanie integrovaných žiakov sa realizuje prostredníctvom individuálneho vzdelávacieho programu. Škola nesie čestný názov po uhorskom politikovi narodenom vo Filákovských Kováčoch, časť Kurtáň, ktorý bol veľkým zástancom harmonického súžitia Maďarov a uhorských národností v 19. storočí. Školské budovy a časť školského areálu sú v správe právneho subjektu. Napriek tomu, že objekt školy je relatívne nový v minulom roku už bolo treba vykonať opravu fasády. Oprava bola realizovaná z vlastných finančných prostriedkov, ktoré vystačili len na opravu jednej strany školskej budovy. Za pomoci sponzora sa uskutočnila aj výmena dverí hlavného vstupu do budovy za plastové. Za účelom znížovanie energetickej náročnosti budovy by bola potrebná výmena všetkých okien a dverí. Súrna oprava strechy telocvične sa realizovala prostredníctvom NFP od ministerstva financií. Bola by vítaná aj výmena podlahovej gumy v spojovacej chodbe medzi uvedenou školou a už spomínanou druhou školou, ktorou je zabezpečený prechod do telocvične a školskej jedálne (PHRSR Filákov, 2015, s. 163).

Základná škola, Farská lúka 64/A - najmenšia plnoorganizovaná základná škola rodinného typu nachádzajúca sa na sídlisku Farská lúka, v ktorej sa primárne vzdelávanie a nižšie stredné vzdelávanie uskutočňuje v slovenskom jazyku. Škola zabezpečuje výchovu a vzdelávanie prostredníctvom školského vzdelávacieho programu, resp. v školskom klube detí výchovného programu. Vzdelávanie integrovaných žiakov realizuje prostredníctvom individuálneho vzdelávacieho programu. Základná škola je rozpočtovou organizáciou mesta s právnou subjektivitou, ktorej súčasťou je školský klub detí a moderná školská jedáleň, ktorá slúži aj pre žiakov druhej základnej školy nachádzajúcej sa v spoločnom komplexe. Nemá však telocvičňu. Pre žiakov je k dispozícii telocvičňa a športový areál, ktoré sú v správe už spomínanej druhej školy. Školské budovy a časť školského areálu sú v správe právneho subjektu. Napriek tomu, že objekt školy je relatívne nový už bolo treba opakovane vykonať opravu strechy na jednotlivých pavilónoch. Okrem toho bola rekonštruovaná časť podlahy chodby a učební, vchodové dvere boli vymenené za plastové, zriadila sa nová jazyková a multimedialná učebňa, bola obnovená časť školského nábytku a pod. V blízkej budúcnosti bude nutná rekonštrukcia časti fasády a vestibulu. V rámci znížovanie energetickej náročnosti budovy by bola vítaná výmena všetkých okien a dverí (PHRSR Filákov, 2015, s. 164).

Mimoškolská záujmová činnosť

Mesto Filákov je zriaďovateľom základnej umeleckej školy, ktorá zabezpečuje v hlavnej náplni umelecké vzdelávanie pre žiakov bývajúcich na území mesta a žiakov prichádzajúcich z okolitých obcí. Škola patrí do originálnej pôsobnosti mesta. Záujmové vzdelávanie je zabezpečené formou krúžkovej činnosti financovanej hlavne prostredníctvom vzdelávacích poukazov v základných školách a školských kluboch detí. V hlavných voľnočasových aktivitách zrušeného centra voľného času bude pokračovať Mestské kultúrne stredisko vo Filákovke v rámci vymedzenia svojho predmetu zriaďovacou listinou. Osobitné postavenie v oblasti záujmového vzdelávania majú voľnočasové aktivity a záujmové krúžky komunitného centra určené deťom a mladým ľuďom ohrozeným spoločensky nežiaducimi javmi (PHRSR Filákov, 2015, s. 164).

Základné umelecké školy	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
ZUŠ - štátne	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ZUŠ - štátne - žiaci	359	335	322	285	334	328	301	294	306	314	390
ZUŠ - štátne - učitelia	18	19	19	16	16	17	19	16	17	17	19

Zdroj: ŠÚ SR, 2018

Základná umelecká škola

Škola sídli od marca roku 2017 v nových priestoroch na ulici Záhradníckej. Zabezpečuje podľa školského vzdelávacieho programu umeleckú výchovu a vzdelávanie v hudobnom a výtvarnom odbore prevažne pre žiakov základnej školy, ale aj pre deti vo veku pred plnením povinnej školskej dochádzky, žiakov stredných škôl a dospelých. Vyučovacím jazykom školy je slovenský jazyk aj maďarský jazyk. Škola prezentuje prácu svojich žiakov a pedagogických zamestnancov formou pravidelných koncertov a výstav, ktoré uskutočňuje vo vlastnej koncertnej sále, resp. aj v priestoroch mestského múzea, žiaci sa úspešne zúčastňujú domácich a medzinárodných súťaží, často vystupujú aj na podujatiach organizovaných inými mestskými organizáciami. Ich pričinením škola zastáva významné miesto aj v kultúrnom a spoločenskom živote mesta. Základná umelecká škola je

rozpočtovou organizáciou mesta s právnou subjektivitou. Školské budovy a školský areál sú v správe právneho subjektu. (PHRSR Filákov, 2015, s. 165).

Stredné školy

V meste Filákov pôsobia dve stredné školy: gymnázium a stredná odborná škola.

Gymnázia

V meste je zriadené jedno gymnázium s 215 študentami v roku 2016. V škole vyučovalo 16 učiteľov.

Gymnázia	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
G. spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
G. spolu - žiaci	264	259	243	249	245	218	239	224	247	258	215
G. - štátne - triedy	11	11	11	12	13	12	13	12	12	13	11
G. - štátne - učitelia	23	22	25	24	21	21	21	21	20	19	16

Zdroj: ŠÚ SR, 2018

Gymnázium vo Filákov sídli v dvoch budovách. V hlavnej budove školy sa nachádzajú triedy, odborné učebne, kabinety, školská jedáleň a kuchyňa, kancelárie. Po rekonštrukcii podkrovných priestorov sa v značnej miere zlepšili podmienky pre výchovno-vzdelávaciu činnosť. V týchto priestoroch boli vytvorené učebne (6), spoločenská miestnosť, sociálne zariadenia a serverovňa. V priestoroch hlavnej budovy je umiestnená školská knižnica a knižnica Spoločnosti Pro Futuro. V podkrovných priestoroch funguje aj Lokálna Cisco Akadémia. V školskom roku 2015/2016 v podkrovných priestoroch bola vytvorená učebňa robotiky. V školskom roku 2011/2012 v priestoroch B budovy boli vytvorené 2 učebne. V tejto budove sa nachádza registratúrne stredisko, sklad učebníc, kabinet TV, sklad divadelného súboru Apropó, kotolňa, telocvičňa. Materiálno-technické zabezpečenie: zabezpečenie výpočtovou technikou je na štandardnej úrovni. Okrem 3 učební informatiky sú počítače k dispozícii v odborných učebniach chémie a biológie, v zborovni. K zlepšeniu materiálno-technickej vybavenosti školy v značnej miere prispieva Spoločnosť Pro Futuro, e-Talentum n.o. a spoločnosť In-Nova. Pre potreby vyučovacieho procesu je k dispozícii 8 projektorov, 13 prenosných počítačov, 6 interaktívnych tabulí. Odborné učebne: chémia, biológia, 3 učebne informatiky, fyzika a posilňovňa, učebňa spoločenských vied. V školskom roku 2013/2014 prebehli rozsiahle rekonštrukčné práce ústredného vykurovacieho systému. Boli vymenené rozvody a radiátory v suteréne, na prízemí a na prvom poschodí (SVVČ 2016/2017, 2017, s. 15).

Stredné odborné školy

V meste je zriadená 1 SOŠ. Počet študentov v priebehu obdobia od roku 2006 postupne klesá. V roku 2006 počet študentov predstavoval 347. Počet učiteľov od roku 2006 do roku 2016 klesol na 15.

Stredné odborné školy	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
SOŠ spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
SOŠ spolu - žiaci	347	289	280	245	234	190	169	204	257	274	250
SOŠ - štátne	15	13	15	13	13	10	8	10	12	14	13
SOŠ - štátne - učitelia	26	23	22	17	18	15	13	12	14	15	15

Zdroj: ŠÚ SR, 2018

Stredná odborná škola – Szakközépiskola. Vznik a vývoj súčasného SOU strojárskeho vo Filákov až do 1. 4. 1991 je nerozlučne spätá s históriou a vývojom bývalého štátneho podniku Kovosmalt Filákov. Podnik už v 20-tych rokoch zabezpečoval výchovu odborníkov v rôznych robotníckych profesiách prevažne pre vlastné potreby. Podnik Kovosmalt bol najväčším producentom strojárskeho spotrebného tovaru na juhu stredného Slovenska, a výchova a vzdelávanie na tejto škole sa prispôbovala požiadavkám predovšetkým tohto podniku. SOŠ Filákov, je právnym nástupcom Stredného odborného učilišťa strojárskeho, Strednej priemyselnej školy, Strediska praktického vyučovania nábytkárskeho, Stredného odborného učilišťa textilného v Lučenci (čiastočne), Stredného odborného učilišťa poľnohospodárskeho v Buzitke, a Združenej strednej odbornej školy Filákov. Vzhľadom na neustály pokles populácie, ako i na vážnu zmenu štruktúry kvality uchádzačov o stredné

odborné vzdelanie, SOŠ Filákov, je rozširuje ponuku vzdelávacích aktivít o vzdelávanie dospelých a intenzívnejšie sa venuje menej nadaným žiakom učilištného typu (PHRSR Filákov, 2015, s. 123).

Materiálno - priestorové zabezpečenie: počet kmeňových učební 9 tried, počet odborných učební 12 (ELK – 1, INF – 3, Multimediálna učebňa - 2, administratíva – 1, STR – 1,, CNC – 1, FYZ – 1, výr. konfekcie - 2) Telocvičňa - 1, počet pracovných miest v dielni 265, športoviská - 3 (tenisové ihrisko, minifutbal a hádzaná, volejbal a basketbal), bežecká dráha - 1, počet výpočtovej techniky - 92 (SVVČ 2016/2017, 2017, s.14).

Trendy

Transformácia základného školstva si vyžaduje zmenu filozofie vzdelávania z direktívneho na tvorivo-humánne, musí sa zamerať na osobnosť žiaka a na celkový rozvoj jeho osobnosti. Preto je tak dôležitá kurikulárna transformácia, to znamená konštruktívna zmena v učebných plánoch a osnovách. Treba sa zamerať sa na to, čo je pre žiaka dôležité, netrvať na encyklopedických vedomostiach a memorizácii, ale sústrediť sa na to, aby žiak pracoval tvorivo, aby si vedel hľadať a dokázal nájsť informácie, ktoré potrebuje a nezaťažoval sa tým, čo nie je dôležité a čo si môže kedykoľvek nájsť na Internete, alebo v knižnici. Diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Je nevyhnutná diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Rodičia musia mať možnosť vybrať si školu, ktorá vyhovuje ich deťom či už je to škola štátna, súkromná, alebo alternatívna, to znamená, že tu musí existovať prostredie slobodnej voľby a právo na výber vzdelávacej cesty, musí existovať konkurenčné prostredie, ktoré bude hnacou silou pokroku.

Prognóza cieľovej skupiny

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
0	92	90	87	85	83	80	78	75	73	71	68
1-4	410	415	418	420	424	427	431	434	437	441	444
5-9	710	719	728	738	747	756	765	774	783	793	802
10-14	695	705	716	726	737	747	758	768	779	789	799
15 - 19	638	641	644	647	650	653	657	660	663	666	669

1.7.4. Zdravotnícke služby

V meste Filákov pôsobia nasledovné zdravotnícke zariadenia: 4 ordinácie všeobecnej zdravotnej starostlivosti pre deti a dorast, 9 ordinácií praktického lekára pre dospelých, 3 gynekologické ambulancie, 1 diabetologická ambulancia, 1 chirurgická ambulancia, 1 očná ambulancia, 1 kožná ambulancia, 1 pediatrika + alergologická + imunologická ambulancia, 1 otorinolaryngológ, 1 urologická ambulancia, 1 reumatológ – ortopéd, 1 internista, 6 stomatologických ambulancií, 5 lekární, 1 pohotovosť pre dospelých, 1 záchranná služba – bez lekára, 1 veterinárna ambulancia. Zmenou legislatívy od 1.7.2018 zaniká pohotovosť pre dospelých.

Pôvodná poliklinika v meste v súčasnosti vôbec nefunguje, zdravotnú starostlivosť v meste poskytujú 3 sústredené centrá pre celkom 15-18 ambulancií. Ostatné ambulancie sú rozptýlené po meste. Chýbajú také zdravotnícke služby, ako RTG, RAFO laboratórium, zubné RTG laboratórium, diagnostické centrum, plúcny lekár, detská a stomatologická pohotovosť. Nedostatočne pokrytá je vo zdravotná starostlivosť hlavne v špecializačných odboroch psychiatria, reumatológia, endokrinológia. Ich zriadenie je problematické zo strany zdravotných poisťovní (odvolávajú sa na vopred určené kvóty pre lekárov a ich nemožnosť presunu medzi nimi). Mnohé zariadenia poskytujú svoje služby päť dní v týždni, niektoré však len 2-3 ordinačné dni v týždni. Všetky ambulancie využívajú aj obyvatelia z okolitých obcí, čo znamená až cca 22 000 obyvateľov (PHRSR Filákov, 2015, s.189). Problémy v poskytovaní zdravotnej starostlivosti, keďže sa nejedná iba o obyvateľov mesta Filákov by v zmysle § 4 ods. 1 písm. p) zákona č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) mal v prvom rade riešiť vyšší územný celok – „(1) Samosprávny kraj pri výkone samosprávy sa stará o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby svojich obyvateľov. Pritom najmä..... p) podieľa sa na riešení problémov, ktoré sa týkajú viacerých obcí na území samosprávneho kraja...”

Samostatné ambulancie v meste Filákov											
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Lekárne a výtajne liekov	3	1	1	1	1	4	5	2	3	4	3
SAPL pre dospelých	8	7	8	6	8	4	6	5	5	6	6
SAPL pre deti	5	4	5	3	5	5	5	4	4	4	4
SAPL stomatóloga	5	5	4	5	5	5	4	5	4	4	3
SAPL gynekológa	2	2	2	1	1	1	1	1	2	1	2
SAL špecialistu	11	8	7	9	9	8	6	8	10	9	11
Rýchla zdravotnícka pomoc	0	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1

Zdroj: DataCubes, ŠÚ SR, 2018

Prognóza cieľovej skupiny

Predpokladá sa vyšší dopyt po zdravotníckych službách, nakoľko spotrebiteľmi zdravotníckych služieb sú hlavne deti nižších vekových skupín a prestárlí obyvatelia.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
0	92	90	87	85	83	80	78	75	73	71	68
1-4	410	415	418	420	424	427	431	434	437	441	444
60-64	746	768	791	813	836	859	881	904	926	949	972
65-69	552	567	581	596	610	625	639	654	668	683	697
70-74	424	438	453	467	481	496	510	524	539	553	567
75-79	259	262	265	269	272	276	279	282	286	289	292
80-84	174	175	177	178	179	181	182	184	185	187	188
85-89	98	99	101	102	104	105	106	108	109	111	112
90-94	34	36	38	39	41	43	44	46	48	50	51
95-99	8	9	10	10	11	12	13	13	14	15	16
100+	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

1.7.5. Voľno - časové aktivity

Šport

V súčasnosti pôsobí v meste občianske združenie FTC Filákov, ktoré sústreďuje športové oddiely: futbal, kolky, šach, stolný tenis a aj silový trojboj a kulturistiku, či cyklistiku (horská a cestná cyklistika). FTC sa veľkou mierou zameriava na výchovu mladých športovcov (futbal má 5 mládežníckych družstiev a 2 dospelé družstvá). Dospelé a dorastenecké „A“ družstvá hrajú IV. stredoslovenskú ligu, žiaci II. ligu, dospelé a dorastenecké „B“ družstvá hrajú okresnú súťaž, prípravka hrá turnajovo. Veľmi je úspešná mestská liga v malom futbale. Kolkársky oddiel má momentálne 40 registrovaných hráčov, 30 hráčov mestskej ligy. Kolkárske „A“ družstvo hrá EXTRALIGU, „B“ družstvo a dorastenci hrajú I. ligu. V šachovom oddiele je momentálne 29 registrovaných hráčov. Šachisti hrajú I. ligu a majú aj mládež. Stolnotenisový oddiel vznikol v roku 2013 a má registrovaných 12 dospelých a 5 juniorských hráčov. Oddiel silového trojboja a kulturistiky vznikol v roku 2014 a momentálne má 22 členov. Jeho členovia dosiahli víťazstvá na Medzinárodných Majstrovstvách Slovenska v tlaku na lavičke raw v Lučenci v rokoch 2014 a 2015. Areál FTC v posledných rokoch zaznamenáva vzostup, dokončila sa tribúna, úplne sa prerobila kolkáreň, zrekonštruovala sa telocvičňa a šatne futbalistov. Okolie ihriska sapostupne upravuje, no absencia tréningového futbalového ihriska môže mať za následok zničenia hlavného ihriska. V športovej oblasti Filákov v minulosti malo zastúpenie v zápase v I. Československej lige, vo futbale dospelí v II. národnej lige, starší dorastenci v III. lige, mladší dorastenci v II. lige a žiaci v I. lige. FTC vychovalo veľké množstvo vynikajúcich športovcov, niektorí z nich to dotiahli až do reprezentácie (futbal - Riecky, Vég Z., LeGiang E., v súčasnosti LeGiang P.- brankár reprezentácie do 21 rokov. Kolky - Knapp G. ml. Filákovský olympionik Pavel Szikora sa zúčastnil dvoch olympijských hier a viacerých majstrovstiev sveta v chôdzi na 50 km. Rekreačný šport je zastúpený aerobikom, turistickým oddielom, bežeckou súťažou Filákovský CROSS a cyklistickým združením BMX FILADELPHIA. Obyvatelia využívajú na rekreačné športovanie aj

telocvične, spoločné priestory a ihriská základných škôl nasledovne: ZŠ Školská: aerobic, basketbal, futbal, zumba; ZŠ Farská lúka: bojové umenie, fitness, joga, kung-fu, powerlifting; ZŠ L. Mocsáryho s VJM: basketbal, futsal, stolný tenis, spoločenský tanec, tenis, zumba; ZŠ Š. Koháriho II. s VJM: baranta, bojové umenie, futbal, kalanetika, liečebná telesná výchova a rehabilitácia pre seniorov. Materiálno-technické zabezpečenie športu v meste je na nižšej úrovni, chýbajú športové zariadenia ako športová hala, krytá plaváreň, umelá ľadová plocha, skate park, tréningové ihriská pre futbalistov sú nevyhovujúce (PHRSR Filákov, 2015, s.199 - 200).

Štatistiky

Najpopulárnejším športom dospelých Európanov je cyklistika, ktorú uprednostňujú Maďari, Slováci, Chorváti, Estónci, Lotyšci a Litovčania. Ďalšou obľúbenou športovou disciplínou je beh (Slovensko – 45 %). Najobľúbenejším tímovým športom je futbal. Na Slovensku patrí medzi najrozšírenejšie športy rýchla chôdza – 47 % a bicyklovanie 22 %. Spomedzi športov deti najviac obľubujú futbal – 16 – 25 %), po ňom nasledujú basketbal, tanec a plávanie – 16 – 19 %). Ak športujú s deťmi aj rodičia, európske deti zvyčajne trávia voľný čas cyklistikou (47 % – Slovensko) a hraním hier, ako je naháňačka a schovávačka, ale aj tímovými hrami, napríklad futbalom alebo volejbalom (Slovensko – 47 %) a plávaním (Slovensko – 34 %) (12.6.2012, <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>). Nasledujúca tabuľka prezentuje vekovú štruktúru pravidelne športujúcich podľa pohlavia. Podporu športu je potrebné cielene smerovať podľa vývoja jednotlivých vekových skupín obyvateľov.

Veková štruktúra pravidelne športujúcich				
	ženy		muži	priemer
15-24		52	45	49
25-39		36	43	40
40-54		39	39	39
55-69		38	36	37
70+		18	48	33

Zdroj: 10.6.2012, http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_fact_sk_en.pdf

Ako prezentuje predchádzajúca tabuľka, najsilnejšie skupiny pravidelne športujúcich sú od 15 do 24 a 25 do 39 rokov. Špeciálnu skupinu tvoria muži nad 70 rokov, ktorým je potrebné venovať patričnú pozornosť.

Prognóza cieľovej skupiny

V budúcnosti je potrebné sa zamerať hlavne na potreby vekovej skupiny 30 – 40 rokov, ktorá tvorí pomerne početnú skupinu obyvateľov s dobrou prognózou.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
15-19	638	641	644	647	650	653	657	660	663	666	669
20-24	620	622	624	627	629	631	634	636	638	641	643
25-29	642	635	627	620	613	605	598	590	583	576	568
30-34	881	879	877	875	873	871	869	867	865	863	860
35-39	900	895	892	887	883	879	875	870	866	862	858
40-44	866	869	873	879	883	887	891	895	900	904	908

Kultúra

Kultúra priamo ovplyvňuje životný štýl každého jednotlivca, má vplyv na organizáciu voľného času. Mesto Filákov ponúka svojim obyvateľom veľa možností kultúrneho a spoločenského využitia.

Najvýznamnejšími kultúrnymi zariadeniami v meste Filákov sú Mestské kultúrne stredisko (MsKS) a Hradné múzeum Filákov (HMF). Okrem uvedených kultúrnych inštitúcií sú v meste vytvorené aj ďalšie kultúrne zariadenia ako Matica slovenská, Csemadok, Maďarský spoločenský dom, Základná umelecká škola, krúžky pôsobiace pri základných školách a materských školách a občianske združenia (PHRSR Filákov, 2015, s.190 - 191).

Mestské kultúrne stredisko (MsKS)

je kultúrno-výchovným zariadením mesta Filákova. Je príspevkovou organizáciou mesta s právnou subjektivitou. Základným predmetom činnosti MsKS je zabezpečenie kultúrno-výchovnej činnosti a organizovanie kultúrno-spoločenských a voľno-časových podujatí. MsKS vo Filákove vytvára podmienky pre tvorivé kultúrne aktivity občanov v oblastiach, ktoré nadväzujú na dlhodobé tradície regiónu. Usporadúva amatérske a profesionálne umelecké produkcie z rôznych odborov a žánrov umeleckej tvorby. Organizuje miestne, regionálne a medzinárodné programy; predstavenia, koncerty, rozličné miestne amatérske súťaže a prehliadky z oblasti ZUČ. Vo svojich účelových objektoch usporadúva zábavy, spoločenské stretnutia občanov. Organizuje miestne tradičné kultúrne slávnosti (Palócke dni), ako aj besedy, prednášky, tematické zájazdy a exkurzie. Sprostredkúva občanom umelecké, dramatické, tanečné a hudobné hodnoty. MsKS zabezpečuje propagáciu a prezentáciu svojich akcií, kultúrnych podujatí na lokálnej, regionálnej a celoslovenskej úrovni. Spolupracuje s redakciami masmédií, pripravuje príspevky a zverejňuje ich. MsKS vo svojich priestoroch zabezpečuje vhodné podmienky pre činnosť: mužského speváckeho zboru Pro Kultúra, ženského speváckeho zboru Melódia, komorného speváckeho zboru, divadelného súboru Zsákszínház, hudobnej skupiny „ Musí byť“, hudobnej skupiny Nostalgia band, hudobnej skupiny Funk Rock Band, tanečnej skupiny Hip-hop, šachového krúžku, stolnotenisového krúžku, jednotlivých občianskych združení. V rámci kultúrnej spolupráci MsKS spolupracuje s kultúrnymi inštitúciami mesta: MO Csemadokom, Domom Matice slovenskej, s Jednotou dôchodcov, miestnymi školami a škôlkami, Rímsko-katolíckym kostolom, Hradným múzeom, s OZ Inforom, podnikateľmi mesta, civilnými organizáciami, umeleckými agentúrami, masmédiami, ako aj so zahraničnými kultúrnymi inštitúciami (PHRSR Filákovo, 2015, s.190 - 191).

Budova MsKS vo Filákove nie je vo vyhovujúcom stave. Potrebuje komplexnú rekonštrukciu, ktorá sa zrealizuje v druhej polovici roka 2018. Okná a dvere sú v havarijnom stave. Je nevyhnutné vonkajšie zateplenie budovy z dôvodu zníženie spotreby energie. Strecha bola v dezolátnom stave, na viacerých miestach zatekala – v roku 2017 sa zrekonštruovala. V celej budove je nevyhnutá celková rekonštrukcia a modernizácia sociálnych zariadení, súrne treba obnoviť vodoinštaláciu a kanalizáciu. Vykurovací systém je opotrebovaný, kotolňa a vykurovacie telesá sú zastarané. Komíny sú v havarijnom stave. Je potrebná rekonštrukcia elektrickej inštalácie v celej budove, zvlášť na javisku kvôli bezpečnosti, lebo na niektorých miestach elektrické zariadenia sú v havarijnom stave. Treba obnoviť javisko, ozvučovaciú, osvetľovaciú a divadelnú techniku treba vymeniť, lebo nezodpovedá dnešným normám. Drevené obklady na chodbách, pri schodoch a v spoločných priestoroch, ako aj zábradlia sú opotrebované, zničené a sú poškodené. Celá divadelná sála potrebuje úplnú rekonštrukciu a modernizáciu – výmenu okien, stoličiek, zavedenie klimatizácie, riešiť vykurovanie atď. Modernizácia šatní a sociálnych zariadení v zadnej časti budovy je nevyhnutná. Nutná je výmena podlahy v celej budove. Je potrebná celková obnova, rekonštrukcia a modernizácia kuchyne a tanečnej sály. Treba vymalovať vnútorné priestory budovy. Rekonštrukcia fasády a vonkajšia obnova budovy je nevyhnutná, lebo padajú omietky a je v nebezpečnom stave (PHRSR Filákovo, 2015, s.190 - 191).

Hradné múzeum vo Filákove (HMF)

vzniklo v roku 2007. Je príspevkovou organizáciou, ktorá je svojim rozpočtom napojená na rozpočet mesta Filákovo od začiatku r. 2008. Koncom roka 2011 boli k HMF pričlenené ako oddelenia Mestská knižnica vo Filákove, Novohradské turistickoinformačné centrum a Mestské vlastivedné múzeum. HMF spravuje okrem hradného areálu, časti Vigadó (mestské múzeum s depozitármi vo dvore) aj druhé krídlo budovy (divadelnú sálu s prislúchajúcimi priestormi), ako aj areál Novohradského turistickoinformačného centra (PHRSR Filákovo, 2015, s.190 - 191).

Mestská knižnica vo Filákove

je organizačnou súčasťou Hradného múzea vo Filákove od r. 2011. Knižnica získala v roku 2014 spolu 2243 zväzkov kníh kúpou aj darom, finančné prostriedky vynaložené na nákup knižného fondu z rozpočtu HMF: 4.864 €. Ďalšie akvizície prebehli pomocou 5 úspešných projektov, z ktorých dva boli realizované v rámci cezhraničnej spolupráce s MR. Knižnica pre svojich čitateľov objednávala 16 druhov novín a časopisov: Pravda, Sme, Új Szó, Novohradské noviny, Nový čas pre ženy, Slovenka, Týždeň, Szabad Újság, Vasárnap, Kiskegyed, Krásy Slovenska, Pekné bývanie, Lakáskultúra, Záhradkár, Zdravie, Historická Revue. Elektronický on-line katalóg knižnice (elektronicky spracovaných 29 707 zväzkov kníh) je dostupný cez spoločnú internetovú stránku HMF (www.hradfilakovo.sk) len

počas pracovnej doby zamestnancov knižnice, On-line rezervácia bude aktivovaná až po prevedení celého knižného fondu do systému (spolu so zväzkami odbornej knižnice) a po vytvorení vhodného servera. Knižný fond sa proti krádežiam chráni elektromagnetickým ochranným systémom (PHRSR Filákov, 2015, s.194).

Knižnice											
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
verejné knižnice	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
počet kniž. jednotiek	38 905	38 540	38 966	39 302	39 595	29 960	30 691	31 577	33820	34533	39549
počet používateľov	535	481	434	412	475	402	1 177	955	954	956	958

Zdroj: ŠÚ SR, 2018

V meste Filákov sa nenachádza kino. V roku 2010 bolo zrušené.

Kiná stále											
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kiná stále	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0
Sedadlá	267	267	267	384	384	0	0	0	0	0	0
Premietacie sály	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0

Zdroj: ŠÚ SR, 2018

Subjekty pôsobiace v oblasti kultúry:

- mužský spevácky zbor Pro Kultúra,
- ženský spevácky zbor Melódia,
- Filákovský mužský komorný zbor,
- divadelný súbor Zsákszínház,
- mládežnícky divadelný súbor Apropó,
- detský divadelný súbor Rapkáčik,
- folklórny súbor Rakonca,
- detský folklórny súbor Kis Rakonca,
- folklórny súbor Jánošík,
- detský folklórny súbor Malý Jánošík,
- mažoretky pri ZŠ Farská lúka,
- detský folklórny súbor Szederinke,
- hudobná skupina „Musí byť“,
- hudobná skupina Nostalgia Band,
- hudobná skupina Guru Brothers,
- hudobná skupina Funk Rock Band,
- hudobná skupina The Angels
- tanečná skupina Hip-hop,
- tanečná skupina Spirit (PHRSR Filákov, 2015, s.194).

Štatistiky

Celkové využívanie klasických kultúrnych statkov monitoring sa meria frekvenciami návštev a nákupov počas roka. Z hľadiska využívania kultúrnych hodnôt sú na prvých dvoch miestach literatúra a film. Knihu si raz za mesiac kúpilo vo všetkých sledovaných rokoch 7,8 % obyvateľov, raz za pol roka temer 30 % obyvateľov a raz za rok viac ako 40 % obyvateľov. Návštevnosť filmových predstavení býva vyrovnaná; mierne vzrastá. Výsledky monitorovania poukazujú aj na dlhodobu vyrovnaný záujem o divadelné predstavenia. Počet pravidelných návštevníkov, ktorí navštevujú divadlo raz za mesiac, ale aj počet tých, ktorí navštívili divadlo raz za pol roka, je dlhodobu stabilný. Systematicky rastie návštevnosť koncertov vážnej a populárnej hudby. Existuje aj málopočetná skupina pravidelných návštevníkov (3 - 4 % respondentov), ktorí navštevujú koncerty každý mesiac. Pritom sa dlhodobu zvyšuje počet tých, ktorí navštívili koncert raz za pol roka alebo jedenkrát za rok. Je to zrejme vyvolané rastúcim záujmom o koncerty populárnej a alternatívnej hudby. Segment prezentovania zbierok a ochrany kultúrneho dedičstva v monitoringoch reprezentujú výtvarné a iné umenia, ľudové a tradičné umenie a múzejníctvo. V tomto segmente u nás prevažujú príležitostné a sezónne formy spotreby, ktoré možno v monitoringu posudzovať len množstvom návštev za rok. Návšteva folklórnych podujatí a múzeí je okrem toho pre väčšinu našich občanov charakteristickou dovolenkovou kultúrnou

aktivitou, ktorá priamo súvisí s dynamikou cestovného ruchu (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

Trendy

Komplex opatrení na podporu súkromnej voľby domácností by mal v budúcnosti:

- stimulovať lepšie „previazanie“ súkromných výdavkov domácností s verejnými zdrojmi podpory kultúry. Určitá časť tejto podpory kultúrnych zariadení ponúkajúca svoje aktivity pre verejnosť musí byť variabilná, závislá od toho, či vyvolala odozvu, ktorá sa prejavuje vo veľkosti návštevnosti ap. Akými metódami to prepočítať je iná otázka: či u divadiel napr. podľa počtu obsadenosti ponúkaných miest, počtu repríz ap. Pokračovať by sa malo sofistikovanejšie s experimentom „kultúrnych poukazov“
- zefektívniť systém dlhodobjšieho viazania subjektu stimulovaného trhového dopytu (cieľových skupín súčasných i budúcich „spotrebiteľov“ kultúry so stimulovanou trhovou ponukou kultúrnych inštitúcií
  - rozšíriť systém permanentiek
  - rozšíriť systém kultúrnych poukazov aj pre zamestnancov súkromných a verejných inštitúcií (a dotáciami ich kryť zo sociálneho fondu a u firiem aj z iných zdrojov)
  - uplatňovať bonusové body na cenu vstupenky, za ktoré návštevník po určitom počte dostane bezplatnú (alebo výrazne zľavnenú) vstupenku
  - last minute zľavy na očakávanú nevyužitú ponuku
  - zaviesť výrazne diferencované ceny na dopoludňajšie a popoludňajšie predstavenia (s prioritou pre seniorov a deti aj so sprievodom)
- zlepšiť využívanie stykov s podnikovým svetom ekonomiky pri podpore ich firemnej identity aj návštevou kultúrnych zariadení
- podporiť „umelecké školenie“ detí mimo školy ako budúcich aktívnych subjektov trhového dopytu zavedením odpočítateľnej položky z daňového základu domácnosti za tieto výdavky
- radikálne zlepšiť celý systém marketingu verejných kultúrnych inštitúcií (vo väzbe na odporúčanie č. 1 a č. 3)
- radikálne zlepšiť strategický manažment kultúrnych inštitúcií (v prepojení na prognózovanie ich vývoja, na manažment rizika podmienok ich ekonomického vývoja atď.)
- významne zlepšiť systém školskej a mimoškolskej výchovy mládeže ku kultúre (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

Prognóza cieľovej skupiny

V budúcnosti je potrebné smerovať ponuku kultúrnych statkov hlavne na externých užívateľov. Predpokladá sa pokles v oboch skupinách najväčších užívateľov.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
20-24	620	622	624	627	629	631	634	636	638	641	643
25-29	642	635	627	620	613	605	598	590	583	576	568
45-49	658	652	646	640	634	627	621	615	609	603	597
50-54	668	656	644	631	619	607	595	583	571	558	546
55-59	760	765	769	774	779	783	788	793	797	802	807

1.7.6. Bezpečnosť a aktivity prevencie

Kriminalita v meste je primárne podmienená zlou ekonomickou a sociálnou situáciou niektorých vybraných skupín obyvateľstva. Práve z uvedeného dôvodu najvyššie % trestnej činnosti pripadá na všeobecné trestné činy. Drobné trestné činy (presahujúce hranicu minimálnej mzdy) sú spojené hlavne s vlámaniami do obydľí, poškodzovanie cudzej veci a inými aktivitami.

Medzi všeobecné trestné činy patrí majetková, násilná, mravnostná a tzv. ostatná kriminalita, ktorú reprezentujú trestné činy ako výtržníctvo, ale aj marenie výkonu úradného rozhodnutia.

Pod pojmom zostávajúce trestné činy rozumieme napríklad zanedbanie povinnej výživy, ublíženie na zdraví z nebanlivosti, dopravné nehody, týranie zvierat a pod (<http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/index.htm>, 20.7.2015).

Mestská polícia

Legislatívne postavenie mestskej polície vychádza zo zákona SNR č. 564/1991Zb o obecnej polícii v znení neskorších predpisov, ktorý charakterizuje mestskú políciu ako poriadkový útvar pôsobiaci pri zabezpečovaní mestských vecí verejného poriadku, ochrany životného prostredia v meste a plnení úloh vyplývajúcich zo všeobecne záväzných nariadení mesta, z uznesení mestského zastupiteľstva a z rozhodnutí primátora mesta. V súčasnosti mesto má zriadenú mestskú políciu. Mestská polícia vo Filákovke bola založená v roku 1991 uznesením Mestského zastupiteľstva Filákov a v súčasnosti má 9 členov.

Mestská polícia plní úlohy najmä na úsekoch: ochrany verejného poriadku, zisťovanie protiprávneho konania na území mesta, zabezpečovania bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, odhaľovania a objasňovania priestupkov. Kompetencie Mestskej polície - spolupôsobí s príslušnými útvarmi Policajného zboru pri ochrane majetku mesta, majetku občanov, ako aj iného majetku v obci pred poškodením, zničením, stratou alebo pred zneužitím a to s využitím kamerového systému mesta; zabezpečuje verejný poriadok v obci, spolupôsobí pri ochrane jej obyvateľov a iných osôb v obci pred ohrozením ich života a zdravia; dbá o ochranu životného prostredia v obci; dbá o dodržiavanie poriadku, čistoty a hygieny v uliciach, iných verejných priestranstvách a verejne prístupných miestach; vykonáva všeobecne záväzné nariadenia mesta, uznesenia mestského zastupiteľstva a rozhodnutia primátora mesta; ukladá a vyberá v blokovanom konaní pokuty za priestupky ustanovené osobitným predpisom (zákon o priestupkoch) a tiež za priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky spáchané neuposúchnutím zákazu, ktorý vyplýva z úpravy cestnej premávky vykonanej - dopravnými značkami alebo dopravnými zariadeniami, objasňuje priestupky, ak tak ustanovuje zákon; oznamuje príslušným orgánom porušenie právnych predpisov, ktoré zistí pri plnení svojich úloh a ktorých riešenie nepatrí do pôsobnosti mesta; plní úlohy na úseku prevencie v rozsahu pôsobnosti ustanovenej zákonom o obecnej polícii. Mesto môže vymedziť mestskej polícii aj ďalšie úlohy, ak to ustanovujú osobitné zákony. Mestská polícia ukladá a vyberá v blokovanom konaní pokuty za priestupky podľa zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Ide najmä o: priestupky proti poriadku v správe, priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, priestupky na úseku cestného hospodárstva, priestupky na úseku podnikania, priestupky na úseku hospodárenia s bytmi a s nebytovými priestormi, priestupky na úseku financií a slovenskej meny, priestupky na úseku ochrany pred alkoholizmom a inými toxikomániami, priestupky na úseku kultúry, priestupky na úseku vodného hospodárstva, priestupky na úseku poľnohospodárstva, poľovníctva a rybárstva, priestupky na úseku ochrany životného prostredia, priestupky proti verejnému poriadku spáchané aj porušením VZN mesta, priestupky proti občianskemu spolunažívaniu, priestupky proti majetku, priestupky podľa osobitných predpisov (napríklad niektoré ustanovenia živnostenského zákona, zákona o prevádzke na pozemných komunikáciách, občianskeho zákonníka atď.).

Rómska občianska hliadka v meste Filákov

Rómske občianske hliadky (ďalej ROH) v meste Filákov vytvorilo občianske združenie OZ INFOROM v roku 2004 s podporou vedenia mesta. Do roku 2012 mali 6 členov. Úzko spolupracovali s mestskou políciou. Hliadky mali na starosti dodržiavanie poriadku v meste, hlavne v čase preberania sociálnych dávok, keď sa počet výtržností zo strany Rómov zvyšuje.

Mesto Filákov v roku 2013 podalo Žiadosť o nenávratný finančný príspevok na zriadenie 8 člennej rómskej občianskej hliadky, ktorý projekt bol v roku 2014 zrealizovaný a to na jeden rok a skončil dňom 30.9.2015.

Mesto v roku 2017 opätovne podalo nový projekt na zriadenie, teraz už Miestnej občianskej poriadkovej služby (MOPS) a od 1.12.2017 nastúpilo do pracovného pomeru 8 členov MOPS – 7 mužov a 1 žena, pričom 7 členov hliadok je príslušníkom MRK. Výhodou MOPS je, že majú prirodzenú autoritu, dobrú miestnu a osobnú znalosť komunity (rodinné väzby, spolunažívanie jednotlivých členov komunity a pod.), čo napomáha k identifikácii problémov a naopak, komunita pozná členov hliadky a dôveruje im. Členovia MOPS zabezpečujú, v spolupráci s MsP a Obvodným oddelením PZ SR dohľad nad verejným poriadkom.

Náplň práce členov hliadok MOPS v jednotlivých oblastiach činnosti bude predovšetkým:

Verejný poriadok - pomoc pri zabezpečovaní poriadku na podujatiach organizovaných mestom, kultúrnych a športových podujatiach organizovaných mestskými organizáciami (Mestské kultúrne stredisko, Hradné múzeum, FTC Filákov, Komunitné centrum) a spoločenských podujatiach organizovaných členmi MRK (je potrebný súhlas primátora mesta)- monitorovanie a predchádzanie vznikom konfliktov v rámci MRK, MRK a väčšinového obyvateľstva- pomoc pri zabezpečovaní poriadku v okolí Slovenskej pošty Filákov počas vyplácania dávok

Životné prostredie- dohliada na čistotu verejných priestranstiev a upozorňuje na ich úmyselné znečisťovanie- upozorňuje na zákaz vypaľovania všetkých porastov- kontroluje dodržiavanie zákazu zakladania ohňov na vyhradených miestach- monitoruje a nahlásuje prípady nelegálnych skládok- pomáha príslušníkom mestskej polície pri odhaľovaní pôvodcov nelegálnych skládok

Verejný majetok- dohliada na ochranu verejného a súkromného majetku pred poškodením, ako napr. vandalizmus, úmyselné poškodenie verejno-prospešných zariadení, znečisťovanie spoločných priestorov bytových domov

Maloleté a mladistvé osoby- monitoruje a zabezpečuje bezpečnosť detí v čase pred začatím a po ukončení školského vyučovania (hlavne bezpečný prechod cez cestu - za týmto účelom upozorňuje deti na dodržiavanie pravidiel cestej premávky v oblasti pohybu po komunikáciách a prechodu cez cestu)- kontroluje pohyb a miesta stretávania sa maloletých detí a mládeže, a to hlavne vo večerných hodinách- pomáha sociálnym pracovníkom pri ich intervenciách v rodinách, kde sú hlásené prípady záškoláctva, fetovania toulénu, užívania alkoholu alebo iných omamných a psychotropných látok mladistvými.

Štátna polícia

Policačný zbor Slovenskej republiky spolupôsobí pri ochrane základných práv a slobôd, najmä pri ochrane života, zdravia, osobnej slobody, bezpečnosti osôb a pri ochrane majetku, odhaľuje trestné činy a zisťuje ich páchatel'ov, spolupôsobí pri odhaľovaní daňových únikov, nezákonných finančných operácií a legalizácie príjmov z trestnej činnosti, vykonáva vyšetrovanie o trestných činoch a skrátene vyšetrovanie o trestných činoch. V meste Filákov je zriadené obvodné oddelenie PZ - OO PZ Filákov Biskupická 33, 986 01 Filákov, pod pôsobnosť ktorého spadá aj mesto Filákov. Obce v pôsobnosti oddelenia: Filákov mesto, Biskupice, Radzovce, Šiatorošská Bukovinka, Rátka, Trebeľovce, Kurtáň, Filákovské Kováče, Filákovské Kláčany, Holiša, Nitra nad Ipľom, Buzitka, Veľké Dravce, Nové Hony, Prša, Bulhary, Šávoľ, Šíd, Čamovce, Šurice.

Monitorovacie a kamerové systémy

V meste v súčasnosti sú inštalované kamerové systémy. Sú nainštalované na problematických miestach a verejných priestranstvách, ktoré sú najviac exponované. Spravuje ich mestská polícia.

1.8. Bývanie

1.8.1. Bytový fond a jeho štruktúra

Bytový fond vo Filákov sa skladá z rodinných domov a z bytových domov. Rodinné domy sú vo vlastníctve fyzických osôb a bytové domy sú družstevné, mestské alebo v správe spoločenstiev vlastníkov bytov, pričom byty sú vo vlastníctve FO, SBD (družstevné) alebo mesta. Mestské byty spravuje obchodná spoločnosť Filbyt s.r.o., ako obchodná spoločnosť s.r.o., ktorej 100 %-ným vlastníkom je mesto. Tento podnik je aj dodávateľom tepla a teplej úžitkovej vody pre všetky byty v jej správe. V správe Filbytu sú aj tri bytové domy nižšej kategórie pre sociálne slabšiu vrstvu obyvateľstva.

Družstevné byty spravuje Stavebné bytové družstvo Filákov (SBD).

Okrem spoločnosti Filbyt s.r.o. a SBD pôsobí v meste celkom 17 spoločenstiev vlastníkov bytov a nebytových priestorov (SVB).

Bytový fond v meste nie je postačujúci. Najviac bytov bolo postavený v 80tych rokoch 20. storočia, po roku 1990 výstavba bytov výrazne poklesla. Najviac bytov je v osobnom vlastníctve (68,25%), 16% bytov je družstevných a 7,87% bytov je nájomných. V takmer 32% domácnostiach žije len jedna

osoba, v ďalších 40% žije v jednej domácnosti 3 až päť osôb. Vyše 90% bytov má základnú vybavenosť – tečúcu vodu, kúpeľňu, či toaletu. (PHRSR Filákov, 2015, s. 108 - 112).

V januári 2018 mesto podalo žiadosť o úver (ŠFRB) a dotáciu (MDV SR) na kúpu 21 nájomných bytov v prestavanom hoteli Sputnik, ktorý sa nachádza v centre mesta. Žiadosť bola úspešná a mesto získa do vlastníctva 21 nájomných bytov.

Obývané byty a domy podľa jednotlivých častí (2011)

	byty		
	spolu	v rodinnom dome	domy
Filákov	3589	1351	1370
Sídlisko	733	74	133
Halaš Tó	535	435	359
Červená skala	904	323	338
Priem. obvod	6	5	5
Kohútí vrch - tehelňa	97	95	90
Filákov - železničná stanica	6	4	6
Východ mesta	1281	395	419
Pisárova - Tüningerova pustatina	16	9	9
Pisárova - Tüningerova pustatina	11	11	11

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Nasledujúca tabuľka prezentuje stav bytového fondu z hľadiska neobývanosti. Najviac neobývaných bytov bolo z iných dôvodov (118) a z dôvodu zmeny vlastníctva. Z dôvodu nespôsobilosti bolo evidovaných 32 bytov.

Neobývané byty podľa dôvodu neobývanosti (2011)

zmena vlastníctva	rekreácia	nespôsobilé na bývanie	z iných dôvodov	s nezistenou obývanosťou
57	10	32	118	12

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Z hľadiska vlastníctva boli najpočetnejšou skupinou byty v osobnom vlastníctve v obytných domoch – 1270 a v rodinných domoch (1167). Ďalej boli zastúpené byty iné – 441 a družstevné byty – 566.

Byty podľa formy vlastníctva (2011) - obývané

vlastné v obytných domoch	byty vo vlast. v rodinných domoch	obecné byty	družstevné byty	iné
1270	1167	56	566	441

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Veľkostná kategorizácia bytov

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru bytov podľa podlahovej plochy. Najviac bytov v meste Filákov disponuje plochou od 40 do 80 m² a od 81 do 120 m². Pomerne početne sú zastúpené aj byty s plochou viac ako 120 m². Tieto sú alokované hlavne v rodinných domoch.

Byty podľa celkovej podlahovej plochy - obývané

Byty spolu	- 40 m ²	40 - 80 m ²	81 - 120 m ²	120+ m ²
V bytových domoch	25	302	706	318
V rodinných domoch	366	1410	391	7

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Z hľadiska počtu obytných miestností sú v meste najviac zastúpené byty s 3 miestnosťami. Druhou najväčšou skupinou sú 2 izbové byty. Byty s 5 a viac obytnými miestnosťami pripadajú na byty v rodinných domoch. Tie boli v roku 2011 zastúpené v počte 500.

Byty podľa počtu obytných miestností - obývané

1	2	3	4	5+
375	903	1361	441	500

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Vybavenosť bytov a iné charakteristiky

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností. Až 2009 bytov v bytových domoch v roku 2011 bolo napojených na spoločný zdroj pitnej vody. Vlastný zdroj pitnej vody malo 251+24 domácností. Bez vodovodu bolo 26 domácností.

Byty podľa zásobovania vodou				
v bytových domoch				
v byte – spoločný zdroj	v byte – vlastný zdroj	mimo bytu	bez vodovodu	
986	251	10		25
v rodinných domoch				
2009	24	38		1

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Ďalšiu vybavenosť bytov/domácností, prezentuje nasledujúca tabuľka. Celkovo bolo v roku 2011 pripojených do siete internet 862 bytov v bytových domoch a 621 bytov v rodinných domoch, a pevnou linkou disponovalo 653 bytov v bytových domoch a 518 bytov v rodinných domoch.

Vybavenosť bytov a domácností v meste					
	podľa vybavenosti domácností			podľa pripojenia	
	mobilný telefón	PC/notebook	osobné auto	na pevnú tel. linku	na internet
v rodinných domoch	1100	658	722	518	621
v bytových domoch	1722	883	707	653	862

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Najviac bytov v meste Filákov je v súčasnosti vykurovaných prostredníctvom ústredného diaľkového kúrenia. Tento typ vykurovania je využívaný pri bytových domoch. Lokálne vykurovanie využíva cca. 1051 bytov. Iný typ vykurovania využíva 753 bytov.

Obývané byty podľa typu kúrenia					
	ústredné diaľkové	ústredné lokálne	iný	bez kúrenia	
	1525	1051	753		7

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

V súvislosti s využívaným zdrojom energie je najväčší počet bytov zastúpených plynovým kúrením (2505). Pomerne silno sú zastúpené byty s vykurovaním pevným palivom (641) a elektrickým vykurovaním (13).

Obývané byty podľa zdrojov energie						
plyn	elektrina	kvapalné palivo	pevné palivo	iný	žiadny	
2505	13	14	641	24		10

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Rodinné domy

Celkový počet rodinných domov v meste Filákov je 1303 s celkovým počtom bytov 1313.

Bytové domy

Mesto Filákov pôvodne disponovalo celkom s 1022 bytovými jednotkami. Ich predaj mesto zahájilo v januári 1996 a do 31.12.2016 previedlo do osobného vlastníctva nájomcov a užívateľov 990 bytov. Vo vlastníctve mesta zostalo ešte 32 bytov, z ktorých 12 bytov v bytovom dome pre marginalizovanú rómsku komunitu na Železničnej ulici č. 36 nemôže byť prevedených do vlastníctva nájomcov po dobu 30 rokov (PRB Filákov, 2017, s. 15 - 55).

Mestské byty

Takmer všetky bývalé mestské byty v súčasnosti spravuje Filbyt s.r.o. Filákov. Táto spoločnosť bola založená v roku 2005 so 100% majetkovou účasťou mesta. Jej „právny predchodcom“ bol Podnik

bytového hospodárstva Filákov, ktorý spravoval bytový fond mesta až do doby vzniku Filbyt s.r.o..
 Stručná charakteristika spoločnosti Filbyt, s.r.o.: Spoločnosť s ručením obmedzeným, zapísaná na
 Okresnom súde Banská Bystrica, odd. Sro, vl.č.10334/S, Dátum vzniku: 19. apríla 2005, IČO:
 36636916, Sídlo: 1. mája 11 986 01 Filákov, Konateľ: Ing. Štefan Estergomi

Predmety podnikania: uskutočňovanie stavieb a ich zmien, správa a údržba bytového fondu v rozsahu
 voľných živností, čistenie kanalizačných systémov, dokončovacie stavebné práce k realizácii exteriérov
 a interiérov, opracovanie drevnej hmoty a výroba komponentov z dreva, opracovanie kovu
 jednoduchým spôsobom, prípravné práce k realizácii stavby, výroba jednoduchých výrobkov z kovu,
 výroba komunikačných zariadení, spotrebnej elektroniky, počítačov a kancelárskych strojov, montáž,
 oprava, údržba elektrických zariadení, výroba tepla, rozvod tepla, kúpa tovaru na účely jeho predaja
 iným prevádzkovateľom živnosti (veľkoobchod) v rozsahu voľných živností, kúpa tovaru na účely jeho
 predaja konečnému spotrebiteľovi (maloobchod) v rozsahu voľných živností, obstarávanie služieb
 spojených s prevádzkou nehnuteľností, opravy a údržba kancelárskych elektrických strojov a prístrojov
 a elektrických strojov a prístrojov pre domácnosť, plynoinštalatérsvo, podnikateľské poradenstvo,
 prenájom bytov a nebytových priestorov, reklamná a propagačná činnosť, sprostredkovateľská
 činnosť v oblasti obchodu a služieb v rozsahu voľných živností, vodoinštalatérsvo a kúrenárstvo (PRB
 Filákov, 2017, s. 15 - 55).

Okrem správy bytového fondu zabezpečuje Filbyt s.r.o. výrobu a dodávku tepla. Je správcom 2 kotolní
 CZT a 12 domových kotolní, ktoré sú vo vlastníctve mesta Filákov.

Bytové domy spravované spoločnosťou Filbyt s.r.o. (2016)

P.č.	Bytový dom – ulica, číslo LV	Číslo súpisné	Čísla vchodov	Počet bytových jednotiek	Počet prevedených bytov
1.	1. mája. LV 2837	720	60,62,64	12	12
2.	1. mája, LV 2844	721	66,68,70,72	16	16
3.	1. mája. LV 3040	722	74,76,78	12	12
4.	Biskupická, LV 2816	1260	7,9,11,13,15	100	100
5.	Biskupická, LV 3108	1222	18,20	12	12
6.	Biskupická, LV 2927	1264	23,25	12	12
7.	Biskupická, LV 3030	1265	27,29	12	12
8.	Farská lúka, LV 4425	1714	30,32,34	48	38
9.	Farská lúka, LV 3048	1633	76,78,80,82,84,86	112	111
10.	Jána Bottu, LV 4099	1144	1	4	4
11.	Jána Bottu, LV 4162	1145	3	5	5
12.	Jána Bottu, LV 4167	1146	5	3	3
13.	Jána Bottu, LV 3857	1139	2,4	12	9
14.	Mládežnícka, LV 2898	772	2,4	12	12
15.	Mocsáryho, LV 2897	783	2,4	12	11
16.	Mocsáryho, LV 2908	784	6,8,10	18	17
17.	Parková, LV 2877	1286	5,7	20	20
18.	Školská, LV 2834	778	10,12	18	18
19.	Sládkovičova, LV 2840	1209	3	24	24
20.	Sládkovičova, LV 2907	1211	7,9,11,13	80	80
21.	Vajanského, LV 2821	759	2,4,6	36	36
22.	Záhradnícka, LV 2857	1284	11,13,15	45	45
23.	Železničná, LV 2272	2130	36	12	0
24.	Biskupická LV 2272	1266	31	6	0
25.	Jána Bottu LV 2272		18	1	0
	CELKOM			644	609

Zdroj: MsÚ Filákov

Rekapitulácia: Filbyt s.r.o. spravuje v 25 bytových domoch celkom 644 bytov, v ktorých býva spolu 1229 občanov mesta. Mesto Filákov pri pridelení nájomného bytu postupuje podľa VZN mesta Filákov č. 9/2015 o podmienkach a kritériách pridelenia nájomných bytov pre marginalizované komunity v meste Filákov a spôsobe výpočtu nájomného. Predmetné VZN platí len pre 12 b.j. pre marginalizované komunity, ktorá bola dokončená v roku 2015. Do roku 1997 voľné nájomné byty pridávala „bytová komisia“, ktorá pôsobila pri mestskom úrade. V období od 1997 do 2015 v meste nedošlo k výstavbe žiadneho nového bytového domu, takže ani nebolo potrebné prijať VZN na pridelenie nájomných bytov. Mesto je vlastníkom ešte 18 bytov, ktoré by rado previedlo do vlastníctva nájomcov, lenže základnou podmienkou predaja je, aby nájomca nemal žiadne podlžnosti ani voči mestu ani voči Filbyt s.r.o. Nájomcovia týchto bytov však majú nedoplatky a nie je možné im byty odpredať. Výška základného nájomného bez služieb v bytoch vo vlastníctve mesta sa pohybuje v rozpätí 1,50 – 2,00 EUR/m²/mesiac podľa typu bytu. Mesto Filákov eviduje ku koncu roka 2016 celkom 93 žiadostí o pridelenie bytu (42 v roku 2015, 51 v roku 2016). Z týchto 93 žiadostí je: 30 žiadostí o byty bežného štandardu (5 x 1i, 13 x 2i, 12 x 3i a 0 x 4i), 8 žiadostí o byt pre dôchodcov (8 x 1i, 0 x 2i), 0 žiadostí o bezbariérové byty, 55 žiadostí o byty nižšieho štandardu – ide o 55 žiadateľov, ktorí nie sú z hľadiska príjmu vhodní pre takýto typ bývania, ale žiadosť majú podanú. Z nich bolo vyriešených 12 koncom roku 2015 v 12 b.j. pre MRK (PRB Filákov, 2017, s. 15 - 55).

Družstevné byty.

Družstevné byty spravuje SBD Filákov.

Stručná charakteristika spoločnosti Stavebné bytové družstvo Filákov:

Dátum vzniku: 1. januára 1992

Správa nehnuteľností. Poskytovanie služieb pre spoločenstvá vlastníkov bytov.

Sídlo: J. Kalinčiaka 8, 98601 Filákov.

IČO: 30229014

Predseda: Ing. Štefan Farkaš

Predmety podnikania: maloobchodná a veľkoobchodná činnosť, práva a údržba bytového a nebytového fondu v rozsahu voľných živností, obstarávanie služieb a činností spojených s prenájmom a správou nehnuteľností, prevádzkovanie retransmisie programových služieb v zmysle zák.č. 308/2000 Z.z. na území mesta Filákov, výroba tepla, rozvod tepla v zmysle licencie č. 2000 T 0289 MH SR, organizovanie prípravy a realizácie výstavby, prevádzka bytových objektov a objektov s nebytovými priestormi a zabezpečovanie plnení poskytovaných s užívaním bytu a nebytového priestoru, prenájom bytových a nebytových priestorov, stavebné práce - vykonávanie jednotlivých stavieb a poddodávok pre uvedené stavby. krem správy bytového fondu zabezpečuje SBD Filákov výrobu a dodávku tepla. Prevádzkuje 1 kotolňu CZT a 1 domovú kotolňu (PRB Filákov, 2017, s. 15 - 55).

Bytové domy spravované spoločnosťou SBD Filákov (2016)

P.č.	Bytový dom – ulica, číslo LV	Číslo súpisné	Čísla vchodov	Počet bytových jednotiek	Počet prevedených bytov
1.	1. mája, LV 4087	729	1,3,5,7	48	31
2.	1. mája, LV 3248	733	15,17,19,21	48	39
3.	Nám. Slobody, LV 3312	762	2,4,6,8	71	64
4.	Nám. Slobody, LV 2794	763	10,12,14,16	72	57
5.	Štúrova, LV 3300	744	10,12,14,16,18	108	76
6.	Kukučínova, LV 4096	823	9	6	6
7.	Kukučínova, LV 3320	824	11	6	6
8.	Kukučínova, LV 4095	825	13	6	6
9.	Kukučínova, LV 4104	826	15	6	5
10.	Kukučínova, LV 3189	1570	23	8	7
11.	Hollého, LV 3863	1214	1,3,5,7	60	49
12.	Biskupická, LV 2849	1259	1,3,5	45	27
13.	Záhradnícka, LV 3309	1283	3,5,7,9	40	33
14.	Parková, LV 3835	1285	1,3	30	23

15.	Parková, LV 3807	1541	9,11,13	40	26
16.	Sládkovičova, LV 4097	1288	2,4,6	50	42
17.	Sládkovičova, LV 3834	1560	12,14,16,18	54	38
18.	Farská lúka, LV 4255	1586	42,44,46,48	48	27
19.	Farská lúka, LV 3190	1595	50,52,54,56	64	29
20.	Farská lúka, LV 4150	1609	66,68,70,72,74	80	13
21.	Farská lúka, LV 4497	1654	36,38,40	48	3
22.	Daxnerova D3, LV 2139	1677	17,19,21	48	0
23.	Školská, LV 2793	777	4,6,8	36	31
	CELKOM			1022	638

Zdroj: MsÚ Filákov, PRB Filákov, 2017, s. 25 - 32

Spolupráca s mestom Filákov

Mesto Filákov spolupracuje jedine s firmou Filbyt s.r.o., nakoľko táto spoločnosť bola založená mestom so 100% účasťou. Spoločne sa riešia investície väčšieho rozsahu, riaditeľ ročne informuje primátora, poslancov a členov dozornej rady o výsledku hospodárenia a ročne predkladá inventarizáciu majetku. Ostatné SVB nehládajú spoluprácu s mestom, všetky svoje záležitosti riešia sami so svojimi vlastníkmi bytov. Pomoc mesta žiadajú v prípadoch, keď sa vyskytnú u nich nejaké závažné problémy. Medzi Filbyt s.r.o, SBD a SVB sú vytvorené ekonomické vzťahy, v rámci ktorých Filbyt s.r.o. dodáva teplo pre niektoré bytové domy v správe SBD a na druhej strane SBD zabezpečuje TV signál pre bytové domy v správe niektorých SVB. Mesto (aj z legislatívnych dôvodov) nereguluje ani nezasahuje do činnosti jednotlivých SVB na území mesta (PRB Filákov, 2017, s. 15 - 55).

Obnova bytového fondu

Z celkového počtu bytových domov 73 na území mesta bolo ku koncu roka 2016 zateplených a obnovených spolu 31 bytových domov s 1160 bytovými jednotkami. Filbyt s.r.o. zabezpečil doteraz obnovu 6 bytových domov s počtom bytových jednotiek 272. Tento správca zahájil obnovu bytového domu na Farskej lúke s.č. 1714, č. vchodov 30,32 a 34 s počtom bytových jednotiek 48 začiatkom decembra 2016. SBD Filákov obnovilo doteraz 13 bytových domov (u dvoch bytových domov bola opravená len strecha) s počtom bytových jednotiek 531. 8 spoločenstiev vlastníkov bytov obnovilo spolu 10 bytových domov s celkovým počtom bytových jednotiek 309 (PRB Filákov, 2017, s. 15 - 55).

Sociálne bývanie.

Pre účel sociálneho bývania vo Filákov slúžia nasledovné bytové jednotky:

Nájomné byty pre neprispôsobivých na ul. Jána Bottu vo Filákov:

Sociálne dočasné bývanie neprispôsobivých občanov v meste Filákov bolo riešené a zabezpečené v

dvoch bytových domoch na ul. Jána Bottu a to :

28 b.j. súpisné č. 1813 na parcele CKN č. 2251/2

17 b.j. súpisné č. 1729 na parcele CKN č. 2267/2.

Tieto objekty boli realizované v zostave montovaných UNIMO buniek, ktoré boli napojené na všetky inžinierske siete: verejný vodovod, kanalizáciu, plynovod a na verejnú sieť elektrickej energie. Zdrojom vykurovania bol plynový kotol.

Objekty boli dané do užívania začiatkom r. 2000, avšak Rómovia svojim správaním a prístupom k tomuto mestskému majetku postupne byty poškodzovali a zdevastovali ich v takej miere, že bývanie v nich bolo životu nebezpečné. Z toho dôvodu muselo mesto pristúpiť po roku 2005 k zbúraní stavieb. Správcom týchto stavieb bol Podnik bytového hospodárstva Filákov, Dom súpisné č. 1266 na ul. Biskupickej č. 31 (budova bývalého DEPA) (PRB Filákov, 2017, s. 15 - 55):.

V objekte sa nachádza 6 bytov nízkej kategórie, v ktorých býva celkom 28 osôb. Správcom domu je Filbyt s.r.o.

Rodinný dom súpisné č. 1143 na ul. Jána Bottu č. 18:

V tomto rodinnom dome býva 1 viacgeneračná 28 členná rodina. Správcom domu je Filbyt s.r.o..

Rodinný dom súpisné č. 318 na ul. Podhradskej:

Mesto je podielovým spoluvlastníkom tohto domu vo veľkosti 37/40. V dome býva jedna 5 členná rodina.

12 b.j. pre marginalizovanú rómsku komunitu na ul. Železničnej č. 36 vo Filákov:

12 bytová jednotka pre MRK bola daná do užívania v decembri 2015. Bytový dom je dispozične delený na 1 jednoizbový a 11 dvojizbových bytov, v ktorých býva spolu 34 prevažne mladých ľudí. Správcom domu je Filbyt s.r.o. Bytovka bola postavená v rámci štátneho pilotného projektu (PRB Filákov, 2017, s. 15 - 55).

1.8.2. Sociálny bytový fond a nájomné bývanie

V súčasnosti sa v meste špeciálny bytový fond pre ohrozené skupiny obyvateľov nenachádza. Nájomný (štandardný) bytový fond mesta pozostáva z 32 mestských bytov. V blízkej budúcnosti plánuje mesto ďalšie investičné aktivity, ktoré by mali rozšíriť ponuku nájomných bytov. V roku 2018 nadobudne mesto vlastníctvo bytového domu s 21 bytovými jednotkami.

1.8.3. Bývanie marginalizovaných skupín

Bývanie marginalizovaného obyvateľstva v meste Filákov možno rozdeliť do 3 kategórií. Štandardné bývanie znamená bývanie v bytoch, v murovaných, alebo aj v dobre vybavených drevených domoch. Bývanie nižšieho štandardu znamená bývanie v bytoch alebo domoch, ktoré majú závažné ovplyvňujúce celú budovu, alebo jej časť, napr. nedostatok základných služieb ako voda, elektrina, osvetlenie a pod., budova je preplnená. Sem patrí aj bývanie v unimobunkách (v meste sa toho času nenachádza). Na úrovni chatrče je aj bývanie v nebytových priestoroch ako pivnica, kočikáreň, stan a pod. Pod izolovanou obcou alebo jej časťou rozumieme, keď je toto miesto oddelené od zvyšku mesta umelou alebo prirodzenou bariérou, prípadne je na okraji mesta (napr. samostatná ulica, kde žijú len marginalizovaní obyvatelia) alebo je v mestskej koncentrácii (viacero obydli uprostred majoritnej časti mesta – staré opustené budovy v centre mesta).

Dobré zdravotné podmienky predpokladajú prístup k vodovodu v domácnosti (alebo k vlastnej studni s pitnou vodou), ku kanalizácii/ žumpě, pravidelnému odvozu odpadu, prípadne prítomnosť hygienického centra.

Čo sa však týka samotného bytového fondu obývaného marginalizovanými skupinami (počtu domácností), ten je z väčšej časti tvorený štandardnými bytovými jednotkami. Subštandardné obydliá sú budované v rozsiahlej miere. Chatrče sa v meste nachádzajú. V meste Filákov sú nevyhovujúce domy zaradené do subštandardných podmienok.

1.9. Definovanie zainteresovaných skupín

1.9.1 Zadávatelia

Zadávatelia sociálnych služieb sú tí, ktorým zákon ukladá zabezpečiť sociálne služby pre obyvateľov mesta, ktoré spravujú. Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z.) a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z. a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov ukladá obciam a mestám povinnosť vypracovať Komunitný plán sociálnych služieb. Podľa Šiestej časti - Komunitný rozvoj a komunitný plán v oblasti poskytovania sociálnych služieb - § 82 Komunitný rozvoj, komunitná práca a komunitná rehabilitácia - mesto utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti

poskytovania sociálnych služieb podľa tohto zákona, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu na účel predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.

Poslanci mesta ako volení reprezentanti občanov majú povinnosť rozhodovať, mestský úrad má vykonať, o čom poslanci rozhodli. Je veľmi dôležité, aby mesto uznesením zastupiteľstva deklarovalo svoju vôľu plánovať a rozvíjať sociálne služby. Takéto politické rozhodnutie, prijaté na začiatku celého procesu, potvrdzuje legitimitu komunitného plánovania a je zárukou pre zapojenie ďalších účastníkov.

Mesto ako účastník komunitného plánovania

- A) Na základe vlastnej alebo cudzej iniciatívy poslanci rozhodnú:
- o potrebe uskutočniť komunitné plánovanie,
  - o tom, kto ho má zabezpečovať (mestský úrad alebo iná poverená organizácia),
  - o tom, kto bude poslancov v procese komunitného plánovania zastupovať (menovite),
  - o finančnom zabezpečení komunitného plánovania,
  - o termíne, v ktorom má byť komunitný plán predložený zastupiteľstvu na schválenie.
- B) Poverení pracovníci mestského úradu zabezpečujú:
- pozvanie pre poskytovateľov a prijímateľov služieb, aby sa zapojili do procesu komunitného plánovania,
  - priestory pre rokovanie,
  - potrebné štatistické údaje a analýzy údajov, najmä o obyvateľoch mesta,
  - vykonanie prieskumov a analýz potrieb,
  - spracovanie priebežných správ a záverov,
  - vypracovanie komunitného plánu rozvoja sociálnych služieb.
- C) Od začiatku mesto Filákov zverejňovalo zrozumiteľnou a dostupnou formou všetky podstatné informácie o procese a výsledkoch komunitného plánovania.
- D) Priebežne rešpektuje pri svojom rozhodovaní o sociálnych službách ciele a priority stanovené v komunitnom pláne.
- E) Stanovuje jasné pravidlá financovania sociálnych služieb, ktoré zodpovedajú prioritám komunitného plánovania.

Zúčastnené subjekty v rámci mesta:

- primátor a prednosta,
- príslušné komisie mestského zastupiteľstva,
- poslanci mestského zastupiteľstva

1.9.2. Poskytovatelia ako účastníci komunitného plánovania

Poskytovateľom sociálnych služieb je fyzická osoba, podnikateľský subjekt, súkromná nezisková organizácia, organizácia zriadená mestom, organizácia zriadená samosprávnym krajom, organizácia zriadená štátom. Všetci poskytovatelia majú pri komunitnom plánovaní rovnaké postavenie, ich ciele a zámery majú rovnakú váhu.

Poskytovatelia zapojením sa do komunitného plánovania získali možnosť podieľať sa na utváraní celkového systému sociálnych služieb, príležitosť presadzovať vlastné zámery a ciele, príležitosť na nadviazanie novej spolupráce, na získanie informácie o aktivitách, potrebách a trendoch v oblasti sociálnych služieb.

Zúčastnené subjekty v rámci mesta:

- zariadenia sociálnych služieb v okrese,
- vzdelávacie inštitúcie,
- zdravotnícke zariadenia – všeobecné a špecializované ambulancie v meste Filákov,
- neziskové organizácie,
- štátna správa

1.9.3. Užívatelia ako účastníci komunitného plánovania

Užívateľ sociálnych služieb je človek v nepriaznivej sociálnej situácii, pre ktorého sú sociálne služby určené, prípadne špecifické skupiny obyvateľstva so svojimi potrebami. Ciele a zámery užívateľov majú pri komunitnom plánovaní rovnakú váhu ako ciele a zámery zadávateľov a poskytovateľov, ak nechceme rovno povedať, že by mali mať prioritu. Vyhľadávanie, oslovenie a zapájanie užívateľov do práce na komunitnom pláne bola príležitosť ako získať informácie o potrebách jednotlivých sociálnych skupín, o kvalite poskytovaných služieb, ako objaviť existujúce medzery v ich ponuke a ako objaviť nové zdroje na uspokojovanie potrieb.

Užívatelia služieb sa zapojením do komunitného plánovania podieľali na utváraní celkového systému sociálnych služieb.

1.9.4. Verejnosť

Verejnosť bola priebežne zoznamovaná so zámermi, výsledkami a cieľmi komunitného plánu. Verejnosti bol predložený k dispozícii dotazník, v ktorom mali možnosť obyvatelia vyjadriť preferencie v oblasti ďalšieho rozvoja sociálnych služieb. Cieľom vopred pripravenej informačnej stratégie bolo zabezpečiť prístup verejnosti k informáciám. Verejnosť sa od začiatku zúčastňovala procesu komunitného plánovania.

Ďalšie organizácie

Pri príprave komunitného plánu boli oslovené a vyzvané k spolupráci miestne organizácie aj záujmové skupiny, ktorých sa poskytovanie sociálnych služieb dotýka (napr. školy, osobitne špeciálne školy, ...), ale tiež občianske iniciatívy (kultúrne združenia, vzdelávacie spolky...), etnické skupiny, vrátane skupín, s ktorými je obtiažna komunikácia – rómska komunita.

Zúčastnené subjekty v rámci mesta:

- obyvatelia mesta,
- neziskové organizácie,
- občianske združenia

1.10. Definovanie cieľových skupín

Základnými cieľovými sociálnymi skupinami, pre ktoré by sme mali sociálne služby plánovať, sú:

- rodiny s deťmi a mládež,
- deti a mládež,
- ženy na materskej dovolenke,
- osoby so zdravotným postihnutím
- seniori
- dlhodobo nezamestnaní obyvatelia,
- sociálne odkázaní obyvatelia,
- seniori, čiže obyvatelia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov),
- občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú,
- osoby v kríze
- týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania a rodičia, ktorí zanedbávajú alebo nezvládajú starostlivosť a výchovu svojich detí,
- neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život.

Do procesu komunitného plánovania by mali byť zapojení predstavitelia všetkých vyššie uvedených skupín, pričom treba dbať aj na bohatú vnútornú štruktúru každej z nich. Napr. u obyvateľov so zdravotným postihnutím pôjde určite o rozdielne potreby podľa druhu a miery postihnutia, ale aj podľa veku. Je potrebné zvážiť, či a ako podrobne je potrebné ďalej štruktúrovať základné sociálne skupiny a či bude efektívnejšie špecializovať alebo vhodne kombinovať potrebné služby.

1.10.1.Seniori

Celosvetovo sa zaznamenáva starnutie populácie, a to nielen vo vyspelých krajinách. Socio-ekonomické štúdie o jeho dopadoch v jednotlivých krajinách pomohli odhaliť a pomenovať negatívne javy sprevádzajúce starobu, ako je feminizácia, oslabenie rodinných vzťahov, zhoršenie ekonomickej situácie, ale hlavne pre budili záujem o riešenie zanedbávania, zneužívania a týrania seniorov. Zdravotná a sociálna závažnosť danej problematiky je vysoká, informovanosť o jej výskyte, konkrétnych prejavoch a typoch je veľmi nízka. Nárast počtu starých ľudí v meste nesie so sebou množstvo ekonomických, sociálnych, psychologických a zdravotníckych problémov, ktoré významne ovplyvňujú nielen život jednotlivcov, ale i celej komunity. Jedným z problémov súčasnosti je neschopnosť zabezpečiť si základné životné potreby, zanedbávanie, zneužívanie a týranie seniorov, znižovanie ich sociálneho statusu, sociálna izolovanosť, ekonomická poddimenzovanosť a ďalšie problémy s tým súvisiace.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)											
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
60-64	513	511	520	537	594	630	657	668	696	683	702
65-69	388	412	441	441	463	464	457	455	485	543	571
70-74	273	277	285	294	317	346	375	399	377	380	397
75-79	235	226	227	232	230	232	228	236	253	254	270
80-84	161	158	153	151	177	180	166	158	169	172	171
85-89	74	89	96	94	83	78	79	89	93	99	103
90-94	12	13	14	17	32	36	33	31	30	25	24
95-99	3	1	0	0	2	2	3	3	5	8	10
100+	1	1	2	1	0	0	0	0	0	1	1

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2018

Podiel obyvateľov v dôchodkovom veku v meste narastá. Mesto svoje aktivity zameria hlavne na zabezpečenie sociálnej integrácie prestárlych občanov formou organizovania pravidelných akcií, vytváraním priestorov pre stretávanie seniorov, prípadne zriadením zariadení s ambulatnou, prípadne celodennou starostlivosťou.

Veková skupina 60 +

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 60 +											
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
60-64	746	768	791	813	836	859	881	904	926	949	972
65-69	552	567	581	596	610	625	639	654	668	683	697
70-74	424	438	453	467	481	496	510	524	539	553	567
75-79	259	262	265	269	272	276	279	282	286	289	292
80-84	174	175	177	178	179	181	182	184	185	187	188
85-89	98	99	101	102	104	105	106	108	109	111	112
90-94	34	36	38	39	41	43	44	46	48	50	51
95-99	8	9	10	10	11	12	13	13	14	15	16
100+	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

1.10.2. Deti a mládež

Cieľovú skupinu obyvateľov možno rozdeliť do dvoch skupín. Ide o skupinu detí a mládeže, ktoré sa zúčastňujú povinnej školskej dochádzky. V záujme predchádzania páchania drobnej trestnej činnosti, podpory zdravého životného štýlu a zmysluplného trávenia voľného času, mesto zameriava svoje aktivity na výstavbu športovej a záujmovej infraštruktúry, ako aj organizovanie školskej a mimoškolskej záujmovej činnosti.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)											
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
0	133	125	142	144	108	99	103	97	90	106	94
1-4	536	537	540	518	575	552	506	451	413	406	415
5-9	591	586	594	629	691	703	701	716	692	668	632
10-14	589	593	592	576	649	649	639	637	677	676	679
15-19	633	618	582	578	607	621	641	650	628	631	627

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2017

Zlepšenie pozície mladých ľudí sa sleduje hlavne predchádzaním predčasného ukončenia vzdelávania, budovaním systému odborného školstva a jeho prepojením s praxou v podnikoch, podporou uznávania neformálneho vzdelávania a prispôbovaním vzdelávacieho systému požiadavkám trhu práce (Vagač, 2011, s.4).

Deti predškolského veku

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 0-19											
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
0	92	90	87	85	83	80	78	75	73	71	68
1-4	410	415	418	420	424	427	431	434	437	441	444
5-9	710	719	728	738	747	756	765	774	783	793	802
10-14	695	705	716	726	737	747	758	768	779	789	799
15-19	638	641	644	647	650	653	657	660	663	666	669

1.10.3. Ženy na materskej dovolenke

Ženy sa stávajú rizikovou skupinou najmä v období tehotenstva a starostlivosti o deti. V severských krajinách sa už dlhšie prejavujú snahy motivovať rodičov k rovnomernejšiemu rozdeleniu starostlivosti o deti a povzbudiť tak matky k návratu do zamestnania (napr. daňový bonus za rodovú rovnosť vo Švédsku). V Slovinsku pomáha matkám k rýchlejšiemu návratu do práce dobre organizovaná sieť verejných predškolských zariadení (Vagač, 2011, s.4). Mesto do budúcnosti plánuje uskutočniť investičné akcie na zvýšenie kapacity predškolských zariadení v záujme uľahčenia ženám na materskej dovolenke skorší návrat na trh práce.

1.10.4. Sociálne odkázaní obyvatelia

Predstavujú rizikovú skupinu obyvateľov, ktorí si z objektívnych príčin nemôžu v meste Filákov, prípadne v regióne z objektívnych, prípadne subjektívnych dôvodov nájsť prácu a sú odkázaní na dávky sociálnej pomoci.

Patria sem hlavne ľudia s nízkym vzdelaním alebo bez akéhokoľvek vzdelania. Ide o najtŕažšie umiestniteľné skupiny na nepodporovanom pracovnom trhu, lebo dopyt po nekvalifikovanej pracovnej sile je nízky a neustále klesá. Viaceré krajiny orientujú aktívne opatrenia skôr na dlhodobu nezamestnaných ako na nízkokvalifikovaných, aj keď sa tieto kategórie značne prekrývajú. K úspešnejším prístupom patria tie, ktoré integrujú viaceré opatrenia (s dôrazom na vzdelávanie), individuálny prístup a poskytujú uchádzačovi dočasnú podporu aj po vstupe do zamestnania. Typickými príkladmi fungujúcich opatrení je prechodný trh (medzitrh) práce a školy druhej šance. Do tejto skupiny spadá pomerne veľká časť tunajších rómov. Zlepšenie postavenia Rómov na trhu práce

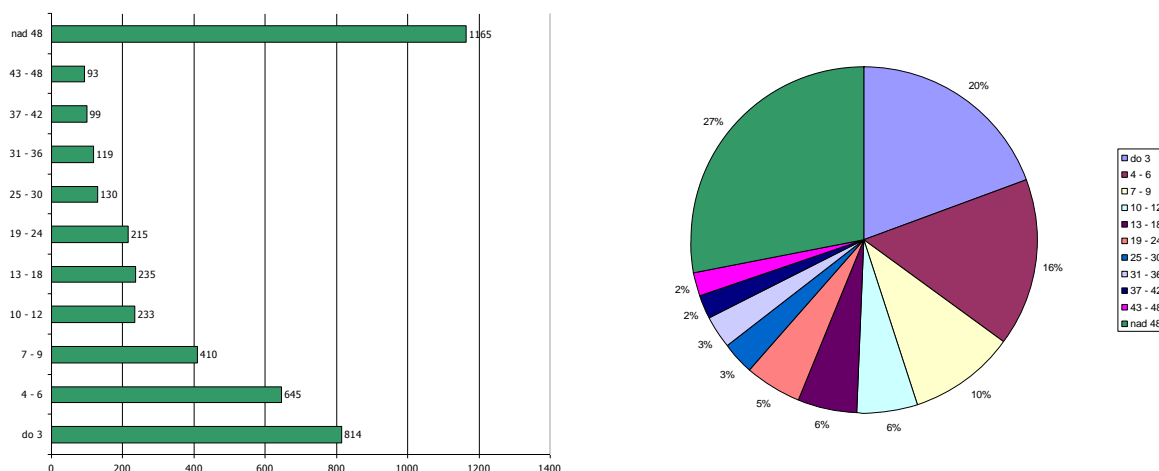
môžu priniesť najmä štrukturálne reformy ako podpora malého podnikania, zníženie daňovo-odvodového zaťaženia (na ktoré mesto Filákov nemá dosah) alebo reforma sociálnej pomoci smerom k aktivite a zníženiu závislosti na dávkach. Za kľúčové je považované vzdelávanie Rómov od najnižšieho veku (Vagač, 2011, s.4).

1.10.5. Dlhodobo nezamestnaní obyvatelia

Medzi dlhodobo nezamestnanými sa nachádzajú v meste Filákov najmä nízkokvalifikovaní mladí ľudia bez základného alebo len so stredoškolským vzdelaním alebo naopak obyvatelia nad 50 rokov, ktorí stratili prácu a majú problém sa zamestnať. Pre zníženie dlhodobej nezamestnanosti je tak potrebný zvlášť dôraz na tieto dve skupiny obyvateľov. Kým v prípade nízkokvalifikovaných by mohla pomôcť uplatniť sa na trhu práce najmä vyššia podpora **rekvalifikácie, budovania pracovných návykov**, u starších obyvateľov by čiastočné riešenie mal poskytnúť najmä medzitrh práce. Dlhodobo nezamestnaní v problematických regiónoch strácajú motiváciu aktívne vyhľadávať prácu a sú odkázaní na príjem zo sociálneho systému. Mnoho rodín sa tak v meste ocitá na hranici chudoby (<http://www.etrend.sk>, 11.8.2011).

Významným ukazovateľom na trhu práce je doba evidencie nezamestnaných obyvateľov. Dve najväčšie skupiny tvorili nezamestnaní s dĺžkou evidencie do 3 mesiacov a v skupine nad 48 mesiacov. Negatívom je zvyšovanie počtu obyvateľov dlhodobo nezamestnaných nad 48 mesiacov, ktorí strácajú pracovné návyky. Z hľadiska dosiahnutého vzdelania tvorili najväčšiu skupinu obyvateľov s nižším stredným vzdelaním a úplným stredným odborným vzdelaním.

Štruktúra nezamestnaných v okrese Lučenec v apríli roku 2018 (dĺžka evidencie)

Zdroj: ÚPSVaR, 2018

1.10.6. Občania so zdravotným postihnutím

Nárast ľudí na nemocenských a invalidných dávkach a nízka zamestnanosť osôb so zdravotným postihnutím nútia väčšinu krajín OECD prehodnotiť systémy posudzovania zdravotného stavu, lepšie kontrolovať prитоky do dočasnej a dlhodobej práceneschopnosti a zlepšovať služby zamestnanosti pre zdravotne postihnutých. OECD považuje za najlepší spôsob pomoci zdravotne znevýhodneným osobám posilnenie stimulov k práci úpravou systémov daní a dávok (Vagač, 2011, s.4).

1.10.6. Osoby v kríze (obyvatelia bez domova, matky s deťmi, po výkone trestu, po závislosti na drogách)

Uvedená cieľová skupina v meste nie je významne zastúpená. V roku 2018 mesto evidovalo (odhadovalo) v rámci katastrálneho územia cca 15 obyvateľov bez domova. Skupiny obyvateľov po výkone trestu, prípadne po závislosti na drogách sa vracajú späť k svojim rodinám a teda nevyžadujú

intervencie v oblasti bývania. Opatrenia by mali smerovať skôr k preventívnym a vzdelávacím aktivitám zameraným na opätovný návrat do spoločnosti, ako aj zvýšenie šancí uplatnenia sa na trhu práce formou rekvalifikačných kurzov, prípadne kurzov v oblasti drobného podnikania.

2. Strategická časť

2.1. SWOT analýzy a definovanie priorít

Nasledujúca SWOT analýza sa zameriava na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

Analýza príležitostí a rizík - O-T

O – T analýza umožňuje rozlíšiť atraktívne príležitosti v meste, ktoré skrýva potenciál územia a ktoré môžu mesto priniesť výhody pri dosahovaní vyváženého rastu. V rámci analýzy SWOT sa mesto koncentruje na identifikáciu potenciálnych príležitostí – existencia stabilného hospodárskeho prostredia, kvalitné životné prostredie, prírodný potenciál, historicko-kultúrne hodnoty, rozvinutá sieť inštitúcií verejných služieb, objekty cestovného ruchu. Kvadrant 1 pozostáva z príležitosti ponúkajúcich najvyšší úžitok pre mesto, preto by sa mal manažment mesta sústrediť na tieto aktivity. Naopak, príležitosti v kvadrante 4 sú buď príliš malé, alebo ich mesto nebude vedieť dostatočne využiť. Príležitosti v kvadrante 2 a 3 sú zaujímavé len v prípade, že existuje možnosť zvýšenia ich atraktívnosti alebo pravdepodobnosti úspechu.

		Matica príležitostí				Matica rizík	
		Pravdepodobnosť úspechu				Pravdepodobnosť nastatia	
		vysoká	nízka			vysoká	nízka
Atraktívnosť	vysoká	1	2	Vážnosť	vysoká	1	2
	nízka	3	4		nízka	3	4

Riziká z 1. kvadrantu môžu mesto vážne zraniť, preto treba pripraviť plán strategických aktivít, keďže pravdepodobnosť ohrozenia je vysoká. Riziká v 2. a 3. kvadrante treba podrobiť dôkladnému skúmaniu v prípade, ak sa stávajú kritickými, netreba však zostavenie plánu eventuálnych alternatív. Riziká v 4. kvadrante sú malé a väčšinou ich možno ignorovať.

Spojením hlavných príležitostí a rizík, ktoré ovplyvňujú rozvoj mesta, sa stratégovia snažia zistiť mieru celkovej atraktívnosti trhu. Existujú štyri možnosti:

- *Ideálny rozvoj*, ktorý sa vyznačuje mnohými príležitosťami, ale iba niekoľkými (ak vôbec nejakými) rizikami.
- *Špekulatívny rozvoj*, vyznačujúce sa vysokými príležitosťami i vysokými rizikami.
- *Zrelý rozvoj*, vyznačuje sa nízkymi príležitosťami i nízkymi rizikami.
- *Problémový rozvoj*, má nízke príležitosti, ale vysoké riziká.

Externé prostredie vytvára nielen príležitosti, ale prezentuje aj sériu rizík. Riziko je výzva, poukazuje na nevýhodný trend vývoja vo vonkajšom prostredí, ktorý v prípade pasívnej reakcie zo strany podniku ohrozí jeho trhovú pozíciu.

Analýza silných a slabých stránok – S-W analýza

Hodnotenie vplyvu vonkajších činiteľov, vykonávané so zámerom stanoviť ciele mesta, musí byť doplnené rozborom vnútorných činiteľov. Viaceré regióny dnes aj poznajú príležitosti, ktoré im potenciál ponúka, avšak chýba im schopnosť ich využiť. Na základe analýzy silných a slabých stránok vie mesto stanoviť, čo je z hľadiska súčasnej a očakávanej situácie rozumné konať. Za dôležité znaky konkurenčnej slabosti sa považuje – strácanie pozície voči konkurenčným regiónom, nedostatok finančných zdrojov na rozvoj, klesajúca demografická krivka, vysoká nezamestnanosť, zlý technický stav základnej infraštruktúry ai.

Pri hodnotení silných a slabých stránok je potrebné každý faktor odstupňovať podľa dôležitosti (rozhodujúca silná stránka, marginálna silná stránka, neutrály faktor, rozhodujúca slabá stránka, marginálna slabá stránka) a podľa intenzity jeho vplyvu - výkonu (vysoký, stredný, nízky). Výsledok spojenia stupňa výkonu a dôležitosti predstavuje štyri možné alternatívy:

		Matica výkonu a dôležitosti	
		vysoký	nízky
Dôležitosť	vysoká	1 Sústrediť snahu	2 Udržať snahu
	nízka	3 Nízka priorita	4 Možné nadmerné investovanie

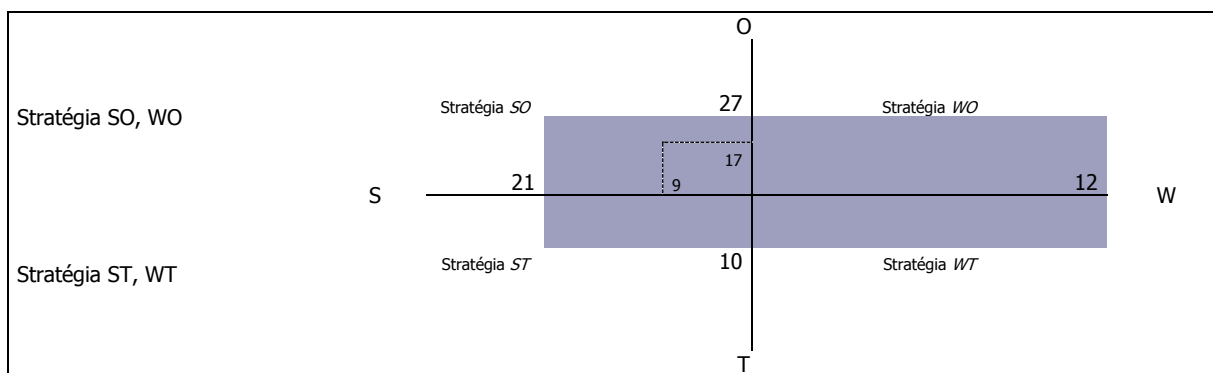
Kvadrant 1 pozostáva z oblastí, ktoré sú dôležité, ale v ktorých mesto momentálne vykazuje slabý výkon, preto sa musí sústrediť na posilnenie týchto oblastí. *Kvadrant 2* pozostáva z oblastí, v ktorých je síce mesto úspešné, ale do budúcnosti si musí túto úspešnosť udržať. *Kvadrant 3* tvoria oblasti, ktoré nie sú dôležité, zdokonalenia v tomto kvadrante majú nízku prioritu. V *kvadrante 4* nie sú dôležité oblasti, pričom rozvoj a snaha sú zbytočne silné.

2.1.1. Sociálne služby

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - poskytovaná sociálna služba v zariadení pre seniorov a zariadenie opatrovateľskej služby (do roku 2014 aj domov sociálnych služieb), - poskytovaná odľahčovacia služba, - poskytovaná sociálna služba v dennom centre (klube dôchodcov), - poskytovaná terénna sociálna práca, - poskytovaná sociálna služba v komunitnom centre - základné sociálne poradenstvo. - legislatíva mesta umožňujúca úpravu poskytovania niektorých sociálnych služieb podľa podmienok mesta - finančná dostupnosť sociálnych služieb - podpora aktivít občanov a MVO v sociálnej oblasti formou dotácií z rozpočtu mesta - organizovanie aktivačných prác Mestom pre získanie pracovných návykov - spracované PHRSR súvisiace so sociálnou oblasťou - poskytovaná opatrovateľská služba - 10 opatrovateľiek - pôsobenie odborných a akreditovaných subjektov pre oblasť práce s rodinami - MsÚ, ÚPSVaR, - činnosť mestskej organizácie Nezábudky, n.o., - Národný program terénnej sociálnej služby v obciach, - mestská organizácia jednoty dôchodcov Slovenska, - Klub dôchodcov pr., MsÚ vo Filákov, - fungujúce komunitné centrum vo Filákov, - poskytovaná prepravná služba, - poskytovaná ergoterapia, rehabilitácia, biblioterapia, - zabezpečená odľahčovacia služba, 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia práčovne a útulku pre bezdomovcov - absencia vývarovne pre seniorov - potrebná výstavba bezbariérových prístupov k verejným budovám - prevyšujúci dopyt nad kapacitami v domovoch seniorov - potreba zriadenia komunitného centra v nových priestoroch - nedostatočná sieť sociálnych zariadení z hľadiska sortimentu a kapacity - nevhodné materiálne a priestorové podmienky niektorých zariadení - nedostatok komunitných aktivít - nedostatok preventívnych aktivít - slabá informovanosť občanov o aktivitách inštitúcií v oblasti sociálnych služieb - nekoordinovaný postup a nedostatočná spolupráca inštitúcií pôsobiacich v sociálnej oblasti - predsudky občanov po poskytovaní sociálnej pomoci - nedostatok cenovo dostupných bytov bežného štandardu a sociálnych bytov nižšieho štandardu - nedostatok vlastných finančných zdrojov mesta na rozvoj sociálnych služieb - vyhorenie zamestnancov v sociálnej sfére - nedostatok údajov o počte a štruktúre jednotlivých sociálnych skupín (nedostatočná evidencia, málo detailné údaje) - absencia komplexného prístupu a systému riadenia sociálnych služieb - chýbajúca nepretržitá opatrovateľská služba - chýbajúci denný stacionár - chýbajúci penzión pre seniorov - chýbajúce komplexné služby pre seniorov - chýbajúca IKT v kluboch seniorov - neinformovanosť osamelých a izolovaných seniorov - nedostatok základných podporných opatrení v prospech mladej rodiny - chýbajúce zariadenia soc. služieb pre deti a rodinu v ohrození - chýbajúce zariadenie na výkon sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately - centrálné riadenie výkonu terénnej sociálnej práce (TSP) – výkon TSP sa neprispôsobuje aktuálnym potrebám obyvateľov mesta - vysoké kvalifikačné predpoklady pre pracovníkov TSP a KC
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby sociálnych vecí, - zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby, - zlepšujúca sa infraštruktúra a lepšie prepojenie trhov práce na susediace trhy práce, - odbúrание rodových stereotypov pri voľbe povolania a v prístupe k zamestnaniu, 	<ul style="list-style-type: none"> - rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - nízky záujem zamestnávateľov o prijímanie uchádzačov o zamestnanie na podporované pracovné miesta, - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a

<ul style="list-style-type: none"> - rozšírenie aktívnych opatrení na trhu práce na podporu vzdelávania a prípravy pre trh práce a na podporu zamestnávania v atypických formách pracovných vzťahov, najmä pre rodičov počas materskej dovolenky a rodičovskej dovolenky, - podpora rozvoja sociálnych služieb, a iných opatrení, projektov a programov na podporu sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich špecifických potrieb, - dôrazné uplatňovanie princípu subsidiarity, - lepšie podmienky na zladovanie prac. a rodinných povinností, začleňovanie do širšieho priestoru a vyrovnávanie európskych štandardov, - zvýšenie vzdelanostnej a kvalifikačnej úrovne ľudských zdrojov zodpovedajúcej dopytu na trhu práce a znalostnej ekonomike, príprava ľudských zdrojov pre potreby globalizovanej ekonomiky a spoločnosti, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, - intenzívnejšie vykonávanie terénnej sociálnej práce 	<ul style="list-style-type: none"> - otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na sociálne služby by iné opatrenia pretrvávajúcim poskytovaním tradičných foriem pomoci a služieb pobytového charakteru a riziko znižovania kvality života občanov - finančnou náročnosť sociálnych služieb pre klienta, - pretrvávajúce stereotypy pri vykonávaní správy v oblasti sociálnych vecí, - neadresnosť a absencia individuálneho prístupu ku klientovi, - klesanie kvality poskytovaných služieb a vykonávaných opatrení v dôsledku absencie systému prehľbovania kvalifikácie a ich celková nedostupnosť, - nepriaznivý demografický vývoj, - ukončenie terénnej sociálnej práce (TSP) a činnosti (KC) - financovanie TSP a KC prostredníctvom národných projektov ktorých implementácia končí v júni 2019 - vysoké kvalifikačné predpoklady pre pracovníkov TSP a KC mali za následok, že pozíciu neobsadili zamestnanci, ktorí už aj v minulosti vykonávali túto prácu a pozície sa obsadili zamestnancami, ktorých kvalifikačné predpoklady boli vyhovujúce, ale nemajú dôveru svojich klientov
---	---

Schéma SWOT analýzy:

Odporúča sa využiť stratégiu SO - využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody. Odporúča sa meste zabezpečovať nevyhnutné sociálne služby pre obyvateľov (zabezpečujúce nevyhnutné životné podmienky a životné potreby) a ostatné služby ponechať poskytovateľom v meste Lučenec, Rimavská Sobota, prípadne Banská Bystrica.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja mesta Fiľakovo v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

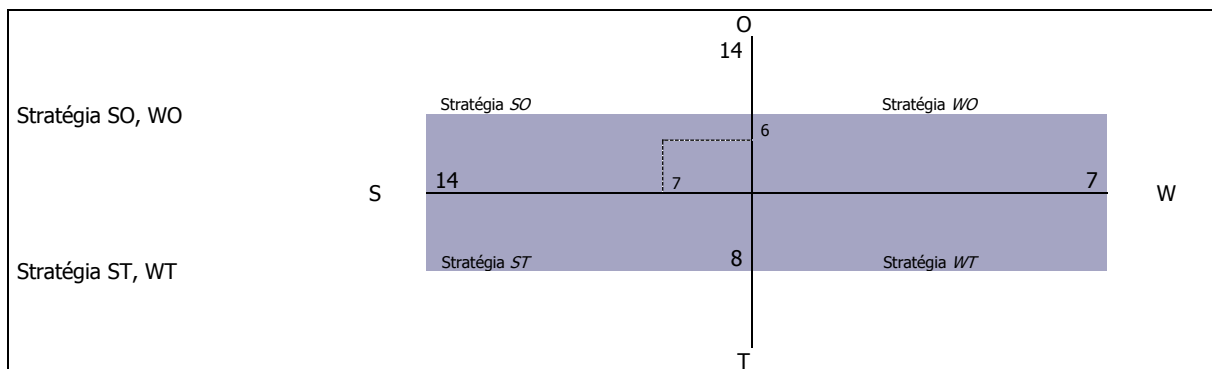
Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ poskytovaná sociálna služba v zariadení pre seniorov a zariadenie opatrovateľskej služby (do roku 2014 aj domov sociálnych služieb),	1,5	- absencia pracovne a útulku pre bezdomovcov	1,5
+ poskytovaná odľahčovacia služba,	1,5	- absencia vývarovne pre seniorov	1,5
+ poskytovaná sociálna služba v komunitnom centre	1,5	- potrebná výstavba bezbariérových prístupov k verejným budovám	1,5
+ poskytovaná sociálna služba v dennom centre (klube dôchodcov),	1,5	- prevyšujúci dopyt nad kapacitami v domovoch seniorov	1,5
+ poskytovaná terénna sociálna práca,	1	- potreba zriadenia komunitného centra v nových priestoroch	1,5
+ základné sociálne poradenstvo.	1	- Nedostatočná sieť sociálnych zariadení z hľadiska sortimentu a kapacity	1,5
+ legislatíva mesta umožňujúca úpravu poskytovania niektorých sociálnych služieb podľa podmienok mesta	1,5	- nevhodné materiálne a priestorové podmienky niektorých zariadení	1,5
+ finančná dostupnosť sociálnych služieb	1,5	- nedostatok komunitných aktivít	1,5
+ podpora aktivít občanov a MVO v sociálnej oblasti formou dotácií z rozpočtu mesta	1,5	- nedostatok preventívnych aktivít	1,5
+ organizovanie aktívnych prác Mestom pre získanie pracovných návykov	1,5	- slabá informovanosť občanov o aktivitách inštitúcií v oblasti sociálnych služieb	1,5
+ spracované PHRSR súvisiace so sociálnou oblasťou	1,5	- nekoordinovaný postup a nedostatočná spolupráca inštitúcií pôsobiacich v sociálnej oblasti	1,5
+ poskytovaná opatrovateľská služba - 10 opatrovateľiek	1	- predsudky občanov po poskytovaní sociálnej pomoci	1,5
+ pôsobenie odborných a akreditovaných subjektov pre oblasť práce s rodinami - MsÚ,	1	- nedostatok cenovo dostupných bytov bežného štandardu a sociálnych bytov nižšieho štandardu	1
		- nedostatok vlastných finančných zdrojov mesta na rozvoj sociálnych služieb vyhorenie zamestnancov	1

ÚPSVaR,	1,5	v sociálnej sfére	
+ činnosť mestskej organizácie Nezábudky, n.o.,	1,5	nedostatok údajov o počte a štruktúre jednotlivých sociálnych skupín (nedostatočná evidencia, málo detailné údaje)	1
+ Národný projekt terénnej sociálnej práce v obciach,	1,5	absencia komplexného prístupu a systému riadenia sociálnych služieb	1,5
+ mestská organizácia jednoty dôchodcov Slovenska,	1,5	chýbajúca nepretržitá opatrovateľská služba	
+ Klub dôchodcov pr., MsÚ vo Filákově,	1,5	chýbajúci denný stacionár	1
+ fungujúce komunitné centrum vo Filákově,	1	chýbajúci penzión pre seniorov	1,5
+ poskytovaná prepravná služba,	1	chýbajúce komplexné služby pre seniorov	1,5
+ poskytovaná ergoterapia, rehabilitácia, biblioterapia,	1	chýbajúca IKT v kluboch seniorov	1,5
+ zabezpečená odľahčovacia služba,		neinformovanosť osamelých a izolovaných seniorov	1,5
		nedostatok základných podporných opatrení v prospech mladej rodiny	1
		chýbajúce zariadenia soc služieb pre deti a rodinu v ohrození	1
		chýbajúce zariadenia na výkon sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately	1
		centrálne riadenie výkonu terénnej sociálnej práce (TSP)-TSP sa neprispôsobuje potrebám obyvateľov mesta	1,5
		vysoké kvalifikačné predpoklady pre pracovníkov TSP a KC	1
spolu	28,5	spolu	36,0
		výsledok	-7,5

2.1.2. Služby vzdelávania

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>
<ul style="list-style-type: none"> - 2 materské školy a 2 školské jedálne tvoriace ich súčasť, narastajúci počet detí v predškolských zariadeniach, - 4 základné školy, ktorých súčasťou sú 4 školské kluby detí a 3 školské jedálne, - 1 základná umelecká škola v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta, - 3 ďalšie školy v územnej pôsobnosti mesta - využívanie IKT vo vyučovaní, - prezentácia škôl na verejnosti, - mimoškolská činnosť a ponuka záujmových útvarov, - existencia Základnej umeleckej školy, - stredoškolské vzdelávanie v meste Filákově zabezpečujú 2 stredné školy, - fungujúce Gymnázium Námestie padlých hrdinov 2 s 8-ročným a 4-ročným vzdelávacím programom, - Stredná odborná škola – Szakközépiskola, Kalinčiakova 8, - Špeciálna základná škola internátna - Bentlakásos Speciális Alapiskola (SZSI), - SZSI má vlastnú školskú jedáleň, školský klub detí a školský internát, 	<ul style="list-style-type: none"> - zastaralé vybavenie a didaktické pomôcky v MŠ, - príliš veľa triednej a školskej administratívy, - nepravidelná dochádzka detí do materskej školy, najmä rómskych detí, - pozdné príchody detí do materskej školy, - absencia organizácie rekvalifikačných služieb - absencia jazykovej školy, - potrebné dokončenie rekonštrukcie MŠ na Daxnerovej ul., - potrebné zateplenie budov škôl a školských zariadení, ktoré ešte neboli rekonštruované, - nízke financovanie školských jedální - nízke financovanie školských klubov - potreba nákupu nových zariadení do školských jedální - absencia výučby prevencie drogových závislostí na ZŠ, - absencia funkcie sociálneho pedagóga na všetkých ZŠ, - absencia funkcie školského psychológa pre všetkých ZŠ
<i>Príležitosti</i>	<i>Ohrozenia</i>
<ul style="list-style-type: none"> - dovybavenie materských a základných škôl, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, - vysoký podiel kvalifikovanej pracovnej sily v populácii a rast záujmu podnikateľov o inováciu kvalifikovanosti, - partnerstvá na rozvoj vzdelávania na regionálnej úrovni a možné zlepšenie spolupráce školy a ďalších subjektov v rámci komunity, najmä mládežníckych organizácií, - opatrenia štátu zabezpečujúce rovnosť prístupu k vzdelávaniu, integráciu a reintegráciu, - tendencia využívať moderné formy vzdelávania a diverzifikovať príležitosti na celoživotné vzdelávanie, - záujem škôl, vzdelávacích inštitúcií a tretieho sektora o zapojenie do medzinárodnej spolupráce a do výchovno-vzdelávacích programov a projektov, 	<ul style="list-style-type: none"> - nízka účasť rezortov, samosprávy a sociálnych partnerov na tvorbe obsahu vzdelávania, - pretrvávanie rigidity a narastanie izolovanosti systému vzdelávania od potrieb ekonomiky, - deformovaný trh práce, ktorý bude vyžadovať len určitý typ kvalifikácie, - nerealizovanie stratégií, koncepcií a rozvojových impulzov v oblasti formálneho a neformálneho vzdelávania, - úzky vzťah medzi sociálno-ekonomickou situáciou rodiny a dosiahnutou úrovňou vzdelania detí, - skeptické vnímanie hodnoty štúdia obyvateľstvom, - nízky podiel HDP vynakladaný na vzdelávanie, - slabá reflexia príčin znižovania kvality vzdelávania v pripravovaných zámeroch reforiem,

Schéma SWOT analýzy:

V oblasti vzdelávania je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využiť stratégiu SO a ST - využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja mesta Filákov v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

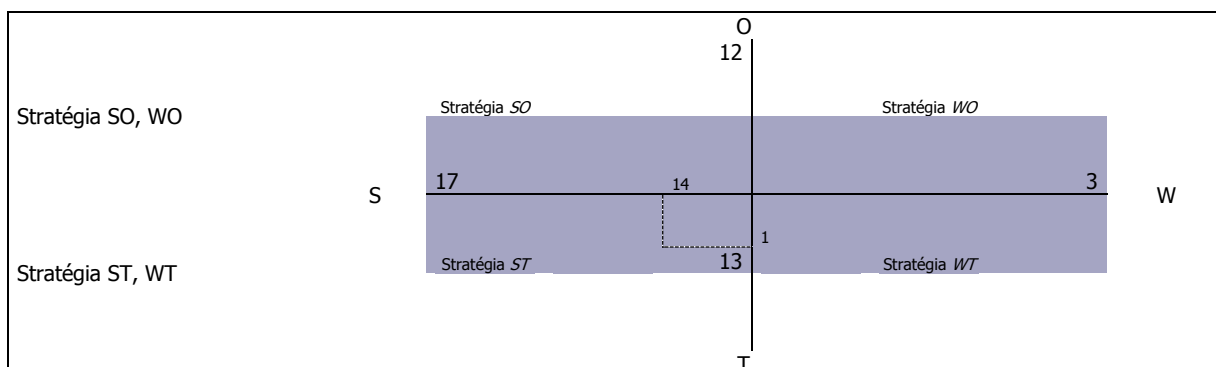
Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ 2 materské školy a 2 školské jedálne tvoriace ich súčasť,	1,5	- zastaralé vybavenie a didaktické pomôcky v MŠ,	1,5
+ narastajúci počet detí v predškolských zariadeniach,	1,5	- príliš veľa triednej a školskej administratívy,	1,5
+ 4 základné školy, ktorých súčasťou sú 4 školské kluby detí a 3 školské jedálne,	1,5	- nepravidelná dochádzka detí do materskej školy, najmä rómskych detí,	1,5
+ 1 základná umelecká škola v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta,	1,5	- pozdné príchody detí do materskej školy,	1,5
+ 3 ďalšie školy v územnej pôsobnosti mesta	1,5	- absencia organizácie rekvalifikačných služieb	1,5
+ využívanie IKT vo vyučovaní,	1	- absencia jazykovej školy,	0,5
+ prezentácia škôl na verejnosti,	1	- potrebné dokončenie rekonštrukcia MŠ na Daxnerovej ul.,	1,5
+ mimoškolská činnosť a ponuka záujmových útvarov,	1	- potrebné zateplenie budov škôl a školských zariadení, ktoré ešte neboli rekonštruované,	1,5
+ existencia Základnej umeleckej školy,	1,5	- nízke financovanie školských jedální	1,5
+ stredoškolské vzdelávanie v meste Filákov zabezpečujú 2 stredné školy,	1,5	- nízke financovanie školských klubov	1,5
+ fungujúce Gymnázium Námestie padlých hrdinov 2 s 8-ročným a 4-ročným vzdelávacím programom,	1,5	- potreba nákupu nových zariadení do školských jedální,	1,5
+ Stredná odborná škola – Szakközépiskola, Kalinčiakova 8,	1,5	- absencia výučby prevencie drogových závislostí na ZŠ,	1,5
+ Špeciálna základná škola internátna - Bentlakásos Speciális Alapiskola (SZSI),	1,5	- absencia funkcie sociálneho pedagóga na všetkých ZŠ,	1,5
+ SZSI má vlastnú školskú jedáleň, školský klub detí a školský internát,	1,5	- absencia funkcie školského psychológa na všetkých ZŠ	1,5
Spolu	19,5	spolu	20,0
		výsledok	-0,5

2.1.3. Zdravotnícke služby

Silné stránky	Slabé stránky
- 4 ordinácie všeobecnej zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých,	- nedostatočná úroveň poskytovania zdravotníckych služieb
- 9 ordinácií praktického lekára pre dospelých,	- absencia pohotovosti pre dospelých
- 3 gynekologické ambulancie,	- absencia detskej pohotovosti
- 1 diabetologická ambulancia,	- absencia zubnej pohotovosti
- 1 chirurgická ambulancia,	- absencia RTG
- 1 očná ambulancia,	- absencia endokrinologickej, pneumologickej a psychiatrickej ambulancie
- 1 kožná ambulancia,	- nedostatočná kapacita niektorých lekárov špecialistov
- 1 pediatriká + alergologická + imunologická ambulancia,	- absencia zariadenia pre deti so zdravotným postihnutím,
- 1 otorinolaryngológ,	- nedostatočné ponuky a kvality zdravotníckych služieb z hľadiska ponuky a kvality,
- 1 urologická ambulancia,	- decentralizované zdravotnícke služby,
- 1 reumatológ – ortopéd,	
- 1 internista,	

<ul style="list-style-type: none"> - 6 stomatologických ambulancií, - 5 lekární, - 1 záchranná služba – bez lekára, - 1 veterinárna ambulancia 	<ul style="list-style-type: none"> - chátrajúce budovy oboch bývalých polikliník, - nedostatok peňažných prostriedkov negatívne vplyva na kvalitu prijímanej stravy vybranej skupiny obyvateľstva, - nedostatočné využívanie viaczdrojového financovania - slabá kooperácia aktérov (štát, VUC, mesto, zamestnávateľa)
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - začleňovanie do širšieho priestoru a vyrovnanie európskych štandardov, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - nevhodná lieková politika, - zvyšujúci sa priemerný vek lekárov, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - rast počtu srdcovo-cievnych chorôb, - rast nádorových ochorení tráviaceho traktu, - vysoký výskyt alergických ochorení, - pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť, - prehľbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - neadresnosť a absencia individuálneho prístupu ku klientovi, - klesanie kvality poskytovaných služieb a vykonávaných opatrení v dôsledku absencie systému prehľbovania kvalifikácie a ich celková nedostupnosť, - nepriaznivý demografický vývoj,

Schéma SWOT analýzy:

V tomto prípade prevládajú slabé stránky a ohrozenia nad silnými stránkami a príležitosťami. Odporúča sa využiť stratégiu ST. Odporúča sa meste zabezpečovať podmienky na poskytovanie zdravotné služby - základnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti ako aj špecializovanú zdravotnú starostlivosť, ktorá sa neposkytuje iba obyvateľom mesta Filákov ale aj obyvateľom širšieho okolia, pričom sa jedná o cca 22 000 obyvateľov.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja mesta Filákov v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ 4 ordinácie všeobecnej zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých,	1,5	- nedostatočná úroveň poskytovania zdravotníckych služieb	1,5
+ 9 ordinácií praktického lekára pre dospelých,	1,5	- absencia pohotovosti pre dospelých	1,5
+ 3 gynekologické ambulancie,	1,5	- absencia detskej pohotovosti	1,5
+ 1 diabetologická ambulancia,	1,5	- absencia zubnej pohotovosti	1,5
+ 1 chirurgická ambulancia,	1,5	- absencia RTG	1,5
+ 1 očná ambulancia,	1,5	- absencia endokrinologickej, pneumologickej a psychiatrickej ambulancie	1,5
+ 1 kožná ambulancia,	1,5	- nedostatočná kapacita niektorých lekárov špecialistov	1,5
+ 1 pediatrická + alergologická + imunologická ambulancia,	1,5	- absencia zariadenia pre deti so zdravotným postihnutím,	1
+ 1 otorinolaryngológ,	1,5		1,5
+ 1 urologická ambulancia,	1,5		

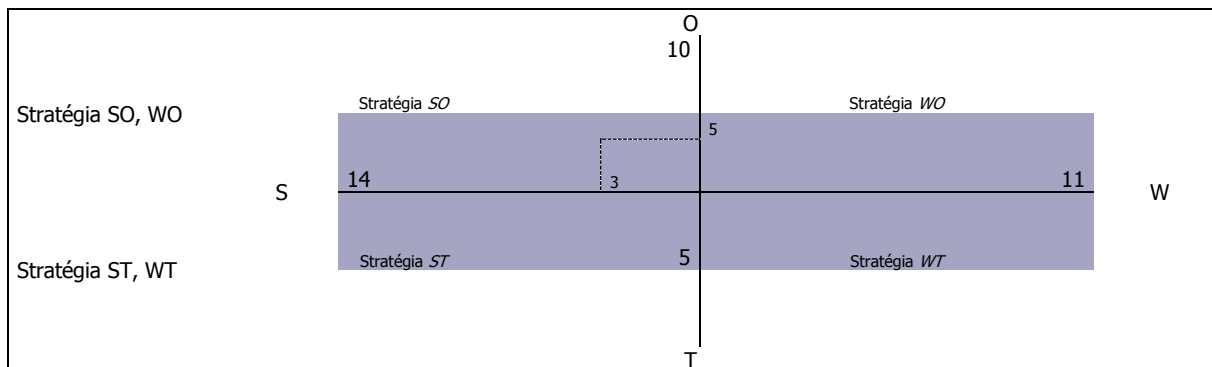

+ 1 reumatológ – ortopéd,	1,5	- nedostatočné ponuka zdravotníckych služieb z hľadiska ponuky a kvality,	1,5
+ 1 internista,	1,5	- decentralizované zdravotnícke služby,	1
+ 6 stomatologických ambulancií,	1,5	- chátrajúce budovy oboch bývalých polikliník,	1
+ 5 lekární,	1,5	- nedostatok peňažných prostriedkov negatívne vplyva na kvalitu prijímanej stravy vybranej skupiny obyvateľstva,	1
+ 1 záchranná služba – bez lekára,	1,5	- nedostatočné využívanie viacdrojového financovania	1
+ 1 veterinárna ambulancia	1,5	- slabá kooperácia aktérov (štát, VÚC, mesto, zamestnávateľa)	
Spolu	24,0	spolu	18,5
výsledok	5,5		

2.1.4. Voľno - časové aktivity

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>
<ul style="list-style-type: none"> - o.z. FTC Filákov s viacerými športovými oddielmi, - kolkáreň, - zrekonštruovaná telocvičňa a šatne futbalistov, - telocvične, spoločné priestory a ihriská základných škôl, - ZŠ Školská: aerobic, basketbal, futbal, zumba; - ZŠ Farská lúka: bojové umenie, fitness, joga, kung-fu, powerlifting; - ZŠ L. Mocsáryho s VJM: basketbal, futbal, stolný tenis, spoločenský tanec, tenis, zumba; - ZŠ Š. Koháriho II. s VJM: baranta, bojové umenie, futbal, kalanetika, liečebná telesná výchova a rehabilitácia pre seniorov, - Mestské kultúrne stredisko (MsKS) a Hradné múzeum Filákov (HMF), - Matica slovenská, Csemadok, Maďarský spoločenský dom, - Základná umelecká škola, - krúžky pôsobiace pri základných školách a materských školách a občianske združenia - množstvo subjektov v oblasti kultúry - 19, - existencia mestskej knižnice, 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia viacúčelovej športovej haly, - nedostatočne racionálne trávenie voľného času mládežou, - nedostatok detských ihrísk, - nedostatok športových plôch pre mládež v teenagerskom veku, - nevyhovujúci stav kultúrnych pamätihodnotí, - slabý záujem obyvateľov o kultúru, - nedostatočná ponuka služieb vyššej kultúry, - absencia tréningového ihriska pre futbalistov, - absencia kina,
<i>Príležitosti</i>	<i>Ohrozenia</i>
<ul style="list-style-type: none"> - dobudovanie a vybavenie športových, športovo-rekreačných a oddychových plôch v meste Filákov, - skvalitnenie existujúcich areálov a doplnenie nových areálov pre potreby obyvateľov mesta, najmä so zameraním na deti a mládež, - vytváranie územných a priestorových podmienok pre realizáciu rozličných športových, rekreačných a oddychových aktivít, - zefektívnenie spolupráce s krajským mestom na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, - vytvoriť podmienky pre sprístupnenie školských športovísk pre verejnosť, - vytvoriť podmienky pre realizáciu voľnočasových aktivít, najmä pre rodiny s deťmi, - zefektívnenie spolupráce s krajským mestom na regionálnej úrovni, - podpora rozvoja agroturistiky, - dobré predpoklady pre rozvoj rekreačných aktivít, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - vplyv nežiaducich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov, - nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov, - nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, - nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových športovo-rekreačných objektov,

Schéma SWOT analýzy:

V oblasti športu je situácia pozitívna. Odporúča sa využiť rozvojovú stratégiu SO. V oblasti športu podporovať výstavbu športovej infraštruktúry a organizovanú športovú činnosť. Mesto by sa malo zamerať aj na rozvoj oddychovej infraštruktúry, ktorú by mohli využívať hlavne obyvatelia v poproduktívnom veku a rodiny s deťmi.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja mesta Filákov v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

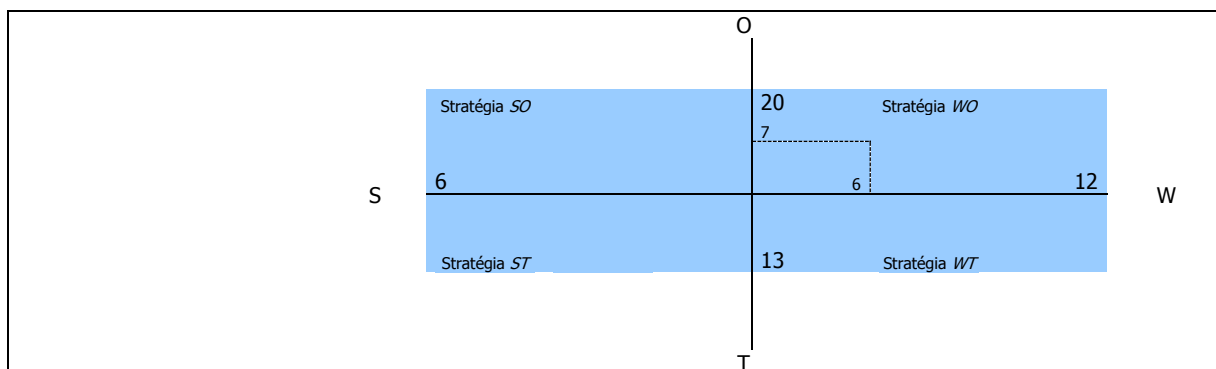
Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ o.z. FTC Filákov s viacerými športovými oddielmi,	1,5	- absencia viacúčelovej športovej haly,	1,5
+ kolkáreň,	1	- nedostatočne racionálne trávenie voľného času mládežou,	1,5
+ zrekonštruovaná telocvičňa a šatne futbalistov,	1,5	- nedostatok detských ihrísk,	1,5
+ telocvične, spoločné priestory a ihriská základných škôl,	1,5	- nedostatok športových plôch pre mládež v teenagerskom veku,	1,5
+ ZŠ Školská: aerobic, basketbal, futbal, zumba;	1,5	- nevyhovujúci stav kultúrnych pamätihodnotí,	1,5
+ ZŠ Farská lúka: bojové umenie, fitness, joga, kung-fu, powerlifting;	1,5	- slabý záujem obyvateľov o kultúru,	1,5
+ ZŠ L. Mocsáryho s VJM: basketbal, futbal, stolný tenis, spoločenský tanec, tenis, zumba;	1,5	- nedostatočná ponuka služieb vyššej kultúry,	1,5
+ ZŠ Š. Koháriho II. s VJM: baranta, bojové umenie, futbal, kalanetika, liečebná telesná výchova a rehabilitácia pre seniorov,	1,5	- absencia tréningového ihriska pre futbalistov,	1,5
+ Mestské kultúrne stredisko (MskS) a Hradné múzeum Filákov (HMF),	1,5	- absencia kina,	1,5
+ Matica slovenská, Csemadok, Maďarský spoločenský dom,	1		
+ Základná umelecká škola,	1,5		
+ krúžky pôsobiace pri základných školách a materských školách a občianske združenia	1,5		
+ množstvo subjektov v oblasti kultúry - 19,	1,5		
+ existencia mestskej knižnice,	1,5		
Spolu	20,0	Spolu	13,5
výsledok	6,0		

2.1.5. Bývanie

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - existencia plôch pre rozvoj IBV, - existencia plôch pre rozvoj HBV, - najvyšší počet bytov 3 izbových v bytovom fonde, - najviac zastúpené byty 1 kategórie, - dostatočné vybavenie bytov pripojením na internet, - dominantná časť mesta vykurovaná plynom, 	<ul style="list-style-type: none"> - potreba rekonštrukcie bytového fondu vo vlastníctve mesta, - vysoký priemerný vek bytového fondu, - absencia štartovacích bytov pre mladé rodiny - potrebná výstavba bezbariérových bytov, - nevybudované byty nižšieho štandardu, - absencia nízkoťahového bývania - potrebná výstavba ubytovne pre neplatičov a neprispôsobivých - absencia prístreška pre bezdomovcov, - neustále klesajúca hodnota bytového fondu, - vysoká energetická náročnosť bytového fondu, - nedostatočné zabezpečovanie pravidelnej údržby a cyklických opráv bytového fondu,

	<ul style="list-style-type: none"> - odchod mladých ľudí za prácou do zahraničia, resp. väčších miest, - obmedzená ponuka pracovných príležitostí v meste, - neuspokojený dopyt po bytoch pre rôzne príjmové skupiny obyvateľov, vrátane nájomných bytov, - chýbajú byty pre obyvateľov v sociálnej núdzi, ŤZP, marginalizované skupiny, - chýbajúce technické vybavenie (inžinierske siete) pre bytovú výstavbu v lokalitách určených na výstavbu bytov, - nárast obyvateľstva v poproduktívnom veku, - nedostatok financií na výstavbu nových bytov z rozpočtu mesta, - nízke príjmy obyvateľstva,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - vytvoriť podmienky pre uspokojenie potrieb bývania pre cca 50 % žiadateľov o byt, - vytvárať územné a technické podmienky pre individuálnu bytovú výstavbu a pre výstavbu sociálnych a nájomných bytov, - možnosť výstavby štandardných bytov, - rozvoj stavebného sporenia a hypotekárnych úverov, - rozvoj podnikateľských aktivít v regióne, - čerpanie financií na rozvoj bývania z dotácií a úverových programov zo štátneho rozpočtu (napr. zateplovanie domov, bytov,...), - výstavba bytových jednotiek nižšieho štandardu, - výstavba nájomnej bytovej výstavby, - zriadenie zariadenia núdzového bývania, - dôrazné uplatňovanie princípu subsidiarity pri zabezpečení bývania, - začleňovanie do širšieho priestoru a vyrovnávanie európskych štandardov, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - zhoršovanie stavu bytového fondu, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - prehľbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na bývanie, - nepriaznivý demografický vývoj, - pokles pôrodnosti, - rastúce nároky na údržbu a opravu bytového fondu, - zvyšujúci sa rozdiel medzi reálnymi príjmami obyvateľstva a nákladmi na nájom, resp. výstavbu bytových jednotiek, - dopad ekonomickej krízy na hospodárstvo a obyvateľov, - rast cien pozemkov, nestálosť zákonov, časté zmeny zákonov,

Schéma SWOT analýzy:

V tomto prípade prevládajú slabé stránky a ohrozenia nad silnými stránkami a príležitosťami. Odporúča sa využiť stratégiu *WO*. Odporúča sa zamerať na rekonštrukciu existujúcej IBV a HVB, výstavbu štandardnej bytovej výstavby a v ojedinelých prípadoch zväziť bytovú výstavbu nižšieho štandardu.

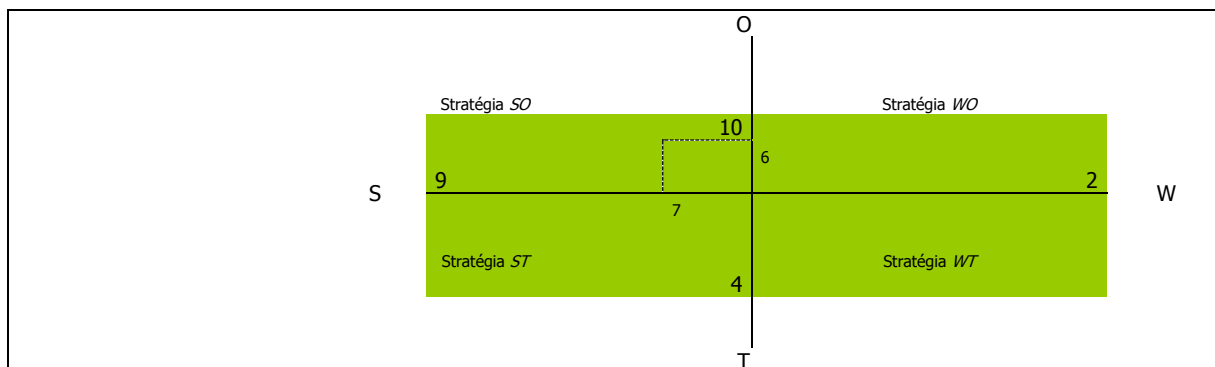
Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja mesta Filákov v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ existencia plôch pre rozvoj IBV,	1,5	- potreba rekonštrukcie bytového fondu vo vlastníctve mesta,	1,5
+ existencia plôch pre rozvoj HBV,	1,5	- vysoký priemerný vek bytového fondu,	1,5
+ najvyšší počet bytov 3 izbových v bytovom fonde,	1,5	- absencia štartovacích bytov pre mladé rodiny	1,5
+ najviac zastúpené byty 1 kategórie,	1,5	- potrebná výstavba bezbariérových bytov,	1,5
+ dostatočné vybavenie bytov pripojením na internet,	1,5	- nevybudované byty nižšieho štandardu,	1
+ dominantná časť mesta vykurovaná plynom,	1,5	- absencia nízkoprahového bývania	1
		- potrebná výstavba ubytovne pre neplatičov a neprispôsobivých	1
		- absencia prístreška pre bezdomovcov,	1
		- neustále klesajúca hodnota bytového fondu,	1,5
		- vysoká energetická náročnosť bytového fondu,	1,5
		- nedostatočné zabezpečovanie pravidelnej údržby a cyklických opráv bytového fondu,	1,5
		- odchod mladých ľudí za prácou do zahraničia, resp. väčších miet,	1,5
spolu	9,0	spolu	16,0
		výsledok	- 7,0

2.1.6. Bezpečnosť

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - relatívne dobre zabezpečený mestský úrad, - frekventovaná centrálna časť mesta, - existencia verejného osvetlenia mesta, - obvodné oddelenie policajného zboru v meste Fiľakovo, - organizované prednášky na školách v rámci návštev polície, - Intervencia a osвета v oblasti diskriminácie na školách, násilia na školách, - zabezpečený odchyt túlavých zvierat, - zriadená mestská polícia, - Miestne občianska poriadková služby (MOPS) 	<ul style="list-style-type: none"> - rozširovanie drogovej problematiky v meste, - narastajúci problém s alkoholom u určitých skupín obyvateľov, - nedostatočná prevencia a možnosti polície, - nedostatočné pokrytie kamerovým systémom, - slabá podpora pracovných návykov rizikových skupín obyvateľstva, - nízka frekvencia policajnej kontroly, - veľký počet drobnej trestnej činnosti – krádeže, - vysoká závislosť od návykových látok obyvateľov v zlej sociálnej situácii, - vysoký počet obyvateľov v seniorskej kategórii, ktorí sú najviac ohrozenou skupinou, - slabé donucovacie možnosti mestskej a štátnej polície, - absencia donucovacej možnosti MOPS
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - rozšírenie monitorovacieho systému v meste – inštalovanie kamier na rizikových miestach v meste, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva pôsobí ako motivátor páchania trestnej činnosti, - zhoršovanie stavu sociálneho statusu niektorých skupín obyvateľstva, - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby,

Schéma SWOT analýzy:

V oblasti bezpečnosti je situácia takmer vyrovnaná. Odporúča sa využiť stratégiu SO - využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody. Mesto sa môže zamerať aj na minimalizovanie nákladov súvisiacich s bezpečnosťou a čeliť hrozbám, ktoré sú s týmito službami spojené. Odporúča sa zamerať na zvýšenie monitoringu mesta.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja mesta Filákov v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ relatívne dobre zabezpečený mestský úrad,	1,5	- rozširovanie drogovej problematiky v meste,	1,5
+ relatívne nízky počet násilných trestných činov,	1	- narastajúci problém s alkoholom u určitých skupín obyvateľov,	1,5
+ frekventovaná centrálna časť mesta,	1	- nedostatočná prevencia a možnosti polície,	1,5
+ existencia verejného osvetlenia mesta,	1,5	- nedostatočné pokrytie kamerovým systémom,	1
+ obvodné oddelenie policajného zboru v meste Filákov,	1,5	- slabá podpora pracovných návykov rizikových skupín obyvateľstva,	1
+ organizované prednášky na školách v rámci návštev polície,	1,5	- nízka frekvencia policajnej kontroly,	1,5
+ Intervencia a osveta v oblasti diskriminácie na školách, násilia na školách,	1,5	- veľký počet drobnej trestnej činnosti – krádeže,	1
+ zabezpečený odchyt túlavých zvierat,	1,5	- vysoká závislosť od návykových látok obyvateľov v zlej sociálnej situácii,	1,5
+ zriadená mestská polícia,	1,5	- vysoký počet obyvateľov v seniorskom veku	1
+ Miestna občianska poriadková služba (MOPS)	1,5	- slabé donucovanie možnosti mestskej a štátnej polície	1,5
		- absencia donucovacej možnosti MOPS	
spolu	14	spolu	13,5
výsledok	0,5		

2.2. Vízia a poslanie

2.2.1. Vízia

Mesto Filákov je miestom, ktoré vyvážene zabezpečuje podmienky pre harmonický život všetkých kategórií svojich obyvateľov. Mesto je príjemným sídlom zabezpečujúcim komplexné sociálne služby pre svojich obyvateľov. Vyvážene a ohľaduplne využíva svoj majetok a bohatstvo za účelom jeho ekonomického a sociálneho zvel'ad'ovania. Neustále rozvíja širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v meste. Dbá o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov mesta. **Svoje aktivity zameriava aj na rizikové skupiny obyvateľov z hľadiska trhu práce, sociálneho vylúčenia.**

Mesto Filákov je zároveň hospodárskym, administratívnym a kultúrnym centrom pre okolité obce. Zabezpečuje služby aj pre obyvateľov okolitých obcí a dopravné spojenie s okolitými obcami.

Mesto v rámci existujúcich kompetencií zabezpečuje výchovno-vzdelávací proces vo formálnych vzdelávacích zariadeniach v rámci predškolskej výchovy, v rámci povinnej školskej dochádzky, ako aj v oblasti záujmovej činnosti.

Ponúka rôznorodé záujmové a doplnkové vzdelávacie služby v rámci voľno - časových a záujmových aktivít pre deti a žiakov. Mesto zabezpečuje priestory pre uskutočňovanie neformálneho vzdelávania.

Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre **občanov v hmotnej núdzi** mesto poskytuje jednorazové dávky v hmotnej núdzi. Mesto je zriaďovateľom zariadení, ktoré poskytujú sociálne služby pre občanov s **ťažkým zdravotným postihnutím a seniorov**. Mesto podporuje aj neštátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov mesto zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu, motivačný príspevok a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín.

Mesto Filákov je bezpečné mesto chrániace verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorilo podmienky na znižovanie kriminality v meste a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.

Mesto vytvorilo dobré podmienky pre bývanie vybraných skupín obyvateľov mesta. Bytovú výstavbu zameralo hlavne na **mladé rodiny s deťmi**. Okrem **štandardnej bytovej výstavby** mesto uskutočnila v obmedzenej miere aj **bytovú výstavbu nižšieho štandardu** pre sociálne odkázaných obyvateľov mesta.

2.2.2. Poslanie

Poslanie je komplexná a všeobecná definícia objasňujúca mandát mesta Filákov v sociálnej oblasti. Poslanie opisuje a prezentuje základné sociálne služby (produkty), ktoré poskytuje a identifikuje hlavných „zákazníkov“, t.j. jej obyvateľov, vo viacerých prípadoch pre obyvateľov okolitých obcí, záujmové združenia a pod.. Poslanie vyjadruje základný dôvod existencie mesta Filákov a odpovedá na tri otázky: Čo mesto robí? Prečo to robí? Pre koho to robí? Predpokladom pre zabezpečovanie kvalitných sociálnych služieb obyvateľom mesta. Tieto zahŕňajú celú škálu aktivít počnúc obstarávaniami tovarov, služieb a prác, cez interné právne poradenstvo a zastupovanie mesta pri súdnych sporoch až po aktualizovanie a zverejňovanie informácií, ktoré slúžia širokej verejnosti aj obyvateľom mesta. Samospráva mesta Filákov disponuje aj nemalým majetkom – budovami, pozemkami, bytovými a nebytovými priestormi. Efektívne spravovanie aktív takéhoto rozsahu a zabezpečovanie jeho maximálnej výnosnosti je možné len za predpokladu existencie prehľadnej a aktuálnej evidencie, ktorá slúži vedeniu mesta a poslancom mestského zastupiteľstva. Jedným zo základných predpokladov rozvoja mesta je dodržiavanie zákonnosti a pravidiel obecnej samosprávy, ochrana života a majetku.

Sociálne služby

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v meste. Dbať o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov mesta. Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi mesto môže poskytovať jednorazové dávky v hmotnej núdzi a mimoriadnu jednorazovú dávku v HN. Pre občanov s ťažkým zdravotným postihnutím a seniorov mesto poskytuje sociálne služby, medzi ktoré patrí zariadenie pre seniorov, opatrovateľská služba, odľahčovací služba, príspevok na sociálnu prepravnú službu a požičiavanie kompenzačných pomôcok. Mesto podporuje aj neštátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov mesto zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Nástrojom pre podporu demografie v meste môže byť jednorazový finančný príspevok pre každé novonarodené dieťa s trvalým pobytom na území Mesta. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc Ústavou Slovenskej republiky, zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 36/2005 Z. z. o rodine (v zmysle 297/2005 Z.z., 615/2006 Z.z. - nález Ústavného súdu SR 201/2008 Z.z., 217/2010 Z.z., 290/2011 Z.z. - nález Ústavného súdu SR, 125/2013 Z.z.), zákonom č.448/2008 Z. z. o sociálnych službách (zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z.), (a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z.), zákonom č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (v znení zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 183/2014 Z. z.), zákonom č.305/2005 Z. z. o sociálnej ochrane detí a sociálnej kuratele končiac (o zmene a doplnení niektorých zákonov, ako vyplýva zo zmien a doplnení vykonaných zákonom 330/2007 Z. z., zákonom č. 643/2007 Z. z., zákonom č. 215/2008 Z. z. a zákonom č. 466/2008 Z. z.), Občianskym zákonníkom či mnohými Všeobecne záväznými nariadeniami mesta. Mesto považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorít, má snahu doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v meste a zvýšiť ich kvalitu. Pre seniorov by bolo potrebné zriadiť denný stacionár a pre

ľudí v ťažkých životných situáciách krízové centrum. Zabezpečovať vysokú kvalitu sociálnych služieb pre obyvateľov mesta, ako aj prerozdelenie dávok sociálnej pomoci v rámci prenesených kompetencií.

Služby vzdelávania

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej a základnej školy, ako aj školskej jedálne a mimoškolských záujmových zariadení. Mesto v rámci existujúcich kompetencií zabezpečí výchovno-vzdelávací proces vo formálnych vzdelávacích zariadeniach v rámci predškolskej výchovy, v rámci povinnej školskej dochádzky, ako aj v oblasti záujmovej činnosti. Ponúka rôznorodé záujmové a doplnkové vzdelávacie služby v rámci voľno - časových a záujmových aktivít pre deti a žiakov. Mesto zabezpečuje priestory pre uskutočňovanie neformálneho vzdelávania.

Zdravotnícke služby

Zabezpečiť širokú paletu zdravotníckych služieb, ktoré obyvatelia mesta ako aj obyvatelia okolitých obcí najčastejšie využívajú. Mesto pripravuje priestorové podmienky pre poskytovanie zdravotníckych služieb v spolupráci s VÚC Banská Bystrica.

Voľno – časové aktivity

V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov mesta. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov mesta. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu. Podporiť služby a činnosť MsKS, ZUŠ a ŠKD.

Bývanie

Vytvoriť podmienky pre nájomné bývanie obyvateľom mesta bežného, ako aj nižšieho štandardu. Zabezpečiť dostatok bytových jednotiek pre súčasných ako aj budúcich obyvateľov mesta.

Základným zámerom mesta v oblasti bývania je zabezpečiť rozvoj bývania vo všetkých jeho zložkách. Stratégiu rozvoja bývania je potrebné založiť na usmerňovaní a zosúladení verejných a súkromných aktivít, finančných, územných a ľudských zdrojov. Vychádzať je nutné pri tom zo schváleného Programu rozvoja bývania, Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR vydaných Smerníc na poskytovanie dotácií na obstaranie nájomných bytov, na odstraňovanie systémových porúch bytových domov, zo schváleného zákona NR SR č. 150/2013 o Štátnom fonde rozvoja bývania, v znení neskorších úprav a k nemu schválených predpisov.

Súčasťou obytných štruktúr je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. V návrhu sa predpokladá budovanie nových zariadení občianskej vybavenosti. V súvislosti s návrhom novej zástavby sa nepredpokladajú žiadne veľkoplošné asanácie. Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárlych občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ.

Bezpečnosť

V súlade s poslaním mesta Filákov v oblasti ochrany životov a majetku všetky tieto úlohy realizuje mestská a štátna polícia a Miestna občianska poriadková služba (MOPS). K dosiahnutiu zámeru - vybudovať bezpečnú mesto – polícia a MOPS vykonáva všeobecnú prevenciu kriminality, aktívnu ochranu verejného poriadku, života, zdravia občanov a majetku. Súčasťou bezpečnostnej politiky mesta je aj výkon ochrany pred požiarmi.

Bezpečná mesto chrániace verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v meste a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.

2.3. Definovanie priorít, cieľov, zámerov

Ciele a priority KPSS sú definované v súlade s Národnými prioritami:

Ciele Národných priorít 2015 - 2020:

Cieľom Národných priorít je pozitívne ovplyvniť rozvoj sociálnych služieb v Slovenskej republike v rokoch 2015 -2020 cestou formulovania základných priorít tohto rozvoja, predpokladov na dosiahnutie týchto priorít a merateľných ukazovateľov na posudzovanie ich splnenia.

Špecifickými cieľmi Národných priorít je:

- zabezpečiť realizáciu práva občana na poskytovanie sociálnej služby so zohľadnením ľudsko-právneho a nediskriminačného prístupu a dôrazom na rešpektovanie ľudskej dôstojnosti,
- zabezpečiť dostupnosť sociálnych služieb v súlade s potrebami cieľových skupín a komunity,
- zabezpečiť rozvoj sociálnych služieb dostupných pre osoby v segregovaných lokalitách s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby,
- zvýšiť dostupnosť komunitných sociálnych služieb s dôrazom na rozvoj sociálnych služieb pre rodinu, ktorá sa stará o svojho člena, odkázaného na pomoc inej osoby pri sebaobsluhe,
- deinštitucionalizovať sociálne služby ,
- presadiť princíp integrovanej dlhodobej zdravotno-sociálnej starostlivosti,
- zaviesť systém zabezpečenia a hodnotenia podmienok kvality poskytovaných sociálnych služieb (Národné priority rozvoja sociálnych služieb, 2014, s.25 -32).

Národnými prioritami rozvoja na roky 2015 – 2020 sú:

1. zabezpečiť dostupnosť sociálnych služieb v súlade s potrebami komunity,

Hlavné znaky inštitucionálnej starostlivosti sa prejavujú tým, že:

prijímatelia služby sú izolovaní od širšieho spoločenstva a/alebo sú nútení k spoločnému žitiu,

prijímatelia služieb nemajú dostatočnú moc nad svojimi životmi a nad rozhodnutiami, ktoré sa ich týkajú, požiadavky samotnej organizácie majú tendenciu byť nadradené nad individuálne potreby jednotlivých prijímateľov služieb

Predpoklady na dosiahnutie priority

Podporiť rozvoj existujúcich a nových sociálnych služieb a odborných činností komunitného charakteru (sociálne poradenstvo a sociálna rehabilitácia, preventívna aktivita, terénna sociálna služba krízovej intervencie, domáca opatrovateľská služba, monitorovanie a signalizácia potreby pomoci, denné centrá, komunitné centrá, služby včasnej intervencie, podporu samostatného bývania, podporované bývanie, služby starostlivosti o dieťa do troch rokov veku a pod.) s dôrazom na služby pre rodiny, ktoré sa starajú o člena odkázaného na pomoc inej osoby pri sebaobsluhe.

Prepojiť systém sociálnych služieb a zdravotnú starostlivosť do systému dlhodobej zdravotno-sociálnej starostlivosti, tak na úrovni komunitných, ako aj na úrovni pobytových služieb regionálneho charakteru v súlade s vládnymi dokumentmi a inými strategickými dokumentmi.

Merateľné ukazovatele dosiahnutia priority do roku 2020

Zvýšiť percento počtu druhov sociálnych služieb a ich kapacity na komunitnej úrovni.

Zvýšiť percento počtu zariadení sociálnych služieb , ktoré poskytujú sociálno- zdravotnú starostlivosť (Národné priority rozvoja sociálnych služieb, 2014, s.25 -32).

2. podporiť prechod prijímateľov sociálnych služieb z inštitucionálnej starostlivosti na komunitnú starostlivosť,

Predpoklady na dosiahnutie priority

Podporovať a budovať vybrané druhy terénnych, ambulantných a pobytových služieb na komunitnej úrovni posilňujúcich nezávislý život (napr. zariadenie podporovaného bývania, podpora samostatného bývania), čo predpokladá ukončenie poskytovania pôvodných pobytových sociálnych služieb inštitucionálneho charakteru, tak aby prijímatelia/lky celoročných pobytových služieb mohli opustiť pôvodné pobytové zariadenia.

Zvýšiť informovanosť odborníkov/čok a verejnosti prostredníctvom cielených kampaní o zámeroch a procese prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť.

Merateľné ukazovatele dosiahnutia priority do roku 2020

Zvýšiť percentuálny podiel vybraných druhov pobytových služieb na komunitnej úrovni, ako modernej alternatívy za doposiaľ poskytované pobytové sociálne služby inštitucionálneho charakteru. Realizovať viacročnú národnú kampaň zameranú na zvyšovanie povedomia odbornej i laickej verejnosti o deinštitucionalizácii a o rozvoji komunitne organizovaných sociálnych služieb ako verejnej priority (Národné priority rozvoja sociálnych služieb, 2014, s.25 -32).

3. podporiť rozvoj sociálnych služieb dostupných pre osoby zotrvaťúce v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby,

Predpoklady na dosiahnutie priority

Podporiť rozvoj a posilniť využívanie dostupných sociálnych služieb v obciach, ktoré majú priestorovo segregované lokality s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby

Merateľné ukazovatele dosiahnutia priority do roku 2020

Zvýšiť percentuálne zastúpenie vybraných druhov sociálnych služieb a ich kapacít (najmä sociálnych služieb krízovej intervencie, podporných služieb, terénnych programov a ďalších opatrení) poskytovaných v priestorovo segregovaných lokalitách s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby.

4. zvyšovať kvalitu poskytovaných sociálnych služieb (Národné priority).

Predpoklady na dosiahnutie priority

Podporovať poskytovateľov sociálnych služieb pri vytváraní podmienok pre napĺňanie ľudsko-právnych, procedurálnych, personálnych a prevádzkových aspektov kvality poskytovaných sociálnych služieb

Merateľné ukazovatele dosiahnutia priority do roku 2020

60 percent hodnotených poskytovateľov sociálnych služieb spĺňa podmienky kvality výborne alebo spĺňa veľmi dobre (Národné priority rozvoja sociálnych služieb, 2014, s.25 -32).

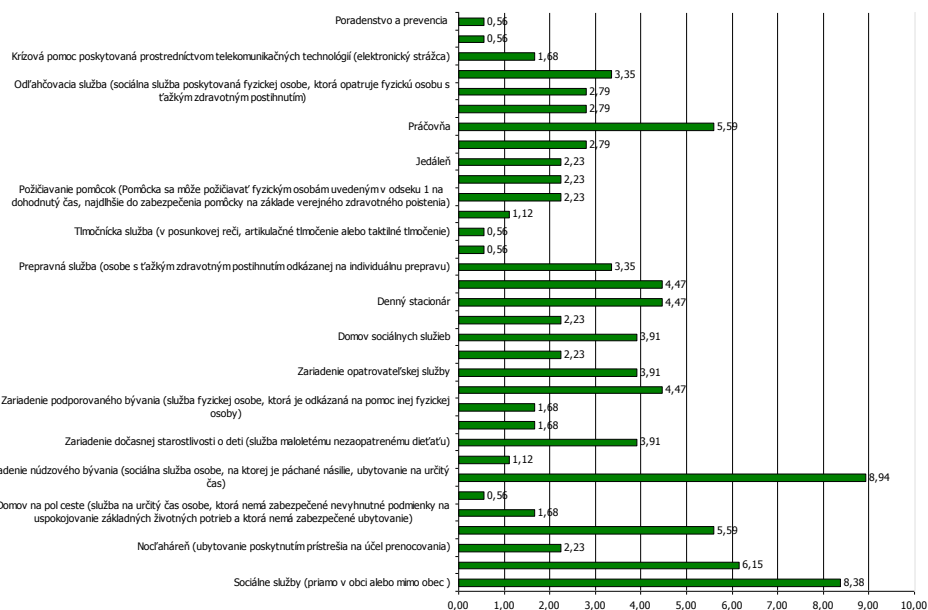
Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre mesto Filákov nasledovný strategický cieľ:

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj mesta Filákov, po sociálnej a kultúrnej stránke. Sociálny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie sociálnej činnosti bude mesto smerovať do oblasti sociálnych služieb, vzdelávania, zdravotníctva, športu, bývania a bezpečnosti.“

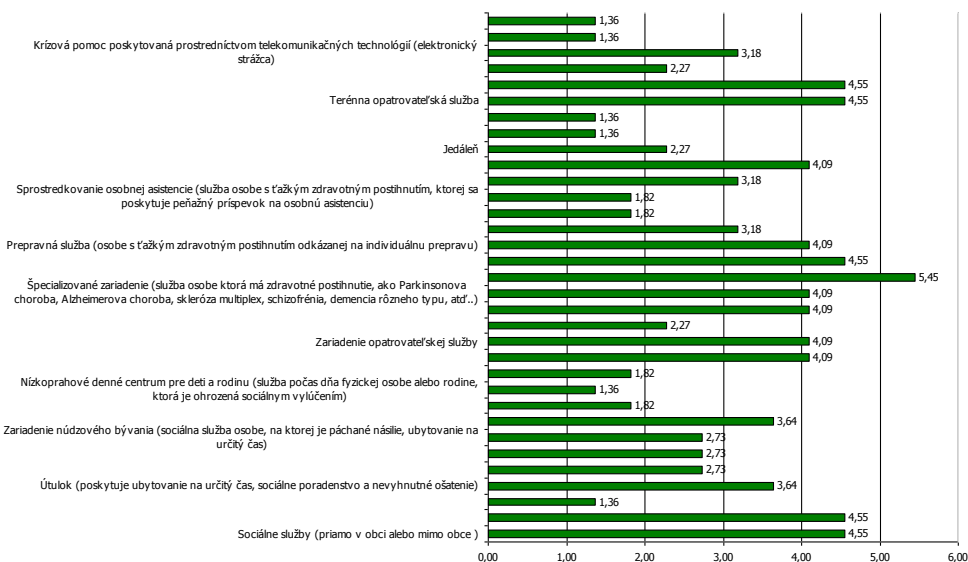
Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti sociálnej aktivity na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast zamestnanosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových projektov. Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na: aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore sociálneho rozvoja mesta, rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva a aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia. Na základe dotazníkového výskumu boli stanovené nasledovné priority.

2.3.1. Sociálne služby

Podľa prieskumu medzi obyvateľmi získali prioritu sociálne služby, zariadenia pre osoby v kríze, stravovanie, domov sociálnych služieb, zariadenia pre seniorov a opatrovateľská služba. Obyvatelia preferujú aj klubovú činnosť.

poslanci

charakteristiky obyvateľstva

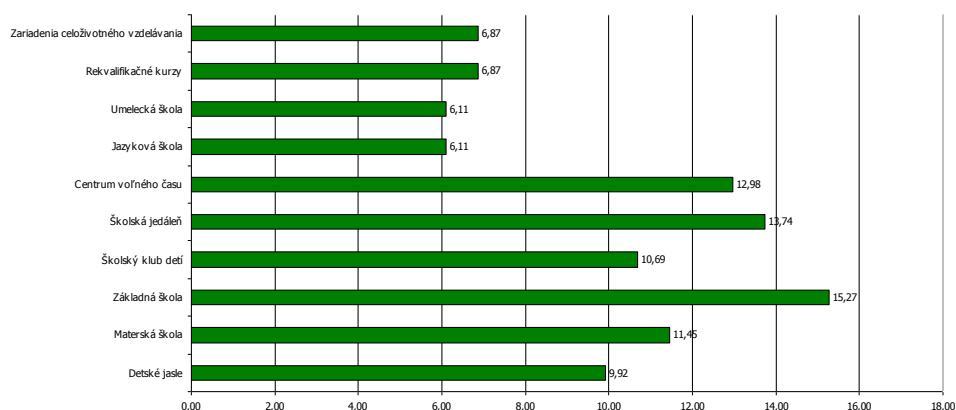
Oblasť	%
problém s mobilitou	4,97
s vykonávaním sebaobslužných úkonov	4,13
s nedostupnosťou zdravotníckej starostlivosti	7,94
s materiálnym zabezpečením	8,12
s pracovnou integráciou	7,56
so spoločensko - ekonomickým statusom	7,03
s potrebnou rehabilitáciou	6,00
rozsah a kvalita vzdelávacích aktivít v predškolskej výchove	6,30
rozsah a kvalita vzdelávacích aktivít v povinnej školskej dochádzke	6,24
rozsah a kvalita voľnočasových aktivít	6,15
aktivity v oblasti prevencie	6,97

Potrebovali by sme...:	Rozhodne	Čiastočne	Vôbec
a) pomoc pri osobnej hygiene	6,90	0,00	5,60
b) pomoc pri bežných prácach v domácnosti	3,45	4,17	4,00
c) pomoc pri ťažších prácach (maľovanie, odpratávanie snehu)	3,45	8,33	1,60
d) pomoc pri nákupoch a nevyhnutných pochôdzkach	0,00	8,33	2,40
e) pomoc pri príprave teplého jedla	3,45	4,17	4,80
f) pomoc pri pohybe mimo bytu – prepravu	13,79	1,04	4,80
g) pomoc pri pohybe mimo bytu – sprievodcu	0,00	4,17	4,00
h) tlmočenie	6,90	4,17	4,00
i) poradenstvo	0,00	2,08	4,80
j) liečebnú rehabilitáciu	6,90	6,25	3,20
k) vzdelávanie, štúdium	6,90	4,17	4,00
l) pomoc pri obstarávaní liekov	0,00	8,33	3,20
m) ošetrovanie v domácnosti	6,90	6,25	4,00
n) prístup k informáciám	0,00	10,42	4,00
o) pomoc pri komunikácii s okolím, vybavovaní na úradoch	6,90	4,17	4,00
p) poskytnutie kompenzačných pomôcok	6,90	4,17	4,00
r) pobyt v zariadení sociálnych služieb	3,45	1,04	4,80
s) pomoc pri spravovaní financií	3,45	4,17	4,80
t) chránené bývanie	0,00	2,08	4,80
u) pracovné uplatnenie	6,90	1,04	4,80
v) duševnú pomoc, podporu	0,00	1,04	5,60
z) možnosť realizácie vlastných záujmov	6,90	2,08	4,80
x) pomoc pri účasti na kultúrnych a spoločenských podujatiach	3,45	4,17	4,00
y) iné,	3,45	4,17	4,00

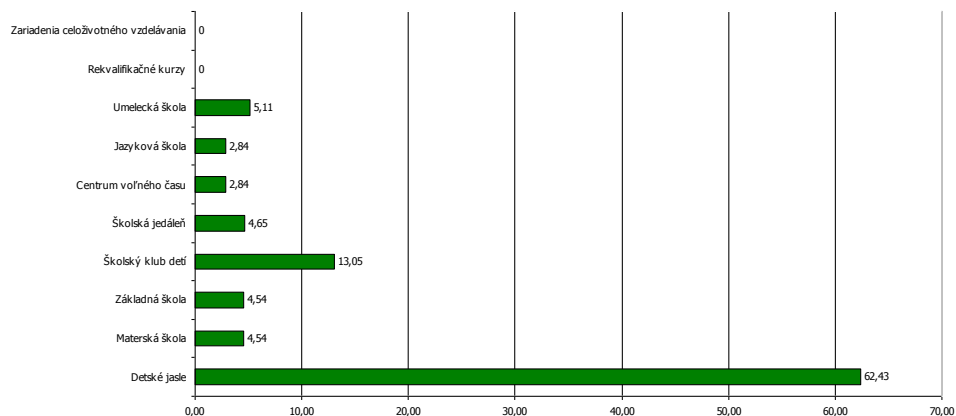
	Áno	Nie	Neviem
a) opatrovanie na noc v dome klienta	18,92	11,11	21,43
b) opatrovanie cez deň v sociálnom zariadení a na noc by chodil dom.	24,32	11,11	21,43
c) opatrovanie na 1-2 dni v sociálnom zariadení	18,92	22,22	7,14
d) opatrovanie dlhodobé v sociálnom zariadení s možnosťou návrat...	13,51	22,22	14,29
e) opatrovanie počas doby, keď je rodinný opatrovateľ v zamestnaní	21,62	22,22	21,43
f) iná služba	2,70	11,11	14,29

2.3.2. Služby vzdelávania

Z výsledkov výskumu vyplýva, že najvyššiu prioritu medzi obyvateľmi majú základná škola, s ňou súvisiace verejné služby, záujmové vzdelávanie a materské školy. V prípade nezamestnaných obyvateľov sú uprednostňované rekvalifikačné kurzy a celoživotné vzdelávanie.

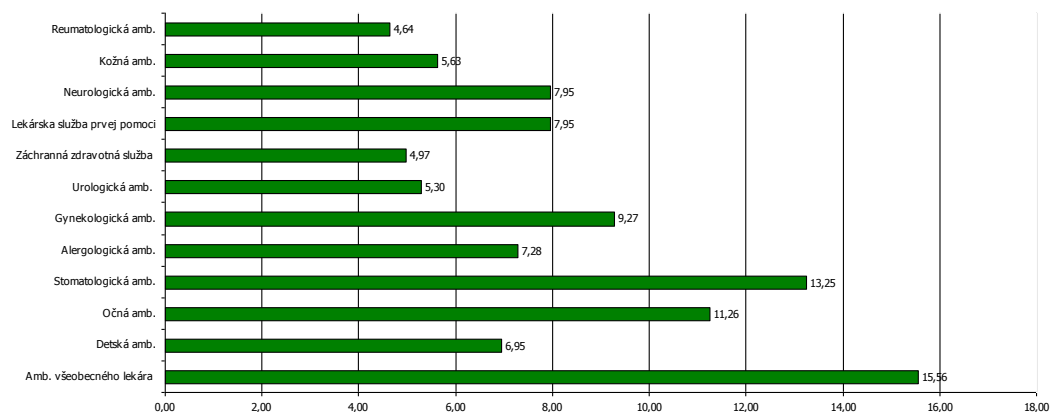

poslanci

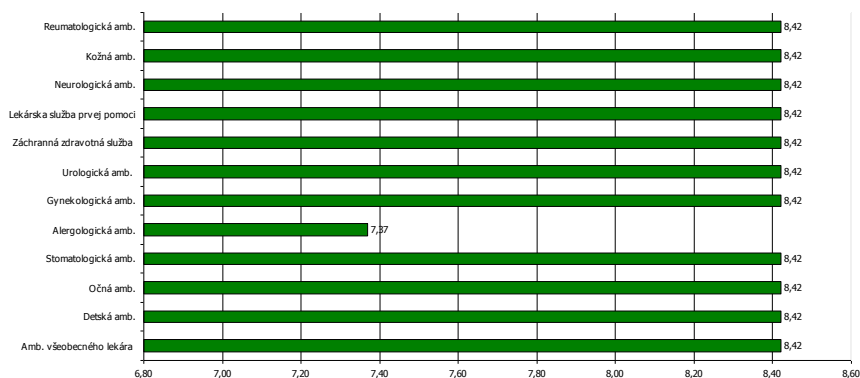

2.3.3. Zdravotnícke služby

V meste jednoznačne treba zachovať a podporovať poskytovanie základných primárnych zdravotníckych služieb. Spolu so všeobecnou ambulanciou preferujú obyvatelia aj detskú ambulanciu, stomatologickú, urologickú, alergologickú a očnú.

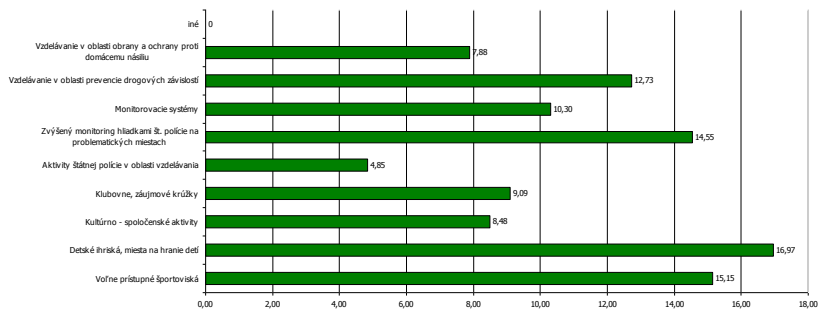
poslanci

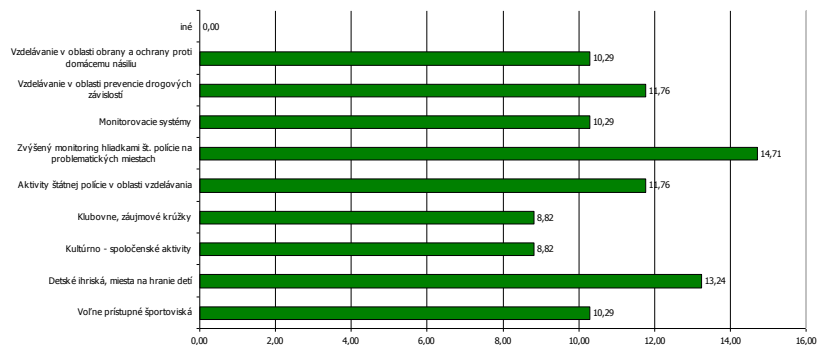
2.3.4. Voľno - časové aktivity

Najvyššiu prioritu obyvatelia prikladajú kultúrnym aktivitám, detským ihriskám a voľne prístupným športoviskám.

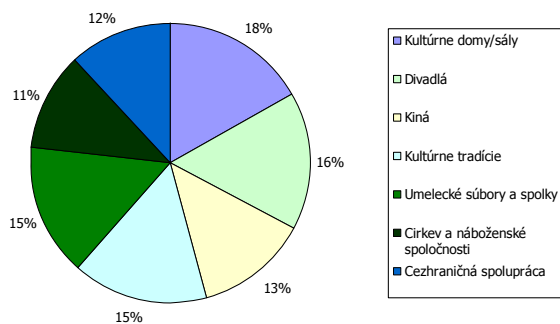
šport a voľný čas

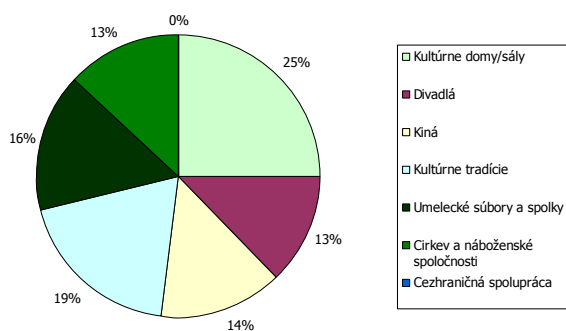
poslanci

kultúra

poslanci

2.3.5. Bývanie

V oblasti bývania uprednostňujú obyvatelia bývanie v rodinnom dome, prípadne v ojedinelých prípadoch v nájomnej výstavbe nižšieho štandardu. Hlavný problém obyvatelia vidia vo veľkom počte bývajúcich na jednu bytovú jednotku ako aj technický stav obydlií. Ďalej obyvatelia vidia problém v absencii zariadenia dočasného bývania, nízkoprahového denného centra pre deti a rodinu, nájomných štartovacích bytov bežného štandardu pre mladé rodiny, nájomných bytov nižšieho štandardu pre sociálne slabé rodiny, atď.

2.3.6. Bezpečnosť

V oblasti bezpečnosti a prevencie obyvatelia uprednostňujú hlavne zvýšený monitoring štátnej polície a monitorovacie systémy na kritických miestach v meste. Problém súvisí s vysokou koncentráciou neprispôsobivých obyvateľov, v rozšírenej miere požívania návykových látok ako aj so samotným spolunažívaním, nízkym sociálnym statusom, absenciou pracovného začatia niektorých skupín obyvateľov a uprednostňovaní záhalčivého spôsobu života.

Definovanie hlavných zámerov jednotlivých priorít.

Hlavné priority komunitného plánu					
Priorita 1	Priorita 2	Priorita 3	Priorita 4	Priorita 5	Priorita 6
Sociálne služby	Služby vzdelávania	Zdravotnícke služby	Voľno-časové aktivity	Bývanie	Bezpečnosť
Zámer	Zámer	Zámer	Zámer	Zámer	Zámer
Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v meste. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov Mesta.	Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zabezpečiť poskytovanie predškolskej výchovy v zariadeniach s vyhovujúcimi priestormi, zariadením a kvalifikovanou pracovnou silou. Zabezpečiť všestranný rozvoj vzdelanostnej úrovne detí predškolského veku, ako aj žiakov v rámci povinnej školskej dochádzky.	Neustále rozvíjať širokú paletu zdravotných služieb poskytovaných v meste. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov mesta.	Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov mesta.	Výstavba a modernizácia bytového fondu v meste. Vytváranie podmienok pre rozvoj nájomnej bytovej výstavby, ako aj podmienok pre rozvoj IBV.	Bezpečná mesto chrániace verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorenie podmienok na znížovanie kriminality v meste a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.
c i e ľ o v é s k u p i n y					

<ul style="list-style-type: none"> - deti a mládež, - ženy na materskej dovolenke, - dlhodobo nezamestnaní obyvateľia, - sociálne odkázaní obyvateľia, - seniori, čiže obyvateľia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov), - občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú, - týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania a rodičia, ktorí zanedbávajú alebo nezvládajú starostlivosť a výchovu svojich detí, - nezvládajú starostlivosť a výchovu svojich detí, - neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život. 	<ul style="list-style-type: none"> - deti a mládež, - dlhodobo nezamestnaní obyvateľia, - neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život. - všetci obyvateľia mesta 	<ul style="list-style-type: none"> - deti a mládež, - ženy na materskej dovolenke, - seniori, čiže obyvateľia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov), - občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú, - týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania, - ľudia závislí od návykových látok, 	<ul style="list-style-type: none"> - deti a mládež, - ženy na materskej dovolenke, - sociálne odkázaní obyvateľia, - seniori, čiže obyvateľia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov), - občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú, - týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania, - neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život 	<ul style="list-style-type: none"> - sociálne odkázaní obyvateľia, - seniori, čiže obyvateľia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov), - občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú, - týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania a rodičia, ktorí zanedbávajú alebo nezvládajú starostlivosť a výchovu svojich detí, - nezvládajú starostlivosť a výchovu svojich detí, - neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život 	<ul style="list-style-type: none"> - deti a mládež, - dlhodobo nezamestnaní obyvateľia, - neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život. - seniori, čiže obyvateľia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov), - občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú, - týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania - všetci obyvateľia mesta
--	---	--	---	--	--

2.3.1. Sociálne služby

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v meste. Dbať o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov mesta. Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi mesto môže poskytovať jednorazové dávky v hmotnej núdzi, mimoriadnu dávku v náhlej núdzi a príspevok pri narodení dieťaťa (dve a viac detí). Pre zdravotne ťažko postihnutých a seniorov mesto poskytuje sociálne služby, medzi ktoré patrí opatrovateľská služba. Mesto podporuje neštátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov mesto zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Nástrojom pre podporu demografie v meste môže byť jednorazový finančný príspevok pre každé novonarodené dieťa s trvalým pobytom na území Mesta. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky, zákonom č. 369/1990 Zb. o mestonom zriadení, zákonom č. 36/2005 Z. z. o rodine (v zmysle 297/2005 Z.z., 615/2006 Z.z. - nález Ústavného súdu SR 201/2008 Z.z., 217/2010 Z.z., 290/2011 Z.z. - nález Ústavného súdu SR, 125/2013 Z.z.), zákonom č.448/2008 Z. z. o sociálnych službách - zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z., (a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z.), zákonom č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (v znení zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 183/2014 Z. z.), zákonom č.305/2005 Z. z. o sociálnej ochrane detí a sociálnej kuratele končiac (o zmene a doplnení niektorých zákonov, ako vyplýva zo zmien a doplnení vykonaných zákonom 330/2007 Z. z., zákonom č. 643/2007 Z. z., zákonom č. 215/2008 Z. z. a zákonom č. 466/2008 Z. z.), Občianskym zákonníkom či mnohými Všeobecne záväznými nariadeniami mesta. Mesto považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorít. Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v meste

a zvýšiť ich kvalitu. Zabezpečiť vysokú kvalitu sociálnych služieb pre obyvateľov mesta, ako aj prerozdelenie dávok sociálnej pomoci v rámci prenesených kompetencií.

Komentár k programu

Program Sociálne služby predstavuje starostlivosť o obyvateľov mesta odkázaných na sociálnu pomoc - pomoc obyvateľom v náhlej sociálnej a hmotnej núdzi, pre handicapovaných obyvateľov, starostlivosť o seniorov a podpora nezamestnaných obyvateľov mesta. V rámci financovania predmetného programu sa financujú opatrovateľská služba, príspevok na prepravnú službu, starostlivosť o seniorov, aktivačné práce, dávky v hmotnej a sociálnej núdzi prípadne starostlivosť o deti.

Priestorové a vecné vymedzenie

Zariadenia sociálnych služieb je potrebné alokovať tak, aby žiadnym spôsobom nenarúšali kultúrno – historický ráz mesta. V prípade absencie vhodných plôch a objektov v centre mesta bude možné alokovať tieto zariadenia aj do okrajových častí. Tým bude zabezpečená dostupnosť zariadení. Uvedené platí hlavne v prípade zariadení ako útulky, nocľahárne, zariadenia núdzového bývania. Tie by nemali kolidovať ani s existujúcimi a plánovanými rozvojovými aktivitami a infraštruktúrou voľného času, športu a rekreácie. V tejto súvislosti je potrebné riešenie problémov s neprispôsobivými obyvateľmi, ktorých je potrebné premiestniť do okrajových častí mesta v záujme zachovania kultúrno historickej hodnoty a zvýšenia turistickej atraktivity.

Trendy

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebuje, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu. Programové vyhlásenie vlády (ďalej len PVV) na roky 2010-2014 z augusta 2010 s hlavným odkazom Občianska zodpovednosť a spolupráca. V sociálnej oblasti sa vláda sústreďuje na podporu životnej úrovne obyvateľstva, a to aj v komplikovanej situácii prebiehajúcej hospodárskej krízy. Vláda SR nebude kopírovať sociálno-ekonomický model žiadnej inej krajiny, ale bude hľadať inšpiráciu v tých krajinách, ktoré dokázali v konkrétnych oblastiach rýchle a dlhodobé udržateľné úspechy. Vláda SR považuje za kľúčové vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života ľudí. Systém sociálnych služieb na Slovensku neprešiel po roku 1990 radikálnou zmenou. Politika všetkých doterajších vlád sa orientovala prevažne na udržanie prevádzky existujúcich pobytových zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či väčšiu samostatnosť. Vyhlásený program humanizácie služieb v praxi znamenal len znižovanie kapacity zariadení, čo ešte viac zvýšilo napätie medzi ponukou a dopytom. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znížení kapacity. Jediným transformačným prvkom v systéme sociálnych služieb je zrušenie monopolu štátu na ich poskytovanie. Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb v oveľa väčšej miere ako verejní študujú skúsenosti a nové trendy v krajinách Európskej únie. Súkromní poskytovatelia služieb však v súčasnosti ešte nezabezpečujú taký podiel služieb, aby výrazne ovplyvňovali a menili charakter celého systému. Vyššia dynamika rastu súkromných služieb sa nedosahuje aj kvôli vysokej organizačnej roztrieštenosti súkromných poskytovateľov. Budovanie sietí služieb jedným zriaďovateľom postupuje pomaly. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v tejto oblasti (11.6.2012, http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261). Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

- deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
- postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
- prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
- transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
- podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom.
- individualizácia poskytovania sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
- vymedzenie práv prijímateľa a povinností poskytovateľa,
- zavádzanie štandardov kvality .....
- rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb
- koncepčný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitnom pláne a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb
v meste (14.6.2012,
<http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf>).

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb.

Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb. V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiada a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inklúzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom.

Zámerom stanovenia tejto priority je postupná deinštitucionalizácia sociálnych služieb, s prihliadnutím na potreby a schopnosti klienta, s cieľom poskytovať mu sociálne služby v jeho rodinnom alebo komunitnom prostredí. Poskytovanie ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy klienta a primerane jeho individuálnych schopnostiam a možnostiam aj jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života.

Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb. Požiadavka humanizácie a modernizácie sociálnych služieb SR reaguje na trendy uplatňované EÚ v tejto oblasti, ktorých cieľom je zabezpečiť pre klientov kvalitné sociálne služby. V praxi to znamená zabezpečenie prístupnosti k sociálnym službám, a to aj z hľadiska prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú. Táto povinnosť vyplýva poskytovateľom sociálnych služieb aj priamo zo zákona o sociálnych službách a má umožniť prijímateľom sociálnych služieb prístup k fyzickému prostrediu, priestorom a budovám, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a zabezpečiť minimálne požiadavky a štandardy bývania. Ide najmä o odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a to v interiéroch, rovnako aj v exteriéroch a zabezpečenie ich materiálno technickej vybavenosti, najneskôr do 31. 12. 2013.

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Jedným z cieľov novej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedným so základných predpokladov dosiahnutia tohto cieľa je vzdelávanie zamestnancov sociálnych služieb v rámci potreby splnenia kvalifikačných predpokladov pre výkon sociálnej služby a zároveň ich ďalšie vzdelávanie a prehlbovanie kvalifikácie.

Podprogram 1.1. Sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb.

Cieľ 1.1. Zabezpečiť rozvoj služieb pre uspokojenie nevyhnutných podmienok na uspokojenie základných životných potrieb rizikových skupín obyvateľov. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a dočasného ubytovania. Poskytovanie sociálnej služby osobe, na ktorej je páchané násilie.

Projekty podprogramu:

Projekt 1.1.1 Chránené bývanie.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Nízkoprahové bývanie pre rodiny v sociálnej núdzi (cca 2 domácnosti/10 ľudí).
Ubytovňa pre neplatičov a neprispôsobivých občanov vrátane detí (cca 20 ľudí).
Prístrešie pre bezdomovcov (cca 10 ľudí).
Zariadenie dočasného bývania - 10 matiek s deťmi.
Útulok pre cca 10 týraných osôb s deťmi.
Intervencie a sociálne poradenstvo pre rodiny s deťmi v krízových situáciách, ako aj pre ďalšie skupiny sociálne odkázaných.

Podprogram 1.2. Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi.

Cieľ 1.2. Zabezpečiť rozvoj služieb pre pomoc pri starostlivosti o dieťa.

Projekty podprogramu:

Projekt 1.2.1 Zriadenie zariadenia nízkoprahového denného centra pre deti a rodinu.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Zriadenie zariadenia.
Podpora zariadenia detských jaslí.

Projekt 1.2.2 Zriadenie centra pre mládež.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Zriadenie zariadenia.

Projekt 1.2.3 Starostlivosť o matky s deťmi a mladé rodiny.
Aktivity Výber vhodnej alternatívy zariadenia zariadenia.
Vypracovanie technickej dokumentácie.
Detské centrum (krízové stredisko a zariadenie dočasnej starostlivosti o deti) - kapacita 26 detí.

Podprogram 1.3. Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku.

Cieľ 1.3. Zabezpečiť rozvoj služieb pre osoby, ktoré z objektívnych dôvodov nemôžu pre seba zabezpečiť osobnú starostlivosť z dôvodu zdravotného postihnutia, prípadne dôchodkového veku.

Projekty podprogramu:

Projekt 1.3.1 Opatrovateľská služba a domovy seniorov.
Aktivity Finančné a personálne zabezpečenie.
Zriadenie sociálnej služby pre seniorov a ZŤP - Denný stacionár - „centrum sociálnych služieb“ (prestavba časti budovy bývalej ZUŠ na denný stacionár)
Rozšírenie terénnej opatrovateľskej služby.
Vyhradenie 2 parkovacích miest pre potreby dôchodcov v blízkosti Klubu dôchodcov.
Revitalizácia priestorov Mestskej organizácie jednoty dôchodcov Slovenska.
Podpora zariadenia poradenstva pre dôchodcov - 1 x týždenne.
Podpora poskytovania upratovacích služieb pre dôchodcov.
Zriadenie prevádzky vývarovne.
Riešenie rehabilitácie v Nezábudka, n.o..

Projekt 1.3.2 Výstavba komunitného centra.
Aktivity Realizácia nových priestorov Komunitného centra.
Rekonštrukcia nehnuteľnosti pre účely Komunitného centra.

Projekt 1.3.3 Rozšírenie prepravnej služby pre všetkých starších obyvateľov.

Aktivity Obstaranie vozidla alebo finančný príspevok na využívanie prepravnej služby napr. 50 % (1 euro).
Personálne a finančné zabezpečenie.
Zabezpečenie prepravnej služby pre seniorov za účelom návštevy lekára v rámci okresu Lučenec.
Zabezpečenie prepravnej služby pre seniorov za účelom návštevy lekára mimo okresu Lučenec.

Projekt 1.3.4 Starostlivosť o občanov so zdravotným postihnutím.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Zriadenie novej služby - požičovne zdravotníckych a kompenzačných pomôcok.
Rozšírenie prepravnej služby – obstaraním vozidla.
Zriadenie agentúry podporovaného zamestnávania ľudí so zdravotným postihnutím
Podpora projektov zameraných na zamestnávanie zdravotne postihnutých
Debarierizácia všetkých verejných budov
Vydanie bezbariérovej mapy mesta
Odborné poradenstvo pre rodiny s dieťaťom so zdravotným postihnutím
Podpora programov (pracovné, zdravotné, vzdelávacie a iné) pre osoby ohrozené sociálnym vylúčením

Podprogram 1.4. Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií.

Cieľ 1.4. Zabezpečiť pravidelný monitoring ohrozených skupín obyvateľstva za účelom predchádzania výnimočných situácií, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie.

Projekty podprogramu:

Projekt 1.4.1 Elektronický strážca – GPS monitoring.
Aktivity Technické vybavenie.

Podprogram 1.5 Podporné služby.

Cieľ 1.5. Umožniť obyvateľovi, ktorý opatruje, nevyhnutný odpočinok na účel udržania jeho fyzického zdravia a duševného zdravia a prevenciu jeho zhoršenia. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a predchádzať sociálnemu vylúčeniu - odľahčovacia služba (je dostupná).

Projekty podprogramu:

Projekt 1.5.1 Zriadenie Integrovaného centra pre osoby ohrozené sociálnym vylúčením.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Zriadenie zariadenia.

Projekt 1.5.2 Zriadenie zariadenia verejného stravovania.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Zriadenie zariadenia.
Zabezpečenie služby donášky nákupov pre seniorov a občanov so ZP.

Podprogram 1.6. Sociálne služby so zameraním na marginalizované skupiny.

Cieľ 1.6 Zisťovanie príčin vzniku, charakteru problémov komunity a poskytnutie im konkrétnej odbornej pomoci. Osvojovanie pracovných návykov a zručností pri vykonávaní pracovných aktivít pod odborným vedením na účel obnovy, udržania alebo rozvoja jej fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností a jej začlenenia do spoločnosti.

Projekty podprogramu:

Projekt 1.6.1 Zabezpečenie sociálneho poradenstva, právneho poradenstva a komunitného pracovníka pre marginalizované skupiny.
Aktivity Zriadenie priestorov pre poradenstvo a školenia.
Zriadenie vysunutého pracoviska Kancelárie Centra právnej pomoci Rimavská Sobota.

Projekt 1.6.2 Marginalizované skupiny a rómske komunity.
Aktivity Výber vhodnej alternatívny zriadenia zariadenia.
Vypracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba strediska osobnej hygieny a práčovne.
Podpora Multifunkčného Komunitného centra (investičné aktivity, ľudské zdroje, vzdelávanie, podujatia a pod.)
Vytváranie sociálnych podnikov.
Podpora a rozšírenie terénnej sociálnej práce.

Miestne občianske poriadkové služby.
Sociálna regenerácia zanedbaných komunít, zvýšenie miery zamestnanosti.
Výstavba bezbariérového prístupu do prevádzky komunitného centra.
Zriadenie prevádzky Strediska obnoseného šatstva.
Zriadenie prevádzky nočľahárne.
Zriadenie prevádzky útulku.

Podprogram 1.7 Služby zamestnanosti

Cieľ 1.7 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov mesta.

Projekty podprogramu:

Projekt 1.7.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.
Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.
Projekt 1.7.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb. Personálne zabezpečenie poradenstva.
Projekt 1.7.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb. Personálne zabezpečenie poradenstva.

2.3.2. Služby vzdelávania

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zabezpečiť poskytovanie predškolskej výchovy v zariadeniach s vyhovujúcimi priestormi, zariadením a kvalifikovanou pracovnou silou. Zabezpečiť všestranný rozvoj vzdelanostnej úrovne detí predškolského veku, ako aj žiakov v rámci povinnej školskej dochádzky. V rámci originálnych kompetencií zabezpečiť stravovanie v jedálňach v základných školách, v zmysle racionálnej výživy. Mesto zabezpečí priestory a personálne zdroje na záujmovú činnosť v školských kluboch a mimoškolských zariadeniach.

Komentár k programu

V rámci starostlivosti o najmenších – deti v predškolskom a školskom veku mesto zabezpečuje činnosť a prevádzku materských škôl a základnej školy, školských jedální a školských klubov detí. V nadväznosti na politiku rozvoja mesta počíta mesto so zvrátením negatívneho trendu vývoja obyvateľov predproduktívneho veku. Finančné prostriedky na realizáciu programu Služby vzdelávania predstavujú výdavky na financovanie projektov v rámci predškolskej výchovy, základného vzdelávania a školských zariadení, ako aj mimoškolskej činnosti. Program zahŕňa kapitálové výdavky spojené s rekonštrukciou budov prípadne obstaraním technického vybavenia potrebného k prevádzke budovy, prípadne pre vzdelávaciu činnosť.

Priestorové a vecné vymedzenie

Rozvoj vzdelávacích služieb je potrebné riešiť v rámci existujúcej infraštruktúry so zohľadnením princípu hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti. Výdavky budú plynúť hlavne do obnovy a rekonštrukcie škôl a školských zariadení.

Trendy

Transformácia základného školstva si vyžaduje zmenu filozofie vzdelávania z direktívneho na tvorivo-humánne, musí sa zamerať na osobnosť žiaka a na celkový rozvoj jeho osobnosti. Preto je tak dôležitá kurikulárna transformácia, to znamená konštruktívna zmena v učebných plánoch a osnovách. Treba sa zamerať sa na to, čo je pre žiaka dôležité, netrvať na encyklopedických vedomostiach a memorizácii, ale sústrediť sa na to, aby žiak pracoval tvorivo, aby si vedel hľadať a dokázal nájsť informácie, ktoré potrebuje a nezaťažoval sa tým, čo nie je dôležité a čo si môže kedykoľvek nájsť na Internete, alebo v knižnici. Diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Je nevyhnutná diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Rodičia musia mať možnosť vybrať si školu, ktorá vyhovuje ich deťom či už je to škola štátna, súkromná, alebo alternatívna, to znamená, že tu musí

existovať prostredie slobodnej voľby a právo na výber vzdelávacej cesty, musí existovať konkurenčné prostredie, ktoré bude hnacou silou pokroku.

Program 2 Služby vzdelávania

Cieľ 2 Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v meste.

Projekty podprogramu:

Projekt 2.1 Aktivity	Obnova a modernizácia zariadení predškolskej výchovy (predprimárne vzdelávanie). Dokončenie rekonštrukcie a modernizácie MŠ na ulici Daxnerovej. Modernizácia vnútorného vybavenia materskej školy.
Projekt 2.2 Aktivity	Obnova a modernizácia zariadení základného školstva (primárne a nižšie sekundárne vzdelávanie). Vypracovanie technickej dokumentácie. Dokončenie modernizácie objektov základných škôl. Zabezpečenie odbornosti vyučovania na všetkých úrovniach a vo všetkých druhoch a typoch škôl vo väzbe na požiadavky praxe. Zabezpečenie fungujúceho motivačného systému v oblasti výchovy a vzdelávania. Programy pre deti a žiakov s poruchami pozornosti a s poruchami správania. Programy pre deti a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, resp. z marginalizovaných skupín obyvateľstva. Programy pre deti a žiakov so zdravotným znevýhodnením Podpora školských a mimoškolských subjektov v oblasti vzdelávania detí a mládeže. Programy predprimárneho vzdelania, pripravenosť detí z prostredia MRK na školskú dochádzku. Zavedenie výučby prevencie drogových závislostí na ZŠ. Zavedenie funkcie sociálneho pedagóga na ZŠ. Zavedenie funkcie školského psychológa na všetkých ZŠ.
Projekt 2.3 Aktivity	Rekonštrukcia a dostavba areálov ZŠ a MŠ. Vypracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia rekreačnej časti areálu základných škôl.
Projekt 2.4 Aktivity	Podpora záujmovej činnosti. Modernizácia vybavenia Základnej umeleckej školy. Podpora záujmovej činnosti v školských kluboch detí. Podpora krúžkovej činnosti v školách.
Projekt 2.5 Aktivity	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií. Spracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia jedální MŠ a ZŠ. Modernizácia vybavenia jedální MŠ a ZŠ.
Projekt 2.6 Aktivity	Rekonštrukcia a modernizácia školskej športovej infraštruktúry. Modernizácia vybavenia školských telocviční. Výstavba bežeckých dráh, doskočiska v ZŠ. Výstavba basketbalového a volejbalového ihriska v ZŠ. Sanácia odpadu zo športových areálov ZŠ.

2.3.3. Zdravotnícke služby

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu zdravotných služieb poskytovaných v meste. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov mesta a obyvateľov okolitých obcí.

Komentár k programu

Program zahŕňa výdavky mesta na zabezpečenie podmienok poskytovania primárnej zdravotnej starostlivosti v zdravotnom stredisku (v prípade mestských priestorov zahŕňa bežné výdavky na údržbu priestorov).

Priestorové a vecné vymedzenie

Rozvoj zdravotníckych služieb je potrebné alokovať do existujúcej priestorovej základne s ohľadom na zvyky a tradíciu poskytovania týchto druhov služieb. Zároveň je potrebné zohľadniť aj dostupnosť týchto služieb. V prípade tejto oblasti je treba rešpektovať skutočnosť, že tieto služby podliehajú podnikateľským motívom, ako aj politike zdravotných poisťovní v zmysle rozvoja siete zdravotníckych zariadení. Z dotazníkového prieskumu vyplynula potreba určitých špecializovaných zdravotníckych služieb, ktoré mesto podporí, avšak ich poskytovanie bude závislé od rozhodnutí externých subjektov.

Program 3 Zdravotnícke služby

Cieľ 3 Zlepšiť úroveň a ponuku poskytovania zdravotníckych služieb.

Projekty podprogramu:

Projekt 3.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.
Aktivity	Zvýšenie kvality poskytovaných služieb. Zvýšenie personálnych kapacít v prípade potreby.
Projekt 3.2	Podpora poradenskej činnosti.
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít. Zabezpečenie priestorov.
Projekt 3.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.
Aktivity	Zabezpečiť v súčinnosti s vyšším pzemným celkom pre oblasť poskytovania zdravotníckych služieb ich maximálnu dostupnosť.
Projekt 3.4	Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o seniorov a dlhodobo chorých.
Aktivity	Rekonštrukcia a revitalizácia budovy bývalej polikliniky. Podpora zariadenia RTG ambulancie. Podpora zariadenia pneumologickej ambulancie. Podpora zriaďovania endokrinologickej ambulancie. Podpora zariadenia pohotovosti pre dospelých. Podpora zariadenia zubnej pohotovosti. Podpora zariadenia diagnostického centra. Podpora zariadenia detskej pohotovosti. Podpora udržania prevádzky Rýchlej zdravotníckej pomoci. Zriadenie Centra integrovanej zdravotnej starostlivosti.

2.3.4. Voľno - časové aktivity

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov mesta. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov mesta. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov mesta. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov mesta.

V oblasti kultúry trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými a internými subjektmi. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť mesta. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž mesta a tým aj na cestovný ruch. Program predstavuje organizáciu a podporu širokospektrálnej kultúry v meste. Podpora kultúrnych aktivít poskytnutím priestorov v miestnom kultúrnom dome, prezentácia múzeí, knižničné služby s bohatým knižným fondom, podpora subjektov pôsobiacich v oblasti kultúry a folklórnych súborov, atď.. Mesto v súlade so svojim zámerom každoročne zorganizuje kultúrne podujatia, zabezpečí kultúrne programy profesionálnych scén pre obyvateľov, prevádzku knižnice, zabezpečí opravy a údržbu kultúrnych pamiatok na území mesta. Zámerom kultúrnej politiky je aj dotovanie činnosti záujmových združení či jednotlivcov. Snahou mesta je udržiavať kultúru v meste. Rámec pre činnosť a aktivity samosprávy mesta je v oblasti kultúry tvorený najmä zákonom č.369/1990 Zb. o mestnom zriadení, zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej

správy na mesta a na vyššie územné celky, zákonom č. 61/2000 Z. z. o osvetovej činnosti, zákonom č. 4/1958 Zb. o ľudovej umeleckej výrobe a umeleckých remeslách a zákonom č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach.

Komentár k programu

Program zahŕňa podporu rozvoja športu a kultúry v meste, ako voľnočasových aktivít. Výdavky sú rozpočtované na prevádzku športového areálu, výstavbu nových športových ihrísk, na športové aktivity a na činnosť športových oddielov a športovú infraštruktúru pre nižšie vekové ročníky detí.

Program predstavuje aj organizáciu a podporu širokospektrálnej kultúry v meste. Podpora kultúrnych aktivít poskytnutím priestorov v miestnom kultúrnom dome, prezentácia múzeí, knižničné služby s bohatým knižným fondom, podpora subjektov pôsobiacich v oblasti kultúry v meste. Finančné prostriedky určené na kultúru v meste v programe Kultúra zahŕňajú výdavky múzea, mestskú knižnicu, príspevky na kultúrne podujatia a činnosť i.

Program 4. Voľno - časové aktivity

Cieľ 4.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu, voľnočasových aktivít a kultúry.
---------	--

Projekty podprogramu:

Projekt 4.1 Aktivity	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry. Spracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia existujúcej telocvične v športovom areáli – rozšírenie o nové priestory Príprava a budovanie ďalších športových zariadení ako multifunkčné ihrisko a pod. Rekonštrukcia tréningového futbalového ihriska (umelý povrch) Rekonštrukcia detského ihriska v mestskom parku. Obnova detských ihrísk medzi bytovými domami.
Projekt 4.2 Aktivity	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj rekreačného športu v meste. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Projekt 4.3 Aktivity	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu. Zabezpečenie personálnych kapacít. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Projekt 4.4 Aktivity	Podpora športových aktivít očanov so zdravotným postihnutím a seniorov. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Projekt 4.5 Aktivity	Podpora talentovanej mládeže. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Projekt 4.6 Aktivity	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry. Zabezpečenie personálnych kapacít.
Projekt 4.7 Aktivity	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky. Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.
Projekt 4.8 Aktivity	Základná kultúrna infraštruktúra. Vypracovanie technickej dokumentácie. Nákup prenosnej javiskovej konštrukcie so zastrešením a osvetľovacou a ozvučovacou technikou (ako majetok mesta). Revitalizácia a rekonštrukcia miestností a techniky v budove MsKS pre odbornú kultúrnu činnosť (divadelná sála, spoločenská sála, miestnosti pre záujmové umelecké činnosti). Rekonštrukcia a modernizácia elektrickej siete a svetelnej techniky v budove MsKS. Podpora zariadenia kina. Komplexná rekonštrukcia budovy MsKS. Podpora múzejnej činnosti a ochrana kultúrneho dedičstva. Podpora knižničnej činnosti.
Projekt 4.9 Aktivity	Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí. Podpora umeleckých subjektov pôsobiacich v oblasti kultúry. Podpora miestnych umelcov, remeselníkov, výrobcov ľudovo-umeleckých predmetov Podpora slovenských kultúrnych podujatí. Organizovanie festivalov s regionálnym až medzinárodným charakterom. Organizovanie kultúrnych podujatí multietnického charakteru.

2.3.5. Bývanie

Strategický zámer

Výstavba a modernizácia bytového fondu v meste. Vytváranie podmienok pre rozvoj nájomnej bytovej výstavby, ako aj podmienok pre rozvoj IBV.

Komentár k programu

Program bývanie zahŕňa komplexný rozvoj bytového fondu na území mesta. Mesto zabezpečuje spracovanie projektovej dokumentácie na výstavbu bytov, ich správu ako aj administratívne činnosti spojené s ich existenciou. Výdavky sú rozpočtované na nákup a prípravu pozemkov na výstavbu IBV a HBV.

Program 5 Bývanie

Cieľ 5	Zabezpečiť rozvoj a starostlivosť o bytovú výstavbu. Mesto zabezpečí podmienky na výstavbu bytov bežného štandardu, ako aj nižšieho štandardu v prípade potreby pre cieľovú skupinu obyvateľov sociálne odkázaných.
--------	---

Projekty podprogramu:

Projekt 5.1. Aktivity	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV a HVB. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba nových lokalít IBV - Športová ulica. Výstavba nových lokalít IBV - Rátkarska cesta.. Výstavba nových lokalít IBV - Pod Vereškou.
Projekt 5.2. Aktivity	Nízkoštandardné byty. Vypracovanie technickej dokumentácie. Vybudovať sociálne bývanie nižšieho štandardu.
Projekt 5.3. Aktivity	Štandardná nájomná bytová výstavba. Vypracovanie technickej dokumentácie. Vybudovať nájomné „štartovacie“ byty bežného štandardu pre mladé rodiny - 21 bytov. Výstavba nájomného bývania.
Projekt 5.4. Aktivity	Teplné hospodárstvo a znižovanie energetickej náročnosti budov. Modernizácia tepelných zdrojov a rozvodov. Zateplenie nájomného bytového fondu. Rekonštrukcia tepelných rozvodov na sídliskách. Zníženie energetickej náročnosti mestských budov.

2.3.6. Bezpečnosť

Strategický zámer

Bezpečné mesto chrániace verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v meste a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.

Komentár k programu

V rámci bezpečnostnej politiky mesto realizuje nasledujúce základné činnosti - zabezpečenie maximálnej ochrany života občanov mesta a majetku a pripravenosť mesta riešiť krízové situácie a mimoriadne udalosti. V rámci programu Bezpečnosť sa financujú aktivity na úseku ochrany pred požiarimi a civilnej ochrany, zabezpečenie ochrany majetku a obyvateľov prostredníctvom polície, ako aj zabezpečenie funkčnosti verejného osvetlenia.

Priestorové a vecné vymedzenie

Väčšina aktivít v oblasti bezpečnosti bude smerovať do oblasti ochrany obyvateľov mesta a ich majetku. Mesto zabezpečí frekventovanejší monitoring jednotlivých častí mesta v zmysle požiadaviek obyvateľov. Mestská polícia sa zameria hlavne na monitoring oblastí obývaných menej prispôsobivými obyvateľmi, ako aj bočné málo frekventované ulice. V tejto súvislosti je potrebné rešpektovať aj historický kontext mesta. Dôležitú úlohu bude zohrávať aj kamerový monitorovací systém, ktorý

okrem priestupkovo najfrekventovanejších oblastí bude naďalej sledovať významné objekty a príslušnou infraštruktúrou.

Program 6 Bezpečnosť

Cieľ 6 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v meste a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.

Projekty podprogramu:

- Projekt 6.1. Zabezpečenie pravidelného monitorovania majetku obyvateľov mesta.
 Aktivity Riešenie problému s neprispôsobivými obyvateľmi – bezpečnostné akcie. Realizácia preventívnych akcií prostredníctvom mestskej a štátnej polície. Zvýšenie monitoringu územia mesta v nočných hodinách.
- Projekt 6.2. Mestský rozhlas a televízia.
 Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie. Zlepšenie informovanosti občanov – oznamy MR cez sms.
- Projekt 6.3. Požiarna ochrana.
 Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice. Rekonštrukcia a modernizácia vybavenia požiarnej zbrojnice.
- Projekt 6.4. Verejné osvetlenie.
 Aktivity Údržba a intenzifikácia verejného osvetlenia.
- Projekt 6.5. Rozšírenie a modernizácia kamerového systému.
 Aktivity Inštalácia kamerového systému v priestoroch cintorína. Inštalácia kamerového systému v celom mestskom parku. Inštalácia kamerového systému pri všetkých detských ihriskách. Inštalácia kamerového systému pri každom vjazde do mesta. Zvýšenie počtu fotopascí. Výstavba kamerového systému na každej problémov ulici.
- Projekt 6.6. Zvýšenie bezpečnosti na komunikáciách.
 Aktivity Optimalizácia systému dopravy. Pravidelná oprava poškodených miestnych komunikácií. Pravidelná oprava poškodených oplození.

2.4. Merateľné indikátory

Monitorovanie Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Filákov sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a programom (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé podprogramy a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory budú zároveň základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

2.4.1. Sociálne služby

Podprogram 1.1. Sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb.

Cieľ 1.1. Zabezpečiť rozvoj služieb pre uspokojenie nevyhnutných podmienok na uspokojenie základných životných potrieb rizikových skupín obyvateľov. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a dočasného ubytovania. Poskytovanie sociálnej služby osobe, na ktorej je páchané násilie.

Projekt	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota	
Projekt 1.1.1	Chránené bývanie.	Počet zriadených zariadení poskytujúcich verejné služby	výstupu	počet	mesto Filákov	1
		Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	mesto Filákov	20

Podprogram 1.2. Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi.

Cieľ 1.2. Zabezpečiť rozvoj služieb pre pomoc pri starostlivosti o dieťa.						
Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 1.2.1	Zriadenie zariadenia nízkoprahového denného centra pre deti a rodinu.	Počet zriadených zariadení poskytujúcich verejné služby	výstupu	počet	mesto Filákov	1
		Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	mesto Filákov	25
Projekt 1.2.2	Zriadenie komunitného centra pre voľnočasové aktivity.	Počet zriadených zariadení poskytujúcich verejné služby	výstupu	počet	mesto Filákov	1
		Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	mesto Filákov	200
Projekt 1.2.3	Starostlivosť o matky s deťmi a mladé rodiny.	Počet zriadených zariadení poskytujúcich verejné služby	výstupu	počet	mesto Filákov	1
		Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	mesto Filákov	30

Podprogram 1.3. Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku.

Cieľ 1.3. Zabezpečiť rozvoj služieb pre osoby, ktoré z objektívnych dôvodov nemôžu pre seba zabezpečiť osobnú starostlivosť z dôvodu zdravotného postihnutia, prípadne dôchodkového veku.						
Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 1.3.1	Denný stacionár	Počet nových verejných služieb	výstupu	počet	mesto Filákov	1
		Počet užívateľov služieb.	výsledku	počet	mesto Filákov	25
Projekt 1.3.2	Výstavba nového komunitného centra.	Počet zriadených zariadení poskytujúcich verejné služby	výstupu	počet	mesto Filákov	1
		Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	mesto Filákov	2500
Projekt 1.3.3	Rozšírenie služby prepravnej služby pre starších obyvateľov.	Počet sociálnych služieb.	výstupu	počet	mesto Filákov	1
		Počet užívateľov služby.	výsledku	počet	mesto Filákov	150
Projekt 1.3.4	Starostlivosť o zdravotne postihnutých obyvateľov.	Počet prestavaných budov na bezbariérový prístup.	výstupu	počet	mesto Filákov	2
		Počet užívateľov služby.	výsledku	počet	mesto Filákov	4

Podprogram 1.4. Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií.

Cieľ 1.4. Zabezpečiť pravidelný monitoring ohrozených skupín obyvateľstva za účelom predchádzania výnimočných situácií, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie.						
Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 1.4.1	Elektronický strážca – GPS monitoring.	Počet poskytovaných sociálnych služieb.	výstupu	počet	mesto Filákov	1
		Počet užívateľov služieb.	výsledku	počet	mesto Filákov	50

Podprogram 1.5. Podporné služby.

Cieľ 1.5. Umožniť obyvateľovi, ktorý opatruje, nevyhnutný odpočinok na účel udržania jeho fyzického zdravia a duševného zdravia a prevenciu jeho zhoršenia. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a predchádzať sociálnemu vylúčeniu.						
Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 1.5.1	Zriadenie Integrovaného centra pre osoby ohrozené sociálnym vylúčením.	Počet zriadených zariadení poskytujúcich verejné služby	výstupu	počet	mesto Filákov	1
		Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	mesto Filákov	20
Projekt 1.5.2	Zriadenie zariadenia verejného stravovania.	Počet zriadených zariadení poskytujúcich verejné služby	výstupu	počet	mesto Filákov	1
		Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	mesto Filákov	500

Podprogram 1.6. Sociálne služby so zameraním na marginalizované skupiny.

Cieľ 1.6 Zisťovanie príčin vzniku, charakteru problémov komunity a poskytnutie im konkrétnej odbornej pomoci. Osvojovanie pracovných návykov a zručností pri vykonávaní pracovných aktivít pod odborným vedením na účel obnovy, udržania alebo rozvoja jej fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností a jej začlenenia do spoločnosti.						
Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 1.6.1	Zabezpečenie sociálneho a právneho poradenstva pre marginalizované skupiny.	Počet poskytovaných sociálnych a právnych služieb.	výstupu	počet	mesto Filákov	1
		Počet užívateľov služieb.	výsledku	počet	mesto Filákov	150
Projekt 1.6.2	Marginalizované skupiny a rómske komunity.	Počet poskytovaných sociálnych služieb.	výstupu	počet	mesto Filákov	1
		Počet užívateľov služieb.	výsledku	počet	mesto Filákov	500

Podprogram 1.7 Služby zamestnanosti

Cieľ 1.7 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov mesta.						
Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 1.7.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.	počet úspešných absolventov programov ČZV podporených z projektov OPV	výstup	absolútny počet	mesto Filákov	50
		produktivita práce ako dôsledok rozvoja ľudského kapitálu	vplyv	%	mesto Filákov	40
Projekt 1.7.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Filákov	50
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	mesto Filákov	1
Projekt 1.7.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Filákov	20
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	mesto Filákov	5
		Zníženie nezamestnanosti	dopad	%	mesto Filákov	25
		Počet novozaložených podnikateľských subjektov	dopad	%	mesto Filákov	5

2.4.2. Služby vzdelávania

Program 2 Služby vzdelávania

Cieľ 2 Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v meste.						
Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 2.1	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.	Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	mesto Filákov	500
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Filákov	305
Projekt 2.2	Obnova a modernizácia zariadení základného školstva.	Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	mesto Filákov	1000
		Počet organizovaných mimoškolských podujatí	výsledku	počet	mesto Filákov	20
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Filákov	1725
Projekt 2.3	Rekonštrukcia a dostavba areálu ZŠ a MŠ.	Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	mesto Filákov	1000
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Filákov	1725
Projekt 2.4	Podpora záujmovej činnosti.	Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	mesto Filákov	600
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Filákov	500
Projekt 2.5	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.	Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	mesto Filákov	1000
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Filákov	1725
Projekt 2.6	Rekonštrukcia a dostavba školskej športovej infraštruktúry.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Filákov	1725

2.4.3. Zdravotnícke služby

Program 3 Zdravotnícke služby

Cieľ 3 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.						
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 3.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	mesto Filákov	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Filákov	10
Projekt 3.2	Podpora poradenskej činnosti.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Filákov	10
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	mesto Filákov	1
Projekt 3.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	mesto Filákov	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Filákov	5654

Projekt 3.4	Zabezpečiť komplexnú zdravotnú starostlivosť o seniorov a dlhodobo chorých.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	mesto Filákov	2
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Filákov	2700

2.4.4. Voľno - časové aktivity

Program 4 Voľno - časové aktivity

Cieľ 4 Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 4.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.	Počet vybudovaných ihrísk	výsledku	počet	mesto Filákov	1
		Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mesto Filákov	25
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Filákov	2500
Projekt 4.2	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj rekreačného športu v meste.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mesto Filákov	20
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Filákov	350
Projekt 4.3	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mesto Filákov	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Filákov	200
Projekt 4.4	Podpora športových aktivít očanov so zdravotným postihnutím a seniorov.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mesto Filákov	2
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Filákov	25
Projekt 4.5	Podporovať talentovanú mládež.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mesto Filákov	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Filákov	25
Projekt 4.6	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mesto Filákov	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Filákov	25
		Počet uzavretých zmlúv a partnerstiev	výsledku	počet	mesto Filákov	2
Projekt 4.7	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mesto Filákov	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Filákov	55
Projekt 4.8	Základná kultúrna infraštruktúra.	Počet užívateľov	výstup	počet	mesto Filákov	10000
		Počet uskutočnených akcií	dopad	počet	mesto Filákov	200
Projekt 4.9	Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí.	Počet nových návštevníkov mesta	výsledok	počet	mesto Filákov	2000
		Počet organizovaných kultúrnych podujatí	výsledku	počet	mesto Filákov	8

2.4.5. Bývanie

Program 5 Bývanie

Cieľ 5 Zabezpečiť rozvoj a starostlivosť o bytovú výstavbu. Mesto zabezpečí podmienky na výstavbu bytov bežného štandardu, ako aj nižšieho štandardu v prípade potreby pre cieľovú skupinu obyvateľov sociálne odkázaných.

Projekt	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota	
Projekt 5.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV a HVb.	Celková nová plocha pre IBV	výsledok	ha	mesto Filákov	150
		Počet nových obyvateľov mesta	dopad	osoby	mesto Filákov	200
Projekt 5.2	Nízkoštandardné byty.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Filákov	20
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	mesto Filákov	3
Projekt 5.3	Štandardná nájomná bytová výstavba.	Počet podporených projektov	výsledku	počet	mesto Filákov	3
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Filákov	200
Projekt 5.4	Tepelné hospodárstvo a znižovanie energetickej náročnosti budov.	Počet zateplených objektov	výsledku	počet	mesto Filákov	20
		Celková zateplená plocha	výsledku	m ²	mesto Filákov	5000
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Filákov	3000

2.4.6. Bezpečnosť

Program 6 Bezpečnosť

Cieľ 6 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v meste a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.

Projekt	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota	
Projekt 6.1	Zabezpečenie pravidelného monitorovania majetku obyvateľov mesta.	Počet hliadok za deň	výsledok	počet	mesto Filákov	3
		Zníženie kriminality	dopad	%	mesto Filákov	20
Projekt 6.2	Mestský rozhlas a televízia.	Pokrytie územia rozhlasom	dopad	%	mesto Filákov	100
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Filákov	10300
		Počet novoinštalovaných reprosústav,	výstup	počet	mesto Filákov	20
Projekt 6.3	Požiarna ochrana.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	mesto Filákov	2
		Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	mesto Filákov	200
Projekt 6.4	Verejné osvetlenie.	Počet inštalovaných svetidiel	výsledok	počet	mesto Filákov	600
		Zvýšenie pokrytia územia verejným osvetlením	dopad	%	mesto Filákov	10
		Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	mesto Filákov	5
Projekt 6.5	Rozšírenie a modernizácia kamerového systému.	Počet novoinštalovaných kamier	výsledok	počet	mesto Filákov	15
		Zníženie kriminality	dopad	%	mesto Filákov	30
		Pokrytie územia	dopad	%	mesto Filákov	50
Projekt 6.6	Zvýšenie bezpečnosti na komunikáciách.	Počet realizovaných projektov	výsledok	m	mesto Filákov	5
		Počet užívateľov projektov	dopad	%	mesto Filákov	10654

2.5. Akčné plánovanie

Akčný plán je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom mesta v jednotlivých oblastiach sociálneho rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako aj zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, predpokladané objemy rozpočtov, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako aj stav momentálnej pripravenosti projektov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram a riziková analýza. Predpokladané rozpočty v pláne sú uvedené v **tis. €**.

2.5.1. Sociálne služby

Strategický zámer						
Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v meste. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov mesta. Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi mesto poskytuje jednorazové dávky v hmotnej núdzi a sociálnu pôžičku.						
Podprogram 1.1. Sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb.						
Cieľ 1.1.	Zabezpečiť rozvoj služieb pre uspokojenie nevyhnutných podmienok na uspokojenie základných životných potrieb rizikových skupín obyvateľov. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a dočasného ubytovania. Poskytovanie sociálnej služby osobe, na ktorej je páchané násilie.					
Projekt 1.1.1	Chránené bývanie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	50	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	mesto Filákov
	Nízkoprahové bývanie pre rodiny v sociálnej núdzi (cca 2 domácnosti/10 ľudí).	150	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
	Ubytovňa pre neplatičov a neprispôsobivých občanov vrátane detí (cca 20 ľudí),	450	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov

	Pristrešie pre bezdomovcov (cca 10 ľudí).	200	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
	Zariadenie dočasného bývania - 10 matiek s deťmi.	300	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
	Útulok pre cca 10 týraných osôb s deťmi.	350	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
	Intervencie a sociálne poradenstvo pre rodiny s deťmi v krízových situáciách, ako aj pre ďalšie skupiny sociálne odkázaných.	Podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
Podprogram 1.2. Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi.						
Cieľ 1.2.	Zabezpečiť rozvoj služieb pre pomoc pri starostlivosti o dieťa.					
Projekt 1.2.1	Zriadenie zariadenia nízkoprahového denného centra pre deti a rodinu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	stredný	mesto Filákov
	Zriadenie zariadenia.	250	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
Projekt 1.2.2	Zriadenie centra pre mládež.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	stredný	mesto Filákov
	Zriadenie zariadenia.	250	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
Projekt 1.2.3	Starostlivosť o matky s deťmi a mladé rodiny.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výber vhodnej alternatívy zriadenia zariadenia.	podľa potreby	-	verejný sektor	nízky	mesto Filákov
	Vypracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	mesto Filákov
	Detské centrum (krízové stredisko a zariadenie dočasnej starostlivosti o deti) - kapacita 26 detí.	250	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
Podprogram 1.3. Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivé zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku.						
Cieľ 1.3	Zabezpečiť rozvoj služieb pre osoby, ktoré z objektívnych dôvodov nemôžu pre seba zabezpečiť osobnú starostlivosť z dôvodu zdravotného postihnutia, prípadne dôchodkového veku.					
Projekt 1.3.1	Opatrovateľská služba a domovy seniorov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.	50	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
	Zriadenie sociálnej služby pre seniorov a ZTP - denný stacionár - „centrum sociálnych služieb“ (prestavba budovy bývalej ZUŠ na Kohárikho nám.)	450	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
	Rozšírenie terénnej opatrovateľskej služby.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
	Vyhľadanie 2 parkovacích miest pre potreby dôchodcov v blízkosti Klubu dôchodcov.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov

	Revitalizácia priestorov Mestskej organizácie jednoty dôchodcov Slovenska.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
	Podpora zriadenia stálej kancelárie poradenstva pre dôchodcov - 1 x týždenne.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
	Podpora poskytovania upratovacích služieb pre dôchodcov.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
	Zriadenie prevádzky vývarovne.	50	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
	Riešenie rehabilitácie v Nezábudka , n.o..	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
Projekt 1.3.2	Výstavba nového komunitného centra.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Realizácia priestorov.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
	Realizácia novej stavby alebo rekonštrukcia existujúcej budovy pre účely komunitného centra.	400	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
Projekt 1.3.3	Rozšírenie služby prepravnej služby pre všetkých starších obyvateľov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Obstaranie vozidla alebo finančný príspevok na využívanie taxislužby napr. 50 % (1 euro).	7	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	stredný	mesto Filákov
	Personálne a finančné zabezpečenie.	Podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	stredný	mesto Filákov
	Zabezpečenie prepravnej služby pre seniorov z účelom návštevy lekára v rámci okresu.	Podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	stredný	mesto Filákov
Projekt 1.3.4	Starostlivosť o občanov so zdravotným postihnutím-					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Materiálno technické zabezpečenie.	50	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
	Zriadenie novej služby – požičovne zdravotníckych a kompenzačných pomôcok.	Podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
	Rozšírenie prepravnej služby – obstaraním vozidla.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
	Zriadenie agentúry podporovaného zamestnávania ľudí so zdravotným postihnutím	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
	Podpora projektov zameraných na zamestnávanie zdravotne postihnutých	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
	Debarierizácia všetkých verejných budov	500	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
	Vydanie bezbarierovej mapy mesta	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
	Odborné poradenstvo pre rodiny s dieťaťom so zdravotným postihnutím	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
	Podpora programov (pracovné, zdravotné, vzdelávacie a iné) pre osoby ohrozené sociálnym vylúčením	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
Podprogram 1.4. Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií.						
Cieľ 1.4	Zabezpečiť pravidelný monitoring ohrozených skupín obyvateľstva za účelom predchádzania výnimočných situácií, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie.					
Projekt 1.4.1	Elektronický strážca – GPS monitoring.					

Komunitný plán sociálnych služieb mesta Filákov

Programovacie obdobie 2018 - 2022

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Technické vybavenie.	10	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vyšoký	mesto Filákov
Podprogram 1.5. Podporné služby.						
Cieľ 1.5	Umožniť obyvateľovi, ktorý opatruje, nevyhnutný odpočinok na účel udržania jeho fyzického zdravia a duševného zdravia a prevenciu jeho zhoršenia. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a predchádzať sociálnemu vylúčeniu - odľahčovacia služba.					
Projekt 1.5.1	Zriadenie Integrovaného centra pre osoby ohrozené sociálnym vylúčením.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	mesto Filákov
	Zriadenie zariadenia.	150	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vyšoký	mesto Filákov
Projekt 1.5.2	Zriadenie zariadenia verejného stravovania.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	mesto Filákov
	Zriadenie zariadenia.	200	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vyšoký	mesto Filákov
	Zabezpečenie služby donášky nákupov pre seniorov a občanov so ZP.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vyšoký	mesto Filákov
Podprogram 1.6. Sociálne služby so zameraním na marginalizované skupiny.						
Cieľ 1.6	Zisťovanie príčin vzniku, charakteru problémov komunity a poskytnutie im konkrétnej odbornej pomoci. Osvojenie pracovných návykov a zručností pri vykonávaní pracovných aktivít pod odborným vedením na účel obnovy, udržania alebo rozvoja jej fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností a jej začlenenia do spoločnosti.					
Projekt 1.6.1	Zabezpečenie sociálneho a právneho poradenstva pre marginalizované skupiny.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zriadenie priestorov pre poradenstvo a školenia.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	mesto Filákov
Projekt 1.6.2	Marginalizované skupiny a rómske komunity.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Výber vhodnej alternatívny zariadenia zariadenia.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	mesto Filákov
	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	mesto Filákov
	Výstavba strediska osobnej hygieny a pracovne.	100	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vyšoký	mesto Filákov
	Podpora Multifunkčného Komunitného centra (investičné aktivity, ľudské zdroje, vzdelávanie, podujatia a pod.)	150	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vyšoký	mesto Filákov
	Vytváranie sociálnych podnikov	podľa možnosti	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vyšoký	mesto Filákov
	Podpora a rozšírenie terénnej sociálnej práce	podľa možnosti	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vyšoký	mesto Filákov
	Miestna občianska poriadková služba	podľa možnosti	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vyšoký	mesto Filákov
	Sociálna regenerácia zanedbaných komunit, zvýšenie miery zamestnanosti	podľa možnosti	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vyšoký	mesto Filákov
	Výstavba bezbariérového prístupu do prevádzky komunitného centra.	15	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vyšoký	mesto Filákov

	Zriadenie prevádzky Strediska obnoseného šatstva.	50	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vyšoký	mesto Filákov
	Zriadenie prevádzky nocľahárne.	200	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vyšoký	mesto Filákov
	Zriadenie prevádzky útulku.	150	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vyšoký	mesto Filákov
Podprogram 1.7 Služby zamestnanosti						
Cieľ 1.7	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov mesta.					
Projekt 1.7.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	mesto Filákov
Projekt 1.7.1	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovania individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	mesto Filákov
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vyšoký	mesto Filákov
Projekt 1.7.1	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	mesto Filákov
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vyšoký	mesto Filákov

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vyšoká</i>	<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vyšoká</i>	
		<i>0,1</i>	<i>0,3</i>	<i>0,6</i>	<i>0,25</i>	<i>0,5</i>	<i>0,75</i>	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6		0,5		0,3
2.	Personálna náročnosť		0,3				0,75	0,225
3.	Náročnosť spracovania projektu	0,1				0,5		0,05
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1				0,5		0,05
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru		0,3			0,5		0,15
6.	Vysoká prevádzková náročnosť			0,6			0,75	0,45

Z výsledkov súčinnu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v personálnej náročnosti a vysokej prevádzkovej náročnosti. Vysoký vplyv má aj nedostatok finančných prostriedkov.

Časový rámec

	2018	2019	2020	2021	2022
Podprogram 1.1. Sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb.					
Cieľ 1.1.					
Projekt 1.1.1					
Podprogram 1.2. Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi.					
Cieľ 1.2.					
Projekt 1.2.1					
Projekt 1.2.2					
Projekt 1.2.3					
Podprogram 1.3. Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriazniveho zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku.					
Cieľ 1.3					
Projekt 1.3.1					
Projekt 1.3.2					
Projekt 1.3.3					
Projekt 1.3.4					
Podprogram 1.4. Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií.					
Cieľ 1.4					
Projekt 1.4.1					
Podprogram 1.5. Podporné služby.					
Cieľ 1.5					
Projekt 1.5.1					
Projekt 1.5.2					
Podprogram 1.6. Sociálne služby so zameraním na marginalizované skupiny.					
Cieľ 1.6					
Projekt 1.6.1					
Projekt 1.6.2					
Podprogram 1.7 Služby zamestnanosti					
Cieľ 1.7					
Projekt 1.7.1					
Projekt 1.7.2					
Projekt 1.7.3					

2.5.2. Služby vzdelávania

Strategický zámer	
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zabezpečiť poskytovanie predškolskej výchovy v zariadeniach s vyhovujúcimi priestormi, zariadením a kvalifikovanou pracovnou silou. Zabezpečiť všestranný rozvoj vzdelanostnej úrovne detí predškolského veku, ako aj žiakov v rámci povinnej školskej dochádzky. V rámci základného školstva zabezpečiť vzdelávanie hlavných národnostných skupín v materinskom jazyku. V rámci originálnych kompetencií zabezpečiť stravovanie v jedálňach pri základných školách v zmysle racionálnej výživy. Mesto zabezpečí priestory a personálne zdroje za záujmovú činnosť v školských kluboch.	
Program 2 Služby vzdelávania	
Cieľ 2.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v meste.

Komunitný plán sociálnych služieb mesta Fiľakovo

Programovacie obdobie 2018 - 2022

Projekt 2.1 Obnova a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
	Dokončenie rekonštrukcie a modernizácie MŠ na ulici Daxnerovej – PD	50	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Fiľakovo
	Modernizácia vnútorného vybavenia materskej školy.	30	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Fiľakovo
Projekt 2.2 Obnova a modernizácia zariadení základného školstva.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	mesto Fiľakovo
	Dokončenie modernizácie objektov základných škôl.	2 000	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Fiľakovo
	Modernizácia vnútorného vybavenia základnej školy (obstaranie a modernizácia knižnic a učební).	500	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Fiľakovo
	Zabezpečenie odbornosti vyučovania na všetkých úrovniach a vo všetkých druhoch a typoch škôl vo väzbe na požiadavky praxe	100	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Fiľakovo
	Zabezpečenie fungujúceho motivačného systému v oblasti výchovy a vzdelávania	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	mesto Fiľakovo
	Programy pre deti a žiakov s poruchami pozornosti a s poruchami správania	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	mesto Fiľakovo
	Programy pre deti a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, resp. z marginalizovaných skupín obyvateľstva	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	mesto Fiľakovo
	Programy pre deti a žiakov so zdravotným znevýhodnením	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	mesto Fiľakovo
	Podpora školských a mimoškolských subjektov v oblasti vzdelávania detí a mládeže.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	mesto Fiľakovo
	Programy predprimárneho vzdelania, pripravenosť detí z prostredia MRK na školskú dochádzku.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	mesto Fiľakovo
	Zavedenie výučby prevencie drogových závislostí na ZŠ.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	mesto Fiľakovo
	Zavedenie funkcie sociálneho pedagóga a školského psychológa na všetky ZŠ.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	mesto Fiľakovo
Projekt 2.3 Rekonštrukcia a dostavba areálu ZŠ a MŠ.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný	mesto Fiľakovo
	Revitalizácia rekreačnej časti areálu základných škôl.	500	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Fiľakovo
Projekt 2.4 Podpora záujmovej činnosti.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
	Modernizácia Základnej umeleckej školy.	50	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Fiľakovo
Projekt 2.5 Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný	mesto Fiľakovo
	Rekonštrukcia jedálňi MŠ a ZŠ.	350	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Fiľakovo
	Modernizácia vybavenia jedálňi MŠ a ZŠ.	100	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Fiľakovo
Projekt 2.6 Rekonštrukcia a dostavba školskej športovej infraštruktúry.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Modernizácia vybavenia školských telocviční.	50	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Fiľakovo
	Výstavba športového areálu na ZŠ Farská lúka.	1500	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Fiľakovo
	Výstavba bežeckých dráh, doskočiska v ZŠ.	500	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Fiľakovo

Výstavba basketbalového a volejbalového ihriska v ZŠ.	300	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
Sanácia odpadu zo športových areálov ZŠ.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
Výstavba detského ihriska v areáli ZŠ Farská lúka.	5	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6			0,75	0,45
2.	Personálna náročnosť	0,1				0,5		0,05
3.	Náročnosť spracovania projektu		0,3			0,5		0,15
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1			0,25			0,025
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru		0,3			0,5		0,15
6.	Vysoká prevádzková náročnosť			0,6	0,25			0,15

Z výsledkov súčinu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov.

Časový rámec

	2018	2019	2020	2021	2022
Program 2 Služby vzdelávania					
Cieľ 2.					
Projekt 2.1					
Projekt 2.2					
Projekt 2.3					
Projekt 2.4					
Projekt 2.5					
Projekt 2.6					

2.5.3. Zdravotnícke služby

Strategický zámer	
Neustále rozvíjať širokú paletu zdravotných služieb poskytovaných v meste. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov mesta.	
Program 3 Zdravotnícke služby	
Cieľ 3	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru zdravotníckych zariadení v meste a zvýšiť ich kvalitu.
Projekt 3.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýšenie kvality poskytovaných služieb.	podľa potreby	ZP	verejný sektor	žiadny	súkromné subjekty
	Zvýšenie personálnych kapacít v prípade potreby.	podľa potreby	ZP	verejný sektor	žiadny	súkromné subjekty
Projekt 3.2	Podpora poradenskej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný sektor	nízky	mesto Filákov
	Zabezpečenie priestorov.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný sektor	nízky	mesto Filákov
Projekt 3.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečiť v súčinnosti s vyšším územným celkom pre oblasť poskytovania zdravotníckych služieb ich maximálnu dostupnosť.	podľa potreby	Minister. zdravotníctva	verejný sektor	nízky	mesto Filákov
Projekt 3.4	Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľuďoch a dlhodobo chorých.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia a revitalizácia budovy bývalej polikliniky.	3 000	rozpočet mesta, ŠR ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
	Podpora zriadenia RTG ambulancie.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
	Podpora zriadenia pneumologickej ambulancie.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
	Podpora zriaďovania edokrinologickej ambulancie.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
	Podpora zriadenia detskej pohotovosti a pohotovosti pre dospelých.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
	Podpora zriadenia diagnostického centra.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
	Podpora zriadenia zubnej pohotovosti.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
	Udržanie prevádzky Rýchlej zdravotníckej pomoci.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
	Zriadenie Centra integrovanej zdravotnej starostlivosti	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6		0,5		0,3
2.	Personálna náročnosť	0,1			0,25			0,025
3.	Náročnosť spracovania projektu		0,3			0,5		0,15

4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1			0,25			0,025
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru		0,3		0,25			0,075
6.	Vysoká prevádzková náročnosť			0,6		0,5		0,3

Z výsledkov súčinnu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov.

Časový rámec

	2018	2019	2020	2021	2022
Program 3 Zdravotnícke služby					
Cieľ 3					
Projekt 3.1					
Projekt 3.2					
Projekt 3.3					
Projekt 3.4					

2.5.4. Voľno - časové aktivity

Strategický zámer						
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov mesta. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov mesta.						
Program 4. Voľno - časové aktivity						
Cieľ 4	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.					
Projekt 4.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	20	rozpočet mesta, MŠ SR, EÚ,	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
	Rekonštrukcia existujúcej telocvične v športovom areáli – rozšírenie o nové priestory	400	rozpočet mesta, MŠ SR, EÚ,	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
	Príprava a budovanie ďalších športových zariadení ako multifunkčné ihrisko a pod.	300	rozpočet mesta, MŠ SR, EÚ,	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
	Rekonštrukcia tréningového futbalového ihriska (umelý povrch)	250	rozpočet mesta, MŠ SR, EÚ,	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
	Rekonštrukcia detského ihriska v mestskom parku.	5	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	podnikateľské subjekty
	Obnova detských ihrísk medzi bytovými domami.	35	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	podnikateľské subjekty
Projekt 4.2	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj výkonnostného a rekreačného športu v meste.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	mesto, podnikateľské subjekty
Projekt 4.3	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa možností	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky	mesto, podnikateľské subjekty
	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky	mesto, podnikateľské subjekty
Projekt 4.4	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky	mesto, podnikateľské subjekty

Projekt 4.5 Podporovať talentovanú mládež.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky	mesto, podnikateľské subjekty
Projekt 4.6 Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti kultúry - Knížnica.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa možností	rozpočet mesta	verejný, tretí sektor	vyšoký	mesto Filákov
Projekt 4.7 Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.	podľa potreby	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	stredný	mesto Filákov
Projekt 4.8 Základná kultúrna infraštruktúra.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	mesto Filákov
	Nákup prenosnej javiskovej konštrukcie so zastrešením a osvetľovacou a ozvučovacou technikou (ako majetok mesta)	30	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vyšoký	mesto Filákov
	Podpora zriadenia kina.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vyšoký	mesto Filákov
	Komplexná rekonštrukcia budovy MsKS	1 350	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vyšoký	mesto Filákov
	Podpora múzejnej činnosti a ochrana kultúrneho dedičstva	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vyšoký	mesto Filákov
	Podpora knižničnej činnosti	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vyšoký	mesto Filákov
Projekt 4.9 Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora umeleckých subjektov pôsobiacich v oblasti kultúry	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	stredný	mesto Filákov
	Podpora miestnych umelcov, remeselníkov, výrobcov ľudovo-umeleckých predmetov	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	stredný	mesto Filákov
	Podpora slovenských kultúrnych podujatí.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	stredný	mesto Filákov
	Organizovanie festivalov s regionálnym až medzinárodným charakterom	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	stredný	mesto Filákov
	Organizovanie kultúrnych podujatí multi-etnického charakteru	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	stredný	mesto Filákov

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vyšoká</i>	<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vyšoká</i>	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6			0,75	0,45
2.	Personálna náročnosť	0,1			0,25			0,025
3.	Náročnosť spracovania projektu		0,3			0,5		0,15
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1			0,25			0,025
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru	0,1			0,25			0,025

6.	Vysoká prevádzková náročnosť	0,1			0,25			0,025
----	------------------------------	-----	--	--	------	--	--	-------

Z výsledkov súčinnu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov.

Časový rámec

	2018	2019	2020	2021	2022
Program 4. Voľno - časové aktivity					
Cieľ 4					
Projekt 4.1					
Projekt 4.2					
Projekt 4.3					
Projekt 4.4					
Projekt 4.5					
Projekt 4.6					
Projekt 4.7					
Projekt 4.8					
Projekt 4.9					

2.5.5. Bývanie

Strategický zámer						
Výstavba a modernizácia bytového fondu v meste. Vytváranie podmienok pre rozvoj nájomnej bytovej výstavby, ako aj podmienok pre rozvoj IBV.						
Program 5 Bývanie						
Cieľ 5	Zabezpečiť rozvoj a starostlivosť o bytovú výstavbu. Mesto zabezpečí podmienky na výstavbu bytov bežného štandardu, ako aj nižšieho štandardu v prípade potreby pre cieľovú skupinu obyvateľov sociálne odkázaných.					
Projekt 5.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba nových lokalít IBV - Športová ulica.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba nových lokalít IBV - Rátkarska cesta..	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba nových lokalít IBV - Pod Vereškou.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
Projekt 5.2	Nízkoštandardné byty.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	-	verejný sektor	nízky	mesto Filákov
	Výstavba sociálne bývanie nižšieho štandardu.	500	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
Projekt 5.3	Štandardná nájomná bytová výstavba.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	mesto Filákov
	Výstavba nájomné „štartovacie“ byty bežného štandardu pre mladé rodiny - 24 bytov.	1500	rozpočet mesta, ŠF EÚ, ŠFRB	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
	Výstavba nájomného bývania na Biskupickej ul. - oproti PZ.	600	rozpočet mesta, ŠF EÚ, ŠFRB	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
Projekt 5.4	Rekonštrukcia a zateplenie existujúceho bytového fondu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Modernizácia tepelných zdrojov.	2 000	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
	Zateplenie nájomného bytového fondu.	2 500	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov

	Rekonštrukcia tepelných rozvodov na sídliskách.	2 000	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
	Zníženie energetickej náročnosti mestských budov.	1500	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		malá	stredná	vysoká	malá	stredná	vysoká	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6			0,75	0,45
2.	Personálna náročnosť	0,1			0,25			0,025
3.	Náročnosť spracovania projektu			0,6			0,75	0,45
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1				0,3		0,03
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru		0,3				0,75	0,225
6.	Vysoká prevádzková náročnosť		0,3			0,5		0,15

Z výsledkov súčiny jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov náročnosti a spracovanie projektov.

Časový rámec

	2018	2019	2020	2021	2022
Program 5 Bývanie					
Projekt 5.1					
Projekt 5.2					
Projekt 5.3					
Projekt 5.4					

2.5.6. Bezpečnosť

Strategický zámer						
Bezpečná mesto chrániaca verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v meste a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.						
Program 6 Bezpečnosť						
Cieľ 6	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v meste a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.					
Projekt 6.1	Zabezpečenie pravidelného monitorovania majetku obyvateľov mesta.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Riešenie problému s neprispôsobivými obyvateľmi – bezpečnostné akcie.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	mesto Filákov
	Realizácia preventívnych akcií mestskej a štátnej polície.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	mesto Filákov
	Zvýšenie monitoringu v nočných hodinách.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	mesto Filákov

Projekt 6.2		Mestský rozhlas a televízia.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	mesto Filákov
	Zlepšenie informovanosti občanov – oznamy MR cez sms.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
Projekt 6.3		Požiarna ochrana.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	mesto Filákov
	Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice.	100	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
	Rekonštrukcia a modernizácia vybavenia požiarnej zbrojnice.	200	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
Projekt 6.4		Verejné osvetlenie.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	mesto Filákov
	Údržba a intenzifikácia verejného osvetlenia.	500	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mesto Filákov
Projekt 6.5		Rozšírenie kamerového systému.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Inštalácia kamerového systému v priestore cintorína, mestského parku a vjazdu do mesta.	80	rozpočet mesta, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	vysoký	mesto Filákov
	Zriadenie pultu centrálnej ochrany.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	mesto Filákov
	Zaobstaranie nových fotopascí.	5	rozpočet mesta, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	mesto Filákov
	Výstavba kamerového systému na problémových uliciach	10	rozpočet mesta, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	mesto Filákov
Projekt 6.6		Zvýšenie bezpečnosti na komunikáciách.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Optimalizácia systému dopravy.	5	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	nízky	mesto Filákov
	Pravidelná údržba a oprava povrchu miestnych komunikácií	250	rozpočet mesta, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	vysoký	mesto Filákov
	Pravidelné opravy poškodených oplotení	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	vysoký	mesto Filákov

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov		0,3				0,75	0,225

2.	Personálna náročnosť		0,3				0,75	0,225
3.	Náročnosť spracovania projektu		0,3		0,25			0,075
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1			0,25			0,025
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru	0,1			0,25			0,025
6.	Vysoká prevádzková náročnosť	0,1			0,25			0,025

Z výsledkov súčiny jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov náročnosti a personálnu náročnosť.

Časový rámec

	2018	2019	2020	2021	2022
Program 6 Bezpečnosť					
Cieľ 6					
Projekt 6.1					
Projekt 6.2					
Projekt 6.3					
Projekt 6.4					
Projekt 6.5					
Projekt 6.6					

2.6. Finančné plánovanie

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu KPSS je schopnosť mesta v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú, po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne. Táto časť bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností mestského rozpočtu atď.

Vychádzajúc z vyššie zadefinovaných cieľov, priorít a opatrení a na základe auditu pripravovaných Projektových zámerov v réžii samosprávy, podnikateľskej sféry či neziskových a iných organizácií bol vypracovaný plán realizácie programu. Definuje, z akých prostriedkov by sa mali tieto zámery realizovať, kto by mal byť žiadateľom, určuje predpokladané časové rámce v **tis. €**.

2.6.1. Sociálne služby

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	

Cieľ 1.1									
Projekt 1.1.1	1 500	1 500	1 125	375	300	0	75	0	0
Cieľ 1.2.									
Projekt 1.2.1	255	255	191	64	51	0	13	0	0
Projekt 1.2.2	255	255	191	64	51	0	13	0	0
Projekt 1.2.3	252	252	189	63	50	0	13	0	0
Cieľ 1.3									
Projekt 1.3.1	550	550	413	137	110	0	27	0	0
Projekt 1.3.2	400	400	300	100	80	0	20	0	0
Projekt 1.3.3	7	7	5	2	1	0	1	0	0
Projekt 1.3.4	550	550	413	137	110	0	27	0	0
Cieľ 1.4									
Projekt 1.4.1	10	10	8	2	2	0	0	0	0
Cieľ 1.5									
Projekt 1.5.1	152	152	114	38	30	0	8	0	0
Projekt 1.5.2	202	202	152	50	40	0	10	0	0
Cieľ 1.6									
Projekt 1.6.2	670	670	488	182	150	0	32	0	0
Spolu	4 803	4 803	3 589	1 214	975	0	239	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2018	304	304	228	76	61	0	15	0	0
2019	1202	1202	897	305	245	0	60	0	0
2020	1202	1202	897	305	245	0	60	0	0
2021	1202	1202	897	305	245	0	60	0	0
2022	893	893	670	223	179	0	44	0	0
Spolu	4 803	4 803	3 589	1 214	975	0	239	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č. 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

c) Občianska spoločnosť

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VEČÍ A RODINY SR
 ŠTÁTNY FOND ROZVOJA BÝVANIA

NADÁCIA SPP
 NADÁCIA ORANGE
 NADÁCIA EKOPOLIS
 NADÁCIA PONTIS

2.6.2. Služby vzdelávania

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 2									
Projekt 2.1	80	80	0	80	50	0	30	0	0
Projekt 2.2	2 600	2 600	1 825	775	620	0	155	0	0
Projekt 2.3	502	502	377	125	100	0	25	0	0
Projekt 2.4	50	50	0	50	0	0	50	0	0
Projekt 2.5	460	460	345	115	92	0	23	0	0
Projekt 2.6	2 355	2 355	1 766	589	471	0	118	0	0
Spolu	6 047	6 047	4 313	1 734	1 333	0	401	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2018	380	380	0	380	350	0	30	0	0
2019	2 070	2 070	1 700	370	320	0	50	0	0
2020	1 850	1 850	1 500	350	250	0	100	0	0
2021	1 150	1 150	800	350	200	0	128	0	0
2022	597	597	313	194	155	0	39	0	0
Spolu	6 047	6 047	4 313	1 734	1 333	0	401	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020

Integrovaný regionálny operačný program

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné
 INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach: d) Rozvoj ľudských zdrojov

DOTÁCIE MINISTERSTVA ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VEČÍ A RODINY SR

Podprogramy Comenius, Leonardo da Vinci a sektorový program Grundtvig

PROGRAM CELOŽIVOTNÉHO VZDELÁVANIA 2007 - 2013

s dôrazom na možnosti pre mestá a mesta.

2.6.3. Zdravotnícke služby

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 2									
Projekt 3.4	3 000	3 000	2 250	750	600	0	150	0	0
Spolu	3 000	3 000	2 250	750	600	0	150	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2018	750,0	750,0	562,5	187,5	150,0	0,0	37,5	0,0	0,0
2019	750,0	750,0	562,5	187,5	150,0	0,0	37,5	0,0	0,0
2020	750,0	750,0	562,5	187,5	150,0	0,0	37,5	0,0	0,0
2021	750,0	750,0	562,5	187,5	150,0	0,0	37,5	0,0	0,0
2022	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Spolu	3 000	3 000	2 250	750	600	0	150	0	0

Európsky sociálny fond 2014 – 2020

Integrovaný regionálny operačný program

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

2.6.4. Voľno - časové aktivity

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 4									
Projekt 4.1	1 010	1 010	500	510	400	0	110	0	0
Projekt 4.8	1 380	1 380	180	1 200	200	0	1 000	0	0
Spolu	2 390	2 390	680	1 710	600	0	1 110	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2018	1 250	1 250	0	1 250	250	0	1 000	0	0
2019	1 850	1 850	1 700	150	100	0	50	0	0
2020	1 700	1 700	1 500	200	150	0	50	0	0
2021	910	910	800	110	100	0	10	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	5 710	5 710	4 000	1 710	600	0	1 110	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020

Integrovaný regionálny operačný program

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné
 INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach: d) Rozvoj ľudských zdrojov

DOTÁCIE MINISTERSTVA ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VEČÍ A RODINY SR

Podprogramy Comenius, Leonardo da Vinci a sektorový program Grundtvig

PROGRAM CELOŽIVOTNÉHO VZDELÁVANIA 2007 - 2013

s dôrazom na možnosti pre mestá a mesta.

2.6.5. Bývanie

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 5									
Projekt 5.2	500	500	375	125	100	0	25	0	0
Projekt 5.3	2 100	2 100	1 575	525	420	0	105	0	0
Projekt 5.4	8 000	8 000	6 000	2 000	1 600	0	400	0	0
Spolu	10 600	10 600	7 950	2 650	2 120	0	530	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2018	524	524	394	130	105	0	25	0	0
2019	2 651	2 651	1 988	663	530	0	133	0	0
2020	2 651	2 651	1 988	663	530	0	133	0	0
2021	2 651	2 654	1 988	663	530	0	133	0	0
2022	2 125	2 125	1 594	531	425	0	106	0	0
Spolu	10 600	10 600	7 950	2 650	2 120	0	530	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č. 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VEČÍ A RODINY SR

ŠTÁTNY FOND ROZVOJA BÝVANIA

2.6.6. Bezpečnosť

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 6									
Projekt 6.3	305	305	229	76	61	0	15	0	0
Projekt 6.4	500	500	375	125	100	0	25	0	0
Projekt 6.5	95	95	70	25	13	0	12	0	0
Projekt 6.6	255	255	241	14	11	0	3	0	0
Spolu	1 155	1 155	915	240	185	0	55	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2018	141	141	120	21	10	0	11	0	0
2019	271	271	215	56	45	0	11	0	0
2020	271	271	215	56	45	0	11	0	0
2021	232	232	175	57	45	0	12	0	0
2022	240	240	190	50	40	0	10	0	0
Spolu	1 155	1 155	915	240	185	0	55	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť
 INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

IROP je realizovaný prostredníctvom integrovaných územných stratégií, ktoré na úrovni NUTS2 zdefinujú prioritné Projektové zámery v regióne. Cieľom je dosiahnutie čo najväčších synergických efektov preinvestovaných finančných prostriedkov a predchádzanie negatívnym účinkom nekoordinovaného plánovania v ohraničenom území.

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY
 INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

2.7. Hodnotenie

Hlavným hodnotiacim dokumentom Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Fil'akovo (ďalej len „KPSS“) bude Správa o realizácii KP, ktorú vypracuje Oddelenie vnútornej správy a Komisia sociálnych vecí a zdravotníctva (ďalej len „Komisia SVaZ“).

Spôsob modifikovania KP

Predkladať návrhy na modifikovanie KPSS bude v právomoci primátora a poslancov mestského zastupiteľstva. Komisia SVaZ môže tiež predkladať mestskému zastupiteľstvu návrhy na doplnenie KPSS. Občania a inštitúcie môžu tiež v písomnej forme predložiť Komisii SVaZ návrh na modifikovanie KPSS. Na zasadnutia MZ v termíne schvaľovania mestského rozpočtu predloží Oddelenie vnútornej správy v spolupráci s K SVaZ Dopadovú analýzu plnenia KPSS.

Doplnenie KPSS sa uskutoční formou vypracovania Návrhu na doplnenie KPSS, ktorý bude obsahovať konkrétne nové špecifické ciele, podprogramu, aktivity a úlohy. Návrh sa predloží na schválenie mestskému zastupiteľstvu. Ak doplnenie KPSS bude spojené s možnosťou získať finančné prostriedky, alebo bude vyvolané inou nevyhnutnou potrebou, môže sa kvôli tomu tiež iniciovať mimoriadne zasadnutie Komisie SVaZ alebo mestského zastupiteľstva.

2.8. Monitorovanie

Monitorovanie plnenia KPSS bude vykonávať Oddelenie vnútornej správy v spolupráci s Komisiou SVaZ. Vedúci oddelenia a členovia Komisie SVaZ budú pravidelne predkladať správy o postupe realizácie a príprave projektov, o vlastnej činnosti a o iných aktivitách súvisiacich s plnením KPSS. Vedúci Oddelenia vnútornej správy bude predkladať na zasadnutia Komisie Správy o realizácii KPSS, pre posúdenie súladu aktivít s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Komisia vydá k realizácii stanovisko, ktoré sa predloží poslancom na Mestské zastupiteľstvo pri schvaľovaní ročných rozpočtov. Počas roka sa môže každý poslanec mestského zastupiteľstva oboznámiť s priebehom plnenia KPSS na mestskom úrade alebo u vedúceho Oddelenia vnútornej správy.

3. Použitá literatúra

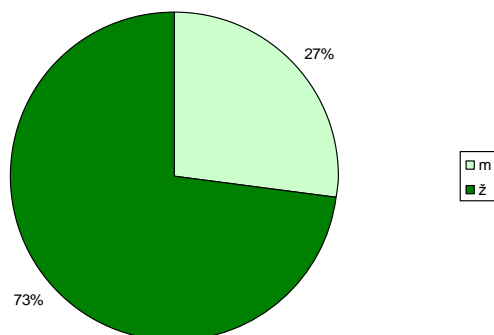
1. Národná stratégia rozvoja sociálnych služieb na roky 2015 - 2020
2. Komunitné plánovanie sociálnych služieb, Woleková, Mežianová, SOCIA – nadácia na podporu sociálnych zmien, 2004
3. Zákon č.369/90 Zb. o miestnom zriadení v platnom znení,
4. Zákon č. 599/2003 Z.z. o hmotnej núdzi,
5. Zákon č. 601/2003 Z.z. o životnom minime,
6. Zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine
7. Zákon č.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele.
8. Zákon č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách (zákona 317/2009 Z. z., zákona 180/2011 Z. z., zákona 417/2013 Z. z., zákona 185/2014 Z. z., zákona 219/2014 Z. z., zákona 310/2014 Z. z., zákona 131/2015 Z. z., zákona 175/2015 Z. z., zákona č. 40/2017 Z.z., zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z.)
9. Novela zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele
10. Petrvalská, 2010
11. Šed'ová, M., 2010
12. www.statistics.sk
13. Popper, Szeghy, Šarkozy, 2009, s.16-18
14. Vagač, 2011, s.4
15. <http://www.etrend.sk>, 11.8.2011
16. Atlas krajiny SR, 2002
17. Popper, Szeghy, Šarkozy, 2009, s.16-18
18. Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni mesta.
19. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
20. Národný program reforiem, máj 2012,
21. Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
22. Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
23. Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015
24. 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komúní na Slovensku na roky 2009 – 2015
25. Koncepcia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania
26. <http://www.upsvar.sk>
27. PHRSR Fil'akovo
28. Program rozvoja bývania 2017 - 2023
29. Územný plán mesta Fil'akovo

Obsah

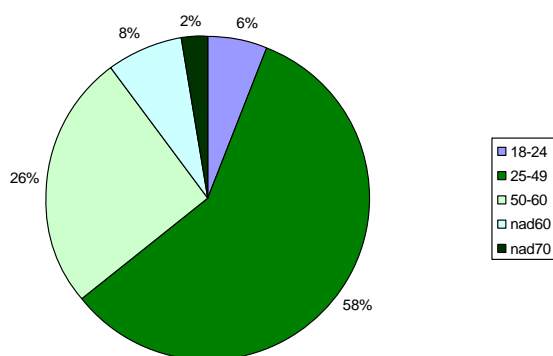
0.	Komunitné plánovanie – ciele, princípy a zásady	2
0.1.	Princípy, zásady a ciele	3
0.2.	Definovanie skupín sociálnych služieb	5
0.3.	Legislatívne súvislosti	6
0.4.	Východiská	6
0.5.	Fázy komunitného plánovania a definovanie zodpovednosti	10
1.	Sociálno – ekonomická analýza	11
1.1.	Základná charakteristika mesta	11
1.2.	Popis lokality	15
1.3.	Demografický vývoj	17
1.4.	Vzdelanie a zamestnanosť	27
1.5.	Nezamestnanosť, príčiny, dôsledky, prognózy	29
1.6.	Sociálna charakteristika obyvateľstva	33
1.7.	Analýza verejných sociálnych služieb	38
1.8.	Bývanie	63
1.9.	Definovanie zainteresovaných skupín	69
1.10.	Definovanie cieľových skupín	71
2.	Strategická časť	75
2.1.	SWOT analýzy a definovanie priorít	75
2.2.	Vízia a poslanie	85
2.3.	Definovanie priorít, cieľov, zámerov	87
2.4.	Merateľné indikátory	105
2.5.	Akčné plánovanie	109
2.6.	Finančné plánovanie	123
2.7.	Hodnotenie	130
2.8.	Monitorovanie	130
3.	Použitá literatúra	131
	Popis výskumnej vzorky	133
	Výpis z Uznesenia o schválení	135

Popis výskumnej vzorky

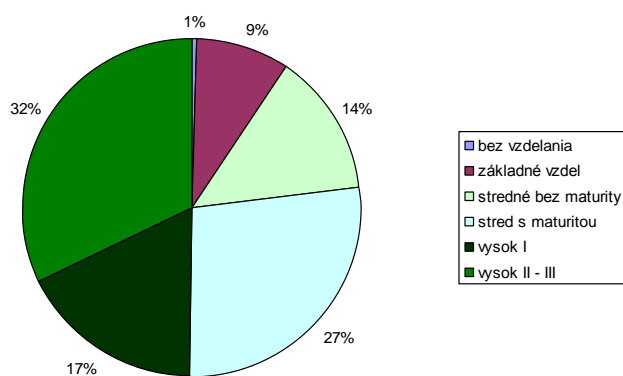
pohlavie

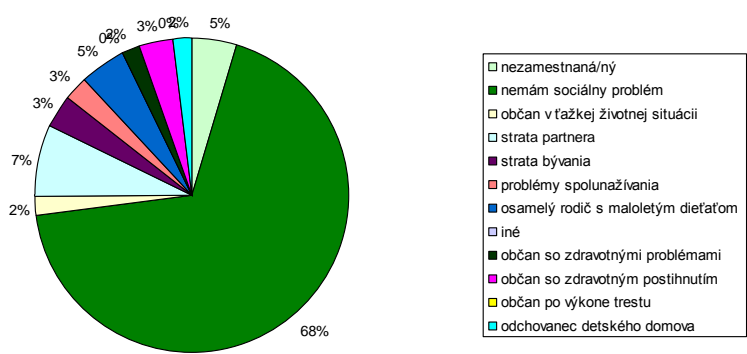
vek

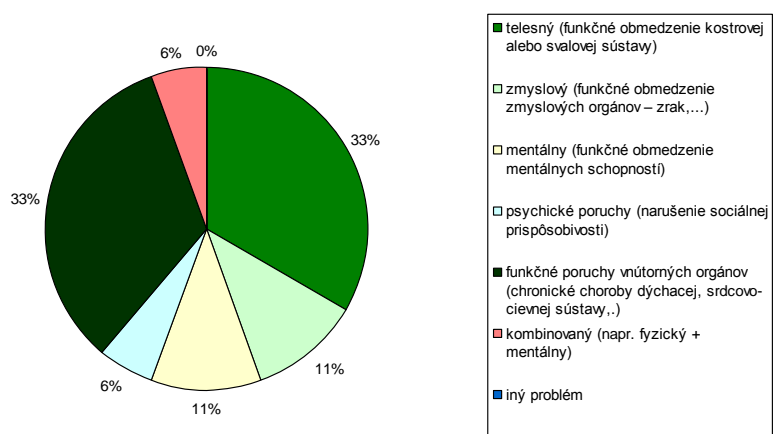
vzdelanie

súčasný stav

osobný problém

Výpis z uznesenia zasadnutia Mestského zastupiteľstva vo Filákovke dňa 28.6.2018.

Uznesenie č. 56/2018

Mestské zastupiteľstvo vo Filákovke

A. schvaľuje

Komunitný plán sociálnych služieb mesta Filákov na roky 2018-2022.

Hlasovanie:

Celkový počet poslancov: 15

Prítomnosť/Kvórum: 9/5

Výsledky hlasovania	Počet hlasov	Poslanci
Za	9	Zoltán Anderko, Ing. Róbert Belko, Vladimír Cirbus, Ing. László Kerekes, Ing. Dávid Mák, Margita Oroszová, Ladislav Szakó, PaedDr. Tímea Tóth Tankina, Mgr. Attila Visnyai
Proti	0	
Zdržal sa	0	
Nehlasoval	0	
Neprítomní	6	Tibor Czupper, Róbert Eibner, Ing. Ladislav Fehér, Erik Kelemen, Mgr. Zsuzsanna Szvorák, Jozef Tankina

Dňa 28. júna 2018

Mgr. Attila Agócs, PhD., v.r.
primátor mesta

SCARABEO-SK, s.r.o.

doc. Ing. Štefan Hronec, PhD.

Adresa:	tel: 0907 439 224	Sídlo:
P.O.Box. č. 8	0911 439 224	Povstalecká cesta 16
Banská Bystrica	e-mail: hronec.scarabeus@gmail.com	Banská Bystrica
974 09	scarabeo.sk@gmail.com	974 09